

Codul Bunelor Maniere

SUMAR

0. Prefata	4
1. Argument	6
2. Scurt istoric al bunelor maniere	8
3. Ce se intelege prin bune maniere	9
4. Cum arata si cum se poarta un om manierat :	10
• Sa fim exigenti cu noi insine	10
• Mai mult sapun , mai putin parfum	11
• Sanatatea , cel mai pretios bun al omului	11
• Nu mai suntem foarte tinere	12
• Cum sa mergem , cum sa ne purtam , cum sa ne asezam	14
• Cum ne miscam	28
5. Salutul	16
• Salutul - mod de comunicare cu oamenii	16
• Formele de salut	16
• Salutul verbal. Stringerea miinii. Sarutatul miinii	18
6. Prezentarea	20
• Prezentarea - poarta vietii sociale	20
• Tact si tactica in prezentarile corecte	20
• Ce trebuie sa spunem si sa facem , ce trebuie sa evitam	22
• Capcane	22
• Prezentarea in situatii in care partenerii stau pe scaune	23
• Cum sa te prezinti singur	24
7. Cum ne adresam ?	25
• E permis sa te adresezi unor necunoscuti ?	25
• Problema titlurilor - politete sau formalism ?	25
• Cum sa ne adresam unei adunari	27

- Cum ne adresam doamnelor in societate ----- 27
- Cui putem spune „tu „ ----- 27

8. Arta conversatiei ----- 28

- Conversatia ----- 28
- Arta replicii si conmversatia agreabila ----- 30
- Complimentele ----- 30
- Ceea ce trebuie exclus din conversatie ----- 31
- Vremea , anecdotele , citatele ----- 69
- Importanta tinutei ----- 72
- Cum ne exprimam ? ----- 76
- A nu se neglija ----- 80

9. Telefonul ----- 83

- Un flagel sau o binefacere ? ----- 83
- Cum trebuie sa se desfasoare o conversatie telefonica ? ----- 83
- Situatii in care se recomanda sa nu folosim telefonul ----- 88
- Mici neglijente telefonice ----- 88
- Telefonul altcuiva ----- 88

10. Corespondenta ----- 90

- Bunele maniere negru pe alb - scrisoarea ----- 90
- Secretul corespondentei ----- 92
- Aspectul corespondentei ----- 92
- Cartea de vizita , cartea postala vederea si telegrama ----- 97
- Ce nu trebuie sa fie o scrisoare ----- 98
- Modele de scrisori ----- 99
- Curriculum Vitae ----- 100

11. Bunele maniere la masa - 48

piatra de incercare a educatiei ----- 105

- Cum aranjam masa ----- 106
- Comportamentul in timpul mesei ----- 110
- Masa e servita ! ----- 113
- Situatii speciale la masa ----- 123
- Citeva capcane ----- 125
- Diferite tipuri de mese festive ----- 130
 - Receptia ----- 130
 - Cocktail - party ----- 134
 - Five o'clock tea ----- 134
 - Dineul ----- 135
 - Petrecerile pentru copii ----- 135

12. Cum ne imbracam - - - - - 137

- Ce purtam ? si mai ales cind ? - - - - - 141
 - Tinuta de fiecare zi - - - - - 141
 - Sport , calatorii , plimbări - - - - - 141
 - Invitatii si vizite - - - - - 142
 - Cocktail - party - - - - - 142
 - Teatru , concerte - - - - - 142
 - Baluri - - - - - 143
 - Botezul - - - - - 143
 - Casatoria - - - - - 143
 - Vizite de condoleante - - - - - 144
 - Inmormintari - - - - - 144

13. Comportamentul civilizat in viata de zi cu zi - - - 145

- Cum ne purtam pe strada - - - - - 147
- Greseli de nepermis - - - - - 148
- Cum mergem pe strada - - - - - 149
- Conversatii pe strada - - - - - 151
- Transportul in comun si politetea - - - - - 152
- Cum sa ne purtam cind suntem la volan - - - - 154
- In restaurante , in cafenele , in localuri publice - - - - - 158
- Situatii speciale la restaurant - - - - - 164
- Bacsusul - o problema delicata - - - - - 166
 - Cui dam , cit dam ? - - - - - 168
- Teatrul , cinematograful , concertele , expozitiile - -171
- La pensiune , la hotel - - - - - 175

14. De la prima intilnire pina la nunta de aur - - - - 177

- Simpatie , flirt , prietenie , dragoste , casatorie - 177
- Avem un copil , iata o probleme cu adevarat serioasa - - - - - 186
- Probleme legate de generatii diferite sau conflictul intre generatii - - - - - 195

15. Cum sa ne purtam cu personalul de serviciu - - - - - 201

16. Cum sa ne comportam in viata profesionala si oficiala-204

- Sa gaseseti o slijba dar sa o si pastrezi - - 204
- Daca avem in vedere o schimbare de situatie - - 204
 - Scrisoarea - - - - - 204
 - La interviu - - - - - 205
 - Dupa angajare - - - - - 206
 - Cind ai fost avansat - - - - - 207
- In fata autoritatilor si a tribunalului - - - - 208

17. Bunele maniere in calatorie - - - - - 210

- Odata ajunsi la capatul calatoriei - - - - - 214

18. Timpul liber - - - - - 216

- Jocul , sportul si fair-playul - - - - - 216
 - Jocul - portret al omului - - - - - 216

19. Cadourile - - - - - 221

- Arta de a oferi : cine ? cui ? ce ? cum ? - - - - - 221
- Ocaziile in care dam cadouri - - - - - 229
 - Sf. Nicolae - - - - - 229
 - Craciunul - - - - - 230
 - Anul nou - - - - - 230
 - 1 Martie - - - - - 230
 - Floriile - - - - - 231
 - Pastele - - - - - 232
 - Aniversarea zilei de nastere - - - - - 232
 - Onomastica - - - - - 232
 - Nasterea si botezul - - - - - 233
 - Casatoria - - - - - 233
 - Vizitele - - - - - 235
- Obiectul imprumutat nu este dat - - - - - 236

20. Bucurii si necazuri in familie - - - - - 238

- Nastere , botez , nasie - - - - - 238
- Logonda si casatoria - - - - - 239
 - Cerera in castorie - - - - - 239
 - Logodna - - - - - 240
 - Trusoul - - - - - 241
 - Cununia civila - - - - - 241
 - Cununia religioasa - - - - - 242
- Boala si moartea - - - - - 245

21. Cum ne purtam in biserica - - - - - 249

- Cum ne adresam reprezentantilor bisericii - - - - - 250

BIBLIOGRAFIE - - - - - 252

PREFATA

„Daca nu putem fi buni , sa incercam sa fim macar politici. „ N. Steinhardt - „ Jurnalul fericirii „.

Ideea scrierii acestei carti ne-a fost sugerata , ca pe vremuri lui Lewis Carroll , celebrul autor al cartii „Alice in tara minunilor „ , de catre o foarte tinara domnisoara care ne-a rugat sa-i

imptumutam sau sa-i spunem de unde poate cumpara un „Cod al manierelor elegante „, deoarece urma sa „iasa in lume „ si avea o sumedenie de nedumeriri. Pentru ca exemplarul din „Usage du monde „ al Baronei de Staff din 1899 se pierduse din biblioteca , am inceput sa cautam o carte mai recenta , publicata la noi pe aceasta tema. Dupa aceasta truda am descoperit niste modeste si timide brosurele aparute in ultimele decenii. Asta era tot. Nu ne-am putut impiedica sa meditam asupra cauzei inexistentei in cultura noastra , timp de patruzeci si cinci de ani , a unei carti de referinta in acest domeniu. In Germania , de exemplu , apar si se vind anual cu mare succes cam doua titluri noi de astfel de carti , si asta de foarte multi ani. Brosurile de care aminteam erau scrise cu bun simt , insa ramineau extrem de incomplete. Am inteles ca se ocolisera cu multa grija subiecte „ tabu „ , ca de exemplu botezul , nunta , ceremonialul de inmormintare etc. De ce erau aceste subiecte interzise este usor de presupus ... Am recitit in schimb „Codul eticii si echitatii socialiste „ si juramntul de pe coperta carnetului de U.T.C. Era vorba acolo despre obligatia de a-ti da viata si singele pentru cauza Partidului. In gradinite , scoli generale si licee , copii erau invatati sa recite chiar de la virsta de trei ani Ode dedicate Partidului ci conducatorilor iubiti ; iar la orele de dirigentie profesorul era constrins sa comenteze cuvintarile Secretarului General sau sa faca invatamint politic.

Sa nu ne facem iluzii , nici o tara din lume nu seamana cu un pensiun de domnisoare. Nu toti oamenii de pe glob sunt bine crscuti , idiferent de regimul politic existent intr-o tara. Stind de vorba cu o prietena din Germania care a vizitat de mai multe ori Romania si marturisindu-i dorinta noastra de a scrie o astfel de carte ne-a spus ca dupa parerea ei n-ar fi nevoie , caci nicaieri in alta parte n-a intilnit oameni atat de blinzi , de ospitalieri si bine crescuti ca la noi.

Sa fie bunele maniere o problema de bun simt ? Sau numai de cultura si instruire ? Sau numai de mediu ? Se poate deduce din experienta fiecaruia dintre noi ca o comportare civilizata depinde de toate elementele enumerate mai sus. Secretul unui comprtament agreabil si civilizat in societate se poate obtine din decantarea bunelor obiceiuri filtrate si adaptate de la o generatie la alta. Bunicii , parintii , scoala si nu in ultimul rind Biserica sunt de neinlocuit intr-o existenta normala a oamenilor in societate. Un adevar cunoscut, dar neasimilat suficient spune ca drumul libertatii trece prin cultura. Exista o cultura de tip rural - obiceiuri , datini , ritualuri ce conduc la un comportament civilizat si o cultura livresca , din care omul scolit poate invata multe , dar nu in mod obligatoriu si bunele maniere.

Problemele de educatie si comportare civilizata exista in intreaga lume si nu vor fi niciodata rezolvate pe deplin. Situatia de la noi , dupa patruzeci si cinci de ani de imixtiune brutala , in existenta sociala si chiar familiala , a unei forte oarbe , nemiloase , care , in numele fericirii umane a cautat sa ne ucida fericirea , a incercat sa creeze „oameni noi „ , asemenea unor marionete stingace si supuse , este totusi deosebita de cea din alte parti.

Cum sa surizi cind ti-e frica ? Cum sa te bucuri la castoria copiilor cind te temi ca vei fi vazut la biserica ? Cum sa-i spui cu drag unei doamne - „ Doamna „ , cind exista un decret care te obliga sub semnul unei amenintari continue sa spui „ Tovarasa „ ... ?

In multe tari , situatia economica permite mamei sa nu lucreze , daca doreste , ca sa se ocu0pe personal de educatia copilor. Trebuie sa recunoastem ca la noi aceasta posibilitate a fost ferm inlaturata deoarece nu se putea trai dintr-un salariu. Au aparut generatiile pe care le-am numit „copii crescuti cu cheia de git „. Nu prea aveau ce sa invete si nici de la cine. Cum raul , din nefericire , contamineaza cu usurinta , puteau cel mult invata de la cei mai mari si in nici un caz lucruri bune. Timpul a trecut si acum fetitele si baieteii cu „ cheia de git „ au ajuns parinti si cresc , educa alte generatii de copii cu cheia ... Sa nu fim insa pesimisti , raminind la o viziune catastrofica asupra viitorului societatii romanesti. Atunci , cartea aceasta nici nu ar mai avea sens.

Nici o constringere si nici o libertate a fiecaruia dintre noi nu poate inlocui sfatul unui om intelept , cumpatat si linistit. In viata fiecarui om exista nevoia de modele , iar in societatea romaneasca de dupa al doilea razboi mondial evenimentul cel mai dramatic l-a constituit tocmai distrugerea acestor categorii ce ar fi trebuit sa devina modele morale. Intelectualii , oamenii de cultura au umplut temnitele comuniste , tocmai ca pentru un cod al onoarei nu le permitea sa treaca , in chip cameleonic , de la o doctrina politica la alta ; harnicii si inteleptii satului au nimerit cam tot acolo si tot din aceleasi motive. Si ne-a mai ramas modelul activistului de partid. A fost intr-adevar un „model„ si trebuie sa recunoastem ca faceam eforturi sa-l imitam , iar rezultatul s-a vazut si urmarile se resimt. S-a deteriorat orice norma morala si aproape toate notiunile normale au fost golite de sens.

In Piata Romana din Bucuresti se afla si acum inscriptia „Vom muri si vom fi liberi ! „. De nenumarate ori in acesti ani am incercat sa descifrez sensul mai profund al acestui credo tragic. Sa se fi referit numai la dictator ? Sa fi fost incluse toate frustrarile si iluziile copiilor fara copilarie , a copilor crescuti cu „cheia de git „ ? Sa fi fost doar strigatul ultimei generatii de copii - cum spunea altadata un adolescent - care a mai vazut o ciocolata ? Sa nu ne fi gindit nici unul dintre noi ca cea mai dificila libertate este cea cu care nu stii ce sa faci ? Despre democreatie nici nu mai indraznesc sa amintesc. Termenul e folosit cu atita inconstienta incit exista pericolul sa se incetateaneasca le noi in acceptia contrara ; teroarea arbitrarului si a lipsei de buna cuviinta. Fac ce vreau pentru ca e democratie , rosteste si potentantul si omul de rind - si desigur gresesc - nu asta e democratia !

Aceasta carte ar vrea sa ne impace pe noi cu noi si pe noi intre noi. Cum nimic nu se poate impune prin forta , ea nu constituie decit un punct de plecare pentru meditatie si dialog. Eventualele reprosuri , indoilei sau nedumeriri pot fi formulate in scris pe adresa Editurii si promitem ca la urmatoarea editie vom tine seama de ele , incercind sa venim in intimpinarea dorintelor dumneavoastra cu gindul bun de a ne face viata mai frumoasa decit am avut-o. O meritam din plin !

1. ARGUMENT

Ne aflam la finele secolului XX si ni se pare ca se apropie sfirsitul lumii ... Traim intr-o lume nebuna , avind senzatia ca innebunim si noi pe zi ce trece. Asistam ingroziti la imaginile cumplite din asa numitele zone conflictuale , zone ce se ivesc in cele mai neasteptate locuri de pe glob si se inmultesc ingrijorator. In discoteci tinerii danseaza pe mese ! Altii care se autointituleaza „Hell's Angels „ , pornesc noaptea pe motociclete avind la bord casetofoane cu muzica Heavy Metal , rasi in cap sau cu plete , imbracati in bluzoane de piele cu tinte , pe care sunt prinse ecusoane cu capete de mort , in jeansi si cizme , oferindu-ne pentru o clipa o imagine de apocalips.

Desigur , e vorba de o imagine trunchiata si catastrofica a societatii in care traim , dar nu putem sa nu tinem seama si de ea.

In astfel de conditii , mai merita sa ne preocupam de bunele maniere ? N-ar fi mai bine sa ne intrebam daca ele nu au devenit cumva inutile ? Raspunsul e unul singur : buna crestere nu este si nu va deveni niciodata inutila , pentru ca il va face pe om sa se respecte in primul rind pe sine.

Am incetat oare sa avem idealuri , sa gindim , sa ne cultivam , sa ne temem , sa ne rugam ? Avem oare dreptul sa consideram traditiile perimate sau depasite ? Fara indoiala ca nu. Caci nimic nou nu e sub soare ... lata un vechi adevar ce nu poate fi negat.

În toate timpurile a existat tendința oamenilor de a se opune legilor impuse de politete , deoarece la prima vedere par restrictive și inutile. Ele sunt parca inventate să ingradească libertatea individului. Dar după o scurtă experiență de viață fiecare om este nevoit să accepte că bunele maniere nu sunt deloc inutile ci ele contribuie la formarea noastră ca „ oameni „ , la bucuria de a trăi printre semenii civilizați.

Bunele maniere n-au fost adăugate în mod arbitrar unor structuri sociale. Ele au rădăcini într-un sentiment profund , în acea armonie dintre comportare și etică , dintre frumusețea caracterului uman și moralitatea sa. Confucius , faimosul înțelept chinez (551-479 a.Chr) , spunea că virtutea nu reprezintă nimic dacă nu se naște din curiozitate , adică din inimă. Omul va avea un comportament natural și agreabil , adică o purtare civilizată numai respectând niște reguli care s-au impus și s-au codificat de-a lungul timpului.

Pornind de la principiul 3 că fiecare dintre noi este unic și de neînlocuit , putem afirma că orice om are dreptul de a fi respectat. Dar de același respect trebuie să se bucure și cei din jur. N-am insușit vorba goală ci am încercat să formulăm însuși principiul de bază pe care se bazează această carte.

Codul manierelor elegante este alcătuit dintr-o mulțime de legi , de fapt de convenții , având , toate , un numitor comun : a nu-l deranja și a nu-l înoportuna pe semenul tău , ci , dimpotrivă , a-l face să se simtă bine în preajma ta. Tot asta urmărește și statul când emite legi și decrete prin care se sancționează diferite delict civile. Oricine a greșit este pasibil de o pedeapsă mai mult sau mai puțin severă , în funcție de gravitatea greselii. Fie că a furat , fie că a calcat pe iarbă , fie că a traversat strada în locuri nepermise , orice om normal trăiește cu frica de politistul ce poate rasări lângă el în orice clipă.

Lucrurile stau întru totul la fel cu legile și regulile din cadrul codului manierelor elegante dar abaterea de la aceste norme nu este sancționată de către autorități. Și totuși codul acesta este adesea respectat cu mai multă strictețe decât legile statului. Explicația e foarte simplă. Dacă pentru delictul legiferat există un singur politist la 10000 de oameni , să zicem , pentru abaterile de la o comportare civilizată - „ politistul „ , se află în fiecare om înzestrat cu o minimă doză de bun simț. Nu există legi care să te pedepsească pentru că riști cu zgomot , pentru că vorbești continuu și foarte tare , pentru că îți strigi copilul din strada de la etajul zece sau pentru că îți arunci cu dezinvoltură biletul de autobuz pe jos. Vine totuși un moment în care te întrebi de ce nu mai ești invitat în casa familiei X , unde te-ai simțit atât de bine. Vine o zi în care observi că vecinii te salută cu răceală evitând să-ți vorbească , și chiar propriii tăi copii par jenați de modul cum te îmbraci sau maninci și în special de faptul că vorbești tot timpul... Niciodată nu e prea târziu să înveți ceva bun de la alții , însă cu cât vom învăța mai devreme ce se cuvine și ce nu - ce se cade și ce nu , ce se face și ce nu , cu atât viața noastră va fi mai ferită de surprize dezagreabile. Trăim într-o epocă în care nonconformismul este la modă , dar să nu depășim o etapă obligatorie - aceea a conformismului. Picasso nu ar fi ajuns să picteze celebrul tablou „ Guernica „ , dacă n-ar fi știut mai întâi să picteze în stil clasic.

Bună creștere se dobândește în mai multe feluri. Educația ocupă de departe cel mai important loc. Vom vorbi despre rolul și necesitatea educației în familie într-un capitol separat. Dar bună creștere se dobândește și din mass-media , și prin aversiunea noastră față de oamenii cu o comportare dezagreabilă. Învățăm , cum s-ar zice , din „ exemple negative „. Când auzim pe cineva spunând bazeconii și-l vedem cum se face de ris , roșim de multe ori în locul lui. Lăsa-ne iar în fața cu notiunea atât de complicată de libertate. Fac ce vreau la mine acasă , sunt un om liber. Acest tinar este într-adevăr un om liber - prost crescut. Dar nici cei care la cel mai mic zgomot în apartamentul vecin bat în tevi sau în pereți nu sunt niște oameni bine crescuți - intervin alte notiuni ce caracterizează o ființă civilizată - simțul măsurii , toleranța , îngăduința. Toate acestea se învață cu răbdare. Ajungem să înțelegem că o taină a

vietii - mult rivnita chiar de Goethe - este echilibrul pe care ni-l dorim cu totii si-l avem atit de putini. Ca sa fie totul foarte clar - un om cu bun simt va invata bunele maniere cu multa constiinciozitate - ca pe o limba straina , fara sa se jeneze ca nu a stiut pina in acel moment o regula de complortament. Ca de exemplu : a-ti incrucisa tacimurile in farfurie inseamna ca mai doresti din felul respectiv !

Cel mai INEFICIENT mod de a educa pe cineva este sa-i tii discursuri moralizatoare , interminabile si plicticoase. Fiecare om trebuie sa treaca singur prin experiente-limita. Cit de educativ ar fi , de pilda , daca tinarului care asculta muzica Rapp pusa la maximum , fara sa-i pese de vecini , i s-ar pune sa asculte fara comentarii , la fel de tare , la aceleasi ore , fara incetare un concert de Bruckner , sau ceva asemanator ! Si ne putem gindi ca si noi ne-am aventurat uneori intr-un domeniu necunoscut fara sa ne dam seama ca ne facem de ris. Cind asistam la un spectacol dezagreabil oferit de un cumparator nemultumit ajuns la capatul nervilor si tipind la vinzatoare , ne putem gindi ca si noi am fost intr-o astfel de situatie , la fel de penibila. Inca din scoala se remarca glumetii , indivizii cu tupeu , smecherii , obraznicii. Este adevarat ca pentru scurta vreme devin „ eroi „ , modele usor de imitat. Dar un tinar cu bun simt va intelege repede ca acest mod de comportament nu este ideal pentru a-ti atrage respectul celor din jur. „ Ca sa fii om intreg , atitea sunt necesare „ - spune Geo Bogza intr-o carte chiar cu acest titlu - iar una dintre conditii este buna crestere.

Bunele maniere mai inseamna sa rezisti unei tentatii care te poate transforma din om cinstit intr-un pungas. Putini stiu ca a gasi un portofel pe strada si a nu-l preda la Politie , se cheama furt. Cei mai multi il considera noroc ... Hazardul nu trebuie sa favorizeze infractiunea si abaterea de la regulile de buna comportare. Daca esti cu adevarat convins ca trebuie sa fii politicos oricind si in orice ocazie , intelegi adevarul fundamental cuprins in celebra inscriptie gravata pe fatada cladirii de la New College , din Oxford :

„ Manners make man „ - comportamentul il face pe om. Bunele maniere sunt apanajul omului care isi cunoaste exact locul in lumea in care traieste.

2. SCURT ISTORIC AL BUNELOR MANIERE

Odata cu inceputul existentei sale sociale , umanitatea a impus norme de comportament in toate domeniile esentiale ale vietii : hrana si imbracamintea , relatiile dintre sexe , relatiile dintre inferiori si superiori , corespondenta , primirea oaspetilor etc. Comportamentul prescris in aceste ocazii a fost codificat in reguli precise; iar a nu le respecta insemna a te exclude din categoria ta sociala. In toate timpurile , in toate tipurile de grupuri umane , politetea a fost indispensabila traiului in comun , chiar daca obiceiurile difereau de la o tara la alta. De exemplu , in Germania nu se mai saruta mina femeilor , dar s-a extins deprinderea de a fi punctual devenita aproape obsesie. Acest mic „ amanunt „ comentat de un sociolog ar explica , poate , uimitoarea prosperitate a Germaniei din ultimele decenii... Tot aici , cu exceptia meselor oficiale si a cazului cind exista personal de serviciu , invitatii contribuie spontan la stringerea mesei , la spalarea vaselor - cu simplitate si eficienta , fara ca gazda sa se simta jignita.

In Cehoslovacia , unde curatenia din apartamente este impresionanta , gazda are pregatita pentru musafiri o adevarata colectie de papuci noi si comozi si nimeni nu se simte socat.

In Canada , ca si in alte parti , exista obiceiul de a oferi flori in numar par. La noi , un buchet trebuie sa aiba un numar de flori fara sot si acest obicei autohton poate duce uneori la situatii comice. Astfel gazda , usor jenata , ii atrage atentia musafirului venit din Romania care i-a oferit cinci garoafe ca a pierdut , probabil , o floare pe drum ...

În Elveția , seara , pe malul unui riu , într-un loc pustiu , o fetiță era neliniștită de faptul că nu găsește o cutie de gunoi în care să arunce ambalajul de la ciocolată - pentru că nu avea OBICEIUL să arunce ceva pe jos.

Oamenii au obiceiuri bune și rele. Cum obișnuită este a doua noastră natură , obiceiurile sunt foarte importante , atât pentru noi cit și pentru cei din jur. Dar ... bunele obiceiuri respectate cu strictețe ar face dintr-un om un sfânt și dintr-o societate reală o lume utopică. Imaginați-va

- ființa umană care n-ar greși niciodată cu nimic. După părerea mea ar fi un monstru , un robot. Ideal ar fi ca un om să știe să-și păstreze cit mai multe obiceiuri bune și să le corecteze pe cit posibil pe cele proaste. Dacă avem
- viața normală , dar totuși avem prostul obicei de a bea zece cafele pe zi și de a fuma cinci țigări dimineața pe stomacul gol , asta ne privește personal. Vom vorbi în acest context doar de obiceiurile proaste care îi deranjează pe cei din jur. Nu trebuie să afli dintr-o carte că nu este politicos să faci vizite neanunțate , e de ajuns să te gîndesti că nici tie nu ți-ar face plăcere , într-un moment cînd ai foarte multe treburi , să fii surprins de musafiri , oricît de dragi ți-ar fi în alte împrejurări. Și totuși , există acest obicei prost de-a intra la cineva cunoscut doar pentru că trec prin fața casei. Pe timpuri , a face cuiva o vizită neanunțată nu era deloc un gest nepolitic , ci dimpotrivă ... dar în alte vremuri oamenii aveau foarte mult timp liber , pe care astăzi nu-l mai au ... din păcate.

Se știe , de altfel , că pentru a intra în codul bunelor maniere un obicei trebuie să fie supus mai întîi probei timpului. Pînă și etimologia cuvîntului ETICHETA , în sensul cunoscut de toată lumea , este semnificativă din acest punct de vedere. Oricît de surprinzător ar părea , „eticheta „(ceea ce se cuvine) are la origine o interdicție. În noul parc de la Versailles , grădinarul-sef al lui Ludovic al-XIV-lea a așezat inscripții prin care cerea să nu-i fie calcate în picioare peluzele însămîntate de curînd. Cum aceste inscripții erau adesea ignorate de nobilimea neatentă și aflate , în paranteză fie spus , în conflict cu regele , bietul om a obținut din partea Majestății Sale un decret care prevedea respectarea „etichetelor „. Astfel , cuvîntul a intrat în limbajul curent pentru a desemna o comportare conformă unor norme. Multe obiceiuri nu mai au de mult nici o legătură cu faptele care le-au generat. Cine se mai gîndeste astăzi , scotîndu-și pălăria , că reiterează gestul de ridicare a coifului prin care cavalerii , la sfîrșitul unui turnir , își descopereau chipul spre a fi recunoscuți de public?

3. CE SE INTELEGE PRIN BUNE MANIERE

Formele de manifestare ale politetii pot să difere de la o țară la alta , dar și de la o epocă la alta , în funcție de mediul social și de împrejurări. Esențial este însă CODUL ONOAREI care a făcut , la origine , din vinatorul erei paleolitice un om de societate , ari din femeia lui , acoperită cu par , ceea ce se cheama o doamnă. Omul de onoare își respecta cu sfîntenie cuvîntul dat , are principii ferme , noblete sufletească , respect față de sine și față de ceilalți , este blînd și răbdător. Un astfel de om , în sensul deplin al cuvîntului este agreat de toată lumea. Nu întîmplător un om manierat era acela pe care francezii îl numeau „l'honnête homme „ , cînstit. În zilele noastre , îl denumim în mod curent „un gentleman „ sau , pur și simplu , „un domn „. Ce este un gentleman ? Există mai multe accepții ale cuvîntului , dar toate ușor ironice , un gentleman fiind acel domn care apucă zahărul cu clestisorul , chiar dacă este singur la masă , cel care , intrînd într-o baie unde se afla

- femeie goală , se retrage spunind : Pardon domnule ! ... Un gentleman mai este , în fine , acel domn care se barbiereste și se îmbracă special pentru cină , chiar dacă trăiește singur în junglă. Desigur , toate aceste definiții atrag respectul , dar toate te fac totodată să surzi. Și de aici până la a-l considera pe gentleman-ul nostru ridicol nu este decât un pas. Să nu ne grabim totuși să-o facem. Un om care se respectă și îi respectă pe alții nu poate fi ridicol. Adevăratul gentleman are câteva tabu-uri pe care nu le încalcă niciodată. El nu vorbește despre bani în societate și mai ales nu se laudă că are bani cu nemiluită , dar nici nu se plinge că-i lipsesc. Nu se împrumută decât în cazuri extreme și niciodată de la o femeie. Nu comentează în fața unor terte persoane gesturile și vorbele soției sau ale copiilor săi și nici nu-i ceartă în fața străinilor. Nu dezvăluie nici secretele , nici dificultățile lui familiale. Își stăpânește pasiunile , emoțiile , sentimentele , pentru că rămâne stăpân pe el însuși , oricare ar fi împrejurările , chiar și atunci când este într-o situație disperată. Se străduiește să aplice înțeleptul și banalul obicei englezesc după care nu se acordă nici unui lucru mai multă importanță decât are. În realitate , fața de toată lumea , superiori sau inferiori în ierarhia profesională sau socială , dovedește aceeași politețe , cu alte cuvinte , se străduiește să nu supere pe nimeni și să-i facă pe cei din jur să se simtă bine. Oricine știe că un om de societate agreabil este întâmpinat de cei din jur cu mai multă bucurie decât un necioplit ; că
- persoana zimbitoare este acceptată mai ușor în societate decât un om posomorât ; că un personaj îngrijit inspiră mai multă încredere decât un boem. Printre noii îmbogățiți este foarte răspândită părerea că bunurile lor înlocuiesc politețea și cultura , că poți foarte bine să trăiești și fără ele. Dar cât de crudă e trezirea la realitate în momentul când averea sau rangurile dispar și nimic nu le mai umple viața. E în avantajul oricui să dea crezare unui vechi aforism : un om bine crescut rămâne un om bine crescut , fie că situația sa materială este înfloritoare sau catastrofală și oricare ar fi mediul în care este silit să trăiască. Indulgența față de micile slăbiciuni omenesti , la care este expus oricine , respectul pentru modul de viață al fiecăruia , convingerea că totul este relativ sunt adevăruri valabile peste tot , atât printre milionari , cât și în rîndul oamenilor obișnuiți. Vom descoperi astfel peste tot , indiferent de mediul social , oameni plini de bun simț și de tact și ne vom da repede seama că averea și rangul social n-au prea mare importanță când e vorba de o comportare civilizată.

4. CUM ARATA SI CUM SE POARTA UN OM MANIERAT

SA FIM EXIGENTI CU NOI INSINE

Poți să plăci persoanelor pe care le întâlnești , să ai succes după succes , să uluiești lumea cu inteligența ta , dar toate aceste calități „ sociale „ nu-ți permit totuși să fii îngaduitor cu propriile tale defecte. Căci acel „ cunoaște-te pe tine însuși „ , celebrul epigraf gravat pe templul lui Apollo din Delphi , este un sfat demn de urmat cu toate că e un examen , dintre cele mai severe , la care trebuie să te supui permanent. Multe conflicte ar putea fi evitate , dacă în momentul declansării lor ne-am întreba pe noi înșine nu cumva gresim ? Să recunoaștem că suntem mult mai indulgenți față de noi decât față de alții. Este , desigur , o înclinație natural-umană , dar asta înseamnă oare că trebuie să i ne supunem , acestei slăbiciuni , fără să încercăm să luptăm împotriva ei ? Vedem aproape întotdeauna paiul din ochiul altuia în locul birnei din ochiul nostru .. Dacă am fi lucizi , dacă ne-am analiza cu obiectivitate , viața ar fi mai ușoară pentru toți.

În orice caz , nu există două feluri de bune maniere:

unele aplicabile in societate si altele acasa. Este suficient sa ne impunem sa fim politiciosi fata de familie la fel cum suntem fata de straini. Numai astfel vom fi respectati si viata in intimitate va deveni agreabila. Ceea ce nu inseamna ca trebuie sa traim rigid ca niste manechine intepenite , ci natural , firesc , calm si linistit. E deajuns sa nu confundam relaxarea cu dezordinea si singuratatea cu un mod de viata descatusat de orice reguli de buna cuviinta. Dar cine nu-i cunoaste pe acei „stapini atotputernici „ cu camasa descheiata , cu bretelele atarnand , cu parul vilvoi , care pretind sotiei sa le aduca imediat papucii , ei tolanindu-se pe o canapea , cu ziarul in mina , pentru a se deleta cu stirile sportive ? Poate surveni „o catastrofa culinara „ , poate sa sune telefonul , poate sa latre ciinele... „sunt stapin la mine acasa si la urma urmei toata lumea traieste aici din banii mei ! „Sau mai rau , „eu sunt stapinul casei ! Si toti membrii familiei trebuie sa-mi faca mie viata placuta ! „Nu va fi vorba , in mod sigur , de o familie fericita ... Daca-i acorzi familiei tale soiul acesta de stima , chiar daca pretinzi ca esti manierat , inseamna ca stima ce ti-o porti tie insusi e vorba goala , caci nu lasi politetea la usa o data intrat in casa.

Scopul oricarui om este , s-ar putea spune , sa aiba o viata frumoasa. Cel mai nonconformist dintre noi va ajunge pina la urma la aceasta concluzie. Sigur ca lucrul acesta nu depinde numai de el , dar depinde , in primul rind , de el. E suficient sa-ti imaginezi , atunci cind esti singur si crezi ca poti sa-ti permiti orice , ca te afli , de fapt , in prezenta unei fiinte pe care o stimezi si fata de care nu ti-ai putea ingadui nici o grosolanie. De ce nu ai fi chiar tu acea persoana ? Sa zicem ca ai ramas intimplator singur pentru citeva zile in casa. Familia ti-a plecat in concediu.

Esti tentat sa lasi paturile in dezordine , dulapurile deschise

si sa maninci direct din cratita. E suficient sa te gindesti

ca in acea clipa iti intra in casa niste prieteni care au

- parere foarte buna despre tine. Vor fi sigur dezamagiti de ceea ce vad , iar scuzele vor fi , din pacate , inutile.

MAI MULT SAPUN , MAI PUTIN PARFUM ...

Obiceiurile noastre pot sa se schimbe , manierele noastre pot deveni mai rafinate , personalitatea noastra poate sa se dezvolte , dar corpul nostru e un „personaj „ care ne insoteste mereu. El e o componenta constanta a fiintei umane , careia trebuie sa-i dam toata atentia punind in valoare ceea ce ne-a daruit natura. Nimic nu este mai placut decit sentimentul ca aspectul nostru atrage si retine privirea celorlalti. Intrebata care este secretul frumusetii ei , o mare actrita a raspuns scurt : „multa apa , mult sapun si nimic altceva „. Cremele , lotiunile , sprayurile deodorante , coloniile au devenit indispensabile toaletei zilnice , dar ele nu pot inlocui , in nici un caz , baia si dusul. Lipsa de timp nu este o scuza pentru dintii carciati , pentru miinile si picioarele neingrijite sau pentru un par lasat in dezordine. Toate aceasta nu sunt legate de o stuatie financiara privilegiata si oricine invoca acest lucru este foarte probabil de rea credinta. Cel care crede ca omul trebuie sa fie „natural „ si ca aspectul exterior nu conteaza , dovedeste cel mult ca bunul simt ii este la fel de strain ca periile de par , de dinti si de unghii. Pentru fiecare dintre noi , a calatori in tramvai linga o persoana rau mirositoare , linga un betiv sau linga un fumator invederat poate deveni o experienta insuportabila. Lipsa de respect fata de ceilalti atinge insa apogeul atunci cind neglijenta vestimentara si murdaria se ascund sub parfumuri tari. Apa de toaleta nu le este permisa decit acelor care mai intii s-au spalat cu grija ...

SANATATEA - CEL MAI PRETIOS BUN AL OMULUI

Viata regulata , odihna activa fac parte din ingrijirile normale pe care le datorezi sanatatii tale.

Mijlocul cel mai simplu si mai eficient de a te reface este somnul. Tot el este izvorul bunei dispozitii si al unei infatisari agreabile. Iata de ce , pe buna dreptate , somnul dinaintea unei petreceri la care esti invitat seara se numeste „ somn de frumusetate „ .

Daca faci parte dintre cei care trebuie toata viata sa sara din pat in zori ori dintre cei la care somnul nu vine decit in primele ore ale diminetii , atunci ai da orice in schimbul unui somn bun. Un detaliu revine in mod constant in biografiile marilor personalitati - generali sau conducatori de popoare , mari oameni de stiinta sau poeti : ca se multumeau doar cu un somn de patru sau cinci ore pe noapte.

Nu ne vom lansa intr-o interminabila polemica asupra duratei optime a somnului , deoarece durata aceasta e o chestiune de temperament. Dupa statistici , omul pierde dormind cam o treime din viata , dar nu toti oamenii au nevoie de 7-8 ore de somn pe zi.

Discutia ramine totusi deschisa : tinerii au mai multa nevoie de somn si se trezesc mai tirziu , batrinii se scoala , in schimb , mai devreme... . Important este sa ne dozam orele de somn astfel ca organismul nostru sa nu sufere. Cea mai buna solutie e sa respectam un anumit program : sa ne culcam si sa ne sculam la ore fixe , sa ne ingaduim eventual un somn scurt dupa masa de prinz si sa evitam cafele si medicamentele pentru care inlocuiesc sau instaleaza somnul.

La pastrarea sanatatii contribuie in egala masura alimentatia rationala , gimnastica zilnica , masajele regulate , plimbarile si excursiile , sportul facut in mod rational , alternarea lucrului cu timpul liber. In privinta alimentatiei , lucrarile de specialitate pun accentul nu numai pe calitate , ci si pe cantitate. Daca touse mincam prea mult , prea des si prea gras e cazul sa nu ne privam corpul de exercitii fizice , cu atit mai mult cu cit , in zilele noastre , masina ne condamna la sedentarism. Prea des uitam ca excursiile si mersul pe jos sunt la fel de eficiente ca orice sport. Solutia este la indemina oricui : mersul pe jos intre casa si birou si , cind avem timp , excursiile la sfirsit de saptamina. Pina nu e prea tirziu , trebuie sa recurgem la dieta sau chiar la ingrijiri medicale , completate de gimnastica si masaj. Ele vor da , fara indoiala , rezultatele scontate , contribuind la diminuarea tesutului adipos si la obtinerea unui tonus muscular de invidiat.

Exista astazi o adevarata industrie a produselor cosmetice menita sa faca minuni cu fata si cu corpul nostru. Sa nu ni se para extravagant un abonament la o sala de gimnastica , o sedinta de sauna o data pe saptamina , doua ore pe saptamina la un bazin de inot etc. Conditia necesara pentru ca aceste tratamente sa dea rezultate este sa le facem cind inca nu avem nevoie de ele. Un parinte inteligent isi va obisnui copilul de mic sa faca macar 5 minute zilnic de gimnastica. Sa nu uitam niciodata ca fiecare kilogram pe care il adaugam cere altul. Dupa ce am „ agonisit „ astfel multe kilograme in plus , este aproape imposibil sa le mai dam jos. Curele de slabire drastice sunt la fel de nocive ca si kilogramele nedorite.

Cum ne machiem ? Iata inca un domeniu la care se poate aplica dictonul antic „ cunoste-te pe tine insuti „ , caci numai asa poti sa-ti corectezi micile defecte. Faceti-o cu discretie , evitind culorile tipatoare , proasta lor imbinare nuantele stridente. Este necesar ca machiajul sa tina seama de imprejurarile si de anturajul in care ne gasim. Nenumarate reviste abunda in recomandari privind folosirea cu masura a produselor cosmetice. Sa nu ezitam sa tinem seama de ele , sa nu ne bazam pe intuitia noastra. Cel mai bine ar fi sa apelam la serviciile calificate ale unei cosmeticiene , platind o consultatie sau mai multe numai pentru a obtine niste sfaturi exacte. Frumusestea naturala trebuie ajutata si nu brutalizata. O bruneta cu ochi

verzi este clar avantajata de o nuanta roscata data parului si dezavantajata de un par transformat in spicul griului.

Nu exista femei urite , nu exista decit femei neglijente.

NU MAI SUNTEM FOARTE TINERE

A intrat in legenda povestea unei hetaire care , la primele semne de imbatrinire , isi lua oglina si merse s-o ofere templului divinei Afrodita , cu aceasta rugaminte :

„Ia-mi oglina , buna zeita. Ce am fost nu mai pot sa vad si cum sunt nu mai vreau sa vad ! „Exista o seninatate disperata in cuvintele acestei femei care , dupa ce a gustat din toate bucuriile vietii , a inteles in ce moment trebuia sa paraseasca scena primei tinereti. Dar a inteles si in ce moment incepea o noua viata , cea a maturitatii , a intelepciunii , a echilibrului. Trebuie sa fi folosit rau

tineretea pentru a tremura in fata anilor care ne astepta , caci a doua jumatate a vietii aduce cu ea multe bucurii profunde , multe satisfactii si multa liniste. Vanitatea de a ne crampona de ceea ce am fost : de noptile cind dansam neobosite , de zilele in care eram admirate oriunde apaream , este total inutila caci nimic nu este mai trist pentru o femeie de o anumita virsta decit acest regret al trecutului , sau refuzul de a intelege prezentul , moment care depinde numai de o pregatire sufleteasca prealabila. Aceasta drama - caci este o darma sa nu sti sa imbatrinesci frumos - este de multe ori provocata de lipsa de tact a celor din jur. Nu este permis ca , intilnind o doamna dupa mai multi ani , sa deschizi o discutie pe tema frumusetii ei trecute. Cei care cred ca ii fac o placere doamnei spunindu-i ce frumoasa era , ce silueta minunata avea , ce gust desavirsit in a se imbraca , gresesc profund.

Un filozof spunea odata ca ii este cumplit de mila

de femeile frumoase. Tineretea si frumusetea deschid toate usile si inlocuiesc in viata familiala si sociala - de cele mai multe ori - alte calitati , mai ascunse , pe care ar trebui sa le aiba un om obisnuit. Si vine o zi - la femei cam in jurul virstei de 50 de ani - cind auzi fara sa vrei ca esti catalogata drept baba , cind vinzatorul nu mai este amabil cum era altadata , cind sotul face involuntar o comparatie cu alta femeie , care nu te avantajeaza , etc. Daca nu treci cu umor peste aceste momente se va declansa sigur

- criza , o cadere psihica cu urmari grave. Din acel moment , nu te mai duci la dentist - nu mai conteaza - nu te mai preocupa ca te ingrasi - nu mai conteaza , iti zici - nu te mai imbraci cu grija - e inutil , iti spui. Iti pregatesti astfel o batrinete urita. Trebuie sa ne luptam sa imbatrinim frumos si sa ne pregatim din vreme , pentru ca si batrinetea e a noastra cum a fost tineretea si frumusetea. Desigur , e mai bine sa fim tineri , frumosi si sanatosi , decit batrini uriti si bolnavi ! Acum e momentul sa intelegem ca frumusetea nu dispare daca e vorba de cea spirituala. O privire blinda , un suris cald , o conversatie inteligenta fac posibila o concurenta loiala intre o persoana tinara si una in virsta. Este in ordinea firii si depinde doar de noi sa izbutim. Totul e sa nu disperam. Acum avem alte satisfactii si alte preocupari ; sa nu ne lamentam continuu , sa nu arboram o figura acra si obosita. Nimeni nu ne poate ajuta sa traversam aceasta perioada in afara de noi.

Esti tinar , daca te simti tinar , desigur. Dar sa nu constringem pe altul sa ghiceasca in ce masura ne simtim tineri , ci sa ne adaptam tinuta vestimentara la virsta noastra , sau sa ne alegem o profesie ce ne va da mereu satisfactie. Oricine primeste cu placere un compliment , dar nu este deloc necesar sa intrebam mereu citi ani imi dati. S-ar putea ca interlocutorul

nostru sa greseasca si sa ne dea cu vreo 5 mai mult ! Se obisnuieste , din ce in ce mai des , ca doua persoane care nu s-au vazut de mult sa-si spuna reciproc , automat , fara sa fie de fapt adevarat : „ce bine arati ! „Am auzit chiar o anecdota pe aceasta tema - exista virsta intia , virsta a doua si „ce bine arati „. Raspunsul este in genere , multumesc ! La fel si in cazul imbracamintii :

„Ce bluza frumoasa aveti „. „Multumesc ! „Sunt formule mai noi , care nu constituie un atentat la bunele maniere. Cu o singura conditie - sa fie sincere. Dar sa surizi ironic sau sa comentezi cu altcineva contrariul celor afirmate este de neiertat. Problema este de a sti cind trebuie sa renunti la statutul de femeie frumoasa , la fel ca actorii lucizi care ghicesc momentul in care trebuie sa paraseasca ecranul si luminile rampei. Sa ne amintim de Shirley Temple ai carei manageri incercau sa-i stopeze cresterea cu produse farmaceutice pentru a imbogati cit mai multa vreme industria cinematografica americana. Nu putem sa nu admiram felul in care micuta Shirley a hotarit cu curaj sa-si construiasca o noua viata care nu datora nimic fabricilor de vise.

Daca n-ar exista amintirea tineretii n-am simti batrinetea. Boala si nu virsta ne impiedica sa facem ceea ce faceam altadata , caci o persoana in virsta poate fi fiinta la fel de agreabila ca si una tinara. Si daca totusi ne simtim demoralizate , sa recitim incintatoarele scene descrise de Proust in romanul „In cautarea timpului pierdut „ si sa retrim momentele inserarii de pe plaja de la Balbec , impreuna cu minunata bunica a autorului ce polariza , prin spirit si inteligenta , grupul de tineri , in defavoarea „fetelor in floare „.

CUM SA MERGEM , CUM SA NE PURTAM ,

CUM SA NE ASEZAM ...

Cind mergem pe strada sa ne amintim ca nu o putem face la intimplare ci ca exista si in acest domeniu niste reguli de care trebuie sa tinem seama. Sa nu ne facem un obicei din a alerga mereu pentru ca suntem in intirziere sau sa mergem girboviti si incrunutati pentru ca avem necazuri. Ii vom stressa pe cei din jur si le vom deveni nesuferiti. Noi insine vom constata ca ne-am schimbat firea si nu in bine. Nu este greu sa ne controlam. Ne sculam mai devreme cu o jumătate de ora si ne facem un program care poate fi respectat , iar grijile le lasam acasa in vestiar , macar pentru a nu fi compatimiti. Merita !

Revenind la mers. Cine n-a admirat mersul gratios , suplu al manechinelor sau al actritelor. Nimic fals , nimic de prisos , nimic fortat. Dar in general nu ne prea gindim la eforturile si exercitiile pe care fiintele pe care le admiram le-au facut ca sa para ca nu merg , ci ca plutesc. In toate scolile de profil cursantii - baieti sau fete - sunt invatati mai intii sa poarte pe cap o carte sau un obiect greu. Imposibil sa stai cocosat cu o asemenea povara in echilibru ! Oamenii primitivi au o tinuta frumoasa dobindita prin purtarea pe cap a unor vase grele. Sa incercam deci si noi sa purtam pe crestet cind avem putin timp acasa , macar 5 minute in fiecare zi , o greutate de acest gen. Mersul va deveni mai sigur , coloana vertebrala mai dreapta. Exersind vom fi siguri de reusita. Sa ne supraveghem in permanenta tinuta - sa nu ne aplecam umerii inainte , sa nu miscam exagerat bratele si coatele , sa facem pasi nici prea mari , nici prea mici , sa ne retragem stomacul in interior si sa tinem sira spinarii dreapta. Toate aceste gesturi le putem face pe strada de cite ori ne aducem aminte. Sa ne aducem aminte cit mai des !

Cu virsta tinuta omului se modifica. Sa incercam sa

- corectam studiindu-ne cu grija intr-o oglinda care se ne reflecte din cap pina in picioare. Vom incerca sa avem un aer sigur dar dezinvolt , vom tine genunchii apropiati cind mergem , trunchiul drept si fata destinsa. Cind ne oprim sa stam de vorba cu cineva pe

strada nu ne vom sprijini de zid , pentru ca putem sa ne tinem si pe propriile noastre picioare. Domnii nu au niciodata voie sa-si tina miinile in buzunare. In casa nu ne vom sprijini de spatarul scaunului si nici nu ne vom juca nervos cu diferite obiecte. Unii au chiar obiceiul insuportabil de a bate tactul unei muzici auzite numai de ei , cu un creion , o bricheta , un cutit , nefiind constienti ca-i enerveaza pe cei din jur. Chiar daca ne-am antrenat intr-o discutie aprinsa , nu-l vom lua pe interlocutorul nostru de un nasture nici nu-l vom aproba batindu-l energic pe umar sau inghiontindu-l cu cotul in coaste.

In casa , intr-o vizita vom evita sa stam cu spatele la cei din jurul nostru. Daca o facem siliti de o imprejurare oarecare - suntem solicitati sa raspundem la o intrebare , de pilda - ne cerem scuze. Expresia „un spate dragut „ are farmecul sau si poate fi valabila la plaja sau la un bal , dar nu in viata noastra publica.

Si cind ne asezam trebuie sa o facem cu grija. Daca

- actrita se straduiește sa studieze acest gest , inseamna ca nu e asa usor cum s-ar crede. Sa te asezi pe un scaun , pe o canapea sau pe un fotoliu inseamna sa dai aproape un examen , deoarece poti sa te asezi cu un gest plin de gratie , dupa cum poti sa te trintesti ca un lemn sau sa te tolanesti de parca nu ai mai pleca niciodata. Sa nu credem ca suntem obligate sa folosim cu zgircenie marginea fotoliului , doar pentru ca asa era distins pe vremuri. Din nefericire , lista greselilor pe care poti sa le comiti asezindu-te , poate sa se prelungeasca la nesfirsit. Sa amintim genunchii tinuti cu miinile , bataia nervoasa a degetelor pe suprafata mesei , fluieratul sau fredonatul unor melodii , genunchii indepartati - pozitie dezagreabila in general la doamne - si altele. Este , de asemenea , o ofensa adusa bunelor maniere sa-ti incrucisezi picioarele. In schimb , o doamna poate sa-si incruciseze partea de jos a picioarelor , avind grija sa-si acopere , discret , genunchii cu fusta , chiar daca la Roma sau la Paris se poarta foarte scurt. Cind , in sfirsit , te ridici , faci in asa fel incit sa nu stai cu spatele la ceilalti cind iti iei ramas bun si sa nu impingi cu forta scaunul. E bine sa-ti dovedesti simtul de ordine punindu-l la loc , dar fara sa cazi in extrema cealalta , cautind cu prea multa grija locul unde era la inceputul vizitei.

CUM NE MISCAM ?

Ce sa facem cu miinile ? Am enumerat ce nu trebuie sa facem : sa nu le miscam fara rost , sa nu le infundam in buzunare , sa nu batem nervos cu degetele pe suprafata mesei etc. Sa nu gesticulam excesiv. Dar , renuntind la orice miscare a miinilor conversatia noastra ar deveni total inexpressiva. Reamintiti-va anecdota cu eroul italian , decorat pentru ca nu a tradat dusmanului secretele pe care le detinea. Cum as fi putut sa o fac daca aveam miinile legate le spate ? - spune nevinovatul? soldat ... Niciodata nu vom arata cu degetul un obiect sau o persoana. De asemeni , este agasanta mania unora de a-si trosni degetele sau de a-si incerca elasticitatea falangelor , rotindu-si podul palmei la nesfirsit. Este aproape inutil sa va spunem ca aceste gesturi sunt socotite proaste obiceiuri. Sa nu terminam acest capitol fara sa mai amintim „miscari „ gresite in societate : degetele in nas sunt poate amuzante la copii de doi ani , dar de la aceasta virsta , e un gest care trebuie pedepsit si interzis cu desavirsire.

Scobitoarea nu-si are locul la o masa festiva. Daca ai absoluta nevoie de ea , trebuie sa o folosesti cind esti singur.

Cintaretele isi incruciseaza miinile pe piept ceea ce se pare ca le ajuta sa cinte mai bine. Pentru restul oamenilor gestul este ridicol. Nici sa-ti pui miinile in sold ca o precepeata , nu este un semn de buna educatie , chiar daca esti foarte suparat. Napoleon a fost immortalizat in tablouri tinind o mina sub nasturii tunicii , iar pe cealalta la spate. Chiar daca sunteti un tip de genul lui Napoleon , astazi aceasta atitudine provoaca risul.

Cind tusesti sau casti , pui mina la gura. Fiecare stie acest lucru , dar din nefericire nu toata lumea o face !

Sa rizi nu este numai firesc ci -dupa cum spunea Rablais e chiar , un semn de sanatate. Dar daca ai un ris strident si mai ales daca o data izbucnit , nu-l mai poti stapini , ai grija sa nu te exteriorizezi in acest fel. Dar e la fel de deplasat sa incerci sa acoperi cascadele de ris , ducind mina la gura. Nu mai vorbim de impresia proasta pe care o faci cind rizi in hohote , lovindu-te peste solduri sau impungindu-ti vecinul in coaste. Ca orice manifestare comportamentala risul isi gaseste expresia ideala in moderatie. Orice om este mai simpatic cind suride. Este un secret pe care il detin prea putini semeni ai nostri , dar face minuni cu conditia de a nu-l etala permanent , pentru ca atunci se transforma in rinjet.

5. SALUTUL

SALUTUL - MOD DE COMUNICARE CU OAMENII

In viata tribala oamenii strigau sau faceau semne pentru a-i feri pe ceilalti de un pericol sau pentru a-si anunta semenii ca au gasit hrana. Dar , ca multe lucruri care la origine au fost vitale , salutul a devenit un simbol. Insa , chiar si astazi se impune un anume ceremonial care ridica multe probleme. Sa stii sa saluti este , intr-adevar , dovada ca stii sa respecti uzantele. Salutul este prima manifestare de curtoazie cu care intimpini pe cineva. Desi formulele de salut sunt vechi de cind lumea , salutul in sine are mimica , pozitia corpului , tinuta , o infinitate de nuante care-i modifica sau ii completeaza sensul. Un simplu salut poate demonstra cuiva , de pilda , in ce masura il stimezi , cu conditia sa mai adaugi inca un mic gest. Orice salut este o forma de politete , dar nu implica acelasi grad de cordialitate. Stim cit de greu este sa-i faci pe copii sa salute pe cineva. Cei mici isi imbratiseaza mama de cite ori o vad , pentru a-si dovedi dragostea. Dar daca , apare pe neasteptete unchiul Vasile , cu barba lui neagra si stufoasa , copilul va refuza categoric sa scoata vreo vorba. Cel mult , la insistentele parintilor , cel mic va schita din virful buzelor un salut de bun venit. Situatiia va fi penibila pentru toata lumea si mai ales pentru unchiul care va reprosa intregii familii proasta crestere a micutului.

Aceasta intimplare va fi in curind obiectul de discutie al tuturor rudelor. Cu putina rabdare si tact putem evita aceasta tragi-comedie. Vom trece peste incident deoarece copilul este prea mic si vom face un efort de imaginatie pentru a intram in universul lui plin de cu totul de alte probleme. Dragostea il impinge pe micut s-o salute pe mama lui de o suta de ori pe zi. Putem sa-i cerem aceeasi atitudine fata de unchiul care-l inhiba cu teribila lui barba ? Va face el din teama un gest de dragoste ? In mod cert , nu. Dar pentru adult , salutul nu presupune o manifestare de dragoste , ci un gest de politete , o conventie. Pentru copil acum cind este foarte mic , singurul criteriu este acela al simpatiei sau antipatiei. Mai tirziu , sub influenta educatiei el se va convinge singur de cit e de necesar salutul in relatiile cu oamenii.

Nici un om nu este atit de neinsemnat incit sa nu merite un salut din partea noastra. Cei care asteapta cu privirea fixa , cu buzele strinse si cu o grimasa pe fata sa fie salutati ca eventual sa raspunda sunt si prost crescuti si de rea credinta. Ludovic al XIV-lea o saluta si pe ultima bucatareasa cu aceeasi curtoazie pe care o manifesta si fata de stralucitoarea domnisoara Devaliere. Numai snobii pot crede ca demnitatea lor e micsorata de un salut politicos.

FORMELE DE SALUT

La tara , in orasele mici sau la periferia marilor orase , exista inca bunul si stravechiul obicei de a-i saluta pe toti cei pe care ii intilnesti , fie cunoscuti , fie necunoscuti. In aceste locuri ,

sentimentul de apartenenta la aceeasi comunitate este inca viu si sa nu saluti inseamna sa-ti atragi antipatia tuturor.

Anonimatul marelui oras , unde esti pierdut in multime , nu mai permite evident acest salut generalizat. Aici functioneaza alt cod , ale carui uzante reglementeaza modul de a saluta. Iata citeva din regulile sale de baza : barbatul saluta mai intii o femeie , chiar daca este mai tinara ; tinarul sau tinara ii saluta pe cei mai in virsta ; noul venit pe cei care sint deja adunati ; inferiorul pe superiori. Este obligatoriu sa raspunzi la orice salut deoarece a refuza sa raspunzi la un salut inseamna sa-l jignesti grav pe cel care ti s-a adresat.

Vom incepe prin a despre cum trebuie sa salute un domn. Cind intilneste o doamna barbatul saluta primul. In general , salutul inseamna sa-ti scoti palaria , aproximativ cu doi metri inaintea intilnirii , sa o inclini usor , privind fara insistenta in ochii persoanei salutate , iar apoi sa iti pui palaria la loc pe cap. Nu-mi explic de ce acest obicei , de a te descoperi in semn de respect fata de cineva , a disparut aproape cu desavirsire si a fost inlocuit cu pastrarea caciunii pe cap in orice imprejurare ! Observam ca se tine caciula pe cap in salile de expozitie , la cinematografe , sau in restaurante. Frigul nu este o scuza ! Este strict interzis sa stai cu palaria pe cap in toate aceste locuri. Glumesc , nimic nu este strict interzis in comportamentul cuiva , dar riscul de a fi catalogat drept prost crescut este inevitabil. N. Ceausescu se adresa intotdeauna poporului cu caciula bine indesata pe urechi. Nu am observat ca Don Carlos - regele Spaniei - sa vorbeasca unei multimi cu capul acoperit. Nu-i nimic , avem timp sa invatam !

Revenind la salut - domnul care intilneste o persoana feminina cunoscuta , inceteaza sa mai fumeze tigarea sau pipa si-si scoate mina din buzunar. Ridicarea palariei sa face intotdeauna cu mina opusa partii in care se gaseste persoana salutata. Este de o familiaritate nepermisa , chiar intre prieteni , sa reduci gestul la o simpla atingere a borului palariei , fara sa o ridici. In acest caz , e mai bine sa pastrezi palaria pe cap si sa saluti verbal.

Ce se intimpla daca nu porti palarie ? Regula este foarte simpla. Te multumesti cu o inclinare a capului care va fi poate un pic mai adinca dacit daca ai saluta cu palaria. Urmaram cu stupoare la T.V. tineri cu sepcute pe cap stind comod in fata camerei de luat vederi si raspunzind la intrebari. Este inadmisibil !

Dar dumneavoastra doamna , cum veti saluta ? Simplu - veti raspunde la salutul care va este adresat printr-un suris care va dovedi persoanei intilnite ca ati recunoscut-o. In tarile anglo-saxone , femeia saluta prima , pentru a-l autoriza astfel pe domnul intilnit sa o salute. In schimb , in Europa continentală , regula este urmatoarea : domnul saluta , doamna raspunde. Doamna mai tinara o saluta pe cea mai in virsta care ii raspunde la salut. Doua persoane de acelasi sex si de aceeasi virsta se saluta simultan.

Ai dreptul sa refuzi un salut ? Am spus deja ca a refuza sa raspunzi la salut inseamna a-l face pe celalalt sa inteleaga ca te-a ofensat grav , pe tine sau pe unul din membrii familiei tale. In afara acestor cazuri , nu exista salut pe care poti sa-l refuzi fara sa incalci in mod deliberat si grosolan regulile elementare ale buneii cuviinte.

Exista totusi imprejurari in care am prefera sa ne facem ca nu vedem anumite persoane pentru a le saluta , deoarece am avut cu ele un conflict. Aceste cazuri cer mult tact si o mare prezenta de spirit pentru a gasi o solutie onorabila. Pentru a evita intilnirea , o facem cind suntem inca la mare distanta. Dar daca intilnirea este inevitabila , vom saluta scurt. Acest salut ar putea fi pentru celalalt o mica lectie daca el este vinovat , iar daca noi suntem vinovati , salutul nostru poate duce la o impacare.

Se intimpla adesea ca unele persoane - al caror cerc de relatii este foarte intins sau , pur si simplu , a caror memorie este slaba - sa aiba impresia ca recunosc pe cineva si sa o salute sau sa nu recunoasca. Sa zicem , ca am cunoscutpe o doamna in tinuta de seara , iar acum ,

deoarece este imbracata in taior n-o mai recunoastem. Profesorul de gimnastica pe care il vedem mereu in trening poate deveni de nerecunoscut cind este imbracat elegant. Din acest motiv , vom saluta chiar daca nu suntem siguri ca-l cunoastem pe celalalt. Uitam repede un salut care ne-a fost acordat din greseala , dar nu uitam niciodata ca nu am fost salutati de catre cineva cunoscut. Nu exista reguli fara exceptii. Astfel , vom evita sa salutam o persoana , mai ales o doamna , daca o intilnim intr-o companie compromitatoare.

In armata , salutul este strict reglementat - inferiorul il saluta pe superiorul sau in mod obligatoriu. Pentru personalul feroviar , postal , pentru vamesi , exista alte reguli. Ei se pot saluta fara sa se cunoasca , prin simplul fapt ca poarta aceeasi uniforma. Pe de alta parte s-ar putea spune ca e destul de placut sa fii salutat cind esti la volan chiar de catre un necunoscut.

Cel care intra intr-un local saluta , cel care se afla acolo raspunde la salut. Aceasta regula este valabila in restaurante , compartimente de tren , sali de asteptare , lifturi, magazine. Un om bine crescut isi scoate palaria si se opreste un moment cind trece un convoi mortuar. Te ridici , te descoperi cind se intoneaza un imn national sau cind se inalta drapelul unui stat. Pe durata ceremoniei trebuie sa te comporți decent , pentru a arata ca respecti sentimentele altora.

In alta ordine de idei , salutam tot grupul din care face parte o cunostinta. Se intelege ca persoanele care o insotesc vor raspunde la salut , dar nu vor intrebati numele dumneavoastra.

SALUTUL VERBAL. STRINGEREA MIINII. SARUTATUL MIINII.

Se pune intrebarea daca trebuie sa adaugam la gesturile descrise si mai sus o formula de salut. De la caz la caz , da. Oricum , ea este dictata mai intii de obiceiul pamintului si apoi de imprejurarile momentului. De pilda , exista persoane pe care le cunoastem din vedere si carora timp de decenii le adresam un salut prin inclinarea capului , fara sa pronuntam nici un cuvint. Daca intilnim rude , prieteni , sau cunostinte apropiate , vom schimba un „ Buna ziua!” chiar daca nu ne oprim pentru o conversatie. In schimb , daca intilnim alte persoane , formula obisnuita va fi „ Buna ziua! „ sau „ Buna seara! „ la care adaugam obligatoriu „ Doamna „ sau „ Domnule „. Nu este inasa necesar sa spunem numele persoanei pe care o intilnim. Astfel , nu trebuie spus in nici un caz :

„ Buna ziua domnule Popescu! „. Interlocutorul dumneavoastra isi stie foarte bine numele si nu tine , poate , sa-l stie toata strada. Situatia se schimba daca este vorba despre un director al unei mari uzine sau despre un ofiter. Acestia se pot adresa subalternilor pronuntindu-le numele. Acesta va echivala cu un compliment.

Daca cei intilniti sunt un domn si o doamna este bine sa spunem mai intii „ Buna ziua doamna! „ si apoi „ Buna „ „ ziua domnule! „, chiar daca este vorba despre o necunoscuta. Vetii evita formulele de tipul : „ Hello! „ sau „ Ciao! „ sau „ Adio! „ permise doar adolescentilor.

Cind ne despartim de cineva , formulele de salut sunt :

„ La revedere! „ , „ Buna seara! „, „ Noapte buna! „ .

Stringerea miinii se practica mai ales cind cele doua persoane care se intilnesc urmeaza sa se opreasca si sa stea putin de vorba. Este o forma de salut care dateaza din antichitate si care este incarcata de un simbolism profund. Sa saluti pe cineva stringindu-i mina este un semn de mare stima. In acest caz , regulile sunt inverse : cel care intinde mina primul este doamna , persoana mai in virsta sau superiorul. Tot persoanei de rang superior ii revine initiativa formulei de salut. Se intimpla ca din graba sau din necunoasterea acestei reguli , tinarul sa fie primul care intinde mina.

Sa o refuzi este , in aceasta situatie , un afront pe care n-ai dreptul sa i-l faci , decit in ultima instanta. Cel mai ocupat dintre oamenii de stat nu trebuie sa refuze sa stringa mina celui mai pisalog dintre solicitanti. Sa fie stabilit deci , ca sa refuzi o mina intinsa este o sanctiune de o gravitate exceptionala.

Se intelege ca pentru a stringe mina cuiva , scoti palaria sau te inclini putin si-ti privesti interlocutorul in fata. Un barbat se va ridica pentru a stringe mina cuiva. Doamnele nu trebuie sa se ridice decit pentru a da mina unei persoane mai in virsta sau pe care vor s-o onoreze in mod special. Se spune , pe drept cuvint ca modul in care stringi mina celui alt iti dezvaluie firea. Sa evitam deci sa avem o mina moale sau una care o zdrobeste pe a celui alt. Ne vom feri , de asemenea , sa apucam doar virful degetelor. O mina , este o mina , iar o stringere de mina o stringere de mina. Cum exista destule persoane superstitioase , se va evita stringerea miinii pe deasupra alteia , in cruce. De altfel , gestul este total lipsit de eleganta. Este mai simplu sa urmam ordinea fireasca a prioritatilor : doamnele intre ele , doamnele si domnii , domnii intre ei. Mina pe care o stringem este in mod traditional dreapta. Uzanta dateaza din timpurile cind in mina dreapta tineai o arma , iar cind intindeai mina goala insemna ca doreai pace. Anumite asociatii sau comunitati , de exemplu cercetasii (scouts) isi string mina stinga. Stringerea miinii poate insemna si altceva decit salutul. Se stringe mina si pentru a marca incheierea unei afaceri , pentru a sublinia condoleantele , felicitarile , o rugaminte , o multumire sau o scuza. Este un semn de camaraderie , de prietenie sau de dragoste.

Cum procedam cind purtam manusi ? Pe strada barbatul isi scoate manusa din mina dreapta pentru a stringe mina unei femei , chiar daca aceasta poarta manusi. Femeile isi scot manusile cind ajung la locul unei intilniri stabilite , dar daca aceasta este intimplatoare , le pot pastra cu riscul de a face un lucru neelegant. Exista o exceptie care este dictata de bunul simt. Este vorba de manusile lungi care se poarta la toaletele de seara. Pentru ca sunt foarte greu de scos , si sunt asortate la rochie se pot pastra toata seara. Manusile nu se tin pe mina in restaurant , in salile de teatru , concert sau expozitii decit daca sunt de tipul celor de mai sus. Intr-o biserica protestanta , manusile se pot tine pe mina dar intr-o biserica ortodoxa , sau intr-una catolica unde se face semnul crucii la intrare dupa ce ti-ai inmuiat degetele in apa sfintita este firesc sa le scoti.

Cind au rol de protectie , manusile se tin pe mina - in calatorie , sau in multe discipline sportive.

Ce trebuie sa stim despre sarutatul miinii ? Este vorba , dupa cum se spune , despre un obicei vechi si demodat sau , dimpotriva , despre un act de suprema politete , apanaj al barbatilor bine crescuti ? In general , numai femeilor respectabile li se saruta mina , dar , nu in aer liber sau pe strada , ci numai in casa. Sarutatul miinii pe o manusa , sau peste masa este o gafa. M-a amuzat copios o scena vazuta pe malul marii cind am surprins o intilnire intre o doamna si un baietel crescut exagerat de bine de catre bunici : doamnei i s-a sarutat mina , ambii fiind in costume de baie , si in plus , baietelul avind pe cap o imensa palarie de paie legata sub barbie !

Cum se saruta mina ? Doamna intinde mina spre domnul care o saluta ; domnul se apleaca usor pentru a o atinge cu buzele sau a se preface ca o atinge.

Este larg raspindit obiceiul ca doua persoane care se intilnesc sa se sarute pe ambii obraji. In plina strada acest lucru nu lasa o impresie buna dar la gara sau la aeroport nu socheaza pe nimeni.

Exista printre cititorii si cititoarele noastre un numar mare de indragostiti. Ei se intreaba desigur daca pot sa se sarute sau sa se imbratiseze pe strada. Suntem obligati , nu fara regret , sa fim categorici si sa-i dezamagim. Din punct de vedere al buneii cuviinte , sarutul si

imbratisarea sunt interzise in public. Un film celebru se intitula „ Indragostitii sunt singuri pe lume „. Din pacate nu este adevarat. Caci daca se intimpla ca ei sa se simta singuri , lumea este prezenta in jurul lor , curioasa , ironica si birfitoare.

6. PREZENTAREA

PREZENTAREA - POARTA VIETII SOCIALE

Pot sa va prezint ? Da , dar corect !

Toata lumea doreste sa-si faca noi relatii , sa-si largeasca cercul de cunostinte. Nimeni nu poate s-o faca fara a fi prezentat , chiar daca este o persoana care se bucura de notorietate publica. Daca vreti sa nu faceti gafe pe care societatea le sanctioneaza imediat , incepeti prin a va insusi citeva reguli elementare.

Se prezinta barbatul , femeii ; cel mai tinar , celui mai in virsta ; inferiorul , superiorului ; subordonatul , sefului ;intr-un cuvint rangul inferior , celui superior. Prin urmare , este incorect sa-l prezinti pe domnul director unui functionar , sau pe o doamna aceleiasi , cu exceptia citorva cazuri pe care le vom mentiona mai departe. Sa vedem acum cum decurge prezentarea.

Domnul X , un tinar ziarist , in virsta de 30 de ani este invitat undeva , in acelasi timp cu domnul Y , director de editura , filozof bine cunoscut. Dupa cina , domnul X , il roaga pe prietenul sau domnul Z sa-l prezinte cu prima ocazie domnului Y. Sa-l prezinte , deoarece domnul X este si mai tinar si mai putin important decit celebrul scriitor. Momentul asteptat sa iveste. Intovarasit de prietenul sau domnul Z , se indreapta catre domnul Y care tocmai a ramas singur si-i spune acestuia : „ Domnule director , imi permiteti sa vi-l prezint pe prietenul meu domnul X ? Domnul X , domnul Y „. Formula de prezentare este insotita de o miscare abia schitata a corpului catre persoana nominalizata. Cele doua persoane astfel prezentate , se inclina una spre cealalta , domnul X cu o nuanta de respect mai marcata decit domnul Y. Acesta , aproape in acelasi timp , ii intinde mina domnului X care o stringe imediat. Aceste doua persoane au fost prezentate. Ele se cunosc , exista una pentru cealalta si marcheaza nasterea relatiilor lor sociale prin schimbul citorva cuvinte.

Analizind aceasta prezentare , putem sa formulam citeva reguli de baza.

1. Domnul X , tinar scriitor , trebuie prezentat celebrei personalitati care este domnul Y si nu invers , deci dupa regula inferiorul , superiorului.

2. In absenta stapinului casei , un prieten intim poate deveni cel care face prezentarile.

3. O reverenta , o inclinare , insotesc prezentarea , dupa care urmeaza stringerea de mina si numai apoi se incepe o conversatie. Cei doi domni se cunosc acum si prezentarile le-au dat dreptul sa aiba relatii mondene , ceea ce , dupa regulile stricte ale politetii , nu era posibil inainte.

TACT SI TACTICA IN PREZENTARILE CORECTE

Sa incepem prin a aminti prioritatile salutului :

tinerii , inferiorii si barbatii ii saluta pe cei mai in virsta , pe superiori si pe femei , care raspund la salut.

Remarcam mai inainte strinsa legaturaa intre aceasta regula si cea a prezentarii. In salut , ca si in prezentare , adica atunci cind se naste viata sociala si de fiecare data cind

- consolidezi , initiativa porneste de jos : superiorul este cel salutat , asa cum ii este si prezentat subalternul. Intr-o incapere se afla pentru scurt timp un domn si o doamna. Gazda intra si il prezinta pe domn doamnei , iar doamna intinde mina daca doreste , daca nu isi spune numai numele. Nici chiar fetele foarte tinere nu-si vor spune numai numele mic - Mimi , Fifi , Bebe , Coca , Anuta , Crenguta - ci vor rosti chiar ambele nume - Laura Ionescu. Aceeasi recomandare o facem si tinerilor domni , nu vor spune - Bogdan , Dan , Gabi , Puiu - ci numele intreg - Serban Iordanescu. Bine inteles , in acest domeniu , ca si in altele , exista unele motive care anuleaza regulile : nimeni nu va fi obligat , de exemplu , sa accepte salutul cuiva care a pierdut stima generala. La fel , ne vom feri , sa prezentam una alteia doua persoane despre care stim ca nu doresc sa se cunoasca.

Prezentarea marcheaza stabilirea unei legaturi intre doua persoane care , dintr-o data , inceteaza sa mai fie straine una pentru celalalta. Se cunosc , iar acest verb trebuie luat in sensul lui strict. Eticheta iti permite ca din acel moment sa poti sa-i vorbesti , sa-i faci o invitatie si sa-i adresezi un salut noii tale cunostinte. Este nepermis sa profiti de noua relatie in scopuri personale , sau sa devii familiar imediat. Daca neglijam aceste reguli , vom vedea cu tristete intrerupindu-se o relatie care ar fi putut sa devina utila sau ar fi putut sa se transforme intr-o prietenie.

Sa profitam de imprejurare pentru a clarifica problema familiaritatii , spunind pur si simplu ca ea este opusul politetii. Poti avea cu cineva o legatura de ordin spiritual, anume afinitate , opinii comune , dar nimic nu-ti permite sa devii familiar cu persoana respectiva. Nu vom intreba de pilda cum o duce cu banii sau in ce relatii se afla cu sotia , subiecte pe care le discuti numai cu familia. De asemenea , ne vom feri sa-i facem confidente , mai ales daca nu ne sunt cerute.

Cind este necesar sa prezinti o persoana alteia?

In cercurile restrinse , pentru ca este important ca toti membrii sa se cunoasca intre ei , mai ales daca obisnuiesc sa se vada frecvent. In schimb , la receptii sau la baluri nu este necesar si nici nu este posibil ca toti invitatii sa se cunoasca intre ei. Acestia insa trebuie sa-l cunoasca pe stapinul casei , pe sotia acestuia , pe invitatul de onoare si pe vecinii sai de masa. Este important deci sa fie prezentati. Sarcina aceasta ii revine gazdei sau persoanei desemnate sa faca prezentarile. In lipsa acesteia invitatii se vor prezenta unii altora , asa cum veti afla intr-un capitol ulterior.

Daca sunteti gazda si prezentarea cuiva vi se pare inoportuna , trebuie sa evitati aceasta situatie , procedind cu mult tact. Cind sunteti invitat iar gazda nu are timp sa va prezinte , faceti-o singur.

CATEVA EXCEPTII:

- foarte tinara domnisoara este prezentata unui domn in virsta si nu invers cu toate ca regula spune : barbatul este prezentat femeii. Dar in acest caz a trecut pe primul plan virsta. Inca o data tactul si bunele maniere hotarasc persoana care trebuie sa fie onorata. Daca prezentam o personalitate politica sau publica , putem , in general , sa-i anuntam titlul si sa nu-i spunem numele. Se va spune de exemplu : „ Domnul director al fundatiei ...” , „ Domnule director , vi-l prezint pe doctorul X.” Daca e vorba despre o ceremonie in care se

impune un protocol , va fi pronuntat numai numele persoanei pe care o prezentam. Intr-o societate se va pronunta mai intii numele persoanei care intra si apoi numele persoanelor prezentate.

Cind imprejurarile o cer , aceasta ordine este inversata :

daca in casa se afla o persoana care merita un respect deosebit , atunci ea va fi cea prezentata unor noi veniti. In acest caz ne vom exprima astfel : „ Va rog sa-mi permiteti , domnule X , sa v-o prezint pe doamna Y „.

Exceptind situatia in care un grup de oameni este prezentat unei persoane marcante sau invitatului de onoare , persoanele singure sunt prezentate cuplurilor si niciodata invers. Daca trebuie sa prezentam o persoana singura unui grup , renuntam la prezentarea membrilor acestuia. In prezenta unui bolnav , toate prioritatile se sterg si toate persoanele , oricare ar fi situatia si virsta lor , ii sunt prezentate.

Repetam , pentru a fi retinut , este prezentata , de regula , persoana care soseste : „ Mama , acesta este Horia , colegul despre care ti-am vorbit ! „ Construiti-va singuri situatii posibile , plecind de la acest model si aplicati cele invatate.

CE TREBUIE SA SPUNEM SI SA FACEM , CE TREBUIE SA EVITAM

Se intimpla adesea ca prezentarile sa fie facute in graba de catre persoane neatente. In continuare trebuie sa ne descurcam singuri. Daca ii excludem pe cei blazati si pe mizantropi , fiecare om este fericit sa cunoasca persoane interesante. Cind ne este prezentat cineva , nu stim altceva despre el decit numele , daca acesta este pronuntat clar. Va trebui sa ne supunem atunci unui joc de societate , nu neaparat amuzant , care va consta in a ghici cine sunt noii parteneri de discutie. Este o situatie care mai tirziu poate deveni o amintire placuta , dar care ridica la inceput anumite probleme. Este foarte greu sa incepi o conversatie , dar momentul dificil poate fi depasit daca descoperiti relatii sau interese comune. In celelalte cazuri , gazda sau cel care face prezentarea trebuie sa o completeze prin citeva cuvinte amabil despre cele doua persoane care se intilnesc pentru prima data. Este mai mult decit un compliment , este un lucru care va facilita primul lor contact. Fie ca este vorba despre precizarea unor relatii comune , a profesiei acestora sau a unei calatorii facute de unul din ei de curind , se va gasi in aceasta precizare embrionul unei conversatii placute. In nici un caz nu vom face aluzii la situatia lor financiara. Nu se face , sa spunem : „ Domnul X este un om cu bani ... ” sau „ Domnul Y este , din pacate , somer. „ De asemenea , este de prost gust sa vorbim despre viata particulara a celor prezenti sau sa discutam , la nesfirsit , despre meseria acestora.

Cind facem prezentarile , trebuie sa avem o atitudine naturala. Sa evitam orice exagerare : Nu vom afisa politetea exagerata sau atitudinea servila. Trebuie sa ne respectam si sa-i respectam pe ceilalti. Doar asa vom gasi firul Ariadnei , care ne va scoate din labirintul conventiilor sociale.

CAPCANE

Cu ocazia unei prezentari , pe necunosicatori ii pindesc intotdeauna citeva capcane. Vrind sa fie deosebit de politicoși , acestia insira toate titlurile onorifice ale persoanei prezentate. Greseala ! Numele acestuia poate fi insotit de acel titlu care il reprezinta cel mai bine in functie de conjunctura.

De pilde , daca domnul X este in acelasi timp doctor , profesor universitar si ministru la spital sau in intilnirile particulare va fi prezentat ca medic sau ca profesor , iar in public va fi prezentat cu functia cea mai importanta , cea de ministru. Dar , sa tinem seama cind este

cazul , si de faptul ca multe persoane doresc sa fie prezentate doar cu numele lor , fara titlurile pe care le detin.

Si prezentarea rudelor creeaza uneori dificultati. Se intimpla sa intilniti pe cineva care vrea sa v-o prezinte pe sotia sa si care spune : „ Imi permiteti sa v-o prezint pe doamna Popescu ? „ Iar sotia acestuia va spune la rindul ei :

„ Imi permiteti sa vi-l prezint pe domnul Popescu ? „ Aceste formule sunt nu numai caraghioase ci si gresite. Nu exista decit una corecta: „ Sotia mea „ sau „ Sotul meu „ , cu varianta „ Sotia mea , Ana „ , de exemplu , pentru intilnirile cu prietenii. De prost gust este si sa vorbesti despre sotul tau sau sotia ta spunindu-le numele de familie : „ Azi face piata Popescu „ , spune sotia. „ Popeasca n-o sa fie de acord „ , spune sotul. Putem crede ca s-a plecat de la o gluma , dar , in mediile mai putin cultivate , aceste formule sunt luate in serios. Dar , in nici un caz „ Doamna mea „ sau „ Domnul meu „ , cum spune omul din popor cind vrea sa fie politicos cu tot dinadinsul.

Aceeasi remarca este valabila pentru ceilalti membri ai familiei. Vom spune : „ Fratele meu , Daniel „ sau „ Sora mea , Dana „. Daca aceasta este casatorita vom spune „ Sora mea , Dana X „ sau se va spune de asemenea „ Cumnatul meu , Bogdan Y „ sau „ Cumnata mea , doamna Maria Z „. Copiii sunt prezentati la fel. Despre ai nostri , vom spune „ Fiul meu , Daniel „ sau „ Fiica mea , Maria „. Daca sunt ai altcuiva , vom spune „ Paul , fiul familiei X „. Vom prezenta un cuplu spunind : „ Domnul si doamna Z „.

In general , vom evita formulele care au intrat in limbajul oamenilor simpli , si care tind sa contamineze pe toata lumea. Auzim frecvent - cuscra , cuscra , nasicu , nasica. In mediul rural poate suna bine , in mediul urban , nu. Asadar , se va spune : „ D-na Luca , mama sotului Ioanei , fiica mea „ sau „ D-na dr. Graur nasa copiilor mei. „ Chiar daca formularea este mai complicata , este preferabila celor de mai sus.

Prezentarea ca si salutul urmat de stringerea miinii pot crea incurcaturi daca o persoana dintr-un grup sau tot grupul nu cunoaste exact regulile ce sunt impuse in aceste situatii. Ca sa simplificam lucrurile ne vom opri asupra unui caz luat la intimplare. O tinara insotita de sotul ei e invitata la aniversarea socrului , in locuinta acestuia (sau la un restaurant , nu asta este important). De fata se mai afla o pereche in virsta , o doamna tot in virsta si un cuplu tinar. Ordinea salutarilor sau a prezentarilor , daca tinara nu cunoaste pe nimeni sau o parte din invitati este urmatoarea : primul pe care il saluta (iar acesta ii da mina) este socrul , persoana sarbatorita. Urmeaza cele doua doamne in virsta (ele intind mina in timp ce gazda rosteste numele nurorii sale dar si al doamnelor) , urmeaza domnul in virsta (acum tinara intinde mina) si , in sfirsit , tinara invitata (miinile se intind simultan) iar tinarului care o insoteste si a ramas ultimul i se spune numele iar tinara doamna ii intinde mina. Am retinut deci ca initiativa de a intinde mina prima i-a fost permisa doar de trei ori : domnului in virsta , tinerei domnisoare si tinarului domn.

Pentru a va amuza incercati sa deduceti de cite ori are voie sa aiba initiativa intinderii miinii sotul ei.

Se pot crea incurcaturi in situatia in care prezentam persoane de aceeasi virsta sau de acelasi rang. Se va spune atunci : „ Pot sa vi-l prezint pe domnul Popa , domnule Ivanceanu ? „ , alegind pe unul dintre ei , la intimplare. Daca celalalt se va simti ofensat este desigur un snob. Prin analogie , formula se aplica si doamnelor de virste apropiate. Uzanta cere insa sa prezentam domnisoara doamnei.

Cind va este prezentat cineva , se poate intimpla sa nu-i intelegeti sau sa nu-i retineti numele. Ivanescu se tine minte mai usor decit Ivanceanu. In acest caz , cereti pur si simplu sa vi se repete numele. Este mai bine asa decit sa i-l scilciati , lucru penibil atit pentru interlocutor cit si pentru dumneavoastra. Daca preferati o cale mai discreta , asteptati ca

persoana care v-a facut prezentarile sa ramina singura si rugati-o sa va mai spuna data numele cu pricina.

Formulele „sunt incintat sa va cunosc „, „imi pare „, „bine „, „imi face placere „sunt inca de o mare actualitate. Uneori , dupa ce se face o prezentare se instaleaza o tacere adinca si stinjnitoare. Este rolul celui care a facut prezentarea sa inceapa o conversatie la care va lua si el parte.

PREZENTAREA IN SITUATIA IN CARE OASPETII STAU PE SCAUNE

Cine se va ridica si cine va sta jos ?

Prima regula : un barbat se ridica intotdeauna cind iieste prezentata o persoana. Singura exceptie o constituie infirmii sau bolnavii.

A doua regula : o femeie ramine pe scaun. Aceastaregula poate avea insa derogari. Daca este vorba despre o tinara , ea trebuie sa se ridice cind e prezentata unei doamne sau unui domn cu mult mai in virsta. In general , cind se fac prezentarile sau in cadrul unor discutii , tinerii nu vor sta jos in prezenta persoanelor mai in virsta. Daca este vorba despre un batrin este politicos , dar nu indispensabil , ca si femeile sa se ridice. Daca este vorba despre o doamna in virsta , se va ridica in picioare toata asistenta. Si aici este vorba de tact. Este mai bine sa te ridici in picioare decit sa uiti sa o faci atunci cind situatia o cere.

CUM SA TE PREZINTI SINGUR ?

Multa vreme unica modalitate corecta de a face prezentarile in societate a fost aceea in care intervenea o terta persoana. Astazi , a te prezenta singur - in viata sociala , particulara sau profesionala - nu mai e o indrazneala sau o impertinenta. Autoprezentarea se face de obicei cind numarul de musafiri e prea mare sau , pur si simplu , cind cineva a uitat sa va prezinte. De asemenea , un delegat la un congres trebuie sa se prezinte el insusi vecinilor sai de masa sau de reuniune. Preocuparile comune sunt un motiv in plus pentru a se recurge la o astfel de prezentare.

In acest context , bunele maniere cer ca intr-o societate un domn mai in virsta sa se autoprezinte unuia mai tinar. In schimb , o doamna va evita sa se prezinte singura unui barbat , se va prezenta acesta. Ca sa evite o situatie penibila - o tacere prelungita - se poate prezenta si un tinar unui domn mai in virsta sau unei doamne cu conditia sa nu intinda el primul mina.

In viata profesionala ca si in cea publica autoprezentarea se impune intr-o multime de situatii. Cind intri intr-un birou unde esti necunoscut , cind intri intr-o intreprindere ca reprezentant al unei firme trebuie sa te prezinti directorului sau celui cu care urmeaza sa discuti. Daca o antecamera - secretariat va desparte de persoana pe care urmeaza sa o intilniti , ii puteti transmite o carte de vizita dupa ce v-ati prezentat secretarei.

Alta situatie tipica : Chiar daca persoana care se autoprezinta nu este prea agreabila , nu aveti dreptul sa-i intoarceti spatele. Femeile au mai multa libertate de alegere. Asa ca nu trebuie sa va surprinda faptul ca - aparent fara nici un motiv - o femeie va evita sa raspunda incercarii dumneavoastra de a o contacta. In nici un caz nu vom refuza sa ne prezentam , si nici nu ne vom da un nume fals. Lumea e mica si o intilnire ulterioara este oricind posibila !

Desi nu trebuie sa va autointitulati „doamna „ , exista situatii cind prezentindu-va - la telefon , de pilda - acest lucru este necesar. Asa ca veti spune : „Va telefoneaza doamna X , din partea doamnei Z. „

Cum ne autoprezentam ? Aproape ca in prezentarea facuta de un tert. Un barbat va spune : „Permiteti-mi sa ma prezint, Mihai Grigorovici „. Daca este deosebit de curtenitor va adauga o fraza de genul : „Ma scuzati ca trebuie sa ma prezint dar , acum gazda este foarte ocupata imi permit sa o fac singur „ sau altceva asemanator , in functie de imprejurari.

Daca intram intr-un birou vom spune : „Sunt inginerul Horia Nicolaescu si doresc sa vorbesc cu domnul ... „. In rest , regulile cunoscute ramn valabile : cel mai tinar se prezinta celui mai in virsta , inferiorul - superiorului , domnul, doamnei. In viata publica exista si exceptii - un vizitator mai in virsta se prezinta directorului care este uneori mai tinar.

Cind te prezinti singur trebuie sa fii foarte atent la enuntarea titlurilor si sa te hotarasti la unul dintre ele : un grad universitar , un grad militar , o profesie - si atit. Va cistiga enorm in ochii tuturor cel care se prezinta simplu - „ inginerul X „ sau „ profesorul Y „ si despre care aflam ulterior ca a sustinut un doctorat stralucit si ca este membru corespondent al Academiei Romane. Cel mai elegant mod de prezentare ramine totusi cel in care iti spui doar numele. Dar atentie : intii prenumele - Maria Popescu si nu Popescu Maria ca la scoala.

7. CUM SA NE ADRESAM ?

E PERMIS SA TE ADRESEZI UNOR NECUNOSCU TI ?

„Categoric , nu ! „ - raspunde fermecatoarea tinara de douazeci de ani , gindindu-se cu spaima la multele tentative masculine care ii atin drumul de la birou pina acasa.

„Bineinteles ! „, va spune cu un aer natural pensionarul dispus oricind sa le raspunda cu amabilitate celor care nu stiu adresa unui muzeu sau care nu se descurca intr-un cartier.

Conversatia intre necunoscuti nu mai reprezinta demult un act de nepolitete ci dimpotriva. Exista insa mai multe feluri de a intra in contact cu oamenii. A interpela pe cineva poate fi un semn de obraznicie dar si un simplu mijloc de a iesi din incurcatura. Uneori acest demers se rezuma la o simpla informatie , alteori devine o lunga si pasionanta conversatie. Nu ne surprinde faptul ca la cozi , prin parcuri , in statiile de autobuz oameni necunoscuti intra in vorba impartasindu-si parerile asupra unui anumit subiect. Nu e nimic rau in asta cu conditia ca aceasta conversatie sa nu degenereze in cearta.

Intr-un oras strain este absolut normal sa intrebam pe cineva care este drumul spre gara sau cel spre o catedrala celebra. Este suficient sa salutam si apoi , politicos , sa spunem pe scurt ce dorim. Orice om este mandru de orasul in care locuieste si ne va raspunde cu placere. Odata informatia obtinuta , vom multumi inainte de a pleca in directia indicata. Se poate intimpla insa ca informatia obtinuta sa nu fie absolut exacta. Pentru a nu avea indoieli, e de preferat sa intrebam un sofer de taxi , un vatman , sau un agent de circulatie. Nu trebuie sa ne jenam sa punem astfel de intrebari ; interlocutorul va pierde doar citeva minute. Ne vom stradui sa nu interpelam pe cineva care este foarte in virsta sau , evident , foarte grabit. Un barbat trebuie sa fie foarte prudent daca se adreseaza unei femei. In general , este mult mai simplu sa ne adresam unei persoane de acelasi sex cu noi.

Prin meseria lor , agentii de circulatie , politistii , controlorii de trenuri si tramvaie , hamalii , soferii de taxi , personalul hotelier sunt datori sa dea informatii. Aceasta nu ne indreptateste sa nu spunem „ Buna ziua „ , „ Va rog „ si „ Multumesc „.

Este permis sa ne adresam vecinilor de plaja , de masa , calatorilor din tramvai , din tren , din avion , sau celor care locuiesc la acelasi hotel cu noi ? De ce nu ? In principiu nimic nu ne opreste sa schimbam citeva pareri despre timp sau despre un eveniment sportiv

important. Din nefericire exista prea multi oameni care nu se limiteaza la conversatie neutra si-si obliga „victima „sa-i asculte depanindu-si toata viata - bolile copiilor , primele iubiri , nenorocirile familiei , certirile cu sotia , relatia cu seful de birou , opiniile sale politice. Salvarea vine totusi cind pisalogul coboara din tren , caci si lucrurile cele mai rele au un sfirsit ...

Chiar daca persoana cu care stam de vorba ne place in mod deosebit , nu se cuvine sa-i cerem numarul de telefon sau adresa , daca ea nu are aceasta initiativa.

PROBLEMA TITLURILOR - POLITETEE SAU FORMALISM ?

Diferenta dintre respect si servilism

De cind e lumea , in fata lui Dumnezeu si a legii oamenii sunt egali. Si cu toate acestea istoria omenirii este de multe ori expresia vanitatii omului. Intre aceasta si etalarea cu ostentatie a titlurilor n-a fost decit un pas.

Odata cu revolutia burghezo-democratica din Franta , asistam la abolirea titlurilor nobiliare mostenite din tata in fiu si la inlocuirea lor cu simpla denumire de cetatean. Desfiintarea privilegiilor nobiliare perpetueaza ideea de egalitate. O noua revolutie - socialista de data aceasta - impune la inceputul secolului XX termenul nivelator „tovarase”. el simbolizeaza schimbarile radicale care se produc in numeroase tari din Europa si Asia. Cu toate acestea , inegalitatea dintre oameni a continuat sa existe si sa marcheze viata a numeroase generatii de oameni. Nu-i o noutate pentru nimeni faptul ca in absolut toate statele lagarului socialist functia era totul , asa ca intre „tovarase „si „tovarase prim secretar „diferenta era de la cer la pamint. Singura modalitate de a te rupe de acesta realitate oribila era totusi invatatura. La capatul unor lungi ani de studiu , puteai fi numit „tovarase inginer „ , „tovarase doctor „ , „tovarase profesor „. Drama consta insa in faptul ca multi au facut o facultate impotriva vointei sau vocatiei lor , neavind alta posibilitate de a dobindi o identitate. Titlurile astfel obtinute s-au dovedit a fi adeseori formale.

Bunul simt si aprecierea corecta a efortului depus in scoala ne obliga sa luam in considerare competenta individului si nu titlul cu care se prezinta. Nu mai e o noutate pentru nimeni ca astazi a prezenta o diploma fara a fi in stare sa faci dovada cunostintelor tale intr-un anumit domeniu nu iti asigura un loc in societate sau slujba.

Ideal este sa existe o concordanta deplina intre titlu si ceea ce stii sa faci , altfel esti un impostor !

Revenind la viata noastra de zi cu zi , remarcam ca de citiva ani au aparut titluri noi - manager , boss , patron - a caror utilizare ne pune deseori in incurcatura. Nu suna bine nici „Patroane „ , nici „Domnule patron „ si nici „Boss „ sau „Sefule „. Preferam sa ne adresam cu numele de familie al acestuia. Sau daca nu-l stim , pur si simplu cu : domnule. Este nepermis sa-i spui - sefule !

Pe de alta parte , viata ne sileste deseori sa nu beneficiem de titlul dobindit cu greu. sa ne amintim atunci ca numele este mai important decit titlul si ca a uita numele interlocutorului nostru este o mare gafa. Daca atribuim acestuia alt nume decit cel pe care il , are neglijenta noastra este de neiertat. Sa iesim din aceasta situatie adresindu-ne cu un simplu „Domnule draga , ...” sau „Stimata doamna , ...”.

- alta situatie este aceea in care nu stim numele persoanei , dar stim ce profesie are. In acest caz vom spune:
„ Buna ziua , domnule profesor „ , „ Voi urma sfaturile dumneavoastra , domnule doctor „ sau
„ Proiectul dumneavoastra este foarte interesant , domnule inginer „ .

Daca suntem subalterni titlul este absolut obligatoriu. Pacientul va spune : domnule doctor si nu domnule Vasilescu , elevul sau parintele va spune domnule Director si nu domnule Ionescu.

Un semn de politete este sa mai adaugam ceva dupa un raspuns monosilabic - „ da „ sau „ nu „ sau „ multumesc „. Sa spunem : „ Nu , domnule „ , „ Da , doamna „ , „ Da , mama „ sau „ Multumesc , Ana „. De asemenea , nu este recomandabil sa vorbim la persoana a treia. De exemplu „ Domnul mai doreste ceva ? „ este o formula rezervat personalului de serviciu si nu gazdei. In familie nu trebuie sa acordam celor apropiati titlurile pe care le au. Este hilar ca stapina casei sa-i spuna femeii de serviciu „ Ai grija sa aranjezi camera profesorului „ cind profesorul este chiar sotul ei. La cealalta extrema se plaseaza cei care uita sa fie politicosi cu subalternii. Auzim adesea : „ Vasilescule , da-mi dosarul acela „ Se va spune „ Domnule Vasilescu , da-mi , te rog dosarul acela”.

Sa nu uitam ca orice om are dreptul sa fie numit „domn „ si ca folosirea acestui apelativ este in primul rind un semn al educatiei dumneavoastra.

CUM SA NE ADRESAM UNEI ADUNARI

Formulele variaza. La o conferinta , va veti adresa cu un solemn „ Doamnelor si domnilor „ nu „ Doamnelor , domnisoarelor „si domnilor „ , cum auzim adesea. La o intilnire cu o echipa de basket , de exemplu , veti spune „ Dragi prieteni „. La rostirea unui toast , veti incepe prin a va adresa celor mai importante persoane : „ Stimate domnule ministru , stimati oaspeti „. De asemenea in adunarile oficiale va veti adresa in primul rind personalitatilor , incepind cu cele mai marcante. Exista o ierarhie care trebuie respectata si acest protocol poate fi studiat la nevoie.

Tot mai multe persoane apar la TV. Intimidate de reflectoare , de camere de luat vederi acestea uita ca vorbesc pentru milioane de oameni. Putem oare sa acceptam cu simpatie alocutiunile pe care ni le baga pe git persoane infatuuate care nu stiu sa ne zimbeasca si nici sa ne spuna un elementar „ Buna seara „ sau „ buna ziua , stimati „ , „ telespectatori „ ? Ca sa nu mai vorbim de grija pe care acestea ar trebui sa o aiba fata de ceea ce vor sa ne comunice , de tonul pe care trebuie sa-l adopte in general. De exemplu , oricit ar fi de suparat un deputat ar trebui sa faca un efort ca sa-si controleze nervii si sa se adreseze colegilor sai cu voce calma , fara strigate si invective. Arta oratoriei se invata , iar amatorismul va fi intotdeauna sanctionat de auditoriu. Si inca un amanunt. Nu vei fi niciodata ascultat cu atentie si respect daca apari in public intr-o tinuta neglijenta. Cei care te privesc pot crede ca ai petrecut noaptea intr-o bodega si nu ai mai avut timp sa treci pe acasa , sa faci un dus , sa te barbieresti si sa-ti pui o camasa curata si o cravata.

De asemenea nu este de bun gust , cum cred anumiti demnitari , sa te imbraci strident (in culori tipatoare , sacouri de catifea ori stofe lucioase , sau si mai rau , imbracati ca niste ginerici in alb din cap pina in picioare) , „ hainele tradeaza omul „.

CUM NE ADRESAM DOAMNELOR IN SOCIETATE ?

In acest domeniu au aparut schimbari numeroase fata de codul vechi al bunelor maniere dat fiind ca femeia are astazi alt rol in societate. Ea imparte cu barbatul datoria de a asigura existenta familiei , datorie de care se achita cu multa inteligenta , spirit intreprinzator si mult farmec. In acelasi timp , femeia a devenit o persoana publica - femeia savant , femeia politician. Deosebirea dintre femeile casatorite si celibatare nu mai are nici o semnificatie (importanta). In viata sociala si de afaceri se intilnesc femei si barbati de virste diferite. „ Fetele batrine „ de altadata sunt personaje de roman. Astazi , ele sunt redactori , asistente sociale , medici sau femei de afaceri si duc o viata plina in care nu mai ramine loc pentru plictiseala , tricotat , brodat etc. Femeia din zilele noastre isi primeste prietenii intr-un interior aranjat cu gust de catre ea insasi si isi conduce masina cu dezinvoltura. Unei asemenea femei nu-i mai poti

refuza titlul de doamna. Este de la sine inteles ca daca interlocutoarea dumneavoastra este medic , ii veti spune „ Doamna doctor „ - titlu pe care si l-a cucerit prin studiu indelungat. Corect este deci sa te adresezi cu : doamna director , doamna redactor , doctor , inginer , profesor si nu cu doamna redactoare , doctora , inginera , profesoara. Cit de hilara este pentru noi astazi situatia in care unei femei casnice , casatorita cu un ministru sau cu un medic , i se spune „ doamna ministru „ sau „ doamna doctor „ !

CUI SI CIND PUTEM SPUNE „ TU „ ?

Poate nu este un alt moment in viata noastra mai drag ca cel al primului „ tu „ rostit de prima noastra iubire. „ Tu „ si „ dumneavoastra „ poate fi frontiera dintre o simpla cunostinta si o calda prietenie. Din totdeauna codul bunelor maniere a delimitat granita dintre „ tu „ si „ dumneavoastra „. Prima regula : tutuirea nu se face decit cind esti sigur ca este bine venita. A doua : tutuirea se face de catre cel mai in virsta , de catre superior si de catre doamna - domnului. La virste apropiate , la cei din medii sociale asemanatoare , cu acelasi grad de cultura este chiar ridicol sa spunem mereu „ dumneavoastra „. Dar cred ca nu vom putea niciodata sa spunem cu nonsalanta „ tu „ batrinului medic care ne-a operat sau profesorului mult mai in virsta care ne-a fost diriginte , chiar daca am terminat o facultate si am devenit colegi de cancelarie.

Insa ce ne facem cu cei care ne interpeleaza , in magazine in special , cu nepermisul , tu. Auzim adesea cu mare neplacere cum ni se spune : Cite salate vrei ? Asta este marfa , nu o fac eu , o vrei sau nu ? Cobori ? Si pentru astfel de persoane exista o solutie eficienta. Incercati sa prelungiti putin discutia si , cu un aer foarte natural , sa va adresati persoanei in cauza cu Dumneavoastra la sfirsitul micului „ scketch „ - apasind mereu pe cuvintul Dumneavoastra veti obtine in mod sigur efectul dorit , daca nu vi se raspunde chiar cu Dumneavoastra macar veti fi tratat cu un Dumneata. In mod gresit se crede ca dinsul , dinsa , dinsii sunt pronume de politete iar el , ea , ei sunt forme irreverentioase. Se va spune : „ Am vorbit cu domnul director. El mi-a spus sa revin „ si nu „ Dinsul mi-a spus sa revin „. Regina Angliei a facut o vizita in Romania. „ Ea era insotita de ... „ si nu „ Dinsa era insotita de ... „.

Azi nu se mai spune parintilor „ dumneata „ , ci li se spune chiar pe numele mic , in loc de mama , tata. In multe familii , copii se adreseaza simplu : Sanda , Andrei. Daca atmosfera este destinsa si calma , daca relatiile se bazeaza pe respect si afectiune profunda , totul este O.K. Nu este cazul sa ne formalizam si sa consideram familia respectiva prost crescuta.

Soacrelor si socrilor ne putem adresa cu mama si tata. Si lor le putem spune , daca sunt de acord , pe numele mic - Rodica , Florin. In unele cazuri nu se depaseste bariera lui Dumneavoastra. In acest caz ne putem adresa cu Doamna Silvia , Domnule Andrei. Daca nu le convine nici un din formule recomandati-le zimbind : vezi Codul manierelor elegante , pagina 24.

8. ARTA CONVERSATIEI

CONVERSATIA

Pericolul care ameninta orice adunare , in jurul mesei familiale ca si la cel mai select bal este plictiseala. Nici calatoria organizata , nici cel mai fastuos dintre banchete nu sunt scutite de plictiseala. Remediul cel mai sigur impotriva ei este conversatia.

Ce este conversatia ? Exista o reteta perfect pusa la

punct ce asigura reusita in toate situatiile ? Nu , din nefericire ! Nu poti patrunde dintr-odata in acest domeniu

care da ocazia unora sa-si desfasoare pe deplin puterea de seductie , iar altora sa comita gafa dupa gafa. Intre ariditatea plictisului si pericolul ridicolului trebuie sa

urmam un drum care ne duce spre ceea ce se numea in evul mediu „la carte du tandres „ si ale carui principale etape sunt : tactul , discretia , atentia , insuflirea , amuzamentul , cultura , politetea si sinceritatea. Apar aici , ca in aproape toate manifestarile in comun doua atitudini. Pe de o parte exista unele persoane foarte sigure pe ele , care polarizeaza conversatia , imbatandu-se cu propriile lor cuvinte , vorbind fara incetare si interzicindu-le celorlalti orice participare la discutie. La cealalta extrema , se situeaza a doua categorie : vesnicii tacuti pe care nu ii bintuie nici cel mai mic gind , cei carora le e o frica teribila sa nu greseasca sau sa-si manifeste dezacordul. Vesnicii : „Aveti dreptate „ sau cum auzim , mai recent : „ Corect ! „. Ajungem astfel la situatia pe care o enunta un umorist : „ In orice conversatie sunt doua feluri de indivizi : pisalogii si victimele „.

Arta conversatiei nu se invata ca niste formule matematice ci este dobindita mai degraba ca o limba straina , respectind citeva reguli si exersind-o la nesfirsit. Dam aici citeva dintre aceste reguli , dar numai dumneavoastra sunteti in masura sa le acceptati pentru a va comporta agreabil.

Nici o conversatie generala nu se poate prelungi multa vreme intre zece sau douasprezece persoane. De aceea o gazda trebuie sa-si faca o datorie din a grupa musafirii dupa niste criterii pe care e bine sa le cunoastem. La acest lucru trebuie sa ne gindim inca din momentul in care facem invitatiile. Veti constata ca cele mai reusite reuniuni sunt acelea in care invitatii au aceeasi profesie sau acelasi „ hobby „. Daca acestia sunt medici vor aborda , fara indoiala , subiecte de interes comun. De asemenea , daca invitam numai profesori si mai mult decit atit , daca ei sunt si colegi de cancelarie , discutia se va invirti in jurul meseriei pe care o fac cu pasiune. Sa ne imaginam ca din greseala - caci este sigur o greseala - am invitat si un cuplu de ingineri sau doi oameni de afaceri. In mod cert , acestia se vor simti izolati si se vor plictisi de moarte. Dupa o ora sau doua , vor gasi un motiv sa plece. Cu siguranta ca nu-i intereseaza nici subiectele medicale , nici cancanurile de spital si nici regulile jocului de „ bridge „ , de exemplu , care au fost discutate cu aprindere toata seara.

Dar viata ne obliga sa avem si relatii cu oameni cu diverse preocupari. De aceea , de multe ori , invitatiile pe care le facem ne pun in situatia de a fi gazda unor petreceri in care asistenta este eterogena. Obligatia noastra este sa-i antrenam pe cei prezenti in discutii agreabile , accesibile tuturor. sa nu vi se para o exagerare , dar rolul nostru nu este departe de acela al unui regizor. Discutia profesionala nu trebuie sa acapareze conversatia pentru ca scopul ei este altul - acela de a afla lucruri noi , de interes general. De aceea vom avea grija sa nu grupam la masa persoane care au aceeasi meserie. Conversatia poate foarte bine sa inceapa printr relatarea unui fapt divers si sa ajunga la consideratii generale asupra eternelor probleme ale vietii.

Exista insa subiecte care pot fi discutate doar intre prieteni. Unul dintre ele si nu cel mai putin important , este cel al banilor. Daca este permis sa discuti despre pretul unei calatorii , este o gafa sa discuti despre pretul unui cadou. Asemenea gafe ne fac sa-i recunoastem pe parveniti de la o posta. Dar culmea prostului gust este sa te plingi de lipsa banilor , de necazurile din familie sau de la serviciu. In plus , acest lucru este si inutil - nimeni nu-ti va rezolva problemele ci doar te va compatimi punindu-te intr-o situatie umilitoare. O gafa deosebit de grava este sa ceri consultatii unui om de meserie. Nici un bancher nu-ti va indica , gratuit , cel mai bun plasament pentru banii tai numai pentru ca este invitat in aceasi casa cu tine. Nimic nu-l va constringe sa-ti dea informatiile pe care firma sa le cumpara cu bani grei.

Cei mai rai dintre toti sunt totusi bolnavii eterni pentru care un medic este oricind binevenit , uitind ca nimeni nu va putea pune un diagnostic in asemenea conditii. In plus , nici un medic nu va fi deloc fericit sa dea consultatii in timpul liber. Cu umor , ar putea reactiona ca medicul vienez devenit celebru prin raspunsul sau dat cu ocazia unei serate la care i s-a cerut o consultatie :

„Va voi examina cu placere , doamna , binevoiti sa va dezbracati.” !

Aproape orice avocat sau profesor poate sa va citeze una sau doua anecdote care ilustreaza mania multor oameni pe care ii intilnim deseori in societate , de a amesteca viata profesionala cu timpul liber.

Banii , grijiile familiale sau profesionale , consultatiile de orice fel sunt deci teme de ocolit. De asemenea , discutiile despre politica si religie sint considerate tabu , deoarece amindoua sunt prea ferm conturate in mintea omului pentru a fi schimbate la o reuniune oarecare fara riscul de a degenera in cearta. Si una si cealalta tin de pregatirea , de gindirea omului variind uneori enorm de la o persoana la alta. Totusi , in cazul unor discutii aprinse sa urmam exemplul celor care nu-si pierd cumpatul. In acelasi timp , rolul gazdei sau , in absenta ei , al altui invitat este sa schimbe subiectul.

Sa retinem , in concluzie , ca reusita unei petreceri depinde de talentul gazdei de a-si alege musafirii. Sa nu ne ambitionam sa-i chemam deodata pe toti cei pe care ii cunoastem , numai ca sa scapam de obligatiile pe care le avem.

ARTA REPLICII SI CONVERSATIA AGREABILA

Trebuie sa fii intotdeauna atent la ceea ce spui , astfel incit sa nu-ti pui interlocutorul in inferioritate , chiar daca esti mai instruit sau mai informat decit el. Asta nu inseamna ca trebuie sa-i dai mereu dreptate celui alt. Oricit de paradoxal ar parea , in acest „joc „ poti capata reputatia unui coseur stralucit. De ce ? Pentru ca a sti sa asculti este o arta dupa cum a te abtine sa dai mereu sfaturi este o dovada de intelegiune.

Sa respecti opiniia celui alt , chiar daca difera de a ta deoarece s-ar putea sa fie intemeiata. Asta nu inseamna sa renunti automat la propria opinie si nici s-o consideri minora. Subiectul poate ramine deschis , iar dialogul unica modalitate de a-l elucida. Nimic nu te impiedica sa-ti sustii ideea in cadrul dialogului creat. Fa-o fara a-ti jigni interlocutorul. Sa evitam interventiile categorice de genul „Aiurea ! „ „ „ Nici vorba ! „ „ „ Va inselati ! ” sau „ Ce eroare ! „. Ele sunt o dovada a lipsei de educatie si pot bloca iremediabil conversatia. Dati-i si celui alt posibilitatea sa intervina. Astfel , este mai potrivit sa spuneti :

„ Iertati-ma , domnule , dar asupra parerii dumneavoastra se mai poate discuta. „ In orice caz sa nu ne intrerupem niciodata interlocutorul. Cel care o face este la fel de vinovat ca cel care vorbeste tot timpul. La acest capitol ar fi util sa precizam ca este foarte important si cu cine „ conversam „. Sa nu discutam fara discernamint cu oricine anumite subiecte , deoarece riscam ca spalatoreasa noastra , o femeie foarte cumsecade altfel , sa umple tirgul cu necazurile noastre intime ! Daca nivelul conversatiei ne depaseste , nu deschidem gura ; cel putin nu riscam sa ne facem de ris ! Am asistat la urmatoarea intimplare amuzanta - intr-un grup de intelectuale ce se plingeau de lipsa de spatiu , a nimerit o tinara mai putin scolita care s-a simtit in drept sa intervina : da , aveti dreptate , si la noi e inghesuiala in bucatarie , unul intra , altul iese - e pur si simplu , cum sa va spun ... un trafic de influenta !

COMPLIMENTELE

Micile complimente intretin conversatia ca si micile cadouri , prietenia. Nu este o ipocrizie sa-i faci un compliment stapinei casei asupra gustului bun al mincarii , chiar daca nu a gatit-o ea. Dar sa-i spui unei femei de saizeci de ani ca ai luat-o drept fiica ei nu este un

compliment , ci este o impolitete . Tot atit de nepotrivit ar fi sa-i spui gazdei : „ Minunat acest portelan. Cred ca v-a costat destul de mult ! „

A face complimente exagerate este o lipsa de tact , dar a cere sa ti se faca , este o dovada de prostie.

Intilnim deseori persoane averse de complimente , iar expresia englezeasca „ fishing for compliments „ (pescuind complimente) le caracterizeaza foarte bine. Cum sa reactionam ? Pur si simplu cu abilitate - evitam sa fim caraghiosi la rindul nostru , acordindu-le. Cel avid de complimente va deschide discutia pe o tema care-l avantajeaza. Neintrind noi in „ joc „ , discutia va deveni monolog si prietenul nostru va sfirsi prin a se lauda singur.

Exista in fiecare dintre noi tendinte de a ne autocaracteriza. Adeseori auzim persoane care se simt datorate sa ne spuna : „ Eu sunt un om foarte corect ; eu sunt foarte cinstit si discret ; eu sunt foarte punctual ; eu sunt foarte bun in meseria mea. „ Dorind sa ne ofere imaginea totala a „ personalitatii „ lor o completeaza cu ceea ce vor numi ei „ cusururi „ : „ dar am si defcete : sunt prea bun , prea naiv , prea sincer , prea serios etc „ !

Sa-i lasam pe ceilalti sa ne aprecieze dupa faptele noastre si nu dupa vorbe. Aceasta categorie de oameni nu obtin increderea celor din jur ci dimpotriva trezesc suspiciuni.

CEEAA CE TREBUIE EXCLUS DIN CONVERSATIE

Multi oameni foarte capabili in meseria lor se simt pierduti odata iesiti din cadrul profesional si sufera in societate de un real complex de inferioritate. Pentru acestia , un singur sfat : sa fie atenti la ceea ce se petrece in jurul lor , sa imite sau sa evite ceea ce le place sau nu. Arta conversatiei , cum am mai spus-o , nu se invata dintr-o data.

Sa ne ferim sa tragem concluzii de o banalitate infioratoare , ca : „ Ah , femeile „ sau „ Ah , barbatii , toti „ „ sunt la fel „. Devenim in mod automat ridicoli.

Generalizarile de felul „ femeile „ , „ barbatii „ , „ patronii „ , „ bogatii „ , „ saracii „ , utilizate excesiv denota o mare saracie spirituala. Dupa cite am trait in acest secol , ar fi de dorit ca o fiinta ginditoare sa nu se mai lase pacalita de aceasta lene spirituala care trage concluzia „ Rusii , „ „ nemtii , evreii sunt de vina ... „. Sa ne amintim de rezultatul pe care l-au avut in istorie aceste judecati inconstiente.

Este evident ca o concersatie nu poate fi sustinuta prin expresii laconice : „ Da „ , „ Nu „. La fel , o replica prost inteleasa nu te autorizeaza sa lansezi un „ Ce ? „ , „ Cum ? „ in loc de „ Poftim ? „. In asemenea situatii poti da mai multa amploare intrebarii spunind : „ Cum se numea orasul despre care vorbeati ? „.

Este permis sa vorbim despre prietenii care nu sunt de fata ? Sigur ca da , dar depinde cum o facem. Se stie ca despre cei care nu sunt de fata se vorbeste intotdeauna cu placere. Dar nu avem voie sa spunem nici mai mult nici mai putin decit daca ar fi de fata. Mai mult decit atit , este necesar sa le luam apararea impotriva denigratorilor. Interventia noastra ne va pune la adapost de orice calomnie , de orice birfa.

A-i forfeca pe cei absenti este semnul lipsei de caracter chiar daca te ascunzi in spatele unui nevinovat :

„ Hai sa birfim un pic ! ”. In plus este un joc foarte periculos , caci informatia ajunge mai devreme sau mai tirziu la cei in cauza. Stiind aceasta , inseamna sa fii total lipsit de inteligenta sa o faci , ca doar nu vrei sa ai dusmani de buna voie. Daca este vorba despre prieteni a-i apara devine o datorie de onoare. Abtineti-va sa le transmiteti penibila discutie , alimentind birfa. Prietenii o vor afla oricum de la altcineva , iar daca nu , cu atit mai bine !

Sa limitezi conversatia la a vorbi despre altii este nu numai o impolitete , dar denota si lipsa de imaginatie. Sa faci mereu afirmatii ironice sau glume atit la adresa celor prezenti , cit si a celor absenti , nu dovedeste ca esti spiritual , ci prost crescut.

Daca te-ai simtit bine intr-o societate , dar la proxima ocazie nu mai esti invitat , gindeste-te unde ai gresit , caci ai gresit in mod sigur.

Se poate intimpla ca unul dintre amatorii de calomnii sau glume proaste sa va aleaga drept ascultator. In acest caz , exista o solutie pe cit de eleganta , pe atit de eficace si care nu necesita decit putin curaj. Sa chemati „ victima „ sa participe si ea la discutie ar fi o lectie ideala pentru birfitori. Chiar daca sunteti rugat , nu va amestecati in certurile dintre parinti si copii , intre indragostiti sau intre prieteni. Ei se vor impaca in mod sigur iar dumneavoastra veti deveni tapul ispasitor.

CUM SE INTRETINE SI CIND SE TERMINA O CONVERSATIE

Despre ce vorbim in societate ? In Europa nu vei trece drept un om cultivat daca te vei limita la discutia despre vreme. In schimb , englezilor le-a intrat in singe acest subiect pe care-l abordeaza ori de cite ori se intilnesc. Conversatia despre vreme are , sa recunoastem , anumite avantaje. Este extrem de usor de intretinut , e agreabila si nu risca sa ofenseze pe nimeni. O multime de alte subiecte pot capta interesul a doi sau mai multi invitati , uneori a intregii asistente : arta , literatura , sportul - cu predilectie fotbalul , situatia politica interna sau internationala si repercursiunile sale asupra destinelor individuale ; ultima carte aparuta sau ultimul model de masina , calatoriile si proiectele de vacanta.

Cum se intretine o conversatie ? Vom avea grija sa nu-l plictisim pe interlocutorul nostru cu o tema de care este strain. Daca nu a citit cartea despre care am inceput sa vorbim , nu vom insista la infinit povestindu-i subiectul. Ne vom rezuma la a face citeva observatii pertinente recomandandu-i-o cu caldura sau cu raceala , de la caz la caz.

Este foarte neplacut sa te lansezi de asemena , in comentarea ultimului film vazut pe ecrane , daca n-ai retinut decit actiunea. Te vei descurca foarte greu cu formule de genul „ El o iubeste pe ea , dar ea l-a parasit „ sau „ frumos film ! M-a impresionat pina la lacrimi ! „. Este important sa te interesezi si sa retii numele actorilor si al regizorului. Vei face o impresie excelenta si toata lumea va avea de cistigat.

De obicei , in orice societate se ajunge si la anecdote. Sa fim atenti pentru ca exista riscul de a povesti aceeasi anecdota acelorasi persoane. O anecdota amuzanta poate sa relaxeze conversatia , cu conditia sa stii cind si cum s-o spui. Mai mult ! Pentru a fi savurata de cei prezenti , anecdota trebuie sa fie spusă cu mult talent si fara ... a uita poanta ! Unii au un talent deosebit de a plasa cind trebuie fraze de genul : „ Acesta imi suna ca istoria lui Oscar Wilde care invitat la un banchet .. „ sau „ I s-a intimplat ceva asemanator lui Mark Twain cind ... „ Este suficient ca anecdotele sa se tina lant antrenindu-i pe toti intr-o adevarata competitie pe aceeasi tema. Si deodata vorbeste toata lumea , rumoarea este generala , iar conversatia risca sa moara. Este momentul in care societatea se imparte in grupuri. Unii domni sunt dispusi sa asculte anecdotele picante , de nepovestit in fata doamnelor , dar un om bine crescut se va abtine sa spuna anecdote decoltate. Oricit de mult si-ar cere scuze , oricit de mult haz ar avea , persoana care le spune se compromite. Ni s-ar putea reprosa ca unora „ le sta bine „ , ca sunt „ irezistibili „ . Cu riscul de a parea rigizi , nu suntem de acord cu vorbele tari intr-o societate aleasa.

Pentru buna reusita a petrecerii , conversatia trebuie sa ramina antrenanta iar o gazda trebuie sa stie cum sa o faca - sa intervina in dialogul dintre doi interlocutori daca este nevoie , si uneori sa concilieze punctele de vedere divergente.

Un om care stie sa primeasca invitati nu va da niciodata nimanui impresia ca l-a invitat pentru a ului cu propria lui cultura. Pentru toate receptiile , Brillant Savarin a formulat o regula demna de a fi retinuta : „ sa inviti pe cineva inseamna sa-i asiguri o stare placuta pentru tot timpul cit va ramine sub acoperisul tau „.

Se spune ca trebuie sa parasesti o petrecere in momentul in care a ajuns in culmea stralucirii. Este cel mai bun mod de a pastra despre ea o amintire placuta. Constatarea e valabila si cind este vorba despre conversatie. Nu exista subiect pe care sa-l poti epuiza si tocmai in aceasta consta farmecul lui. Problema incheierii unei conversatii - ceea ce echivaleaza cu terminarea petrecerii - este foarte importanta. Ea depinde de musafiri , nu de gazda. Dar din dorinta de a participa in sfirsit si ea la discutii , aceasta poate comite mai multe greseli.

Prima greseala : dupa ce a servit toate felurile de mincare si toate bauturile , gazda ar vrea sa se bucure de invitatii sai pentru a sta de vorba linistita si trece la „ o curatenie generala „ , stringe tot , spala toate vasele , scututra fata de masa etc - cu o ostentatie de care nici macar nu e constienta ! In mod firesc , musafirii simt in acest moment un semnal de plecare. Acum tot gazda comite a doua greseala : incearca cu orice pret sa-i retina. Se simte jignita , implora , ascunde posete , fulare. Chiar daca dorinta de a pleca a invitatilor nu era ferma , acum va deveni pur si simplu din dorinta omului ce se revolta fata de orice constringere. Deci cum trebuie procedat ? Daca suntem gazde se e o masa festiva , cu invitati importanti , ne vom misca foarte rar si incet , dar eficient. Putem stringe tot ce este in plus , putem schimba scrumierele , dar nu cind vrem noi , ci cind se ivate un moment prielnic si nu in mijlocul unei conversatii pasionante. Sa nu ne dorim in acel moment ca totul sa fie „ pahar „. O casa deranjata in timpul unei petreceri arata foarte bine. Mai avem la indemina si cealalta solutie , pe care am mai amintit-o : sa lasam musafirii sa participe la pregatirea mesei pentru desert si cafea. Daca gazda da tonul cu naturalete nimeni nu se va simti jignit si vom observa ca sa fii gazda nu este o corvoada , ci o placere. Bineinteles ca nu e vorba de o reuniune pretentioasa. In acest caz trebuie sa apelam la un ajutor din afara. Putem de pilda sa chemama femeia care ne ajuta la curatenie pentru a spala vasele si a ne fi de folos la bucatarie. Nu este exagerat sa angajam doi chelneri calificati care vor face indatoririle gazdei sa fie foarte usoare. In ambele cazuri musafirii vor da acestor persoane mici sume de bani (dar nu prea mici).

Celelalte greseli care pot strica o reuniune reusita sunt comise de invitati. A-ti anunta dorinta de a pleca cu voce tare si tinind mortis sa-ti iei ramas bun de la toata lumea , cind vezi ca toti se simt foarte bine , este de neiertat. Sa te retragi discret , sa pleci neobservat , transmitind toate cele bune tuturor prin amfitrion este formula ideala. La fel de neplacut este sa insisti cu tot dinadinsul sa se prelungeasca petrecerea , chiar daca simti ca toti ar dori sa fie acasa in pat , sa se odihneasca in sfirsit. S-ar putea sa ai succes , sa se ramina peste limita , dar amintirea acelei nopti pierdute va provoca multa vreme cosmaruri tuturor , inclusiv gazdei.

IMPORTANTA TINUTEI

Nu putem vorbi despre conversatie - despre arta de a gasi subiecte interesante si de a le sustine cu verva - fara a ne referi la relatia strinsa dintre acestea si felul in care ne prezentam in societate.

Cum mergem , cum ne asezam , cum ne miscam , in timp ce stam de vorba cu cineva ? Acest capitol se va referi in special la citeva lucruri pe care ar trebui sa le evitam cind stam de vorba. Cind suntem in societate nu tinem miinile in buzunare , dar nici pe solduri si nici la spate. Nu ne agatam de un scaun sau de marginea unei mese si cu atit mai putin de interlocutorul nostru sau de un nasture al hainei sale. Cind ne asezam pe un fotoliu sau pe

un scaun , stam drept alegindu-ne o pozitie comoda , fara sa ne incrucisam sau sa ne balansam picioarele. Ne vom feri sa ne miscam permanent miinile si sa ne jucam cu degetele. Nu ne vom apropia prea mult de interlocutorul nostru si nu-l vom atinge in cursul conversatiei , chiar daca ea devine palpitanta. Cind vorbim nu ducem la gura nici creionul , nici chibritul si nici scobitoarea.

Daca suntem la masa , facem in asa fel ca sa ocupam un spatiu rezonabil incit sa aiba loc si ceilalti comeseni. Inainte de a vorbi , scoatem tigara din gura , bem fara sa facem zgomot , manincam in tacere. Dar se cade sa completam aceste reguli generale. Vedem adeseori tinere fete ridicandu-si mult fusta deasupra genunchilor mai ales cind este cald. Daca fata despre care vorbim este intr-adevar atragatoare , lucrul acesta nu este dezagreabil. Totusi , buna cuviinta interzice gesturile prea ostentative si cere de pilda femeilor sa se aseze pe fusta. Industria textila ne ofera astazi tesaturi nesifonabile , pentru ca nimeni sa nu invoce sifonarea drept scuza , pentru gestul atit de neelegant de a-ti ridica fusta cind te asezi.

La o receptie , vara , un barbat nu-si scoate haina , fara sa fie invitat sa o faca , iar daca poarta bretele n-o face niciodata. A insoti acest gest de intrebarea :

„ Imi permiteti ? „ este o dovada de proasta crestere , pentru ca faptul este implinit. Ce gazda ar fi aceea care ar raspunde prompt : „ Nu ! „.

Intr-o societate , de multe ori , gesturile sunt mai importante decit cuvintele. In principiu , legile ospitalitatii obliga gazda sa indeplineasca musafirilor aproape orice dorinta pentru ca acestia sa se simta cit mai bine. Este insa de datoria invitatilor sa nu abuzeze de aceasta libertate. Oricit de bine crescuta ar fi persoana care ne primeste are si ea o limita a rabdarii. Sa nu o punem in situatia delicata de a deveni nepoliticoasa , silind-o sa ne interzica anumite gesturi.

Ne putem simti intr-o casa straina „ca la noi acasa”, dar sa nu uitam ca nu suntem chiar acasa !

Oamenii sunt prin natura lor egoisti si este normal sa doreasca sa se simta cit mai bine , cu orice pret.

Acestia se vor purta cu dezinvoltura fara a tine prea mult cont de cei din jurul lor. Dar sa nu confundam dezinvoltura cu obraznicia ! De aici decurge obligatia musafirului de a cere aprobarea amfitrionului inca inainte de a face anumite gesturi. Nu-l vom pune pe acesta in fata faptului implinit crezind ca niste cuvinte formale : „ imi dati voie , nu ? „, rostite ulterior va vor califica drept om bine crescut ci dimpotriva ! Vei fi calificat drept ceea ce esti in realitate

- un mare badaran.

In tot ceea ce facem iin societate important este sa avem simtul masurii. Nimeni nu te va obliga sa stai cu haina pe tine cind in casa sunt 30 de grade , nimeni nu-ti va interzice sa dai un telefon scurt , sau sa-ti aprinzi o tigara. Dar este o mare diferenta intre cel care a obtinut aprobarea gazdei facind aluzii discrete de pilda : „ In casa este foarte cald „ sau „ Nu mi-am anuntat familia ca intirzii” sau pur si simplu : „ In aceasta casa se fumeaza ? „ - si cel care isi scoate degajat haina de cum intra in casa , se repede la telefon si nu-l mai lasa din mina sau isi aprinde tigara de la tigara intr-o camera unde sunt copii sau persoane bolnave.

Poate gazda nu va spune nimic dar nu este greu sa ne imaginam ce gindeste !

Aceste sugestii sunt valabile pentru toate ocaziile in care „iesim in lume”, fie ca e vorba de o receptie, fie ca e vorba de o vizita neprotocolara la niste prieteni apropiati sau chiar la membrii familie care locuiesc separat de noi.

Cind tusesti, stranuti sau casti este obligatoriu sa duci mina la gura. Cind stranuti schitezi un vag semn dezolat care inchide incidentul. Este politicos sa ne facem ca nu observam si sa renuntam la atit de obisnuitele :

„Noroc !”, „Sanatate !”, „Ai sa faci chef !”. Se crede ca este politicos sa rostesti aceste formule. Gresit !

A nu-ti privi interlocutorul in timp ce vorbești cu el trece drept lipsa de respect. Dar aceasta regula nu te autorizeaza sa-l privești fix si sa-l studiezi din cap pina in picioare.

Cind vrei sa vorbești cu o persoana care este mai departe de tine, e bine sa-ti stapinesti nerabdarea pina cind gasesti o ocazie favorabila sa te apropii de ea. De asemenea, in societate, nu cinti, nu fluieri, nu fredonezi o melodie, chiar daca esti inzestrat cu o voce fermecatoare. Oricit de serioasa ar fi o discutie, trebuie sa-i acordam interlocutorului nostru un suris amical. Dar sa ne abtinem sa ridem indelung cind povesteste cineva o istorioara, si cu atit mai mult cind o facem noi insine. De asemenea, nu vom ride cind cineva face o mica gafa, deoarece nici noi nu suntem scutiti de asemenea incurcaturi.

Se poate intimpla, ca din anumite motive - de pilda ceilalti invitati nu au sosit inca - un musafir sa nu aiba cu cine sta de vorba. In aceasta situatie o gazda atenta va avea grija sa-i gaseasca celui care se plictiseste o ocupatie agreabila. Ii va oferi ceva de baut, ii va da o revista sau ii va propune sa asculte muzica. La rindul lui, invitatul, va astepta linistit fara sa aiba dreptul de „a-si omori timpul”, facind o inspectie prin toata casa si cu atit mai mult sa atinga diferite obiecte ce-i starnesc curiozitatea. Ne putem uita in biblioteca, dupa ce am cerut voie, dar nu ne vom lua un brat de carti pentru acasa. Vom cere daca dorim, una singura avind grija sa precizam cind o aducem inapoi, si sa o si aducem ! La rindul ei gazda ar trebui sa noteze intr-un caiet pregatit in acest scop - cine, cind si ce carte a luat. Nu va bazati pe memorie ! Procedati la fel cu casetele video sau audio. Daca cineva se simte jignit e de rea credinta.

CUM NE EXPRIMAM

Este de la sine inteles ca trebuie sa amintim referitor la conversatie, citeva reguli privind limbajul pe care il folosim. Conversatia este o excelenta scoala de retorica. Unde am putea sa ne familiarizam mai bine cu arta vorbirii decit intr-un cerc de persoane cultivate ? Sa asculti cu atentie ce se spune, sa te straduiești sa folosești un limbaj ales, analizindu-te cu simt critic este cel mai bun mijloc de a-ti imbogati vocabularul si de a-ti largi posibilitatile de exprimare. Frecventarea regulata a unei societati alese dezvolta in acelasi timp spiritul nostru analitic, simtul de observatie si capacitatea de a face o sinteza. In fiecare zi intilnim persoane care nu sunt capabile sa finalizeze o idee. Negasindu-si cuvintele potrivite ele lasa frazele neterminate si povestirile in coada de peste ! Exemplul clasic prin care psihologii demonstreaza dificultatea de a te exprima fara a recurge la semne este cel al scarii in spirala pe care trebuie sa o definești in putine cuvinte. Din o suta de persoane carora le-am pune intrebarea, abia zece ar reusi sa raspunda fara sa deseneze in aer un tirbuson ascendent !

Exista pe vremuri un joc de societate, pe cit de distractiv pe atit de instructiv. El consta din alegerea de catre gazda sau de catre invitati a unui numar egal de cuvinte, de pilda : cinci cuvinte comune, cinci notiuni abstracte si cinci cuvinte rare, carora participantii trebuiau sa le deas definitii corecte. Plecind de la : covor, sifon, autobuz, floare, melc, trecind prin - incercarea de a defini - metempsihoza, parapsihologia, iubirea, hobby-ul, carisma si ajungind la

: rabarba , andiva , babuin , hasis , trufa , jocul poate deveni pasionant. Rar vor putea fi evitate definițiile de genul : iubirea este cind Din pacate acest autentic exercitiu intelectual a fost inlocuit cu altul care-i invita pe cei prezenti sa se exprime prin semne , sa mimeze un cuvint. Acest joc se practica astazi in toate taberele pentru copii , pe culoarele scolilor si la petreceri , constituind doar un mijloc de distractie , lipsit de elementul instructiv - imbogatirea vocabularului.

Am observat ca din cauza unui vocabular sarac care denota lipsa de cultura , majoritatea oamenilor lasa balta o discutie abia inceputa sau se refugiază in expresii de o mare banalitate , cum ar fi „ E foarte adevarat „ , „ Asa e viata „ , „ Asa e lumea „ , „ Asta este „ . Sa ne ferim sa folosim in permanenta expresii ca : „ pe cuvint de onoare ! „ , „ pe cuvintul meu ! „ , „ fantastic ! „ , „ formidabil ! „ , „ Nemaiauzit ! „ , crezind ca ele dau greutate spuselor noastre. Au devenit adevarate ticuri verbale expresiile : „ nu stiu cum sa-ti spun „ , „ ce sa-ti povestesc „ , „ adica , n-am inteles „ , si , trebuie sa recunoastem ca ele sunt reprezentative pentru o larga categorie de oameni care , daca ar renunta la ele , ar constata ca n-ar mai avea nimic de spus. Dar cel mai obositor este felul in care unii isi termina toate frazele cu : „ Asta este „ , „ Ce sa-i faci ? „ , „ Ma rog „ , „ In sfirsit „ , „ Auzi ? „ , mai ales la telefon.

Adeseori , aceste formulări sunt fie agresive , fie cer o aprobare , dar cel mai des , nu au nici un sens , sunt vorbe goale. Ele ranesc pur si simplu auzul , ca zgomotul acului pe

- batrina placa de patefon. Trebuie sa recunoastem ca ne plictiseste de moarte o discutie presarata din abundenta cu formulări de acest fel : „ - Duminica trecuta am mers la ginerele meu , nu-i asa ? Ne-a dus cu masina , stiti ? Si stiti ce s-a intimplat ? Timpul s-a stricat , nu-i asa ? Cu masina noastra , o Dacie , stiti ? Cind ai o duminica libera , nu stiu cum sa-ti spun. „ s.a.m.d. .

La frontiera dintre nepolitete si saracie mentala se plaseaza raspunsurile stereotipe : „ Da , natural ! „ , „ Este absolut clar ! „ , „ Nici o legatura ! „ , „ Total exclus „ . Cu un brutal - „ Nu ma intereseaza „ - iti taie vorba , cind spui si tu ceva , pisalogul care te-a silit sa asculti o lunga relatare despre starea sanatatii unei persoane pe care o cunosti vag. In ambele cazuri , esti indreptatit sa te simti ofensat. Este de dorit sa ne cizelam purtarea si vocabularul facind un efort de a ne debarasa de acest balast lingvistic care ne poate plasa in categoria oamenilor prost crescuti.

Limbajul este singurul mijloc de comunicare. Sa facem in asa fel incit sa fim intelesi de toata lumea. E o grosolanie sa vorbești cu un prieten francez , de exemplu , cind toti stiu ca prietenul vorbeste romaneste foarte bine. In plus , putem avea surprize dezagreabile , caci e posibil ca cineva din societate sa fi invatat limba respectiva pe genunchii bunicii si sa inteleaga perfect observatia neplacuta pe care ai facut-o la adresa lui. Trebuie sa renuntam la acest obicei prost ca si la semnele conspirative , vorbitul la ureche , clipitul semnificativ din ochi , la gesturile cu mina pe care le credem discrete , intr-un cuvint , la tot ce exclude din conversatie pe ceilalti.

Un loc special il ocupa aici folosirea incorecta a limbii , fie din ignoranta fie din neglijenta. Pentru un om mai putin instruit sau pentru un autodidact , daca sunt constienti de handicapul lor , solutia de a nu se face de ris foarte simpla - ocolesc cuvintele de a caror semnificatie si pronuntie nu sunt siguri. Ideal ar fi sa se lamureasca pe loc intrebând ceea ce nu stiu sau consultind un dictionar. Nu este deloc degradant sa intrebi : ce este napul ; nu-mi este clar termenul de lobby ; ce se intelege prin fezabil ? ce este o lipotimie ?

Mai penibilă este situația în care o persoană cu o funcție importantă vorbește incorect. Uneori, momentul este doar amuzant. Dar, când ne gândim că suntem un popor care a fost condus atâtea decenii de oameni incompetenți și inculti, nu putem să nu ne întristăm. Un director al unui liceu de prestigiu avea mereu dificultăți la citirea dării de seamă, și, când ajungea la analiza muncii în ateliere, oscila vesnic între „maestrii” și „maistri”. Nu a învățat niciodată să spună corect maistri! Folosirea greșită a cuvintelor poate face obiectul unor studii de specialitate. Mă voi opri numai la câteva exemple pe care le-am reținut absolut întâmplător, exemple stupeficante și aproape incredibile. Un înalt demnitar este intervievat pe tema cuplului Ceaușescu pe care îl cunoștea îndeaproape: „Vorbeau într-un limbaj marginalizat”, spune acesta. „Cum adică?”, încearcă să se lămurească pierit reporterul. „Adică un limbaj de la marginea orașului!”

În timpul prezentării jurnalului de actualități un crainic strănuta. Este omenesc! El nu trece peste incident, ci se simte dator să precizeze: „Mă scuzați, este o simplă indispoziție locală!” Crainica de la jurnalul de actualități spune cu dezinvoltură: cultul mozaic (nu mozaic)!

Îl auzim frecvent pe un mare politician spunând:

„Avem de rezolvat priorități de întâia mână”, și, mai grav:

„Am avut pînă acum guverne libertine!”. În toate țările cad guverne, poate cad și din cauza libertinajului, dar, în mod cert personajul nostru nu cunoștea sensul cuvintului „libertin” - indecent, usuratic, desfrinat. Nu putem folosi un cuvânt în sensul dorit de noi pentru simplul motiv că din ignoranță am crezut că înseamnă altceva! În cazul de mai sus, cel care l-a utilizat a vrut să spună că precedentele guverne nu au respectat riguros legea, asumându-și libertatea de a o interpreta. Este cu totul altceva!

A NU SE NEGLIJA

În orice ocazie și în orice conversație trebuie să-ți cunoști locul. Dacă invitatul de onoare atrage atenția asupra lui este normal. Dar dacă un invitat insignifiant acaparează intenționat întreaga conversație, atrage toate privirile spre el, într-un cuvânt se dorește punctul de atracție, aceasta este considerată ca o evidentă lipsă de tact. Să-ți povestesti necazurile familiale sau intime cu voce tare în fața unei adunări întâmplătoare, pe deasupra, să te arăți agresiv față de ceilalți invitați constituie gafe care nu ne sunt iertate. Să critici, să vrei să corectezi micile manii ale celorlalți instantaneu, înseamnă să te manifesti ca un om marginit. Poți foarte bine să te abții de a face unui filatelist remarci disprețuitoare la adresa micilor pătrate de hirtie colorată, să renunți să ții o conferință unui fumător asupra pericolului tutunului, sau o altă unui superstitios despre succesele tale obținute într-o vineri, pe data de 13.

Dacă n-ai înțeles că arta conversației este arta de a asculta și de a-ți estompa personalitatea în fața interlocutorului, dacă ești incapabil să te interesezi cit de cit de viața celuilalt, înseamnă că ai încă destul de învățat la capitolul vietii sociale. Să accepți cu ochii închiși toate opiniile, chiar dacă sînt diametral opuse, să ți le însușești imediat înseamnă să fii la fel de nedorit în societate ca unul care se opune în mod ostentativ și sistematic tuturor. Conversația este un schimb viu de păreri între două ființe care se respectă și se stimează reciproc. Să întrebi tot timpul pe vecinul de masă secretul reușitei sale în afaceri înseamnă să te porți ca un egoist nu ca un interlocutor. Să-ți petreci seara ținînd un curs gratuit de morală, să faci remarci cu acribia doctă, înseamnă că ești, în domeniul social, un elev de școală elementară chiar dacă ai mai mult de optzeci de ani. Să nu-ți recunoști ignoranța într-un anumit domeniu, sau să ai mereu un răspuns prompt și superficial la toate subiectele abordate înseamnă să nu fi înțeles încă marele avantaj de a-ți ascunde cultura, lucru ce îi caracterizează pe oamenii instruiți, este exact că atunci când pentru a-ți ascunde banii trebuie mai întâi să-i ai. Să-i încarci pe toți cei întîlniți cu o cantitate enormă de salutări pentru tot felul de cunoștințe comune înseamnă să dai impresia că vrei - fie să-ți etalezi relațiile, fie ca-l

iei pe interlocutor drept un simplu mesager. Sa fim prudenti in acest domeniu , caci exista inca multi oameni draguti care iau in serios asemenea comisioane si care transmit nenumaratele salutari pe care i le incredintam cu o energie demna de un scop mai bun. Observatia este valabila si pentru cei care retin din conversatie numai ce ii intereseaza si nu scapa prilejul de a-i obliga pe cei din jur sa le faca mici servicii utile. De exemplu auzind ca pleci in strainatate , indraznetul nu va ezita sa te roage imediat sa-i aduci un medicament , sau o piesa de masina , precizind ca acolo costa o nimica toata.

Ca sa incheiem acest spinos capitol trebuie sa reamintim citeva reguli ferme care trebuiesc respectate pentru a purta o conversatie civilizata :

1- Sa nu agresam sau sa enervam interlocutorii prin prea puternica noastra personalitate , bazindu-ne pe excelenta parere pe care o avem despre noi. Sa nu ridicam tonul , sa nu tipam.

2- Sa nu transformam viata sociala intr-un dialog pentru surzi. Se pare ca este un blestem al secolului in care traim. Eugen Ionesco a sesizat si a transcris aceasta „necomunicare „ in „Cintareata cheala „ plecind de la un manual de invatare a limbii engleze , dar cred ca putea sa plece de la orice banal dialog cotidian. Aparent , ne ascultam interlocutorul dar ne gindim la ale noastre. De aici dramele insingurarii , stressul si tristetea fiecaruia dintre noi. Sa invatam sa-l ascultam pe celalalt.

3- Sa nu ne intrerupem brutal interlocutorul , ci sa asteptam cu delicatete si tact un moment prielnic pentru a ne spune si noi parerea.

4- Sa nu ne amestecam intr-o discutie la care nu suntem solicitati , cu atit mai mult cind intilnim o cunostiinta pe strada vorbind cu altcineva. S-ar putea sa stricam un moment important in viata celor pe care i-am inoportunat !

9. TELEFONUL - UN FLAGEL SAU O BINEFACERE ?

CUM TREBUIE SA SE DESFASOARE O CONVORBIRE TELEFONICA

Au trecut aproape o suta douazeci de ani de cind

Alexander Graham Bell (1847 - 1922) a construit primul telefon

utilizabil (1876). Astazi existenta noastra este de neconceput

fara telefon. Aceasta inseamna ca telecomunicatiile ocupa un

loc primordial in afaceri , in relatiile noastre familiale ,

amicale , sociale. Nici unul din noi , cind ridicam de zeci de

ori pe zi receptorul , nu ne gindim ca aceast aparat este o

- inventie minunata. Dar nu trebuie ca tehnica moderna si confortul oferit de ea sa ne faca sa uitam statutul nostru de oameni bine crescuti. Buna educatie este necesara si cind vorbim la telefon , chiar daca este vorba despre cea mai nesemnificativa conversatie. Cind suna telefonul , trebuie sa raspundem cel mai tirziu dupa cel de-al cincilea apel. De asemenea , cind chemam pe cineva nu vom lasa aparatul sa sune mai mult de cinci ori decit in cazuri speciale.

Modul in care incepe o conversatie telefonica difera de la o tara la tara si se inscrie intr-un adevarat „cod „. De pilda in Germania , Franta , Anglia , in momentul ridicarii receptorului , cel solicitat isi spune automat numele si asteapta un raspuns. Cel care a sunat isi declina

numele si el. La noi , s-a stabilit regula ca cel care suna sa se prezinte , dupa ce , obligatoriu , a spus „ Buna ziua ! „ , „ Buna seara „ sau „ Ma scuzați ca va deranjez , sunt Maria Ionescu , pot sa vorbesc cu ... „. Daca este vorba de o conversatie pe teme de serviciu , nu ne vom spune numai numele ci si profesia „ Sunt inginerul Dan Ionescu si as dori sa vorbesc cu ... ”. Sa evitam deci situatia extrem de neplacuta ca nedeclinindu-ne identitatea de la inceput sa fim chestionati „ Dar cine intrebaba ? Sa vad daca este ... ! „ Chiar daca persoana pe care o cautam lipseste , nu vom scapa de senimentul penibil ca aceasta ne evita.

Omniprezenta expresia „ Alo „ trebuie sa fie urmata de

numele persoanei care telefoneaza. Sa precizam ca este o grosolanie ca un barbat care cere la telefon o femeie sau

- femeie care cere la telefon un barbat sa nu se prezinte sotului , respectiv sotiei acestuia.

Regula generala este ca cel care a sunat sa puna capat discutiei , in afara cazului in care interlocutorul sau are motive serioase s-o faca. Exista o anumita uzanta si in a pune receptorul in furca. Amindoi fac lucrul acesta cu grija , fara a-l trinti. Recomandare nu este atat de gratuita precum pare. Pe langa faptul ca am comite o impolitete , am putea bloca linia telefonica.

Nu exista decit putine exceptii de la obligatia de a saluta - apelurile in caz de urgenta : pompieri sau salvare.

In viata de zi cu zi , ne confruntam cu situatii in care nu este nevoie sa ne recomandam : convorbirile cu membrii familiei sau cu prietenii apropiati care ne recunosc dupa voce. De asemenea , nu este cazul se ne spunem numele cind cerem o informatie la un oficiu telefonic , la centrala unei institutii , la banca , gara , aeroport.

Daca pina acum ne-am referit la formulele de adresare si la cele de incheiere intr-o convorbire telefonica , este firesc sa abordam si problema duratei acesteia. Este de dorit ca ea sa fie cit mai scurta. sa nu uitam ca telefonul a fost inventat pentru transmiterea rapida , la distanta , a unor mesaje importante. A discuta la nesfirsit despre cele mai banale subiecte a devenit o adevarata „ boala „ a zilelor noastre. Daca avem mai multe de spus sa alegem calea epistolară sau ne fixam o intilnire.

Cum procedam cind avem pe cineva in vizita si suna telefonul ? Daca sunt scurte comunicari le primim linistiti si dam relatiile cerute foarte pe scurt , dar fara sa fim nepoliticosi. Ne cerem apoi scuze fata de musafiri ca si fata de cel care ne-a sunat. Este inadmisibil sa purtam o lunga conversatie telefonica de fata cu persoane straine. Vom spune interlocutorului nostru care este situatia si vom amina convorbirea. In nici un caz nu vom spune : „ Te sun eu peste zece minute „ , daca cel venit in vizita nu si-a manifestat dorinta sa plece imediat. Este o gafa. Oricit de mult ne intereseaza persoana de la telefon are prioritate persoana venita in vizita.

Se intimpla ca fara voia noastra sa asistam la o convorbire telefonica strict confidentiala. Daca persoana care a vorbit nu deschide o conversatie pe aceasta tema nu o vom face nici noi. Nu vom intrebati cine a fost ? ce dorea ? de ce esti suparat ? Ne prefacem ca nu am auzit nimic. Nu este o dovada de ipocrizie ci de tact si politete.

Un om bine crescut nu vede ceea ce nu trebuie sa vada , nu aude ceea ce nu a fost spus pentru urechile sale si nu comenteaza ceea ce nu a vazut si nu a auzit. La rindul ei gazda nu va relata pe larg conversatia avuta. S-ar putea ca cei de fata sa nu fie deloc interesati , ci va spune ceva de genul - nu era nimic important , sau - probleme , se rezolva ... Isi va cere scuze (pentru ca a vorbit la telefon in prezenta altora) si cu asta discutia se incheie.

Sa avem grija si cum raspundem la telefon. Cind suntem ocupati , curge apa in cada , se prajeste ceva pe foc , nu ne reparam la primul semnal ci oprim tot ce ar putea provoca mici „ catastrofe „ si raspundem calm , potolit , fara a-i reprosa prietenului ca din cauza lui am

inundat vecinii ! Si cum unele activitati nu pot fi intrerupte , este de preferat sa nu raspundem la telefon. Nimic nu ne indreptateste sa-i lasam celui care ne cauta impresia ca ne-a deranjat taindu-i vorba cu un : „ Spune repede , ma spalam pe cap „. La rindul nostru , cind telefonam nu vom incepe o convorbire cu reprosuri : „ Unde umblati ? Va caut de trei zile ... „. Este suparator ! Am auzit un raspuns amuzant din partea unei persoane astfel apostrofate : „ De ce nu-mi telefonati cind sunt acasa ?! „

Cind trebuie sa telefonam ? Nu exista o regula generala dar trebuie sa avem grija sa n-o facem nici prea devreme , dimineata , nici prea tirziu , seara. In principiu , este bine sa cunoastem programul de viata al prietenilor nostri , si sa-l respectam , nederanjindu-i. Cine tine sa aiba liniste , sa studieze sau sa se odihneasca isi ia masuri de precautie : va scoate de pilda telefonul din priza pentru scurt timp. Robotul , care incepe sa se generalizeze si la noi ne scoate din impas daca avem de primit mesaje importante sau daca , pur si simplu , vrem sa stim cine ne-a cautat intre timp.

Ce facem cind nu ne raspunde la telefon persoana pe care o cautam ci altcineva ? Bunul simt ne obliga sa-i adresam citeva cuvinte interlocutorului nostru , mai ales daca il cunoastem. Pe scurt , il salutam , spunem cine suntem si ce vrem , ne cerem scuze ca-l deranjam , apoi ii multumim pentru informatiile pe care ni le da.

Pledam aici pentru bunele maniere. Asa ca in cazul in care noi ii dam relatii celui care telefoneaza , nu vom spune niciodata : „ Esti chemat la telefon „ sau „ Pisalogul de Popa te cheama la telefon „. E o gafa ! Sa ne obisnuim sa fim politicosi chiar daca nu suntem auziti de „ pisalog „ ci sa spunem firesc „ Radule , te cauta domnul Popa la telefon „.

Spuneam ca in relatiile de serviciu nu trebuie sa uitam sa ne spunem si profesia : „ Sunt inginerul Popescu si as dori sa vorbesc cu domnul ... „. Asta nu inseamna sa ne etalam cu ostentatie functia. Am intilnit o somitate din lumea medicala care se recomanda simplu „ sunt doctorul X ... „ mentionind doar meseria , nu titlurile pe care le detinea.

Altceva este cind secretara face legatura. Vom fi socati , fara doar si poate , sa auzim la telefon „ Sunt directorul general al firmei ... „. In schimb , este normal ca secretara sa sa spuna : „ Aveti legatura cu domnul director general Popa „.

Experienta ne dovedeste ca avem de-a face si cu situatii neplacute. Persoane care nu au habar de elementarele reguli ale unei purtari civilizate spun rastit „ Alo , cu Elena „ , de pilda.

Daca din intimplare am gresit un numar de telefon , trebuie sa ne cerem scuze. Cu toate acestea deseori ni se raspunde injurios. Este o purtare incompatibila cu statutul de om civilizat , asa ca sa ne abtinem sa ne purtam la fel vreodata.

SITUATII IN CARE SE RECOMANDA SA

NU FOLOSIM TELEFONUL

Sunt situatii in care nu se recomanda sa folosim telefonul. De pilda , nu se adreseaza prin telefon o invitatie la o masa festiva - receptie , logodna , nunta , botez. De regula recurgem la invitatii scrise. De asemenea , nu se transmit prin telefon condoleante , ci personal sau in scris.

In viata suntem pusi adeseori in postura de solicitanti. Vom telefona numai pentru a stabili o intalnire sau o audienta. Sansele noastre cresc daca ne expunem problema personal.

MICI NEGLIJENTE TELEFONICE

Sa avem grija sa tinem receptorul corect pentru ca altfel nu ne vom auzi bine. Daca o convorbire telefonica se intrerupe , va suna din nou cel care a chemat si nu celalalt. Cautindu-se reciproc in acelasi timp , telefonul va suna ocupat la nesfirsit.

La sfirsitul fiecarei convorbiri , sa ne asiguram ca am pus bine receptorul in furca , altfel rupem orice legatura cu lumea exterioara si pot surveni o multime de necazuri.

TELEFONUL ALTUIVA

Convorbirea de la o cabina publica sau de la telefonul unei alte persoane , difera de cea de acasa - in primul rind ca durata , dar si ca subiect. Conversatiile lungi dau nastere la cozi interminabile in fata cabinelor publice , constituind o sursa inepuizabila de nervi. Nu trebuie sa ne folosim de telefonul altuiva decit pentru a face o comunicare scurta. Faptul ca i-ai cerut gazdei permisiunea de a da un telefon , nu te indreptateste sa sa-ti rezolvi toate problemele pe aceasta cale si nici sa uiti unde te afli.

Nu raspundeti la telefon intr-o casa straina decit daca va roaga gazda.

Daca ramineti singur intr-un birou sau intr-o locuinta straina nu veti telefona decit in caz de extrema urgenta si ii veti comunica acest lucru proprietarului de cum intra pe usa. Tentatia de a face o „mica economie „ dind telefon in provincie trebuie inlaturata din principiu si nu de frica de a fi descoperiti.

Principiile noastre aplicate in viata si nu vorbele ramn singurele criterii dupa care suntem judecati de cei din jur.

Telefonul este cel mai potrivit mijloc de a-ti anunta vizita intr-o casa. Evitati sa le faceti o „surpriza „, chiar si rudelor ! Daca nu au telefon , gasiti o alta modalitate de a va anunta. In orice caz , nu mergeti nicaieri fara sa dati telefon in prealabil.

10. CORESPONDENTA

BUNELE MANIERE - NEGRU PE ALB - SCRISOAREA

Pe vremuri a scrie o scrisoare era o adevarata arta, iar scrisoarea o placere nu numai pentru cel care o scria, ci si pentru cel care o primea. Astazi , doar scriitorii, artistii - in general - si indragostitii mai scriu cu pasiune scrisori. In iuresul unei existente trepidante , majoritatea oamenilor prefera telefonul , faxul sau telexul pentru transmiterea unor informatii. Cu toate acestea constatam cu totii ca scrisorile nu au disparut din viata noastra , dovedindu-si utilitatea dintotdeauna. Datorita perfectionarii mijloacelor de transport , scrisorile ajung astazi in timp record in cele mai indepartate colturi ale lumii incit nu faptul ca mesajul pe care-l transmitem ajunge cu intirziere ne face sa nu mai scriem... Ceea ce ne lipseste este interesul si uneori talentul de a transmite ideile intr-o forma eleganta. Si nu in ultimul rind ... lenea. Intr-adevar , o scrisoare trebuie sa exprime o gindire clara , coerenta , redactata intr-un stil ales. Chiar si scrisul trebuie sa fie ingrijit pentru a nu da dureri de cap celui care o citeste. Toate acestea presupun sa ne rezervam un timp special pentru corespondenta , pentru alegerea hirtiei si a plicului, terminind cu expedierea scrisorii prin posta. Cui nu i s-a intimplat sa descopere dupa multe zile o scrisoare neexpediata dar de la care asteapta cu nerabdare raspuns? Vom vedea ca trebuie sa stim citeva lucruri importante despre scrisoare in general pentru a putea vorbi despre bunele maniere care trebuie sa guverneze si acest mod de a ne „prezenta „ in fata cuiva , indiferent ca este vorba despre o persoana apropiata sau despre una oficiala.

Exista desigur si scrisori pe care suntem obligati sa le scriem , ceea ce reprezinta un supliciu. Dar tocmai aceasta dificultate pe care trebuie s-o invingem da mai mare valoare scrisului si va face scrisorile mai pretioase decit un schimb de replici telefonice. Chiar cei care se pling de lipsa de timp nu scapa de datoria de a raspunde scrisorilor primite. Sa intirzii prea mult cu un raspuns inseamna o desconsiderare a corespondentului. Din aceasta intirziere pot sa rezulte animozitati ,

pierde-rea relatiilor sociale sau comerciale , si de aici grave incurcaturi personale sau financiare. Prin urmare , chiar daca avem motive de a intirzia un raspuns trebuie sa confirmam primirea scrisorii. Exista insa si situatii in care putem sa intelegem de ce nu ni se raspunde. Este cazul indragostitului fara speranta ce bombardeaza literalmente cu scrisori o tinara ce nu-i impartaseste sentimentele sau cazul grafomanilor , cunostinte intimplatoare care ne trimit misive , uneori interminabile , total neinteresante.

Scrisorile exista in viata noastra si sunt necesare in toate situatiile. Exista scrisori de afaceri dar si scrisori de prietenie , de dragoste , unele pline de ura , de disperare , de speranta. In toate insa se va pastra stima fata de destinatar si nu numai in formulele de politete ci mai ales prin formularea gindului clar , in termeni adecvati textului. Pentru a atinge acest scop nu putem indica formule , reguli , pentru ca de fapt fiecare scrisoare depinde de cultura , caracterul si educatia celui care o scrie.

Exista totusi doua conditii : acordul dintre continutul scrisorii si stil precum si un efort minim pe care trebuie sa-l faci pentru a te exprima pe intelesul destinatarului.

Cind scriem sa ne imaginam ca aceste rinduri ar putea fi publicate (sa zicem) si ca ar putea fi citite de catre necunoscuti. Oricit de intima ar fi o scrisoare, nu trebuie sa fie compromitatoare pentru nimeni. Chiar daca avem un conflict cu cineva si alegem aceasta cale pentru a-l rezolva simtind nevoia de a-i spune citeva cuvinte care sa-l usture - ca un „brusture”, ne vom abtine. Sa nu uitam ca se compromite intotdeauna cel care foloseste cuvintele urite si nu cel care le citeste!

SECRETUL CORESPONDENTEI

Curiozitatea tine de natura omului - nimeni nu este complet scutit de ea , dar ea nu ne da dreptul sa devenim indiscreti si , in nici un caz , sa atentam la secretul corespondentei. Cind pui o scrisoare inchisa la posta inseamna ca te protejezi in mod legal impotriva deschiderii ei. Ai dreptul de a urmari in justitie pe cel care iti deschide scrisorile. Este unul dintre cazurile cind legea coincide total cu regulile bunei cuviinte. Se intelege de la sine ca citirea corespondentei adresate altei persoane constituie un grosolan abuz de incredere si o imixtiune intolerabila in viata acesteia , chiar daca este vorba de soti , parinti , copii. Gestul acesta poate avea uneori urmasi grave si imprevizibile in relatiile de pilda dintre parinti si copii. Este cu totul altceva sa ceri voie sa citesti o scrisoare si sa ti se permita s-o faci !

ASPECTUL CORESPONDENTEI

Aprecierea unei scrisori incepe prin impresia pe care ti-o creeaza de la inceput , prin hirtia folosita, disponerea in pagina, grafie , acuratete. Abia dupa acest examen incepe lectura. O scrisoare al carei aspect este ingrijit cistiga automat bunavointa destinatarului care va fi mai receptiv fata de continut - gata sa primeasca o veste , sa accepte o cerere, sau pur si simplu sa se gindeasca cu placere la expeditor.

Hirtia este un element foarte important si aspectul unei scrisori depinde in mare masura de ea. Desi suntem in era ambalajelor policrome , a fotografiiei in culori ,nici o hirtie nu este mai potrivita decit cea de un alb imaculat. Hirtia de scrisori nu este niciodata liniata ,suprafata ei este neteda si marginea taiata drept. Se intelege ca plicul va fi de aceeaasi calitate si culoare si de o marime potrivita (este bine ca hirtia sa fie impaturita doar de doua ori). In mod obisnuit se scrie numai pe

- parte a colii. Daca avem o hirtie de buna calitate , putem scrie pe ambele fete, chiar daca prezentarea va avea putin de suferit.

Se recomanda ca o scrisoare sa fie scrisa de mina - este

- dovada in plus a consideratiei fata de destinatar. Se intelege de la sine ca ar fi bine sa fie scrisa cu cerneala , deci cu stiloul. Dupa cum vedeti, pledam pentru frumos si buna cuviinta. Nimic extra-vagant sau intimplator in modul in care intelegem sa ne transmitem gindurile la distanta. De aceea - in mod firesc - si cerneala trebuie sa intregeasca imaginea de mai sus. Deci, cerneala albastra sau neagra. In nici un caz , rosie , verde , mov !

Dar sa nu fim prea formalisti. De o buna bucata de vreme pixul a detronat stiloul. O scrisoare scrisa cu pixul nu va fi , in nici un caz , primita mai prost decit una scrisa cu stiloul. Trebuie sa recunoastem totusi ca scrisul nostru este mai frumos si , totodata mai personal daca folosim stiloul. Creionul la rindul Pentru ei exista pixuri cu mina de creion ...

O scrisoare batuta la masina va fi lipsita de acea nota personala despre care am vorbit. Ea este rezervata, aproape in exclusivitate, relatiilor ofi-ciale. Autoritatilor sau partenerilor de afaceri ne vom adresa aproape obliga-toriu printr-o astfel de scrisoare. Dar scrisul la masina este mai rapid decit cel de mina, lucru ce trebuie speculat, astazi cind timpul este mai pretios ca oricind. Deci nu este nepoliticos sa trimiti scrisori personale, batute la ma-sina.

Sunt situatii in care nu vom folosi niciodata masina de scris. Felicitari-rile de orice fel, multumirile, scuzele, condoleantele se scriu de mina si, cu atit mai mult, scrisorile de dragoste. Va imaginati ce impresie ar face asupra iubitei o scrisoare batuta la masina, desi exista exceptii si de la aceasta regula... Important este ca ele sa fie lizibile si trebuie sa recunoastem ca daca facem un mic efort lucrul acesta este posibil.

Punerea in pagina a textului are rolul ei in aspectul unei scrisori. Nu scriem cum ni se nazare, fara data, fara titlu, fara alineate oricit de grabiti am fi. Astfel, vom incepe o scrisoare prin a pune localitatea si data (ziua, luna, anul) in dreapta sus. La mijlocul paginii, central, la citiva centimetri de marginea de sus, vom scrie formula de introducere :”Dragii mei”,”Draga mea” sau „ Stimata doamna X „. Exista diverse nuante in folosirea cuvintului „ drag , draga „ cu variantele pe care le comporta „scump, scumpa”, „iubit, iubita” etc . Astfel, este o deosebire intre „ Draga prietena „ si „ Prietena mea draga „, dintre „ Draga tata „ si „ Tata drag „ ... Formulele de alint de genul „ Draga mea turturica adorabila „ sau „Pisoiasul meu scump cu smintinica pe botic „ pot fi scrise intr-un anume moment al vietii si intr-o anumita stare de spirit. Dar s-ar putea ca peste ani de zile cuvintele sa vi se para chiar dumneavoastra ridicole. O scrisoare chiar intima nu trebuie sa depaseasca anumite limite de decenta, din nenumarate motive.

Oricum, titlul incepe cu litera mare si se desparte de restul textului prin virgula, apoi se incepe scrisoarea tot cu majuscule. Alineatele sunt mai retrase cu 2-3 cm si incep cu litera mare. Alineatele sunt necesare cind trecem de la un subiect la altul sau de cite ori formulam o noua idee. Sa nu ni se para un amanunt - e foarte important! Ordinea paginilor este cea fireasca :

1 ,2 , 3 , 4. Este bine ca acestea sa fie numerotate pentru a nu crea confuzii in succesiunea ideilor.

Cit priveste textul propriu zis , nu trebuie sa abuzati de semne de exclamare sau de intrebare , dupa cum nu este cazul sa subliniati cuvinte sau fraze intregi - e dovada ca nu aveti incredere in discernamintul celui caruia i-ati adresat scrisoarea.

De asemenea , se cuvine sa fiti atenti la simetria rindurilor - alegeti o hirtie alba , dar daca nu puteti scrie drept, puneti dedesuptul ei un sablon sau rescrieti scrisoarea.

Dupa ce ati terminat scrisoarea, nu reveniti cu prea multe P.S.-uri („ post scriptum „). Doua sunt suficiente:P.S. si P.P.S.

Semnatura se pune in dreapta, jos, dupa o formula politicoasa, amicala sau afectuasa - in functie de relatia pe care o aveti cu cel caruia ii scrieti. Exista formule consacrate, in special in scrisorile oficiale :

„Al d-voastra, cu deosebit respect, inginer Dan Popa „ sau „ Va rog sa primiti inca o data multumirile mele , inginer Dan Popa „. Daca scrisoarea e batuta la masina , este obligatoriu s-o semnati de mina cu numele intreg, in semn de consideratie.

Retineti ca textul trebuie incadrat in pagina , lasind o margine de cca 3 cm pe care e bine sa nu scrieti nimic.

Si acum sa punem scrisoarea in plic. Hirtia se pliaza o data , cel mult de doua ori, in functie de marimea plicului. Acesta trebuie sa fie de aceeasi culoare cu hirtia pe care am scris. Este necesar ca adresa destinata-rului sa fie completa : nume si prenume , strada ,numar , bloc , scara , etaj, apartament, codul postal, localitatea , judetul (departamentul). Pentru scrisorile pe care le expediat in strainatate respectati uzantele fiecarei tari. Numele expeditorului nu trebuie sa lipseasca (din diverse motive s-ar putea sa vi se returneze scrisoarea). Locul lui este fie pe fata plicului, in stinga, sus, fie pe spatele acestuia, in triunghiul care inchide plicul.

Timbrele trebuie sa aiba valoarea ceruta in functie de locul de destinatie. Ele se lipesc in dreapta sus, unul linga altul pe orizontala. Pentru strainatate alegeti timbre dintr-o anumita emisiune in locul valorilor curente. Suntem siguri ca le veti produce o bucurie prietenilor colectionari.

Ultimul „pas” in trimiterea unei scrisori este introducerea ei in cutia postala. Daca nu aveti timp s-o faceti si apelati la cineva, regula cere ca, in semn de incredere, sa i-o dati deschisa. Aceeasi regula presupune ca persoana respectiva sa o lipeasca in fata dumneavoastra. Daca trimitem scrisoarea prin personalul hotelului sau prin oameni de serviciu le-o inminam inchisa.

CARTEA DE VIZITA , CARTEA POSTALA , VEDEREA , TELEGRAMA

Chiar si pentru scurte comunicari este de preferat sa scrieti o scrisoa-re. Totusi este admis sa recurgeti si la o carte de vizita, daca textul este foarte scurt © de exemplu cind raspundeti unei invitatii sau unei felicitari, cind transmiteti salutari sau cind recomandati pe cineva cuiva.

Cartea postala simpla este din ce in ce mai rar folosita in corespon-denta pentru ca poate fi citita de catre oricine. Vederea insa, datorita fru-musetii imaginii, este facuta sa bucure privirea tuturor. Spatiul rezervat scrisului ne obliga sa ne rezumam la citeva idei. Cel mai bine ar fi ca aces-tea sa se refere la imaginea propriu-zisa evitandu-se platitudinile de genul „ un strop de mare si o raza de soare va trimite de pe minunatul litoral romanesc Adina „. Lipsa de inspiratie si, de fapt, dezinteresul pentru gestul facut se traduce prin texte stereotipe :” Salutari din Vatra Dornei - familia Popescu „ sau „ Toate cele bune de pe minunatele plaiuri romanesti...”(si pe verso e o imagine cu un buchet de flori sau mai rau, cu...doi iepurasi). Ori-cum, sa nu scriem oblic. E inestetic, chiar daca unii cred contrariul.

Iata ca ajungem si la alegerea vederilor, care nu trebuie sa fie un act gratuit ci un act de cultura. Ne vom opri la acele imagini care sunt semnifi-cative pentru locurile pe care le vizitam, gindindu-ne si la faptul ca uneori le trimitem unor colectionari. Chiar daca Turnul Eiffel este imaginea emblema-tica a Parisului sa nu uitam ca ea a devenit ultrabanala. De pilda, daca vizi-tam un muzeu sa alegem reproduceri ale capodoperelor care ne-au impresionat in mod deosebit, iar pe verso sa le comentam. Sa recunoastem ca asta presupune sa ne documentam, dar merita sa facem acest efort intelectual.

Telegrama, cu variantele ei faxul si telexul, este indicata in toate cazurile in care trebuie transmisa o comunicare deosebit de urgenta. O tele-grama nu trebuie sa cuprinda cuvinte inutile, dar nici sa fie criptica dintr-o economie exagerata, deoarece s-ar putea ca destinatarul sa nu inteleaga mesa-jul. Reititi schita

Telegrame de I.L.Caragiale dar si ciorna telegramei dumneavoastra - s-ar putea sa va amuzati copios.

CE NU TREBUIE SA FIE O SCRISOARE

Nu se trimit niciodata scrisori anonime. Cu toate ca unele voci sustin ca sunt utile, este necesar sa renuntam la acest obicei care denota o totala lip-sa de caracter.

Nu se incep toate alineatele cu „eu”.

Vom amina intotdeauna sa trimitem o scrisoare de amenintare sau injurioa-

sa, in speranta ca vom renunta sau ca vom adopta un ton pe care nu-l vom re-greta mai tirziu.

Sa nu dramatizam incidentele minore, sa nu exageram cu comentariile pesi-miste asupra evolutiei unei boli sau asupra situatiei noastre financiare. Fap-tele marunte nu intereseaza decit rudele apropiate si pe de alta parte sa ne gindim ca „drama” frigiderului stricat se va fi rezolvat de mult pina vom pri-mi raspunsul, iar de raceala nici nu ne vom mai aduce aminte! In general, sa nu ne lamentam in permanenta dar nici sa nu ne laudam excesiv. Orice exagerare indiferent de subiect, este nepotrivita. Sa nu uitam ca e posibil ca scrisoarea noastra sa cada in miinile altcuiva, asa ca trebuie sa evitam sa dam amanunte care s-ar putea intoarce impotriva noastra sau de care ne-ar fi rusine peste un timp.

MODELE DE SCRISORI

Dam mai jos citeva exemple de scrisori: una particulara si trei scrisori oficiale, necesare obtinerii unui serviciu. Aceste scrisori vor fi insotite de un C.V.

ACEST TEXT VA FI SCRIS CU LITERE DE MINA, IN STINGA; IN DREAPTA, O ADRESA.

LEGENDA : COMENTAREA UNEI VEDERI -

SCRISOARE PARTICULARA :

15.03.94,
DORTUNG
Dragii nostri,

Am ajuns de o zi la D. , un orasel frumos si foarte ploios. Se zice ca este soare cam odata pe an. Drept urmare ne-am cumparat in sfirsit o um-bre-la in folii colorate. Tocmai am vizitat castelul din forografie. Dupa cum se vede, acesta este „Roter Saal” si pe pereti se afla portretele familiei nobiliare care a construit castelul. In usa pe care o vedeti ne-a intimpinat insusi printul - un domn foarte dragut - de meserie print !

Acum suntem intr-o cafenea ca sa ne adapostim de ploaie, si in jurul nostru sunt numai doamne in virsta care isi beau cafeaua de la ora 5.

Va sarutam si va mai scriem,
Ioana si Andrei.

Modele de scrisori de cerere de serviciu

1) M.Patru

Institutul de Cercetari Atomice, str. Izvor nr. 12 sect. 5, str. Negus-
tori nr. 6 sect. 2, cod 75114 Bucuresti

Bucuresti , 22 mai 1994

Domnule Director,

In urma anuntului dumneavoastra din ziarul „Romania libera” din 10 mai 1994, va trimit alaturat un curriculum vitae. Raspund acestei solictari de-oarece cred ca experienta mea corespunde cerintelor

postului oferit. Pe de la-ta parte, activitatea institutului dumneavoastra ma intereseaza foarte mult si pentru ca deschide posibilitati de viitor. De asemenea, v-as ramine obli-gat daca ati binevoi sa-mi acordati un interviu la o data cit mai apropiata, pentru a discuta mai bine eventuala mea angajare. In asteptare, cu aceasta speranta, va rog sa primiti domnule director, expresia sentimentelor mele de respect.

Mihai Patru

CURRICULUM VITAE

Mihai Patru

Nascut la : 30 ian 1964

Adresa: str. Izvor nr. 12 sect 5, cod 75114 Bucuresti

Telefon : 2493107

Celibatar, stagiul militar satisfacut. Absolvent al Institutului Poli-tehnic Bucuresti, Facultatea de electronica, promotia 1988; cu media 9,98

EXPERIENTA PROFESIONALA

5 ani inginer proiectant la Centrala Nucleara Cernavoda

LUCRARI PUBLICATE

Studii pe teme de specialitate in revista „Era atomica”, doua dintre ele au fost traduse in revista „Newsweek”.

LIMBI STRAINE

Engleza : foarte bine

Franceza : satisfacator

Italiana : satisfacator

IN PREZENT

Inscris la doctorat din anul 1992

PASIUNI

Pescuit, sah

2) I. Vasilescu

S.C. Construct S.A., str. Brazi nr. 2, str. Negustori nr. 26, cod 4113

Sacele, cod 5149 Brasov, jud. Brasov

Sacele , 20 apr. 1994

Domnule Director,

In urma anuntului dumneavoastra din ziarul „Curierul national” din 11 aprilie 1994, va trimit alaturat un curriculum vitae.

Va rog sa-mi fixati o data la care ma pot prezenta pentru a va expune motivele care ma determina sa solicit acest post.

Va multumesc anticipat si astept raspunsul dumneavoastra.

Ion Vasilescu

CURRICULUM VITAE

Ion Vasilescu

Nascut la : 28 iunie 1960

Adresa : str. Brazi nr. 2, cod 4113 Sacele, jud. Brasov

Starea civila : casatorit, am in intretinere trei copii minori

Stagiul militar : satisfacut

STUDII

Liceul Industrial de Constructii Brasov, 10 clase curs de calificare cu durata de 2 ani, specialitatea zidarie

EXPERIENTA PROFESIONALA (conform „ cartii de munca „)

2 ani Santierul de Constructii Sacele 1976-1978, 1980-1990 sef de echipa la Intreprinderea de Gospodarie Comunala si Locativa (ICGL) Brasovb din 1990 maisrtu zidar la S.R.L. Codlea. Precizez ca am lucrat in tot acest timp si ca zugrav, faianter si vopsitor

LIMBI STRAINE

Germana : bine

3) M. Popescu,

Impex S.R.L., str. Camelia nr. 14 sect. 3, sos. Panduri nr. 18 sect. 6

cod 14926 Bucuresti, cod 13112 Bucuresti

Domnle Director,

Raspund la anuntul publicat in „Romania libera” din 14 martie 1994 prin care se ofera mai multe posturi de secretara. La virsta de 37 de ani, consi-der ca am suficienta experienta, simtul responsabilitatii, fiind un om activ, cu spirit de initiativa. Echilibrata si calma iubesc organizarea.

Am lucrat ca secretara a unui mare liceu si in paralel am avsolvit cur-suri de operator P.C. si marketing, iar in prezent lucrez la o mica firma par-ticulara. Astazi, dorind sa-mi cunostintele nou obtinute, precum si experien-ta anterioara, as fi interesata sa lucrez intr-o interpretare de anvergura firmei dumneavoastra, ca secretara sefa la oricare dintre compartimentele : import - export, financiar, marketing.

Anexez curriculum vitae solicitat in anunt, urmind ca actele sa le pre-zint la data desfasurarii concursului, deoarece aceasta data nu a fost preci-zata in anunt, va rog sa binevoiti sa-mi comunicati in timp util cind va avea loc concursul si conditiile lui de desfasurare.

Cu multumiri, Maria Popescu.

CURRICULUM VITAE

Maria Popescu

Adresa : str. Camelia nr. 14, sect. 3, cod 14926 Bucuresti

Telefon : 6149910

37 ani, casatorita, 2 copii : un baiat in virsta de 12 ani la liceul de muzica „ George Enescu „ si o fata de 10 ani eleva la liceul „ Tonitza „

Sotul : inginer electronist la Institutul de Cercetari Atomice.

STUDII

Absolventa a Liceului de Filologie-istorie „Iulia Hasdeu” promotia 1976.

Cursul de marketing cu durata de un an absolvit in 1991. Curs de operator P.C. cu durata de sase luni absolvit in 1992.

ACTIVITATE PROFESIONALA

1976-1980 : secretara adjuncta la Liceul Industrial „ Pipera „.

1980-1990 : secretara sefa la acelasi liceu

1990-1994 : secretara a directorului firmei „AuDaMi” S.A.

EXPERIENTA

Buna cunoastere a utilizarii calculatorului (MSDOS, WORD PERFECT 5.1,

WINDOWS, WORD, COREL DRAW, LOTUS 123).

Usurinta in exprimare (oral si scris) si in relatiile cu publicul.

LIMBI STRAINE

engleza : bine

franceza : satisfactor

11. BUNELE MANIERE LA MASA

• PIATRA DE INCERCARE A EDUCATIEI -

Inca din cele mai vechi timpuri , masa s-a desfasorat dupa un anumit ritual. Desi era diferit de la tara la tara acesta a impus acele reguli care constituie astazi criterii importante in aprecierea unei persoane bine crescute.

Fara indoiala , masa pe care o oferim sau cea la care suntem invitati a devenit un prilej pentru intilniri importante si discutii interesante. Din fastuoasele mese de pe vremea romanilor sau din timpul Renasterii - daca ar fi sa ne referim numai la acele epoci care ne infierbinta si astazi imaginatia - transpare in zilele noastre obiceiul de a ne onora invitatii cu o masa elegant aranjata , impecabila. Privind inapoi , putem spune ca s-a renuntat , in general , la opulenta si lux ostentativ. Azi nu se mai bea din pocale de aur care poarta semnatura lui Benvenuto Cellini , de pilda. In schimb , a minca din farfurii de portelan de buna calitate si a bea din pahare de cristal a devenit un lucru obisnuit. In mod firesc , comportamentul mesenilor a cistigat in rafinament prin respectarea unor norme impuse de codul manierelor elegante.

Exista astazi tendinta de a adopta modul de viata modern in totala contradictie cu cel clasic. Ne deplasam in goana dintr-un loc intr-altul si de cele mai multa ori masa noastra este frugala. Pregatirea mesei si spalatul vaselor ne-ar rapi un timp pretios. Tindem spre simplitate si comoditate , renuntind la tot ceea ce ar incarca in mod inutil existenta noastra. S-ar parea ca ne contrazicem. Dar indiferent ca optam pentru un serviciu de masa din portelan de Sevres sau pentru unul din sticla incasabila , respectarea unor reguli este obligatorie , incepind cu pregatirea casei , aranjarea mesei si terminind cu felul in care mincam fructele.

CUM ARANJAM MASA

Masa familiala , cea de toate zilele trebuie sa fie si ea apetisanta si ingrijita , ca si cea festiva. Un vechi dicton spune ca „omul inteligent se hraneste cu ochii „. E de preferat o farfurie de faianta , intacta , uneia de portelan ciobit , chiar daca aceasta a fost cindva foarte frumoasa. E de preferat fata de masa din in , apretata , uneia dintr-o tesatura scumpa , dar acoperita de pete. Se intelege de la sine , ca in zilele de sarbatoare ne vom ocupa in mod deosebit de aranjarea mesei. Pentru mese festive , fata de masa si servetelele vor fi si ele festive , de o albeata imaculata , iar pentru reuniuni intime se pot folosi fetele de masa colorate. O fata de masa trebuie sa fie destul de mare ca sa ascunda , pe cit posibil , picioarele mesei. In nici un caz nu vom folosi fete de masa din material plastic , chiar daca imita perfect cea mai sofisticata tesatura. E bine sa asezam sub fata de masa un molton subtire care protejeaza furnirul mesei. Trebuie sa asiguram un anumit spatiu pentru fiecare invitat , chiar si pentru cei foarte bine educati care stiu sa-si tina coatele pe linga corp. Ca musafirii sa se simta confortabil , acest spatiu trebuie sa fie de cel putin 50 cm.

Cum aranjam masa ?

Atit masa familiala cit si cea festiva sunt asezate la fel , dar difera numarul farfuriilor , al tacimurilor si al paharelor in functie de felurile de mincare. Fiecare farfurie va fi dublata de o alta care se aseaza dedesubt , pentru serviciu , si care utilizata doar pentru a pune pe ea farfuria din care mincam. La mesele de fiecare zi ne putem lipsi de cea de-a doua farfurie.

- masa festiva se prezinta , de obicei , astfel : farfuria pentru primul fel este asezata deasupra farfuriei de serviciu. Pe ea se pune servetul frumos impaturit. Chiflele sau feliile de piine se pun in doua-trei cosulete speciale , repartizate simetric. Locul furculitelor este la stinga farfuriei. Aliniate de la dreapta spre stinga in ordinea utilizarii lor , acestea se aseaza cu dintii in sus. La dreapta , se pun cutitele , cu partea taioasa spre farfurie , tot in ordinea utilizarii - cel mai indepartat este pentru primul fel de mincare , adica pentru peste iar in fata farfuriei sta lingura de supa cu curbura in sus si uneori lingurita de desert (daca e loc pe masa). Nu vom aseza niciodata alaturi mai mult de trei cutite si de trei furculite. Restul tacimurilor - linguritele de tort , furculitele mici pentru baclava sau pentru fructe nu se pun pe masa ci pe o masuta de serviciu sau pe un bufet , pentru a fi la indemina.

Aceste reguli nu sunt batute in cuie. Numarul tacimurilor si asezarea lor difera in functie de menu-ul servit la masa. In desenele prezentate veti gasi solutiile la care trebuie sa recurgeti.

La toate mesele cit de cit solemne este obiceiul sa se schimbe tacimurile dupa fiecare fel de mincare. La o masa mai putin pretentioasa nu vom schimba tacimurile decit daca avem peste. In general vom folosi patru farfurii : farfuria pentru antreuri , farfuria de supa , farfuria intinsa si farfuria de desert. Bolurile (castronasele) pentru supa limpede (consome) nu se pun de la inceput pe masa ci se aduc odata cu supiera. Tacimurile se pot pune si pe suportul destinat lor care va fi asezat la dreapta farfuriilor. Pe suport vom aseza , in dreapta , cutitul , cu partea taioasa spre farfurie , si in stinga lui furculita cu dintii in jos. Lingura si linguritele pentru desert vor fi asezate in fata farfuriei. Daca utilizam suportul de tacimuri vom pune servetelul la stinga , direct pe fata de masa. Tot in fata farfuriilor , spre dreapta , este si locul paharelor. Trei tipuri de pahare sunt obligatorii - de tuica , de vin (paharul de vin rosu e ceva mai mic decit cel de vin alb) si de apa. Retineti ca ele trebuie sa faca parte din acelasi serviciu. Nu improvizati - e o nota proasta - si va recomandam sa nu dati mese festive daca nu puteti. Dupa folosire , paharele de tuica se iau de pe masa. Nu va bagati degetele in ele. Folositi neaparat o tava in acest scop. Va va scuti de drumuri inutile.

- Bauturile aperitive se servesc intotdeauna inainte de masa. Paharele speciale se gasesc pe o masa separata , pe o tava , si fiecare invitat se serveste cu ce-i place. E bine ca

sortimentul de aperitive sa fie variat. Sticlele stau si ele la indemina , pe o alta tava.

Sampania si coniacul nu se servesc decit la sfirsitul mesei. Va prezentam alaturat diverse tipuri de pahare , sticle si cani.

Sticlele de vin si apa vor fi dispuse simetric pe masa , la indemina barbatilor care fac oficiul de a servi bauturile. Pentru a nu pata fata de masa , sticlele se pun pe o tavita sau pe farfurioare speciale. Apele minerale se servesc in sticlele lor originale ca si vinurile straine.

Decorarea masei depinde de marimea ei , de rangul musafirilor si de imprejurari. Aproape indispensabile , florile si luminarele vor incanta privirea. Florile trebuie puse in vase joase ca sa nu-i impiedice pe meseni sa se vada.

Nu vom pune pe masa decit ceea ce poate servi la o intrebuintare imediata. Exceptie fac solnitele si recipientele pentru piper care vor trebui sa fie suficiente (una pentru circa trei - patru persoane). Vom avea grija ca acestea sa nu fie infundate sau umede. O gospodina atenta pune in recipientul respectiv citeva graunte de orez. Daca nu folosim recipiente cu capac perforat , celelalte trebuie sa fie insotite de lingurite pentru ca nimeni sa nu fie silit sa se foloseasc de propriul cutit , ceea ce ar fi o greseala.

Sa retinem deci ca untdelemnul , otetul , mustarul , smintina etc. se vor aduce doar daca cineva le cere. O gazda atenta le are pregatite si le ofera. Pentru sosuri se foloseste o sosiera. Atentie : sosul nu se pune nici pe friptura dar nici pe piure sau pe alte garnituri (macaroane , sote de legume etc) deoarece e iestetic. Sosul se pune in farfurie si se moaie in el bucatelele de carne taiate pe rind. Nu se amesteca tot ce avem in farfurie de la inceput cu toate ca este gustos dar „ pasta „ obtinuta este imposibil de privit. Vom explica acest lucru adolescentilor care au ramas cu acest obicei de cind erau mici si li se „ passa „ mincarea. Odata intrebuintata sosiera va fi luata de pe masa.

Salata se serveste in castronele separate , pentru fiecare invitat in parte. Cind friptura este taiata la masa , gazda trebuie sa aiba la indemina tacimuri speciale. E de preferat insa ca acxesta operatie sa fie facuta in prealabil, iar friptura sa fie prezentata felii , pe frunze de salata. In multe tari salata se maninca separat dupa friptura.

Scobitorile nu-si au locul pe masa pentru ca nu se folosesc in public.

Argintaria este obligatorie ? In cazul unor mese festive , da. Pentru mesele obisnuite exista tacimuri de otel inoxidabil care sunt frumoase si usor de intretinut. E adevarat ca argintaria confera mesei eleganta , dar sa nu uitam ca trebuie sa straluceasca de curatenie. Ca tot ce este pretios , argintaria cere o ingrijire speciala , iar daca nu avem timp pentru asa ceva e preferabil sa renuntam la ea.

Ca mesele festive sa nu ne sperie prin dificultatile ce la creaza , este necesar un exercitiu indelungat. Sa-l facem in cadrul meselor de Duminica , imaginindu-ne ca avem invitat cel putin un ministru , chiar daca suntem doar in familie. Va fi o placere ! Cu acest prilej , vom pune o fata de masa deosebita , tacimurile si vesela pe care nu le folosim zilnic si vom pregati o mincare speciala. Este obligatoriu ca toti membrii familiei sa respecte aceasta masa , fiind punctuali , ajutind sau , daca se plimba dimineata , aducind o floare sau cumparind un desert special (fructe , prajituri). Repetam : masa de Duminica e sfinta.

COMPORTAMENTUL IN TIMPUL MESEI

Regulile generale ale unei tinute corecte si pe care le-am definit intr-un capitol precedent sunt valabile si la masa. Stam drept , dar nu intepeniti. Nu punem picioarele nici sub scaun , dar nici prea departe in fata , pentru a nu-i incomoda pe vecini. Nu ne agatam de scaun. Pozitia miinilor are o mare importanta la masa. In nici un caz bratele si mai ales coatele nu trebuie sa stea pe masa. Nu tinem cu miinile farfuria din care mincam. Pozitia corecta , de

repaos , este cea cu bratele lipite de corp si cu incheieturile miinilor sprijinite de marginea mesei. Aceasta tinuta se schim-ba cind mincam , pastrindu-ne insa coatele lipite de trunchi.

Ne vom verifica tinuta inainte de a intra in sufragerie , spalindu-ne miinile in prealabil. Eventualele retusuri necesare dupa masa se vor face numai in baie - ca de exemplu improspatarea rujului , sau aranjarea parului.

Daca nu avem o baie curata , nu invitam musafiri !

Nu trebuie sa mincam niciodata grabit sau nervos. Este nu numai o regula de politete , ci si o prescriptie medicala. Mai grave sunt discutiile neplacute din timpul mesei. Sa le evitam si sa ne impunem sa fim calmi. Si asa , viata noastra este destul de stresata. Sa ne bucuram de prilejul pe care ni-l ofera o masa impreuna cu familia.

Sa nu bem si nu vorbim cu gura plina. Este o regula care ar trebui sa fie destul de cunoscuta si n-am reveni asupra ei daca n-ar fi incalcata zilnic. Oamenii care incearca sa manince si sa povesteasca in acelasi timp fac o impresie dezagrabila. Trebuie sa fim atenti ca buzele sa fie mereu inchise in timpul mestecatului. Este de prost gust sa tinem degetul mic usor ridicat cind mincam sau cind bem. Daca avem ciini sau pisici , acesti n-au ce cauta in sufragerie oricit de mult i-am iubi. Este nu numai o lipsa de respect fata de musafiri , ci si prilej de incidente nedorite.

Un obicei prost , specific romanilor , de care acestia nu se pot debarasa , este acela de a-i obliga pe musafiri sa manince mai mult decit vor. Repetati si invatati formulele : „ Da , va rog „ , „ Nu , multumesc „ , „ Yes , please „ , „ No , thank you „ . Sane gindim bine cind le rostim. Sunt gazde la noi si chiar in alte tari care ne iau in serios. Daca ne imginam ca este de bun gust sa refuzam a doua felie de tort cu toate ca am mai minca o portie , riscam sa raminem fara ea , deoarece a doua oara nu ni se mai ofera daca am spus „ Nu , multumesc „. Masa se transforma intr-un adevarat calvar cind inimoasa gospodina repeta insistent : „ Dar mai luati o sarmaluta , sunt delicioase ! „ Nu ne asezam la o masa ca sa mincam pe saturate. Se poate cere sau lua dintr-un fel care ne-a placut in mod deosebit sau se poate refuza o mincare care ne face rau sau nu ne place. Politicos este sa acceptam sa gustam din felul respectiv , pentru a nu jigni gazda. Tot de politete tine si tactul gazdei de a oferi mincare suficienta - nici prea multa , nici prea putina - fara a-si lauda excesiv preparatele culinare. Musafirii o pot face , cu moderatie insa , spre incintarea gospodinei , dar nu strigind peste masa si nici cerind in acel moment reteta. Cu atit mai mult nu este cazul sa se comenteze asupra procurarii dificile a unui produs.

Masa trebuie sa decurga firesc , fara ostentatie. Am putea spune ca aceasta e o norma ideala , greu de atins , la care trebuie sa contribuie si invitatii daca simt ca gazda este in impas datorita tineretii sau a lipsei de experienta. Cu discretie , cu tact ei pot trece peste momentele penibile ivite din te miri ce. Nu vor cere un antinevralgic si un pahar cu apa in momentul in care gazda este foarte preocupata sa nu i se raceasca gustarile calde. Nu vor cere ketchup , piper , smintina sau alte ingrediente daca nu le sunt oferite , pentru ca s-ar putea ca ele sa lipseasca si gazda sa se simta jenata.

Sa manincam asa cum gateste gospodina ! Obligatia ei este sa guste in prealabil din toate bucatele si sa le condimenteze moderat , iar a musafirului sa le accepte ca atare. E foarte neplacut sa dam sfaturi culinare in functie de preferintele noastre. Fie ca e o masa festiva , fie ca este una obisnuita , efortul gospodinei trebuie rasplatit cu o remarca de genul : „ Delicioasa supa ! „ , „ Ce frumos arata salata ! „ , „ Ce bine miroase friptura ! „.

Ne vom abtine de la orice discutii sau observatii dezagreabile. Copilului cu care am venit ii vom face observatii acasa , ca si sotului care a depasit numarul de pahare. Ne vom impune sa nu stam cu ochii atintiti asupra membrilor de familie cu care am fost invitati , aruncindu-le

priviri ucigatoare cind gresesc ceva. Educatia nu se face in acel moment , caci atmosfera va deveni insuportabila pentru toti.

MASA E SERVITA !

Viata profesionala poate sa modifice o ordine pe care o credeam stabilita odata pentru totdeauna. Astfel , pe masura ce pauza de prinz se micsoreaza , masa devine mai frugala si tinde sa fie inlocuita cu masa de seara. La aceasta contribuie si distanta din ce in ce mai mare dintre domiciliu si locul de munca. De obicei avem musafiri la masa de seara. Dam mai jos regulile pentru o masa pretentioasa. Ocazia , rangul musafirilor sau situatia noastra financiara permit unele simplificari. Oricum nu suntem obligati sa desfasuram un lux peste posibilitatile noastre. Pledam pentru moderatie si simplitate care nu exclud rafinamentul.

Chiar si in familiile cele mai modeste o anumita rezerva trebuie prevazuta pentru a face fata surprizelor de ultima ora. De asemeni , se va prevedea un fel de mancare pentru a fi inlocuit in cazul cind unii dintre musafiri nu-l suporta , din motive medicale eventual , pe cel oferit anterior. Persoanele condamnate de medicul lor la o dieta severa , de fapt , ar trebui sa nu accepte invitatii decit de la prieteni foarte apropiati care le cunosc regimul.

1 - Antreurile : se compun in mod obisnuit din feluri de

mincare reci , picante , peste , mezeluriri si salate diverse. Se pot servi si antreuri calde : ficatei de pui , diferite placinte , pizza , sufleuri , pateuri. Antreurile reci pot fi combinate cu cele calde , insa multa atentie - daca incarcam masa cu antreuri greu de digerat (salata de vinete , ciuperci cu maioneza etc) si in continuare avem mai multe feluri de mincare , plus tort , plus baclava , plus inghetata , riscam fie ca musafirii nostri sa faca o indigesti serioasa , fie sa luam mincarurile de pe masa neatinse. Ne gindim inainte de a chema musafiri cit am putea sa mincam noi insine intr-o vizita , fara sa ne imbolnavim !

Tacimul : un serviciu pentru antreuri sau servicii obijnuite

de masa de dimensiune mijlocie. Vinuri albe demiseci si rose.

2 - Consome-ul : se serveste o supa limpede in ceasca , cu o

lingura de supa mai degraba mica. Daca n-am oferit antreuri , vom putea inlocui supa cu o ciorba care va fi servita in farfurie cu o lingura obisnuita. Se aduce castronul cu supa (supiera) si se ia de pe masa dupa golire. La aceste feluri nu e nevoie de bauturi.

3 - Pestii sau crustaceele : exista pentru peste un tacim

special. Se recomanda vinuri albe , seci , spumoase si spumante. Cu cit pestele este mai gras cu atit vinul trebuie sa fie mai acid (cum sunt cele din podgoriile Ardealului si Moldovei). Cu stridii se poate servi chiar o sampanie seaca.

4 - Felul principal , felul de rezistenta : tacim normal. De

regula acesta este o friptura sau un preparat din carne. Indiferent daca servim o friptura de porc , de miel , de pasare , din vinat sau una care trebuie sa fie in singe - antricot sau muschi de vaca - se impune un vin rosu. La carnea alba se recomanda vinuri rosii usoare , iar la carnea rosie mai tari si mai puternice ; la vinat vinuri rosii seci , vechi , de calitate superioara. Vom evita sa aducem pe masa curcanul , purcelul , muschiul , intregi , chiar daca este foarte decorativ. Obiceiul este nepractic. Friptura se portioneaza in bucatarie si se aranjeaza pe un platou pe care il vom orna in mod deosebit. De pilda , vom pune carnea pe citeva foi de salata proaspata ,

iar deasupra vom aranja citeva frunze de patrunjel. Garniturile vor fi puse in castroane separate , iar pentru salate este ideal sa avem castronase mici rotunde sau patrate pentru fiecare musafir.

5 - Brinzeturile : lista poate fi infinita ; ceea ce trebuie

retinut e ca brinzeturile se aduc la masa pe un platou frumos din lemn. Tacimul : cutite mici pentru intinsul untului si taiatul brnzei. Toate brinzeturile pun in evidenta buchetul vinurilor. Nu se aduc alte soiuri ci raminem la ultimul vin servit , deci vinul rosu. Exceptie face telemeaua de oi , la care se pot servi vinuri rose si chiar albe , din aceeasi zona de unde provine brnza.

6 - Desertul : pentru prajituri se foloseste un tacim special -

lingurite , cutite si furculite mici. Acum se recomanda vinuri dulci si semidulci , parfumate (Murfatlar, Pietroasele , Tirnave , Alba-Iulia). Nu se servesc vinuri la deserturile din ciocolata.

7 - Fructe proaspete : sunt prezentate intotdeauna cu un cutit

si o furculita speciale. Argintaria coexista in acest domeniu cu materiale noi , inoxidabile. Nu se servesc vinuri.

8 - Cafeaua si lichiorurile : cafeaua pretinde lingurite mici ,

cafeaua Mocca un serviciu mic de argint sau , eventual , argintat. Pentru doamne se vor servi lichioruri , iar pentru domni , cognac.

9 - Alegerea vinului potrivit fiecarui fel este o adevarata

arta. ~~~~~

Este domeniul stapinului casei care , daca nu se pricepe trebuie sa se lase condus de un specialist , prieten sau negustor de incredere. Bauturile aperitive , cherry sau cocktail , se servesc la temperatura pivnitei , 10 - 12 grade. O sampanie sau un spumos sec servit ca aperitiv nu trebuie sa depaseasca 8 sau 10 grade. Fiecare regiune are vinurile sale speciale a caror prezentare si temperatura ideala le sunt proprii. De asemeni , vom alege paharele potrivite pentru fiecare tip de vin. Pahar rotunjit sau cu picior scurt pentru vinurile albe , pahar cu picior inalt pentru vinurile rosii. Cupa pentru sampanie si spumos. Vinurile rosii vor fi servite la temperatura pivnitei daca sunt usoare si la temperatura camerei daca sunt mai tari. Vinurile trebuiesc racite treptat si nu brutal si , mai ales , nu trebuie sa fie asezate linga o sursa de caldura ceea ce risca sa le altereze. Trebuie sa le aducem in camera cel putin cu o jumatate de zi inainte. La vinurile tip Tamioasa se deschide dopul in perioada incalzirii la temperatura camerei , oxidarea adaugind un parfum placut buchetului natural. Daca n-avem timp sa le aducem la temperatura camerei treptat , ramine solutia decantarii vinurilor , varsind foarte usor , intr-o carafa ce a fost in prealabil incalzita , si cu suficienta precautie ca rezidurile de pe fundul sticlei sa nu-l tulbure. Vinurile dulci , sampania dulce , sunt servite foarte reci.

Berea nu va fi niciodata oferita la o reuniune cit de cit festiva. Ea insoteste totusi foarte bine in intimitate anumite specialitati regionale. Se serveste foarte rece in pahare mari fara picior sau in halbe. In mod exceptional , adevarata Pils , nemteasca , este servita in pahare speciale cu picior scurt. Un mic carton circular nu trebuie sa lipseasca niciodata de sub un pahar de bere.

Apa naturala sau minerala este servita intotdeauna foarte rece in pahare obisnuite.

Tuica de fructe cu simbure este servita rece. Tuica de vin , coniacul si diferitele brandy-uri sunt servite la temperatura incaperii la fel ce si tuica de fructe de tip whisky. In acest caz , nu vor lipsi de pe masa cuburile de gheata puse intr-un vas special sau improvizat dintr-o compotiera eleganta de sticla. Sa evitam sa imitam arta barmanilor de prost gust si sa inmuiem paharul in zahar pentru a oferi un cocteil. Este agreabil , dar neadmis de bunul gust sa incalzim in palma miinii paharul special numit Napoleon.

Lichiorurile si vinurile lichioroase , Malaga , Cabernet , Madera , Porto , muscaturile se servesc la temperatura camerei , in pahar special , mai mic si jos. Whiskiul se serveste intr-un pahar special numit tumbler , scurt cu fundul gros.

Toate vinurile se servesc in sticle , in afara cazului decantarii , si aceasta se va face la masa. Daca tragem vinul obisnuit din butoi il servim in carafe. In anii deosebit de buni pentru vinuri , vestiti ca atare , se servesc in cos. Sampania in galeata cu gheata - frapiera. Dopul se scoate la masa , dar trebuie sa taiem capsula cu cutitul , pina cind reusim sa scoatem dopul. Sampania se desfunda in galeata ei si este usor sa nu facem din aceasta deschidere o scena de comedie , lasind sa iasa putin gazul carbonic.

Am vorbit despre asortarea felurilor de mincare cu vinurile. Iata citeva reguli suplimentare :

1. nu se serveste niciodata un vin dulceag intre alte doua vinuri albe sau rosii , seci. De exemplu nu se serveste Porto daca s-a servit un vin alb la antreuri ;

2. trebuie sa servim vinurile albe seci inaintea celor rosii;

3. vinurile albe foarte dulci , in schimb , se servesc dupa cele rosii;

4. ordinea este totdeauna crescatoare : mai intii vinurile slabe , apoi cele tari;

5. mai intii vinul nou apoi cel vechi;

6. vinurile tip Sampanie sau spumante pot fi servite dupa sau inaintea celor nespumante dar , niciodata intre ele.

Pentru a servi vinurile , acasa ca si la restaurant , gazda ia inainte intr-un pahar un esantion si-l gusta pentru a-si da acordul. Daca serveste el insusi o va face cu mina dreapta si cu eticheta in partea din fata ; nu se apuca niciodata o sticla de git. Nu se umple un pahar pina sus ci doua treimi , cel mult trei sferturi. Sticla de vin este tinuta in mod obisnuit iar bratul trebuie sa fie intins. Gitul sticlei este normal sa fie la o distanta de circa 5 centimetri de gura paharului si poate urca pina la 15 centimetri daca servim un vin ce straluceste si poate sa faca , asa numita stea , apreciata de cunoscatori. Vinurile rosii , in schimb , si mai ales soiurile deosebite servite in cos trebuie sa fie turnate aproape de pahar , foarte incetisor , pentru a nu amesteca vinul , ceea ce ar fi nociv buchetului si parfumului sau. Si , in plus , acest fel de a servi are avantajul ca nu ameninta albeata fetei de masa. Nu se ridica deasupra mesei , in timpul servirii , decit cupele de sampanie , cele de spumos ramin pe masa. Paharele de bere le tinem usor inclinate cind turnam , astfel nu vor face o spuma exagerata.

Coniacul si bauturile de tip tuica sint intotdeauna servite pe tavi de metal sau de lemn. Cu exceptia apei cu care ne servim dupa voie , bauturile si vinurile , mai ales , sint totdeauna servite de stapinul casei , de catre ceilalti barbati sau de catre personalul de serviciu. Doamnele trebuie sa se abtina de la „ self service „ si , mai ales , de la tentativele de a ajunge la o sticla asezata departe de ele. Gazda trebuie sa fie avizata daca s-a intimplat ceva neprevazut la bucatarie pentru a putea sa asorteze vinurile la meniul de rezerva. Sotia trebuie sa cunoasca ordinea in care vor fi servite vinurile pentru a putea sa asorteze la ele paharele asezate dinainte. Pentru asezarea paharelor pe o masa sa pastreaza aceleasi reguli ca si pentru tacimuri : in ordinea utilizarii lor , de la dreapta la stinga , paharul de apa in

axtremitatea stinga sau , daca preferam , in dreapta dar , in orice caz , in afara rindului. Paharele de sampanie , de obicei utilizate la sfirsitul mesei , pot fi asezate in spatele celorlalte sau se aduc separat pe tava.

Felul in care stam la masa si mincam tine de educatie. Distanta mare dintre corp si farfurie sta la originea tuturor greselilor care se comit la masa. Daca scaunul e prea departe de masa este inherent sa ne patam oricit de atenti am fi. Trebuie sa ne asezam in asa fel incit capul sa fie aplecat putin deasupra marginii mesei. Daca am presupune ca un ecran este asezat intre masa si noi n-avem dreptul sa-l atingem decit cu fata , nu cu umerii sau cu tot bustul. In masura posibilului , partea de sus a corpului nu trebuie sa se miste cind ducem ceva la gura , aplecam numai capul. Atentie la coate ! Cum am mai spus trebuie sa stea lipite pe cit posibil de corp. Sa nu exageram si sa intepenim intr-o pozitie nefireasca.

Lingura si cutitul sunt tinute intotdeauna in mina dreapta. Nu exista nici o exceptie de la aceasta regula. Furculita este tinuta in mina stinga cind utilizam cutitul in acelasi timp cu ea. O vom trece in dreapta cind terminam de taiat cite o bucata de friptura , de pilda.

La sfirsitul unui fel de mincare , in farfuria care trebuie luata , punem paralel cutitul si furculita , cu dintii in jos. In timp ce mincam tinem tacimul deasupra farfuriei , fara sa-l ridicam prea mult in aer mai ales fara sa gesticulam cu el.

Lingura se tine ca un creion , intre degetul mare si cel aratator , si o dirjam cu ajutorul celui mijlociu si al incheieturii miinii.

Cutitul se tine intre degetul mare si cel mijlociu , iar aratatorul se sprijina pe spatele minerului. In nici un caz nu se pune aratatorul pe spatele lamei.

Cind folosim furculita o intoarcem cu dintii in jos , pentru a o putea infige in bucata pe care o ducem la gura. Brinza se maninca cu furculita , nu cu cutitul. Daca un invitat maninca astfel , „oferiti-i o baioneta „ spunea cu umor Pastorel Teodoreanu.

Daca un tacim ne scapa pe jos din neatentie , cerem altul. Nu-l stergem sau nu suflam in el spunind : „Nu-i nimic „. Cind bem , pastram tacimul in farfurie : furculita la stinga , cu dintii in sus , si cutitul la dreapta , cu lama sub curbura furculitei. Daca farfuria este goala si punem tacimurile incrucisate , este semn ca dorim sa mai fim serviti din felul respectiv.

La masa trebuie evitate orice zgomote : plescaitul , sorbitul , ciocnitul tacimurilor de vesela , oftaturile , etc. Indepartarea resturilor ramase intre dinti nu se face la masa , in prezenta tuturor. Retrageri-va la baie !

La inceputul mesei punem servetul pe genunchi , fara a-l desfasura in totalitate. Ne servim de el cu discretie tamponindu-ne gura. Este absolut interzis sa-l innodam in jurul gitului sau sa-l fixam in decolteu sau in gulerul camasii. La sfirsitul mesei servetul se aseaza linga farfurie , fara a-l impaturi ca la inceput. Daca adoptam o pozitie corceta la masa , nu este nevoie sa intindem servetul pe genunchi.

Este un punct de vedere care cistiga teren si vi-l recomandam cu caldura.

Cind mesenii sunt numerosi nu se ureaza „Pofta buna ! „. Un ecou multiplicat cu douazeci ar crea un vacarm nejustificat. Pentru a incepe sa mincam si sa bem asteptam ca stapina casei , respectiv stapinul casei sa dea tonul. Mincarea este servita de gazda , de un personal calificat sau , pur si simplu , platoul cu mincare trece din mina in mina. Gazda se serveste sau este servita ultima. Sa evitam sa ne umplem pina la refuz farfuria. De asemenea , cind mincam , sa nu ne taiem bucati prea mari dar nici prea mici , ca sa nu cada din furculita. Sa nu ne grabim sa taiem toata bucata de carne de la inceput , ca sa scapam de grija. Cream o impresie dezagreabila.

Marginea farfuriei trebuie sa ramina curata oricare ar fi felul de mancare servit. O farfurie nu trebuie sa aiba un aspect urit nici dupa ce am terminat de mincat. Asta nu inseamna insa ca avem voie sa sorbim din supa , ducind farfuria la gura , si nici ca putem folosi piinea pentru a sterge sosul. Cind ni se ofera un platou , trebuie sa luam intotdeauna bucata cea mai apropiata de noi. Piinea taiata in felii sau chifle este adusa la masa in cosulete speciale. Daca mai dorim piine si cosuletul este mai departe rugam pe cel din dreptul lui sa ne dea si noua niste piine. Persoana respectiva ne va oferi tot cosuletul. Nu ni se va da cu mina nici felia de piine nici chifla dorita. Obiceiul considerat elegant altadata de a lua piinea cu mina nu mai este la moda. A-ti infige furculita intr-o chifla este chiar caraghios. Ne servim cu cite o felie sau o chifla , fara a le taia cu cutitul. Rupem cite o bucata din ele folosind ambele miini. Sa ne ferim de prostul obicei de a face cocoloase pentru a ne calma nervii.

Gazda trebuie sa aiba grija si de cei care nu beau bauturi alcoolice , oferindu-le sucuri de fructe si apa minerala.

Dupa ce s-a asigurat ca toti invitatii au terminat de mincat , gazda este prima care se ridica , semn ca masa a luat sfirsit. Chiar daca mai avem o inghititura in farfurie sau o gura de vin in pahar , vom face si noi acelasi lucru - ne ridicam de la masa. Daca am terminat de mincat inaintea celorlalti nu avem voie sa ne sculam de la masa.

In salon , unde se bea cafeaua trebuie sa asteptam invitatia gazdei pentru a fuma.

Micile accidente care pot surveni in timpul mesei - un pahar spart , o lingura scapata , o pata pe haina vecinului - trebuiesc rezolvate cu tact , fara multa tevatatura , tot de catre gazda. Se cuvine ca cel care a spart un vas de valoare de exemplu sa incerce sa-l inlocuiasca , daca este posibil.

SITUATII SPECIALE LA MASA

Dupa atitea sfaturi de care trebuie sa tinem seama - de la aranjarea mesei pina la ce si cum mincam - astfel incit sa putem fi considerati bine crescuti , educati , iata ca abordam subiectul „ situatiilor generale „ care par a face exceptie de la regula. In realitate ele sunt tot niste reguli pe care trebuie sa le cunoastem.

Se maninca cu mina : biscuitii , fursecurile , strugurii ,

ciresele , caisele etc.

Daca-i oferi cuiva un cutit , o furculita sau o lingura , le oferi cu minerul.

Personalul de serviciu va aduce tacimul cerut pe un platou sau pe un servet.

Daca vi se cere sarea sau piperul le veti pasa peste masa sau prin fata vecinului , nu prin spatele lui. Vetii evita sa cereti solnita unui comesean pe deasupra mesei , la o distanta prea mare. O cereti vecinului iar apoi se da din mina in mina , asa cum am mai spus.

De obicei , cind dam mese acasa , nu exista personal de serviciu. In acest caz , platoul cu mancare trece din mina in mina , de la gazda spre dreapta. Doamnele se servesc primele , apoi domnii , iar gazda ultima - cind platoul a revenit la ea. Intre timp , stapinul casei toarna vinul , tot spre dreapta. Paharele nu vor fi umplute pina sus. Sticla nu se da din mina in mina.

Supa se serveste tot spre dreapta. La fel se procedeaza si cind stringem masa.

Cind un platou ajunge la noi ne servim cu lingura tinuta in dreapta si ne ajutam cu furculita tinuta in stinga. Numai chelnerii servesc cu ambele tacimuri tinute intr-o singura mina. Nu ne servim din platou cu tacimurile noastre !

Paharele nu se ciocnesc efectiv , se ridica numai pina la nivelul ochilor in timp ce se rostesc urările consacrate:

„Noroc ! „ „ La multi ani ! „. Se ridica numai paharul cu vin , tuica , etc , nu cele cu apa , cu sucuri de fructe sau cu bauturi calde. Tinem toasturi sau discursuri numai la mesele festive. Sa nu plictisim asistenta cu discursuri lungi ! Cind le plasam ? Intotdeauna la sfirsitul felului principal cind musafirilor nu le mai este foame si sunt dispusi sa le asculte. La sfirsitul toastului , cel care l-a rostit ridica paharul in directia celui caruia i s-a adresat , iar musafirii ii urmeaza exemplul. Nici acum nu se ciocnesc paharele. Se obisnuieste ca cel omagiat sa raspunda prin citeva cuvinte. Pentru a nu incetini ritmul mesei , o va face putin mai tirziu. Daca este vorba despre o doamna , aceasta raspunde foarte scurt , imediat , fara sa se ridice in mod obligatoriu.

Nu se amesteca vinul cu apa. Apa si vinul sunt doua bauturi pretioase. Ele au valoarea lor numai baute separat. La noi exista totusi obiceiul de a bea spirit. Dar va recomandam s-o faceti numai in familie.

CITEVA CAPCANE

Piinea si sandvisurile. Se maninca in mod diferit.

Felia de piine se rupe pe masura ce manincam , in timp ce sandvisurile mari se taie cu cutitul si se maninca cu furculita. Sandvisurile mici se maninca cu mina. Pentru a intinde untul se utilizeaza un cutit special , nu cel obisnuit. Nu se ia untul direct din untiera ci se pune o bucatina pe ofarfurie. Apoi , se unge piinea rupta in

prealabil , tinind-o deasupra farfuriei.

Dulceata si mierea nu se maninca direct din borcam.

~~~~~

Fiecare isi ia pe farfurie atit cit doreste , servindu-se de

lingurita adusa la masa in acest scop.

Mezelurile de toate felurile , taiate in prealabil in

~~~~~

felii , sunt curatate de coaja cu furculita si cu cutitul in propria noastra farfurie.

Ouale fierte in coaja se maninca dintr-un paharel-

- suport , cel mai adesea fixat pe o farfurioara. Se sparge virful , se indeparteaza partea de sus cu lingurita , se pun cojile in suport , sub ou , si apoi , dupa ce l-am mincat spargem si coaja.

Cartofii nu se taie cu cutitul si nu se zdrobesc

~~~~~

cu furculita in farfurie. O exceptie : cartofii fierti in coaja se inteapa cu furculita si se curata cu cutitul.

Supele sunt servite in ceasca si se maninca cu o

---

ligura de supa (model mic). Daca suntem intre prieteni putem bea prima jumatate a cestii , care este limpede. Apoi folosim lingura. Ciorbele se maninca cu lingura. Nu se raceste o supa prea calda suflind in ea. Asteptam sa se raceasca. In nici un caz nu aplecam farfuria pentru a lua ultima inghititura. Nu se inmoaie niciodata piinea in supa si nici in sos. Dupa ce am mincat , nu stergem farfuria cu o bucata de piine.

Sparanghelul se maninca in patru feluri :

---

1. Se apuca partea mai groasa cu un servet si se maninca din parte opusa.
  2. Se prinde de la mijloc cu furculita tinuta in mina dreapta si se maninca mai intii partea subtire. Pentru ca e foarte fraged ne ajutam cu o a doua furculita tinuta in mina stinga.
  3. Se apuca de partea groasa cu mina (pe masa se afla obligatoriu un bol cu apa) si se sustine cu furculita tinuta in mina stinga.
  4. Cu o singura furculita tinuta in mina dreapta , daca sparanghelul e foarte mic.
- Am observat ca nu se foloseste nicioadata cutitul.

Salata si andivele - Se maninca gata taiate si

---

preparate. Daca bucatelele sunt foarte mari se taie cu cutitul. Nu se duc la gura bucati mari. Nu este o greseala sa cerem otet , lamiie , sere , piper , untdelemn daca ni se par fade. Dar sa nu exageram cerind toate cele de mai sus. Salata si andivele se maninca cit mai aproape de starea lor naturala. In Franta slata se maninca la sfirsit , separat.

Muraturile , gogosarii , castravetii murati

Cind se ofera in castroane castraveciorii si gogosarii se iau cu furculita proprie si se taie in farfurie pe masura ce se maninca. La fel ce friptura. Gogonelele se pot lua cu mina pentru a nu face un „dus „comesenilor cu sucul ce pote tisni din belsug. In farfurie se taie cu atentie (din același motiv) cu cutitul tinut in mina dreapta si furculita in stinga. Nu se musca din muraturi.

Conopida - se taie cu furculita ; nu se foloseste cutitul.~~~~~

Chiftelele , sarmalele , ruladele se taie cu furculita.

Pestele nu se maninca la fel ca friptura. Nu se taie

---

cu un cutit normal. Tacimul de peste este alcatuit dintr-un cutit de o forma speciala si o furculita mai mica. Cutitul se foloseste doar la transare , dezosare si ca ajutor la mincat. Odata operatia terminata (desfacerea in doua si indepartarea sirei spinarii) cutitul nu se mai foloseste la taiat. Fiind foarte moale , furculita este suficienta. Oasele pe care le avem in gura se pun pe furculita apropiata de buze sau , in cazuri extreme , le putem scoate cu ajutorul a doua degete. Pentru pestele din conserva ne slujim de furculita , tinuta in dreapta , ajutindu-ne cu o bucata de piine , tinuta in stinga. Mincatul pestelui cere o arta speciala. Inainte de a iesi in lume intrebati si apoi exersati acasa ...

Crustaceele

Daca nu stim cum se maninca stridii , le putem refuza ! Dar exista niste reguli care se invata. Se deschide scoica daca este inchisa , cu lama unui cutit (de peste sau obisnuit). Se scot intestinalele si branhiile (au o culoare mai inchisa) cu ajutorul furculitei. Se scoate apoi stridia din scoica desprinzind-o din articulatie. Se pune in farfurie si maninca cu lamiie , sare , piper.

Crevetii ca si racii : se sevresc de obicei fara

---

carapace. Daca masa e mai putin festiva crevetii se curata cu mina , respectiv se rupe capul , cu care ocazie ies si intestinalele , apoi se curata din carapace. La crabi , languste si homari se

rup cu mina articulatiilor si apoi cu un cleste special se sparg oasele si se scoate crana din cosul pieptului , din picioare si coada. Carnea acestor crustacee se maninca cu piine prajita si unt. Este necesar ca pe masa sa existe un bol cu apa pentru clatirea degetelor.

Icrele de Manciuira si icrele negre.

Se aduc pe un platou rondele mici de piine prajita , unse cu unt si deasupra icrele. Daca se ofera in castronase ne vom pune in farfurie cu lingurita de serviciu o cantitate rezonabila si ne vom face sanvisuri mici. In cazul icrelor obisnuite le putem unge pe o felie mai mare de piine , dupa dupa care o vom taia cu cutitul tinut in mina dreapta si furculita in mina stinga. Procedam la fel cu toate sandvisurile mari. Taiem (ca la friptura) doua trei bucatele si le mincam cu furculita tinuta in mina dreapta. Putem minca icrele si luindu-ne in farfurie o portie din care , cu ajutorul cutitului ne ungem bucati mici de piine rupta cu mina. La fel se maninca si antreurile reci mai putin consistente (salata de vinete , pestele cu maioneza etc).

Carnea de pasare nu se maninca cu mina. Cum am mai

---

spus , carnea se aduce gata transata la masa.

Spaghetti : din castronul adus la masa , va serviti cu

- portie rezonabila , apoi le manincati rasucindu-le cu furculita , sau dupa moda italiana va ajutati cu lingura. Lingura se tine in mina stinga , iar spaghettiile se ruleaza cu furculita. Gazda trebuie sa aleaga spaghetti nu prea lungi pentru a nu ne chinui sa le ducem la gura.

Orezul : se maninca cu furculita , ajutindu-ne cu cutitul.

Cafeaua , ceaiul , cacaoa cu lapte : nu se lasa

---

niciodata lingura in ceasca din care bem. Ea se pune pe farfurioara care ramine pe masa , alaturi de ceasca. Degetul mic nu se tine ridicat cind duceti ceasca la gura. Cind beti cafea turceasca sau filtru ridicati farfurioara cu mina stinga in timp ce ducem ceasca la buze cu dreapta. Bineinteles fara lingurita. Nu beti niciodata cafea , chiar daca nu aveti musafiri , fara a pune o farfurioara sub ceasca.

Prajituri , torturi : se iau cu mina daca sunt uscate ,

---

cu lingurita sau cu furculita daca sunt cu crema sau frisca.

Pere si mere : le taiem cu cutitul de fructe in

---

patru parti pe care le curatam de coaja una cite una , ajutindu-ne de furculita. Se taie apoi in bucati pe care le mincam cu furculita. Este admis ca sferturile pe care le lasam cu coaja sa fie mincate cu mina. E necesar sa ne clatim degetele. Daca para este prea zemoasa nu o mincam cu mina. Daca nu va pasa de eticheta , puteti sa muscati din mar.

Fragii si capsunile : se maninca cu mina daca au

---

codita , daca nu au se dau lingurite , mai ales cind sunt servite cu frisca.

Strugurii , visinele si ciresele : se maninca cu mina ,

---

bob cu bob. Simburii si coditele de cirese si de visine se pun pe farfurie. Strugurii se maninca cu simburi si pielita.

Piersicile : se tin cu mina stinga pentru a le taia

---

in doua. Separam simburele de fruct si-l curatam de coaja. Se maninca fructul cu cutitul si furculita.

Prunele si caisele : le deschidem cu mina , scoatem

---

simburele si mincam fiecare jumătate.

Portocalele , mandarinele , clementinele : le taiem coaja

---

in forma de stea , scoatem fructul si-l separam in felii pe care le mincam cu mina. Nu este indicat sa ne servim de tacimul de fructe decit intr-o ocazie deosebita.

Bananele : se curata cu cutitul si se maninca cu mina

---

sau , daca sint prea moi , cu cutitul si furculita.

Pepenii si ananasul : sunt serviti in felii si se

---

maninca cu furculita in afara de cazul exceptional in care ananasul este foarte dur si justifica folosirea cutitului. In Grecia ni se recomanda sa curatam pepenele de coaja si sa-l servim intr-un castron mare , taiat in cuburi

mici ; se maninca cu furculita.

Grape-fruit-ul : este servit taiat in doua si se

~~~~~

maninca cu lingurita. In prealabil , se separa cu cutitul pulpa de coaja pentru a evita ca sucul sa tisneasca atunci cind il mincam.

Kiwi : se taie in doua , iar miezul se maninca cu

lingurita.

In concluzie : la masa fructele se maninca numai cu ajutorul cutitului , furculitei sau linguritei. Muscam cu pofta din ele numai cind suntem in livada.

DIFERITE TIPURI DE MESE FESTIVE

1. Receptia este o intrunire oficiala , organizata de

obicei pentru un distins oaspete , ca de exemplu o pertecere data inaintea sau dupa deschiderea unui muzeu , sau dupa un spectacol artistic , sau cu ocazia unei aniversari. De asemenea poate fi oferita de ambasade , cu prilejul sarbatoririi zilei nationale , de ministere , cu ocazia numirii unui nou ministru etc. Invitatiile sunt obligatoriu scrise , specificindu-se ora , care se va respecta cu strictete. De regula incepe la orele 20.00 , sau daca este dupa un spectacol , de la 22.30. Tinuta este de mare gala , foarte eleganta.

La aceste petreceri , invitatii vor fi primiti diferit. Daca musafirul este singur , un portar sau stapinul casei , sau unul dintre cei apropiati lui ii va lua paltonul , inainte de a-l ruga sa intre in salon. Acest gest nu il va face niciodata stapina casei. Daca soseste un cuplu , acesta se poarta ca la restaurant. Barbatul si nu personalul casei o ajuta pe doamna. Cind apar amfitrionul si sotia sa , il saluta pe cel sosit si-l prezinta , daca este cazul , invitatilor.

Apoi urmeaza o perioada scurta de conversatie cind cunostintele discuta impreuna , necunoscutii intra in contact cu ceilalti , in timp ce se bea fie un vermut , dulce sau sec , cu sau fara gin , un aperitiv de marca sau un sherry si se servesc sticksuri , alune , fistic , masline , moment cu care se incepe crearea unei ambiante placute. E permis sa fumezi doar dupa ce ai cerut voie.

Iata venind , insotit de sotia sa , invitatul de onoare.

Stapina casei il prezinta , si ambianta s-a mai incalzit. Citeva minute mai tirziu se anunta ca masa e servita. Stapina casei da semnalul de a se trec la masa si fiecare invitat ofera bratul partenerei din aceasta seara. Amfitrionul , cu invitata de onoare la brat , trece primul pragul sufragerie si este urmat , intr-o ordine indiferenta de invitati , cupluri , in timp ce musafirul de onoare , dind bratul stapinei casei , incheie cortegiul. Daca exista barbati singuri , ei vor intra ultimii. O clipa mai tirziu musafirii sunt in picioare , in spatele scaunelor. Gazda da semnalul de a lua loc si fiecare cavalier isi ajuta intii partenera sa se aseze. Masa poate sa inceapa.

Chelnerul ofera platoul prin partea dreapta , urmind ca invitatii sa se serveasca singuri. Ei pot fi insa si serviti. Debarasatul se face prin partea stinga.

Ordinea in care platoul este prezentat invitatilor este foarte importanta si nu sufera nici o derogare : intii este servita invitata asezata in dreapta amfitrionului , apoi celelalte doamne , ultima servita fiind amfitrioana. Apoi sunt serviti barnatii incepind cu invitatul de onoare de la dreapta stapinei casei. Ultimul servit este amfitrionul. Cind toti invitatii au sfirsit de mincat , numai stapina casei are dreptul sa dea semnalul sfirsitului mesei. Fiecare conviv se inclina usor la dreapta sau la stinga , spre vecina sa si se paraseste sufrageria pe cupluri , in ordinea in care s-a intrat. Daca nu s-a intrat in sala pe cupluri , doamnele parasesc sala primele si barbatii le urmeaza in salon putin mai tirziu , pentru a le da timpul sa-si corecteze tinuta. In salon sau in fumoar cuplurile reunite pentru o ora sau doua la masa , se desfac si fiecare este liber atunci sa-si aleaga partenerii dupa bunul plac. Este ocazia pe care o va utiliza un invitat bine crescut pentru a felicita gazda pentru masa caci , cu exceptia meselor intime nu vorbim despre ceea ce mincam atita timp cit suntem la masa. Anumite delicii inca ne mai asteapta : lichioruri , cafea , coniac , tigari si tigari de foi. Cafeaua este servita de catre stapina casei , in cazul cind nu are o fiica sau de catre personal. Femeile nu trebuie sa ofere tigari ci amfitrionul sau fiul sau si in nici un caz personalul de serviciu.

Cum procedeaza un „ fumator bine crescut „ :

- cind este invitat undeva , renunta la tigarile sale obisnuite (Carpati - fara filtru) si isi cumpara un pachet de tigari fine.
- nu-si aprinde tigara decit daca gazda a dat tonul , daca nu , cere voie. Daca i se raspunde delicat (fiind de fata copii sau oameni bolnavi) „ vom deschide geamul „ - se va abtine sa fumeze.
- domnii pot oferi foc doamnelor sculindu-se in picioare , dar doamnele intre ele isi ofera chibritul sau bricheta.
- sacrumul se pune numai in scrumiere , daca nu sunt pe masa le veti cere gazdei. Nu folositi drept scrumiera orice obiect va cade sub mina si nu va confectionati scrumiere din hirtie sau servetele.
- daca sunteti fumator si v-ati uitata pachetul acasa gasiti o alta solutie decit cea a „ tapatului „. Puteti iesi din casa discret pentru a va cumpara discret , fara a anunta toata adunarea.
- daca va este oferita o tigare si o acceptati , sunteti obligat sa o aprindeti pe loc. Nu o veti pune nici pe masa , nici in poseta si nici ... dupa ureche !

- cind faceti o vizita chiar neprotocolara intr-o casa in care stiti ca se fumeaza , politetea va obliga sa intrebati totusi gazda daca va da voie sa va aprindeti o tigara. S-ar putea sa se fi lasat de curind si sa va roage sa nu-i puneti vointa la incercare.
- nu se fumeaza pe strada
- nu se intra in magazine cu tigara aprinsa
- in unele tari , in Germania de pilda , unde oamenii sunt foarte grijulii fata de sanatatea lor , nu se fumeaza in casa. Vetii intrea unde se poate fuma si vi se va indica un anumit loc. Nu incercati sa-l descoperiti singur fumind de exemplu ... in baie !

Pentru a bea cafeaua ne asezam sau raminem in picioare. Daca alegem cel de-al doilea caz se tine farfurioara cu mina stinga si ceasca cu dreapta in timp ce lichiorurile sunt asezate pe o masuta , fiecare pahar avind un disc de protectie sub picior. Cafeaua trebuie sa fie fierbinte , alcoolurile urmeaza regula pe care am enuntat-o , lichiorurile sint la temperatura camerei. Aceasta ora care urmeaza masa este consacrata conversatiei.

Daca un artist cunoscut se gaseste printre invitati si se ofera se cinte va fi ascultat cu placere. Dar nu se cuvine sa-l rugam. Este un lucru pe care un amfitrion nu trebuie sa si-l permita , caci cea mai buna masa nu este suficienta pentru a plati recitalul unui mare artist al carui onorariu , de obicei , este infinit mai mare !

Plecarea la ora potrivita este obligatorie in cazul receptiilor. Invitatul multumeste amfitrionului gasind citeva cuvinte potrivite in acest scop. Se da obligatoriu un telefon de multumire , nu mai tirziu de o zi.

2. Cocktail-party este o reuniune improvizata ce poate

incepe oricind dupa ora 17 si se termina la ora 21. Invitatii sosesc si pleaca cind doresc caci se discuta , de obicei , in picioare. Se intimpla sa se danseze. Se servesc fursecuri sau alte prajituri si , bineinteles , cocktailuri oricit de variate. Se pot oferi ceea ce se numeste „ asiette anglais „ - farfurie cu sandvisuri asortate. Nu este obligatoriu sa-i cunosti pe ceilalti musafiri , ci doar sa-i saluti pe stapinii casei care te-au invitat. Tinuta feminina eleganta - rochie de cocktail , eventual cu palarie , tinuta masculina - de oras.

3. Five o clock tea -ul are loc - se intelege - la ora

5. Se va evita cacaoa sau ciocolata. Se va oferi ceai cu prajituri , tort sau fursecuri , iar ca bauturi coniac si rom ce se pot turna si in ceai. Este mai mult o reuniune pentru doamne.

4. Dineul este o masa obisnuita (de seara) , fara

ceremonie , cu doua , trei feluri urmate de ceai sau cafea. Daca avem feluri reci pot fi si ele servite. Importanta mesei de seara depinde de cea a celei de la prinz si poate sa varieze , caci o masa de prinz copioasa o micsoreaza pe cea de seara si invers. Astfel , olandezii , dar si alti europeni fac din cina masa principala caci se hranesc cu sandviciuri la celelalte doua.

Tinuta de oras sau , mai rar , de seara dar urmind regula : fara maro dupa ora sase.

Dupamiaza , invitatia la o ceasca de cafea presupune mai mult decit cafeaua care o motiveaza : alcooluri , lichioruri , dulciuri , masline , uneori vinuri dulci sau sampanie. Tinuta de oras de culoare inchisa.

5. Petrecerile pentru copii sunt , de obicei , legate de

aniversare. Ele necesita o gustare consistenta si tort , produse de patiserie , fructe , frisca , puddinguri , sucuri. Se vor organiza jocuri distractive. Daca sunt copii mai mici este important ca una dintre doamne sa se ocupe de ei si sa fie mereu prezenta. Ne vom preocupa

deasemeni sa-i conducem pe copii acasa. Tinuta - haine de duminica , dar nu in culori prea delicate deoarece se vor juca si se vor murdari.

In ritmul vietii noastre cotidiene , invitatiile pe care le primim cel mai des sunt cele pentru masa de prinz. Prinzul este o masa calda cu trei sau cinci feluri de mancare obisnuita , fara nimic deosebit. Cum dispunem de putin timp , la prinz exactitatea este obligatorie , mai mult decit la alte ore. Nu ezitati sa intrebati , dupa ce ati acceptat invitatia : „ Deci cum ramine , la unu si jumatate sau la doua ? „.

Pentru zilele festive mincarurile servite la masa de prinz pot fi mult mai variate si mai abundente. Tinuta este de oras , pentru zilele obisnuite si eleganta pentru ocazii.

12. CUM NE IMBRACAM ?

„ Haina face pe om „ sau „ nu haina face pe om „.

Ambele dictoane sunt discutabile. Dar independent de adevarul lor haina trebuie conceputa in asa fel incit sa puna in valoare personalitatea unei femei. Poti sa copiezi aproape identic modelele aparute in revistele de moda fara a deveni eleganta. Adevarata eleganta se obtine dintr-un acord perfect intre haina , imprejurare si personalitatea celui care o poarta. Este un al saselea simt care le spune unor femei cum sa poarte o rochie de doi bani ca pe un model de la

- mare casa de moda. Un aforism demn de retinut in acest domeniu suna astfel : „ mai degraba putin mai simplu decit un pic prea incarcat „. E de preferat sa vii la un cocteil cu un taior bine croit , decit cu o rochie de seara la o banala invitatie la o cafea.

Pentru barbati , mai mult decit pentru femei , putem exprima aceasta prima regula : „ sa nu cauti sa epatezi „. Dar si femeile trebuie sa dea dovada de tact. Nu te imbraci din cauza cuiva , si inca mai putin , pentru a face in ciuda cuiva. Te imbraci pentru tine ! Sa fii elegant nu inseamna sa te preocupi de pretul si numarul toaletelor , ci de calitate , de croiala , de posibilitatea de a le armoniza cu alte haine din garderoba ta si de a le alege astfel incit sa nu se demodeze. O persoana cu gust nu poarta culori prea tipatoare si aplica legile elementare ale esteticii. Daca ai tenul palid , galbenul si verdele te fac livid. Daca nu esti zvelta trebuie sa eviti creturile si cutele , sa te feresti de dungile orizontale daca nu esti inalta , de cele verticale ,

daca este foarte inalta. Cind am depasit o anumit virsta si un anumit numar de kilograme , trebuie sa ne gindim bine daca sa purtam in vacanta pantaloni sau short. Fiecare perioada a vietii are farmecul ei. Tineretea isi poate permite indrazneli interzise la maturitate. Un om neglijent imbracat poate fi un om cumsecade , dar foarte rar ai timpul si dorinta sa ghicesti fondul sau de aur ascuns in spatele aparentelor. Daca ne gindim la viata noastra profesionala si sociala , la plimbarile noastre pe strada , vom recunoaste ca simpatia ne este trezita de acele persoane care fac o prima impresie favorabila. Acest adevar ne va convinge sa acordam

- atentie deosebita problemei vestimentare. Haina cea mai veche trebuie si poate sa fie ingrijita. Pentru tinuta vestimentara ca si pentru corp prima regula este curatenia.
- pereche de pantofi pingelita de trei ori este de preferat unei perechi noi nelustruite sau care se afla intr-un total dezacord cu haina. La fel pentru costumul barbatesc. Nu e la indemina oricui sa aiba in sifonier zece costume. Dar oricine poate purta un costum curat si periat cu grija.

Eleganta depinde mult de detalii si accesorii. Un guler de camasa curat si bine calcat , o cravata asortata ridica valoarea unui costum chiar si mai modest.

In anumite imprejurari , tinuta este obligatorie. Daca nu avem costumul cerut si nu-l putem inchiria , e mai bine sa renuntam la invitatia respectiva. Cind mijloacele financiare ne sunt limitate , e de preferat sa cumparam putine haine , dar de buna calitate.

Mai ales pentru femei este important sa-si gaseasca si sa-si pastreze un stil care sa le avantajeze.

Femeile care se imbraca bine si pe care le admiram va pot marturisi ca au invatat cu greu acest lucru. Prima regula (lege) este legata de calitatea si comoditatea pantofilor si a posetei. Aceste doua piese de baza vor trebui sa fie neaparat de foarte buna calitate. Vom observa ca o poseta cu cit este mai simpla , mai comoda si cu accesorii frumoase costa mai mult ! O poseta moale , din piele foarte buna tine cam 10 ani si - ciudat - nici nu se demodeaza ! Faceti cu inima usoara aceasta investitie. Rochiile , bluzele , fustele , tricourile pot fi si ieftine si reusite.

Pantofii , posetele , cordoanele , manusile - niciodata. Invatati unde trebuie sa faceti economii in materie de imbracaminte ! Poti sa porti cea mai scumpa si mai eleganta toaleta , dar daca ai o poseta urita si demodata de plastic veti fi catalogata ca prost imbracata. Va rog sa ma credeti !

Treptat , la garderoba de baza se pot adauga cu masura citeva elemente noi pentru a fi in pas cu moda. Sa facem un efort de vointa si sa nu cedam tentatiei de a cumpara si purta lucruri frumoase pe care le-am admirat la o prietena sau intr-o revista de moda. Rar ne va sta bine cu ele.

Sa incercam sa ne cream o rezerva de bani si sa ne cumparam haine numai cind gasim ceva ca vom purta cu placere. Nu cumparati haine numai pentru ca sunt ieftine. Este o risipa si nu o economie !

Cel puțin de două ori pe an să facem o severă triere a garderobei eliminând lucrurile pe care nu le-am purtat deloc, care nu ne stau bine sau care s-au învechit. Le facem cadou ! Un dulap ticsit de haine nu ne va ajuta deloc să fim elegante. Este mai bine să avem trei bluze impecabile, decât șase de o calitate îndoielnică. Renunțați la obiceiul de a vă schimba zilnic din cap până în picioare, îmbrăcând fără discernământ haine care nu vă avantajează, numai de dragul de a vă schimba. Ideea este să purtați ceea ce vă stă bine, chiar dacă reveniți des la aceeași ținută. Feriți-vă să vă afișați cu lucruri mereu noi, cumparate la întâmplare, crezând că astfel sunteți elegante.

Artă de a ne îmbrăca, presupune și artă de a alege accesoriile. Un taior gri neutru vă părea foarte elegant dacă vă fi completat cu încălțăminte neagră, cu poșetă și cu manusile asortate. Dimpotrivă, accesoriile prost alese pot strica efectul celei mai elegante haine. Să nu credeți cumva că deveniți o femeie „chic” dacă vă străduiți să vă cumpărați poșetute de diverse culori asortate - la tot atâția pantofiori - ieftine și urite. Este suficient să aveți o poșetă neagră, încăpătoare, de bună calitate, din piele. Vă va scoate din încurcătură și vară și iarnă.

În același timp, vom avea grija să alegem cu atenție podoabele potrivite. Oricât de tentante ar fi, bijuteriile autentice nu se poartă decât în situații deosebite. A-ți pune la gât un sirag de perle dimineata, la ora 7, nu este o dovadă de bun gust. Dimpotrivă ! Chiar dacă avem multe bijuterii veritabile, nu trebuie să le etalam pe toate o dată. O vom alege numai pe cea care se potrivește cu toaleta noastră.

Atenție ! Nu se poartă aur cu argint în același timp.

În timpul zilei este de preferat să recurgem la acele imitații simple cu un design frumos, evitând sticla colorată, strasurile, cu un cuvânt, tot ce este strident, încărcat.

Femeile, ca femeile ! Dar bărbații ? Un barbat elegant n-ar trebui să poarte nimic altceva în afară de verigheta și de ceas - eventual un ac de cravată, seara. Preferința unora pentru bratari și lanțuri groase, din aur sau argint, cu sau fără amulete, pentru cercei chiar reprezintă o opțiune pentru un anumit mod de viață. Să sperăm că această modă va trece și că nu ne vom întoarce la viața tribală purtând cu toții cercei în nas.

CE PURTAM ? SI MAI ALES, CIND ?

Ținuta de fiecare zi

Pentru femei : ținuta sport sau elegantă - fustă și

pulover sau bluză și taior, tocuri joase, coafură simplă, manusi asortate, bijuterii discrete (niciodată diamante sau strasuri dimineata sau după-amiază), palton cu croială clasică și, eventual cu guler de blană, geantă din piele, mijlocie sau mare. Trebuie să domneasca simplitatea, fără pantofi de lac, fără mantouri de blană, fără tocuri înalte la pantaloni.

Pentru bărbați : costum, pulover și pantaloni în culori

discrete, manusi din piele asortate, uneori pălărie, încălțăminte neagră sau maro, niciodată galbene sau maro la un costum bleumarin închis, palton cu croială sport, trench coat sau jacheta trei sferturi.

Câteva reguli de bază : un costum uni cere fie o cămașă uni și o cravată cu model discret, fie o cămașă cu dungi care cere o cravată uni. Niciodată nu se pune o cravată sport (în carouri) la un costum de oras sau la o haină petrecută. Seara se poartă costum gri închis, albastru închis sau negru. Cămașă albă se potrivește cu toate costumele.

Sport, călătorii, plimbări : comoditatea nu trebuie

sa treaca niciodata inaintea obiceiurilor locului. Astfel , riscati sa nu puteti intra intr-o biserica daca purtati sort sau tricou foarte decoltat - tinuta considerata indecenta.

Femei : fusta larga sau pantaloni , ciorapi nu prea

fini , incaltaminte solida , cu toc jos.

Barbati : sacou sport si pantalon lung sau cunoscutul

trening , camasa cu mineca scurta , incaltaminte solida sau daca dorim un pantalon golf , dar nu cu sosete scurte care sa lase piciorul gol.

Invitatii si vizite.

~~~~~

Femei : taier elegant , sau rochie cu jacheta , manusi

~~~~~

din piele la culoare sau contrastante , incaltaminte eleganta , ciorapi foarte fini , poseta din piele.

Barbati : costum de culoare inchisa , camasa alba sau

cu dungi (numai ziua) , cravata cu desen discret , sosete si incaltaminte de culoare inchisa.

Coctail-party.

Femei : taier negru de catifea , de lina sau de matase

sau rochie de coctail , de preferat cu palarie.

Barbati : tinuta de oras de culoare inchisa.

Teatru , concerte.

Femei : tinuta de oras sau de dupa-amiaza. O tinuta

foarte eleganta este recomandabila numai pentru reprezentatiile de gala sau premiere. Ce intelegem prin foarte eleganta ?

La un taier se poate asorta o palarie. La o rochie decoltata

- manusi luni - poseta de seara. La o tinuta normala - rochie de matase naturala de pilda - un jal frumos cu ciucuri , etc.

Barbati : tinuta de oras de culoare inchisa , pentru

premiere frac (este alcatuit dintr-o haina de ceremonie , neagra , scurta in fata pina in talie , neinchaiata la piept si terminata la spate cu doua cozi lungi si inguste si dintr-un pantalon din aceeasi stofa , fara manseta) sau smoking , niciodata tinuta sport.

Baluri.

Femei : rochie de seara sau de coctail sau

rochie de bal (fara palarie) , manusi lungi , blanuri , bijuterii discrete , incaltaminte de bal , argintie sau aurie.

Barbati : pentru balurile desfasurate intr-un cerc

restrins se recomanda costumul elegant , inchis la culoare , care se poarta cu camasa alba , cravata gri - argintie , ciorapi si patonfi negri. Este permis si smockingul (costum de gala , cu o croiala speciala si cu revere de matase neagra) la care se potriveste o camasa alba , cu

guler si mansete apretate , vesta neagra , pantaloni fara mansete , ciorapi negri de matase si pantofi negri de lac.

La balurile in aer liber , din timpul zilei , smokingul este alb. La cele foarte pretentioase , smockingul se poarta cu vesta alba cu nasturi de sidef , camasa alba cu plastron guler si mansete apretate , papion , pantaloni cu paspoal de matase , fara manseta , sosete negre si pantofi negri de lac.

Botezul.

Femei : nu se recomanda tinuta de seara ci tinuta de

oras.

Barbati : tinuta eleganta de oras sau , in cazurile

ultraelegante , un costum de ceremonie (stresemann) compus din haina neagra , fara rever , la unul sau doua rinduri de nasturi si pantaloni in dungi negre sau gri , fara manseta , la care se asorteaza o camasa cu guler si mansete apretate , cravata gri - argintie sau papion , sosete negre si pantofi negri. La botez nu se potriveste smockingul.

Casatoria

Logodnica : rochie de nunta , alba , traditionala coronita

cu flori de lamiita sau de portocali (o femeie care se recasatoreste inlocuieste coronita de flori cu o diadema) , pantofi albi , ciorapi albi , manusi din piele alba , fina , bijuterii foarte simple (nu perle despre care se zice ca aduc lacrimi). In functie de imprejurari este potrivit si un taior in culori pastelate , cu o croiala simpla.

Logodnicul si ceilalti barbati : dimineata vor purta un

costum foarte elegant cunoscut sub denumirea de „ cutaway „ care comporta o jacheta neagra cu colturi rotunjite , pantaloni in dungi , negru cu gri , vesta neagra sau gri - argintiu , camasa cu guler si mansete tari , papion gri. Dupa amiaza aceasta tinuta este inlocuit de frac cu vesta alba (nicioadata de smocking). Daca ceremonia este mai intima costum inchis , stresemann , nicioadata smoking.

Vizite de condoleante : costum inchis atit pentru femei

cit si pentru barbati. Daca vizita are un caracter oficial , barbatii vor purta costume „ cutaway „.

Inmormintarile : imbracaminte de ocazie de culoare

inchisa , dar fara insemne de doliu pentru persoanele care nu sunt rude. Tinuta oficiala la barbati este „ cutaway „ , dar vesta si papionul sunt negre. Dupa imprejurari , acesta poarta si fracul la care se cere vesta neagra. Rudele si cei foarte apropiati se imbraca obligatoriu in negru. Nu trebuie sa lipseasca din tinuta lor cocarda de doliu

13. COMPORTAMENTUL CIVILIZAT IN VIATA

DE ZI CU ZI

Dupa aceasta calatorie prin labirintul pe care se pare ca-l creeaza respectarea cu strictete a regulilor unei comportari civilizate , s-ar parea ca am ajuns impreuna la capatul drumului. Nu este asa ! Viata de zi cu zi va supune unui examen permanent. Va puteti numi un om civilizat daca regulile despre care am vorbit nu au devenit pentru dumneavoastra a doua natura. Sa stiti cum si cind sa salutati , sa va imbracati corect in orice imprejurare , sa puteti sustine o conversatie in orice cerc pe care-l frecventati , sa stiti sa va descurcati la cea mai sofisticata reuniune sau in cel mai elegant restaurant - sunt tot atitea petre de incercare. Dupa cum am vazut , nici in familie si nici printre cunostinte greselile dumneavoastra nu vor fi tolerate. Mai devreme sau mai tirziu vor fi sanctionate fara mila , iar cercul dumneavoastra de prieteni se va restringe.

Ce e de facut ? Daca pentru inceput totul ar parea o corvoada , cu timpul , veti gasi o placere in a va detasa de acest sentiment siciitor. Convingerii ca trebuie sa va supuneti regulilor bunelor maniere ii va lua locul naturaletea gesturilor dumneavoastra. Asa cum am mai spus , nu exista doua feluri de politete. Daca veti privi strazile pe care le strabateti zilnic , magazinele , oamenii cu care calatoriti in autobuz sau metrou , veti fi uluiti de comportamentul acelora care trec drept bine crescuti , dar nu sunt de fapt , pentru ca nu se controleaza in permanenta.

Domnul care stie sa salute reverentios si sa manince elegant , da din coate , facindu-si loc cu brutalitate cind coboara din autobuz. Un altul care nu uita niciodata sa-si stearga picioarele la intrare , odata aflat la volan va strabate nepasator baltile , stropind toti pietonii intilniti in cale. Doamna care pentru nimic in lume nu ar pune zahar in cafea decit cu clestisorul , nu se sfieste sa pipaie citeva piini pina alege una care i se pare mai proaspata. O alta , pedanta , maniaca in privinte curateniei la ea acasa , nu ezita sa arunce pa strada o coaja de banana sau sa-si goleasca buzunarele de biletele de tramvai adunate cu timpul.

Unii isi fac un obicei din a aduna scrumiere si tacimuri din restaurante sau hoteluri , considerindu-le „ suveniruri „.

Ne intrebam cum pot sa se comporte astfel niste oameni respectabili , la curent cu bunele maniere. Explicatia este una singura - nu sunt cu adevarat niste oameni bine crescuti. Nimic pe lume nu este bine facut daca se face din obligatie sau de frica. Acasa , teama de ridicol , de observatiile malitioase ale celor din jur ne determina sa ne controlam gesturile si afirmatiile. Adesea , dupa cum am vazut , anonimatul ne da in sfirsit „ libertatea „ , de a face orice vrem. Singurul martor care ne-ar putea sanctiona este propria noastra constiinta. Sa ne amintim de Buratino ! Constiinta este cea care ii spune de fiecare data ca a gresit si tot ea il indreapta pe drumul cel bun. Daca ne-am imagina ca o camera invizibila de luat vederi ne surprinde cind suntem tentati sa gresim , ne-am controla cuvintele si gesturile. Am scapa astfel de multe intimplari neplacute de care ne izbim zi de zi si care ne fac viata imposibila.

CUM NE PURTAM PE STRADA

Cind iesim din casa , este obligatoriu sa avem un aspect ingrijit. Sa fim curati , pieptanati si imbracati decent. Nu este permisa nici o exceptie de la aceasta regula , chiar daca ne ducem doar pina la piine. Este o strinsa legatura intre felul in care ne prezentam si cel in care umblam : tinuta corpului trebuie sa fie drapta , miscarile firesti , naturale. Sa nu dam din

miini fara rost , sa nu alergam imbrincind trecatorii , sa nu ii lovim cu pachetele sau cu umbrela pe care o tinem in mina.

In general , sa nu deranjam pe nimeni cu prezenta noastra. Daca din intimplare lovim pe cineva vom spune politicos : „ Pardon ! „ sau „ Va rog sa ma scuzati ! „. Raspunsul firesc este : „ Nu face nimic ! „.

Sa nu privim fix , curiosi , o persoana care ne trezeste interesul - o fata frumoasa , o femeie insarcinata sau , mai grav , un infirm.

Sa ne abtinem sa facem remarci cu glas tare , chiar daca imbracamintea cuiva este mai excentrica.

Sa nu tragem cu urechea si cu atit mai mult sa nu intervenim in discutia a doua persoane chiar daca subiectul ne intereseaza.

Sa nu ingrosam rindurile acelor gura - casca care isi irosesc timpul , asistind la intimplarile strazii - certuri , batai , filmari etc. In schimb , in cazul unor accidente sa nu ne ferim sa dam o mina de ajutor , dar s-o facem numai daca ne pricepem. In cazul bolnavilor de inima care nu trebuie miscati din loc ajutorul nostru le poate fi fatal !

Sa nu fim indiscreti si sa privim in casele oamenilor. Este cea mai mare dovada de proasta crestere. Pe de alta parte nici locatarul n-ar trebui sa se expuna privirilor noastre intr-o tinuta indecenta (paradisiaca) , uitind sa traga perdelele.

Daca la o fereastră este o persoana cunoscuta , nu te angajezi intr-o conversatie cu aceasta ci o vei saluta cu un gest amical. Cu atit mai mult , nu-ti vei striga prietenii sau membrii familiei din strada. Folositi telefonul !

GRESELI DE NEPERMIS

Sunt unele gesturi pe care un om civilizat nu le-ar face in public pentru nimic in lume. Cu toate ca ele par de o mare banalitate , se repeta surprinzator de des.

- Sa nu aruncam nicioadata hirtii sau resturi de mincare pe strada. Sa cautam un cos de gunoi sau sa le pastram pina acasa.
- Sa nu ne ridicam ciorapii in vazul lumii. Sa cautam pentru asta un loc mai retras.
- Sa nu ne pieptamam , sa nu ne dregem fardul , sa nu ne stergem pantofii , sa nu ne curatam unghiile in public. Toate aceste lucruri se fac inainte de a pleca de acasa.

Un om civilizat nu fumeaza pe strada. Daca un barbat cu tigara in gura nu ne socheaza , pentru o femeie gestul este dezagreabil. De asemenea nu este permis sa mincam pe strada. Cu toate acestea , din lipsa de timp , recurgem deseori la serviciile pe care ni le ofera numeroasele chioscuri cu mincare gata preparata. Sa nu pornim pe strada cu mincarea in mina oricit de grabiti am fi.

Aceste reguli si interdictii sunt valabile in toate situatiile in care suntem in multime : tirguri si expozitii , holuri de cinematograf , aeroport , gara , statii de tramvai sau de metrou.

CUM MERGEM PE STRADA

De regula , mergem pe strada alaturi de o femeie sau de un barbat. Daca trotuarul se ingusteaza la un moment dat , daca apare un pasaj sau daca fluxul mare de pietoni ne obliga sa ne despartim de insotitorul nostru politetea ne cere sa tinem seama de cîteva reguli elementare : femeia trece inaintea barbatului , virstnicul inaintea tinarului , superiorul inaintea subalternului. Exista si unele exceptii cind procedam invers - la o traversare periculoasa , barbatul isi protejeaza insotitoarea si trece in fata ei intinzindu-i mina pentru a sprijini.

Un barbat trebuie sa-i ofere ajutorul unei femei necunoscute ? Daca este nevoie , da. Pe o strada taiata de santurile unor lucrari publice , in cazul unei ploii torentiale barbatul nu va trece nepasator pe langa o doamna care se afla in impas. O va sustine sa nu cada pe pamintul alunecos sau ii va oferi protectia umbrelei sale conducind-o pina la un loc adapostit. Sa amintim ca odata rezolvata situatia delicata , el isi va lua ramas bun iar doamna ii va multumi.

Dar mergind pe o strada nu suntem totdeauna in impas.

Sa presupunem ca ne plimbam , pur si simplu. De regula locul doamnei este in partea dreapta a barbatului , tot din dorinta de a o proteja , caci bordura strazii e mai aproape de el. Daca vitrinele , de pilda , se afla tot pe dreapta , ea le va putea privi nestingherita. Daca insa acestea sunt pe stinga , cei doi isi vor schimba locurile , de dragul doamnei care nu rezista niciodata ispitei de a fi la curent cu moda.

Daca suntem in grup , sa avem grija sa nu ocupam tot trotuarul ca si cum ne-ar apartine. Nu putem merge alaturi mai mult de trei persoane. Se intelege ca nu vom discuta cu totii in cor , ca nu vom ride in hohote. Daca din grupul de trei persoane face parte un copil , el va fi incadrart de cei doi adulti , daca este vorba despre doi copii , acestia vor sta in stinga si in dreapta adultului. Lucrurile trebuie sa se petreaca astfel pentru ca este bine sa nu ne lasam copii din mina pe strada.

- alta situatie : cind o femeie va fi incadrata de doi barbati , cel mai in virsta va sta in dreapta ei.

In schimb , intr-un grup de trei , doua femei vor incadra un barbat , locul din dreapta acestuia fiind ocupat de cea mai in virsta.

Daca este vorba despre trei femei sau trei barbati , persoana mai importanta sau mai in virsta va ocupa locul din mijloc.

In cazul unei circulatii aglomerate grupul nu poate ramine compact. Persoana din stinga , indiferent de sex , le va lasa pe celelalte doua sa mearga inainte. Nu vom proceda asa daca insotim doua doamne. Le vom acorda intietate si le vom urma indeaproape.

Pe munte sau la urcarea unei scari inguste barbatul trece primul , aruncind mereu o privire in spate spre insotitoarea sa.

CONVERSATII PE STRADA

Strada nu prea este un loc potrivit pentru o conversatie. Cu toate acestea ni se intimpla tuturor sa ne intilnim cu o cunos tinta si sa schimbam citeva cuvinte. Daca interesele noastre o cer , discutia se poate prelungi. Sa nu raminem in mijlocul drumului , ci sa ne retragem linga o casa sau linga o cabina telefonica cind strada este foarte aglomerata.

Sa presupunem ca ne-am intilnit cu o prietena care merge in directie opusa. Daca aceasta se grabeste si discutia este necesara vom face citiva pasi impreuna.

Cum procedam daca prietena noastra este insotita de cineva ? Initiativa trebuie sa-i apartina acesteia care urmeaza sa faca si prezentarile. Nu ne vom intinde la vorba.

Suntem in strada , nu acasa , si , in plus , prezenta noastra

intimplatoare i-ar putea stinjeni pe cei doi. La fel stau

lucrurile daca ne intilnim cu doi barbati , dintre care cel

putin unul este o cunos tinta apropiata. Ne rezumam sa-i

salutam. Daca nu beneficiem decit de un salut este semn ca

- discutie este inoportuna.

Daca suntem grabiti si nu vrem sa stam de vorba cu cineva , salutam eventualele cunostinte intilnite si ne continuam drumul. In nici un caz nu le vom evita intorcind capul.

Ni se pare necesar sa va sugeram cum trebuie sa procedati in situatia in care stati de vorba cu cineva si un prieten care trece pe langa dumneavoastra doreste sa va comunice ceva important. Bunele maniere ne obliga pe toti trei la o anumita conduita : dumneavoastra veti face prezentarile , prietenul dumneavoastra va va spune doar citeva cuvinte si isi va continua drumul , cealalta persoana nu intervine in discutie. In nici un caz nu va profita de ocazie pentru a-i solicita ceva noului venit , presupunind ca acesta are o functie importanta. Astfel de persoane „indraznete „ sunt foarte prost catalogate in societate , iar daca sunt tolerate in continuare , aceasta se datoreaza delicatetei celorlalti.

Mi s-a intimplat ca unei prietene cu care stateam de vorba pe strada sa i se ofere , iar ea sa refuze , un bilet gratuit la un concert la care as fi mers cu mare placere. Poate parea o prostie dar codul manierelor elegante m-a oprit sa-l cer pentru mine , cu toate ca facusem cunostinta cu amabila persoana cu o clipa inainte.

TRANSPORTUL IN COMUN SI POLITETEA

In mijloacele de transport in comun , loc unde avem de-a face cu persoane total necunoscute , comportamentul nostru trebuie sa se supuna unor anumite reguli de politete.

In statie , in general , ar trebui sa se stea la rind.

Se practica acest lucru in numeroase tari si este foarte eficient.

La urcare , veti acorda prioritate doamnelor , persoanelor mai in virsta , femeilor cu copii in brate , infirmilor. Daca este aglomeratie , va veti pregati din timp sa coboriti , spunindu-le celor din fata : „ Imi permiteti ? „ sau „ Coboriti la prima statie ? „ , pe un ton civilizat si fara a va face loc cu coatele. In nici un caz , nu veti pune nima pe nimeni. Daca , din greseala , ati lovit pe cineva , trebuie sa-i cereti scuze.

La noi in tara , in mod conventional , s-a astabilit ca urcarea calatorilor sa se faca prin usa din spate , iar coborirea pe la mijloc sau prin fata. Exceptie de la aceasta regula fac femeile insarcinate sau cu copii mici in brate , batrinii sau infirmii care pot urca si prin fata. Acestia au obligatia sa-i astepte pe calatorii care doresc sa coboare.

Retineti ca in alte tari , urcarea se face numai pe usa din fata pentru a prezenta soferului legitimatia de calatorie sau pentru a achita pretul biletului.

Daca toate scaunele sunt ocupate , este obligatoriu sa cedam locul batrinilor , femeilor insarcinate sau cu copii mici , infirmilor sau bolnavilor. Din gentilete putem oferi locul si altor persoane , in general , doamnelor. Dar acest gest de amabilitate nu trebuie inteles gresit. Deseori vedem mame sau bunici grijulii raminind in picioare langa „ printisorul „ de zece ani care se lafaie in voie pe locul pe care l-am oferit lor si nu baiatului. Oare aceste doamne nu-si dau seama ca „ educa „ in mod cert un prost crescut ?

Persoana careia i s-a cedat locul nu trebuie sa se poarte ca si cind acest lucru i s-ar cuveni , ci sa multumeasca cu naturalete pentru gestul politicos.

Daca o doamna este insotita de un barbat , acesta ii va cumpara biletul si-i va oferi locul de langa geam. Daca nu exista decit un singur loc liber el va fi oferit doamnei , iar domnul va ramine langa ea in picioare. In nici un caz nu o va parasi , repezindu-se la un loc liber cind se ivate ocazia.

In mijloacele de transport in comun ne purtam cit mai atent cu ceilalti calatori. Asta nu inseamna ca avem voie sa-i fixam cu o privire dezaprobatore sau prea admirativa , ci nu-i

bruscam , nu-i calcam pe picioare , si nu-i incomodam cu pachetele noastre. Avem grija ca geanta pe care o purtam pe umar sa nu-i loveasca in cap pe cei care stau jos. Daca am gresit este obligatoriu sa ne cerem scuze. Tot obligatoriu e ca celalalt sa raspunda : nu-i nimic , se intimpla.

In cazul in care stam de vorba cu o persoana cunoscuta , vom urma aceleasi reguli dupa care ne conducem daca o intilnim pe strada. In plus , nu vom discuta peste capetele oamenilor , ridicind glasul pentru a fi auziti.

Evident , trebuie sa ne abtinem de la orice comentariu neplacut la adresa celorlalti calatori si sa nu intervenim in discutiile dintre acestia. Cind este absolut necesar si asisitam la un furt , de pilda , vom interveni prompt si eficient in favoarea pagubasului. In nici un caz nu trebuie sa ridicam tonul si sa recurgem la un limbaj necivilizat.

Vom folosi intotdeauna pronumele personal de politete „dumneavoastra „ in loc de „ mata „ , „dumneata „ sau „ tu „ chiar daca ne adresam unui om mai modest imbracat.

Din pacate , la noi o calatorie cu mijloacele de transport in comun este un calvar tocmai din cauza lipsei de maniere a calatorilor. Insusirea regulilor de buna purtare pe care le-am amintit ar elimina vesnicele discutii la care asistam zilnic fara voia noastra.

As propune firmelor care isi fac reclama in mijloacele de transport in comun - de exemplu , firmei Coca-Cola - sa afiseze aceste pagini pe panoul de reclama. Nu ar fi rau deloc !

CUM SA NE PURTAM CIND SUNTEM LA VOLAN ...

Nici cind circulam cu alte mijloace de transport nu ne purtam la intimplare. Intr-un taxi , de pilda , un client nu se aseaza linga sofer decit daca doreste sa vada orasul. Barbatul care insoteste o doamna nu se va aseza linga sofer , ci in spate , linga ea.

Daca mergem cu o masina particulara apare o modificare a etichetei : ne vom aseza linga cel care conduce masina. Ar fi nepoliticos sa stam in spate. Daca in masina sunt mai multe persoane vom ceda locul din fata celei mai in virsta sau unei doamne. Daca este vorba despre un cuplu , sotul va ocupa locul din spate.

Proprietarul masinii deschide portierele , ii ajuta pe invitatii sai sa urce , se aseaza ultimul , se asigura ca usile sunt bine inchise , si apoi se aseaza la volan. La sfirsitul calatoriei este primul care coboara din masina ca sa-i ajute pe musafirii sai sa coboare. La intoarcere , are obligatia de a le conduce pe doamne pina la usa casei lor. Daca la volan se afla o femeie , de deschiderea , inchiderea portierelor si de bagaje se ocupa unul dintre barbatii din masina. Este de-a dreptul comic , ca dintr-un exces de zel , domnul sa duca poseta doamnei care a sofata. Dar , o va ajuta sa coboare , oferindu-i mina.

Daca invita pe cineva la o plimbare cu masina , e urit sa-i pretindem bani de benzina. Daca ne oprim la un restaurant nu vom avea pretentia sa ni se plateasca si consumatia noastra. Cheltuielile vor fi impartite egal. Asa este corect. Altfel stau lucrurile daca prietenii nostri hotarasc si noi suntem de acord sa ne ofere o masa la „ Sura Dacilor „ - de pilda. Drumul ne priveste pe noi , masa pe ei.

Cind este posibil , ocupantii unui vehicul ii saluta pe pietonii cunoscuti , la o traversare sau la un stop.

Tinuta de gala ne obliga sa mergem la receptii , la teatru , la opera cu masina noastra ori cu taxiul. Daca suntem cu masina , sa ne hotarim cine va conduce la intoarcere ca sa nu bea nici un strop de alcool. O masina distrusa , spitalizarea sau o inmormintare costa cu siguranta mai mult decit un taxi !

Daca in alte situatii , politetea este o problema de optiune , cind suntem la volanul unei masini ea este de o necesitate vitala. Undeva in Middle West la trecerea peste calea ferata , se afla un anunt elocvent : „ Trenul are nevoie de 15 secunde pentru a traversa acest pasaj , fie ca masina dumneavoastra se gaseste sau nu pe el ! „ Un viraj periculos este semnalizat cu astfel : „ Urmatorul spital este la 200 de kilometri ...”. Batrina noastra Europa , nu apeleaza inca la umor in acest domeniu , ci recurge tot la semnele de circulatie conventionale.

Sa nu intelegem cumva ca in America nu exista semne de interdictie sau politie. Pericolul pe care il reprezinta atit soferii , cit si pietonii neatenti este acelasi. Ne refeream doar la faptul ca metodele educative in domeniul circulatiei rutiere pot fi dintre cele mai diverse.

Aproape zilnic la T.V. ni se prezinta accidente tragice. Toate au aceeasi cauza - nerespectarea unor norme de conduita civilizata. Ne-am astepta ca dupa o astfel de emisiune , batrinelul cutremurat ca un semen de-al sau a murit in mod absurd , trecind pe rosu , sa astepte oricit in fata unui semafor defect pentru a traversa. Dar nu se intimpla asa. Vom vedea ca zeci de oameni seriosi isi incearca „ norocul „ , ca la ruleta ruseasca , nerespectind interdictiile pe care ei le cunosc de fapt foarte bine. Aproape nu exista om care sa nu stie ca nu are voie sa traverseze strada oricum si oriunde , ca nu este bine sa-ti lasi copilul sa se joace in mijlocul drumului sau ca atunci cind sofezi esti obligat sa te opresti si sa acorzi prioritate pietonilor chiar din momentul in care acestia au pus piciorul pe „ zebra „. Pentru un cetatean venit dintr-o tara civilizata , dezordinea ce caracterizeaza circulatia rutiera de la noi este de neconceput. Am vazut in Suedia oameni asteptind rabdatori la stop , desi trecuse miezul noptii si strazile erau pustii...

De-a lungul timpului , s-au realizat mii de anchete privind motivele ce-i determina pe oameni sa incalce regulile de circulatie. Raspunsurile sunt mereu aceleasi : lipsa de atentie si graba. Noi am adauga : lipsa de politete. Suna poate ciudat , dar acesta este adevarul. Cel care traverseaza Calea Victoriei pe unde are chef este un om prost crescut.

- comportare civilizata in traficul rutier nu are inca o traditie indelungata cum au legile bune purtari in celelalte domenii sociale. Nerespectarea normelor de politete in societate se pedepseste , cum am vazut , cu excluderea noastra treptata din medii pe care le-am frecventat altadata cu placere. Nerespectarea normelor de politete pe sosea se plateste cu viata !

Din exemplele date putem deduce ca in acest domeniu , mai mult decit in oricare altul , rigorile legii coincid cu rigorile politetii. Mai mult decit atit , legea nu se poate referi la infinitatea de situatii ce apar cind suntem la volan , punindu-ne viata in pericol.

Un sofer experimentat va va spune ca din vina lui nu poate avea loc nici un accident , dar de fiecare data cind pleaca la drum o face cu teama. Ea ii este provocata de „ fantezia „ si de lipsa de responsabilitate cu care conduc ceilalti.

Domnul care lasa o doamna grabita sa treaca pe rosu pentru a prinde tramvaiul nu este bine crscut daca nu s-a asigurat privind in oglinda retrovizoare , ca nu-i incurca pe soferii din spatele sau. In acest caz respectarea regulilor de circulatie trece inaintea legilor politetii.

Solidaritatea care exista - sau care ar trebui sa existe - intre conducatorii auto pe sosea , este tot o forma de politete. Ea si nu legea ii obliga pe acestia sa opreasca pentru a-i ajuta pe cei ramasi in pana si tot ea ii determina sa faca un gest amical necunoscutului care i-a permis o depasire.

Dar a-i avertiza pe cei ce vin din partea opusa , semnalizind un punct de control sau un radar este o solidaritate prost inteleasa. Cei care pacalindu-i pe politisti conduc apoi cu viteza maxima , pot deveni victime ale unor grave accidente.

Cu toate ca subiectul este inepuizabil , ne oprim aici.

Nu înainte de a va recomanda sa va lasati cartea de vizita cu scuzele de rigoare pe parbrizul masinii pe care ati lovit-o usor in parcare. Vetii da dovada ca sunteti un adevarat gentleman !

IN RESTAURANTE , IN CAFENELE , IN LOCALURI PUBLICE

De cum intram intr-un local public , toate privirile se indreapta spre noi. O stim cu toii din proprie experienta ! Si parca mai mult ca oricind suntem analizati in mod critic din cap pina in picioare. Ne simtim stinjeniti deseori si avem trac de parca am da un examen. Sa incercam sa-l trecem impreuna , reflectind asupra acelor norme care se impun in astfel de situatii.

Primul lucru pe care trebuie sa-l stiti este ca exista reguli in insasi alegerea unui restaurant.

Daca este vorba despre un local caruia i s-a dus vestea ca se maninca bine si e mereu arhiplin , va retineti din timp o masa mai ales cind aveti invitati. Nu este o dovada de meschinarie sa va interesati de preturile practicate , ci o necesitate. Rezervarea cit si informatiile se pot obtine foarte simplu prin telefon. Astfel , veti putea lua o decizie buna , caci fiecare dintre noi doreste sa le ofere o seara placuta prietenilor sau oamenilor de afaceri cu care lucreaza.

Optiunea noastra ar trebui sa fie dictata numai de preferinte bine motivate. Dar din snobism unii intra numai in restaurante de lux. Pe linga faptul ca ii costa o gramada de bani , se pot pune si in situatii penibile de pilda sa ramina datori. Exista restaurante de diverse categorii pentru orice buzunar. Chiar modeste , unele dintre ele pot oferi mincaruri bune si o ambianta placuta. Va veti informa de la prietenii care ies mai des sa manince in oras. Toate aceste recomandari sunt facute cum am mai spus mai ales celor care au invitati.

Tinuta trebuie sa fie corespunzatoare unei iesiri in lume. Uneori ea este ceruta in mod obligatoriu de anumite restaurante. Tinuta trebuie adaptata la pretentiile restaurantului , dar e bine sa tinem cont si de ocazia cu care am fost invitati , precum si de modul in care se vor imbraca ceilalti comeseni. Doamnele se pot sfatui in prealabil. Vor evita astfel sa semene cu doua gemene imbracate in pulovere identice din pura coincidenta. De asemenea , o tinuta axcentrica poate fi nepotrivita cu ambianta localului. O doamna cu umerii goi , pierduta in niste uriase saloane de marmora insuficient incalzite , iti poate provoca cel mult mila , nu si admiratie. Cea mai potrivita imbracaminte pentru restaurante ramine cea eleganta de oras. Nu te duci in trening la „Athenae Palace „ chiar daca ai buzunarele doldora de bani.

Un chelner stilat al unui mare restaurant parizian spunea spre sfirsitul vietii , ca un titlu de glorie , ca nu a permis niciodata unei persoane sa intre in local daca era imbracat in gris , deoarece tinuta de seara era obligatorie !

Nici situatia contrara nu este admisa : sa te imbraci elegant pentru a intra sa maninci intr-un local foarte ieftin. Sa pui in inferioritate niste oameni modesti si cumsecade , inseamna sa fii total lipsit de tact. E probabil ca acesti oameni nici nu ne vor observa , daca ne vom purta firesc , fara ostentatie. Sa nu facem nota discordanta stergind scaunele cu batista , tacimurile cu servetelul , cerind cu voce tare sa ni se schimbe fata de masa etc. Purtindu-ne astfel , chiar imbracati ultraelegant vom dovedi ca noi suntem cei prost crescuti si nu persoanele in salopeta si cu sapca pe cap intre care ne aflam intimplator. Fiecaruia dintre noi i se intimpla sa intre intr-un mediu cu care nu este obisnuit. Sa ne comportam , cu respect fata de obiceiurile locului. Este bine sa trecem neobservati si sa nu ne ocupam de vecini , asa cum nici ei nu se vor ocupa de noi.

Cind intram intr-un restaurant , sa nu trintim usa in nasul celui din spatele nostru , ci chiar sa o tinem , ca sa poata intra si el. E normal ca acesta sa ne multumeasca.

Barbatul care insoteste o femeie are obligatia sa-i deschida usa , lasind-o sa paseasca inaintea lui. Isi conduce invitata la garderoba unde o ajuta sa isi scoata haina.

Doamna poate ramine cu palaria pe cap dar amindoi isi vor scoate manusile. Nu se intra in restaurant cu paltonul , cu palaria pe cap sau cu umbrela in mina, chiar daca vrei doar sa te asiguri ca sunt locuri libere. Cu atit mai mult nu-ti vei pune hainele pe scaunul de alaturi.

Primul care intra in restaurant este barbatul pentru a-si proteja invitata de privirile curioase ale celor din jur si pentru a-i cere sefului de sala sa-i indice o masa libera. Uneori , in lipsa acesteia , esti obligat sa te asezi la o masa deja ocupata. In prealabil trebuie sa ceri permisiunea celor prezenti si sa astepti raspunsul lor. Chiar daca nu sunt deosebit de incintati , acestia nu au voie sa se retraga ostentativ la celalalt capat al mesei. In orice situatie doamna este rugata sa-si aleaga locul pe care-l doreste. Barbatul trage scaunul pe care urmeaza sa se aseze invitata sa , si ocupa locul de vizavi , daca este liber.

Lista de bucate este consultata de fiecare in parte.

Dupa ce s-au hotarit ce vor sa manince si sa bea , domnul este cel care da comanda. O doamna evita sa vorbeasca cu chelnerul , pe tot parcursul mesei.

Daca avem invitati jucam rolul amfitrionului , facindu-le recomandari de rigoare. Vom alege cele mai bune vinuri si cele mai alese mincaruri. E firesc sa achitam si nota de plata.

Daca la masa iau parte mai multe perechi , comanda va fi facuta de unul dintre barbati , dupa ce a aflat care sunt preferintele tuturor. Asupra platii , decizia se ia dinainte. Se poate face o nota comuna sau separata. Eventualele neintelegeri se rgleaza ulterior intre barbati.

Cind incepem sa mincam , ne asezam confortabil , apropiindu-ne de masa , pentru a nu ne pune sevretele pe genunchi. Il folosim doar pentru a ne sterge buzele , la nevoie , si nu-l impaturim frumos la sfirsit.

Serviciul la masa intra in atributiile chelnerului care le da intotdeauna intietate doamnelor. Daca in lipsa acestuia barbatul toarna vin in pahare , nu punem sticla pe masa ci in frapiera. Degustam vinurile la inceput si ne decidem asupra celui care ni se pare mai potrivit. Nu uitati ! - Pestele merge cu vin alb , friptura cu vin rosu.

Recunoastem oamenii bine crescuti dupa raritatea reclamatilor si dupa tonul adoptat cind le fac. Nu sunt admise discutiile in contradictoriu cu chelnerii chiar daca avem dreptate. Nu ne dam in spectacol ! Orice nemultumire se adreseaza sefului de sala sau patronului restaurantului. Fara nervi , fara tipete , fara amenintari.

Masa ia sfirsit numai la dorinta doamnei care va insoteste. Chemati discret chelnerul pentru a achita nota de plata. Verificati-o cu o privire , caci aveti dreptul sa corectati greselile flagrante. Daca se ivate o problema , o rezolvati simplu , cerind lamuriri chelnerului. Vetii apela la patron numai daca este absoluta nevoie.

Nu discutati nota de plata cu invitatii dumneavoastra , manifestindu-va satisfactia ca a costat putin sau deceptia ca a costat prea mult. Nu comentati , in nici un caz , faptul ca ati fost incarcat cu doua salate pe care nu le-ati comandat si de care nici nu v-ati atins. Este vina dumneavoastra ca nu i-ati atras atentia chelnerului la timp ca ... detestati salata.

La plecare barbatul isi ajuta partenera sa se ridice , tragindu-i scaunul. Ca si la intrare , tot el merge cu un pas inainte , fara a lasa insa impresia ca nu sunt impreuna. La garderoba prima care se imbraca este doamna.

Garderobiera nu intervine si nici doamna nu-l ajuta pe domn sa-si puna paltonul sau fularul. Este ridicol.

Ce facem cind suntem singure si vrem sa mincam in oras ?

- doamna nu intra intr-un local unde se servesc cu predilectie bauturi alcoolice.
In schimb ii este permis sa intre intr-un restaurant de lux. Nu se pune problema cind este vorba despre o cafenea , o patiserie , un snack-bar. Odata asezata la masa va vorbi numai cu chelnerul , numai acestuia ii va cere sa-i cumpere un chibrit , sau sa-i imprumute o bricheta. Nu va arunca priviri insistente si curioase prin sala , nu se va pieptana si nu-si va retusa machiajul la masa. Toate aceste gesturi pot fi facute inconscient dar ele risca sa fie gresit interpretate , si „ imprudenta „ - daca e vorba de o imprudenta - risca sa intre in niste incurcaturi penibile. Este infinit mai usor sa previi un conflict decit sa-l rezolvi odata declansat. Oricum sunt destui prost crescuti in jurul nostru ce nu cunosc o norma elementara de politete - interdictia de a te adresa unei femei singure - ca sa le mai dam si noi apa la moara prin gesturi ce par provocatoare.
- doamna sau doua doamne singure intr-un restaurant nu-si vor comanda nici un fel de bauturi tari si ar fi de dorit sa evite chiar si vinul. Daca imaginea unui barbat beat este neplacuta , cea a unei femei ametite este insuportabila.

SITUATII SPECIALE LA RESTAURANT

Se intimpla uneori sa fim „ uitati „ dupa ce am facut

- comanda. Intr-un local aglomerat acest lucru este explicabil.
Nu vom bate cu o moneda sau cu inelul in pahar. Sa retinem cind am vorbit cu chelnerul figura acestuia , sa ne sculam de la masa si sa-i reamintim ca asteptam de mult. O vom face ferm dar fara comentarii agresive si inutile.

Cind ne cade ceva de pe masa , o maslina , o chifla etc si sunt la indemina sa nu consideram o lipsa de distinctie gestul de a le ridica. Tacimul cazut se pune deoparte si se cere altul.

Rezistati la insistentele chelnerului care va ofera un fel rar si costisitor. A intreba : „ e proaspat ? , e bun ? „ este absolut inutil , ce v-ati astepta sa va raspunda ? Aveti incredere in patron. Numai el raspunde in fata legii - daca asta va consoleaza - atunci cind ajungeti pe patul de spital !

- Cind va place in mod deosebit un fel de mincare transmiteti felicitari bucatarului. Acesta , adeseori va veni sa primeasca multumirile dumneavoastra personal.
- Daca nu va place nimic , nici serviciul nici mincarea , nu faceti o scena personalului din restaurant. Platiti si plecati , nu inainte de a va spune parerea patronului precizind ca veti ocoli in viitor acest local. Nu mai este nevoie sa atragem atentia asupra tonului care va fi deosebit de politicos. Este suficient.
- Ceea ce am platit , dar nu s-a mincat sau nu s-a baut nu se ia acasa. Nici pretentiile pe care le avem de la chelner de a ne face un pachet pentru animalele de acasa , nu fac o impresie prea buna. Este o economie inutila , iar pisicuta noastra in mod sigur nu stie ca am fost la restaurant , deci nu se va supara ca nu i-am adus si ei ceva !
- Un barbat atent va ajunge la restaurantul in care si-a fixat intilnire cu o doamna , cu jumatate de ora inainte. Isi va alege un loc de unde sa poata observa intrarea , pentru a-i iesi in intimpinare. Doamna ar trebui sa respecte cu excitatie ora fixata si sa nu cocheteze cu celebrul „ sfert academic „.
- Cind intram intr-un hotel si vedem o cunostinta , ne vom asezam la masa acesteia numai daca suntem invitati. S-ar putea ca aceasta sa astepte pe cineva si din delicatete sa nu o marturiseasca din primul moment. Odata asezati , ne va fi mult mai greu sa ne ridicam si

sa ne cautam alt loc in momentul in care simtim ca am devenit inoportuni. Oamenii vin la restaurant nu numai ca sa manince ci si sa stea de vorba. Nu putem sili pe nimeni , ca din politete sa ne accepte prezenta o seara intrega. Aceasta situatie se poate ivi chiar intre prieteni foarte buni pe care nu ne vom supara ca nu ne-au invitat la masa lor. Au avut probabil motive serioase sa o faca.

Serviti sau serviti-va ?

Reproducem un text dintr-un cotidian , inserat in rubrica „ Telefonul de la miezul noptii „ :

„ - Ce au mai facut tricolorii dupa meciul cu americanii ?

„ - Miercuri au vizitat platourile de filmare de la „ Universal Studios „ , dupa care au servit masa la restaurantul Minion , patronul fiind un roman , mare amator de fotbal. A fost un moment de destindere pentru jucatori , inconjurati de o multime de romani stabiliti in America.,,

Din rindurile de mai sus intelegem ca tricolorii nostri , ca sa mai scape de stress si monotonia? jocului , au preluat indatoririle chelnerilor in localul unui patron roman , care le-a oferit acest ... divertisment : si au servit masa (cui ?). Poate insa ca autorul articolului nu a vrut sa spuna asta. Poate ca a vrut sa spuna : au mincat , au luat masa la restaurantul Minion si au fost serviti cu multa amabilitate ...

Singurele forme corecte de folosire a acestui verb buclucas sunt : serveste-te (te rog) sau serviti-va (va rog). Eu servesc masas , eu - gazda sau eu - chelner iar musafirii sunt serviti , se servesc si nu servesc ! Cum va suna : sa mergem sa servim masa la Intercontinental ?

BACISISUL - O PROBLEMA DELICATA

Am stabilit de la inceput ca un om bine crescut este in primul rind un om cinstit , caruia nu-i place sa ramina niciodata dator. El este obligat , prin statutul sau , sa dea mici sume de bani celor ce au salarii modeste sau chiar nu sunt platiti deloc , in schimbul unor servicii marunte.

In nici un caz nu se vor da sume de bani pentru a obtine niste avantaje , pentru ca drumul care duce de la mita la coruptie si de aici la dereglarea bunului mers al societatii , este deschis. Un om educat va sti cui trebuie si cui nu trebuie sa dea bacsisuri. Tot el va sti ca nu are voie sa primeasca nimic de la cei din preajma , atunci cind are un salariu onorabil pentru munca pe care o presteaza.

Fiecare tara isi are obiceiurile sale proprii pe care e bine sa le cunoastem cind facem o calatorie.

In Europa se aud voci tot mai numeroase care se ridica impotriva bacsisului. Se recomanda solutia serviciilor incluse. La hoteluri , la restaurante , in turism , se precizeaza de cele mai multe ori faptul ca in nota de plata sunt trecute toate obligatiile clientului. Se intelege ca e vorba de un acord intre patron si salariatii sai. Singura noastra obligatie , in toate tarile in care stim ca exista acest obicei , este de a intreba daca serviciul este inclus sau nu. Dar si in aceste cazuri se recomanda sa lasam chelnerului de exemplu , maruntisul ramas dupa achitarea consumatiei.

Totusi personalul din domeniile pe care le aminteam prefera sa primeasca acesti bani care i se cuvin direct de la client. Sunt bani cinstiti , obtinuti prin efectuarea unor munci nu intotdeauna usoare si nu constituie o pomana din partea noastra. A nu-i da insemna sa-l lipsesti pe cel care te serveste de salariul care i se cuvine. La noi , in modestele faze de privatizare prin care trecem , au aparut cei pe care ii numim particulari. Patronul insa are niste salriati. Este bine sa intrebam daca serviciile chelnerului sunt incluse in nota de plata ,

iesind onorabil din incurcatura. Un mic local se poate numi „Ca la mama acasa ! „dar sa nu intelegem ca suntem „la mama acasa „!

Este important sa stim cit trebuie sa dam. Aceste sume nu vor fi nici prea mici nici prea mari. A da bacsisuri exorbitante nu constituie o dovada de generozitate , cum am crede , ci de proasta crestere. Este un gest care da nastere unor comentarii ironice , chiar din partea celor care il primesc si ne face se recunostem parvenitul de la distanta.

A nu da deloc atunci cind e strict necesar , consolidu-te ca cel care primeste are bani mai multi ca tine sau ca nu o sa-l mai vezi niciodata , te califica drept prost crescut , in primul rind fata de tine. Despre cei din jur nici nu mai e cazul sa vorbim.

• Cui dam ? Cit dam ?

1. Au dreptul la 10% , 14% , 20% din valoarea notei : chelnerii , soferii de taxi , coafezele , frizerii.

Aprecierea sumei se face si in functie de categoria restaurantului. La cele modeste va fi de minimum 10% iar la cele de lux de maximum 20%. Celui care il ajuta pe chelner ii vom da separat un sfert din cit lasam primului.

2. Sumele de bani lasate la aprecierea clientului se dau : garderobierilor , plasatoarelor , baietilor care ne fac diverse comisioane , soferilor de autocar , ghizilor precum si personalului de serviciu dintr-o casa in care suntem invitati.

3. Chiar daca serviciul este inclus in nota de plata este recomandabil sa lasam ceva , in special celor care au servicii mai grele : portarilor , in special celor de noapte , hamalilor , cameristelor , liftierilor , bucatarilor , mecanicilor auto sau chiar receptionerilor de hotel. Nu vom da insa nimic in plus patronului sau directorului unui hotel sau restaurant. Demnitatea unui om este un lucru extrem de pretios la care tinem cu totii foarte mult. Sa nu jignim pe nimeni printr-un gest negindit.

In tarile comuniste bacsisul este interzis de lege.

Este aproape inutil sa spunem ca aceasta lege nu se respecta , cica exista o lege nescrisa ce cuprinde regulile si categoriile celor indreptatiti sa primeasca anumite sume de bani din partea clientilor. Aceasta situatie se datoreaza faptului ca legile comuniste au in vedere un singur mod de retributie - salariul primit de la stat.

In toate tarile din lume este strict interzis sa oferi bani functionarilor publici pentru ca aceste sume sunt considerate mita si , dupa cum am mai spus , mita stimuleaza coruptia. Cel care da si cel care ia intra sub incidenta legii.

Dar a-ti arata recunostinta fata de medicul care ti-a salvat viata oferindu-i un dar sau un buchet de flori este un gest de politete elementara. Il vei face chiar daca medicul are cabinetul sau patricular si pretul pe care l-ai platit pentru tratament a fost substantial.

In Germania , de pilda , bolnavii care s-au insanatosit obisnuiesc sa aduca flori sau dulciuri surorilor sau infirmierelor care i-au ingrijit cu devotament. Dar daca salariatelor respective le-ar trece minte sa ia acasa darurile primite , ar ramine in mod sigur fara serviciu. Despre bani nici nu poate fi vorba , pentru ca fiecare cetatean dintr-o tara civilizata este asigurat pentru cazurile de boala. Gestul de gratitudine care se face este doar semn de buna crestere.

Cum lumea in care am trait - traim ? - nu era - nu este

- lume normala , mai ramine de discutat situatia delicata in care suntem siliti sa dam sume de bani sau „atentii „pentru servicii ce ni se cuvin de drept. Aceasta anomalie nu va putea fi niciodata eradicata prin legi deoarece este vorba de sanatatea morala a unei societati. Tot buna crestere si principiile de viata ale fiecaruia dintre noi vor fi capabila sa

ne faca sa traim intr-o lume mai buna. De ce nu ne-am gindi putin cind ne „ajutam „copilul premiant - fara ca el sa o merite - la gravele consecinte pe care gestul nostru le va avea in viitor in primul rind asupra lui si apoi asupra colegilor sai. Aceasta dovada de iubire prost inteleasa ii va invata de mici ca orice pe aceasta lume se poate cumpara cu bani. Ce deziluzie le pregatim acestor copii , nevinovati in fond , cind vor intelege ca nu chiar ... totul se poate cumpara cu bani.

Marea majoritate a educatorilor isi fac meseria din vocatie si refuza cu indignare astfel de „stimulente „. Dar ... se intimpla si invers. Faptul ca profesorii sunt prost platiti nu este o scuza pentru un om de buna calitate.

Mai dam un singur exemplu , cu toate ca din nefericire se pot da nenumarate. Un domn ce se pretinde bine crescut „uita „sa dea o mica suma de bani portarului de la restaurant cu toate ca acesta i-a deschis usa si i-a chemat un taxi. Dar , acelasi domn ofera un bacsis portarului de la spital pentru a putea intra la orice ora doreste sau chiar atunci cind spitalul e in carantina si accesul persoanelor din afara este strict interzis. Cu portarul care primeste - adeseori chiar si pretinde - sume de bani pentru a comite o ilegalitate se rezolva simplu : va trebui sa-si caute alt loc de munca. Dar ce facem cu domnul ce este evident un om prost crescut ? Este oare incurabil ? Viitorul societatii in care traim va decide.

Mai ramine problema acelora care s-au obisnuit ca trebuie sa dai un bacsis , oricind li se face un serviciu. Ei risca sa jigneasca oameni cinstiti care nici nu concep sa-l primeasca. Sa retinem ca a da bacsis cuiva este un lucru delicat , ca in toate situatiile cind e vorba de bani. Dar sa dai mereu este un obicei prost pentru care dam vine pe altii (balcanici , fanarioti , turci) si ar trebui cit mai repede eliminat din viata noastra. Cum ? Vom vedea !

TEATRUL , CINEMATOGRAFUL , CONCERTELE , EXPOZITIILE

Un spectacol de teatru este intotdeauna o sarbatoare , mai ales daca este vorba despre o gala , o premiera sau un spectacol cu invitati. Daca cinematograful a devenit banal , teatrul si-a pastrat prestigiul de eveniment pa care nu il vezi niciodata de doua ori in acelasi fel. Sa pastram deci la reprezentatiile sale caracterul festiv si sa ne dam osteneala sa ne imbracam elegant , chiar cind ne ducem la spectacol intr-o zi de lucru. Actorii ne vor fi recunoscatori si , oricine cunoaste lumea lor , stie ca atmosfera de sarbatoare ii inspira , ii face sa se simta mai in largul lor si ii stimuleaza sa dea tot ce au mai bun in ei. Un barbat se duce seara la teatru in tinuta inchisa , iar la matinee in tinuta de oras. Daca este vorba despre o premiera sau o gala , se cere tinuta de seara mai ales in primele rinduri sau in loje. In salile de concert doamna poate veni si in rochie de dupa-amiaza sau in orice alta tinuta ingrijita. Barbatul - haina inchisa cu pantalon asortat sau in costum inchis. Ne vom imbraca ingrijit dar fara sa pierdem atita timp incit sa intirziem. Dimpotriva , in aceste cazuri , exactitatea este intr-adevar politetea regilor. Daca totusi am intirziat , este nepoliticos sa-ne croim drum printre spectatori dupa ce a inceput spectacolul. Asteptam sfirsitul actului sau al unei parti simfonice , dupa usa , pentru a nu tulbura sala si numai dupa aceea ne cautam locul. La teatru , in salile de concert sau de conferinte , barbatul va merge inainte pentru a:

- scuti pe partenera sa de contactul cu primele priviri curioase. Daca se poate tolera , in mod exceptional , la restaurant sau la cinema , sa-ti iei hainele cu tine , acest lucru este absolut interzis la teatru sau la concert.
Barbatul isi lasa la vestiar palaria , manusile si paltonul , dupa ce a ajutat-o pe doamna. Daca este admis ca o femeie sa-si pastreze palaria la restaurant nu la fel se intimpla la teatru , deoarece ea ar putea deranja pe vecinii din spate. In loja poti sa-ti pastrezi paltonul , pardesiul cu tine caci acolo exista cuiere. Femeile pot sa-si pastreze palaria. Daca partenera isi corecteaza toaleta in fata oglinzii din vestiar , barbatul ramine discret putin in

urma sau alaturi. Poate profita de acest timp pentru a rasfoi programul pe care si l-a procurat. Este neplacut sa-l imprumuti pe al vecinului si mai neplacut este sa-l citesti pe deasupra umarului sau. Daca ai un loc la galerie , scara pune din nou vechea problema a prioritatilor. Barbatul precede sau urmeaza femeia ? Sa spunem de la bun inceput ca latimea scarilor de teatru permite , in general , sa rezolvam problema mergind alaturi. Dar daca trebuie sa analizam problema din punctul de vedere al curtoaziei , o veche regula spune ca barbatul precede femeia cu jumatate de pas la urcat si o urmeaza cu o jumatate de pas la coborire. In sala si pe rindul de scaune , barbatul trece in fata. Ar trebui sa se inteleaga de la sine ca treci prin fata spectatorilor care s-au ridicat. Sa ramii pe scaun in acest caz este nepoliticos , iar cel ce se indreapta spre locul sau trece cu fata la cei ridicati si nu cu spatele. Barbatul lasa doamnei locul cel mai bun , cel de unde se vede mai bine scena , chiar daca acest loc este la stinga sa.

Este de neconceput sa maninci sau sa comentezi in timpul spectacolului. Regula este valabila si la cinema. La concert , nu vei urmari ritmul muzica dind din cap , din mina , sau din picioare si in nici un caz nu vei fredona melodia in timp ce o interpreteaza orchestra. Multe teatre vechi sint construite in asa fel incit din loja se vede la fel de bine sala ca si scena. In acest caz este o lipsa totala de tact sa explorezi cu binoclul decolteul doamnelor sau figurile spectatorilor. El nu trebuie sa fie indreptat decit spre scena sau spre orchestra. Daca doamna care insoteste un barbat nu vrea sa mearga la bar sau in foaietul pentru fumat , acesta va trebui doar sa caute eventual racoritoare si sa se abtina de la fumat. Sala de teatru nu este facuta pentru a lua o masa completa , ci cel mult a minca niste dulciuri , bomboane , alune , inghetata etc si numai in timpul pauzelor.

La teatru ca si la cinema salutam cunostintele cu o simpla inclinare a capului si nu angajam cu ele o conversatie pe deasupra capului spectatorilor. Daca tinem sa ne vorbim , vom profita de antract. Una dintre cele mai mari grosolanii sa parasim sala inainte de sfirsitul spectacolului si sa ne pregatim de plecare in timpul ultimei scene sau fraze melodice , sub pretextul de a cistiga citeva clipe in plus la vestiar. Acasta regula e valabila si pentru aplauzele datorate artistilor. O persoana bine crescuta isi va face o datorie din a raspunde stradanilor actorilor prin aplauze si nu le va intrerupe pentru a se intoarce acasa cu citeva minute mai devreme. Cealalta extrema , de a face un solo de aplauze dupa incetarea lor , este de asemenea de prost gust. Atunci , cind trebuie sa aplaudam ? La teatru , la sfirsitul fiecarui act sau la sfirsitul unei bucati de virtuositate speciala. Intr-o sala de concert , la intrarea dirijorului sau a solistului. In schimb , vei face o gafa daca vei aplauda la sfirsitul unei miscari simfonice. Simfonia are de obicei patru parti si se aplauda numai la sfirsit. Daca avem de a face cu un ciclu de lieduri aplaudam la sfirsitul ultimului dintre ele. Nu se aplauda niciodata intr-o biserica. Numai marilor artisti li se ofera sau li se arunca flori. Se pot trimite flori si tinerelor actrite care debuteaza intr-un rol mai serios , in nici un caz cind sunt doar figurante. Nu se manifesta dezaprobarea fata de un spectacol prin fluieraturi , mai ales in timpul desfasurarii lui.

Intr-o expozitie de pictura : iti scoti palaria la intrarea in galerie , te abtii sa rizi in hohote , sa maninci , sa fumezi si mai ales sa comentezi operele in mod dezagreabil. Aceste critici sunt si mai deplasate daca provin de la un om incapabil sa deosebeasca o reproducere proasta de un Rembrant original si ar fi mai indicat sa se abtina de la orice fel de comentarii. Ca peste tot in societate un om poate sa amine ce are de spus pe mai tirziu din consideratie pentru ceilalti vizitatori dar si pentru pictorul adesea prezent. Un om bine crescut poate sa astepte pina ce ajunge in strada pentru a-si enunta propria teorie despre arta , ceea ce nici nu este obligatoriu. Un pictor din secolul trecut a afirmat ca un tablou intr-o expozitie este obiectul care aude cele mai multe magarii din lume !

LA PENSIUNE , LA HOTEL

Nu exista reguli de buna purtare speciale pentru hotel. Peste tot bunele maniere au aceleasi forme. Se aplica la fel de bine intr-un hotel de lux ca si intr-o mica pensiune de familie. Teama resimtita de toti oamenii in fata marilor hoteluri , cu portari galonati , cu lustre stralucitoare nu e intemeiata. In spatele figurii impasibile a portarului de hotel se afla un om capabil ca si tine sa aprecieze politetea. Un mare hotel pe linga unul mic este ca orasul fata de sat. Intr-o pensiune se saluta intrind in sufragerie. Daca e vorba de un cerc mic - te prezinti singur , daca n-a facut-o patronul. Intr-un mare restaurant nu saluti decit persoanele de la masa ta. Daca este o masa mare cu multi oameni vei saluta doar vecinii de masa si le vei face un semn amical cu capul la plecare. Daca ne intilnim astfel de mai multe ori , calea prezentarilor este deschisa si vom avea grija , bineinteles , sa respectam regulile ce se impun.

Intr-un hotel vom lasa hamalul sa ne duca bagajele in camera , vom telefona pentru a cere sa ni se aduca micul dejun , sau pentru a ruga un salariat sa ne duca o scrisoare la posta. Dar si aceasta cu o conditie : sa acordam personalului consideratia necesara. Sa-l rugam politicos , sa-i multumim , sa ii oferim bacsul corespunzator imediat ce serviciul este facut.

Intr-o statiune sau intr-un hotel te vei purta ca si acasa sau intr-o vizita la prieteni , adica , bine. Nu este nevoie sa-ti schimbi identitatea. Am intilnit in hoteluri oameni care la ei acasa traiau foarte modest iar acolo erau vesnic nemultumiti , facind in permanenta observatii personalului de srviciu. In schimb , tot in hoteluri am vazut si oameni cu

- situatie materiala foarte buna , ce acceptau micile neplaceri inerente , cu un zimbet amuzat si , fara sa faca mult caz de ele.

Deci , retinem ca regula generala : sa nu deranjam si sa nu ne purtam dupa principiul , dupa mine potopul. Catifeaua de la draperii nu este pusa in camera ca sa ne stergem cu ea pantofii , becurile de la veioze trebuie sa foloseasca si urmatorilor vizitatori , iar mocheta va arata mai bine daca nu este arsa de resoul pe care ni l-am adus de acasa pentru a ne face o cafea. Mentinem ordine , nu aruncam tigari pe jos , ne facem patul cind ne sculam si aplicam toate celelalte reguli care tin de respectarea bunului altuia. Ne vom feri inainte de toate sa ne deranjam vecinii in orice fel. Un barbat se descopera si saluta in ascensor o doamna chiar daca nu o cunoaste , iar doamnele se pot saluta intre ele cu un suris pe buze , fara a fi obligate sa converseze.

14. DE LA PRIMA INTILNIRE PINA LA

NUNTA DE AUR

SIMPATIE, FLIRT, PRIETENIE, DRAGOSTE
SI CASATORIE

Daca prima parte a acestei carti a fost scrisa relativ usor , fiind vorba despre norme de conduita stabilita si acceptate de-a lungul timpului , capitolele urmatoare sunt exterm de dificile pentru ca se refera la viata si personalitatea tinerilor si adolescentilor , fiinte fragile si

vulnerabile pe care poti din neatenție sa le ranesti foarte usor. Exista o colectie întreaga de butade referitoare la aceasta tema , atit de delicata , ca de exemplu : „ sfaturile sunt cerute pentru a nu fi urmate „; „ cei virstnici ii sfatuiesc pe cei tineri pentru ca nu mai pot gresi ei insisi ... „ s.a.

Tentant ar fi sa renuntam la acest capitol si sa trecem direct la modul in care se redacteaza invitatiile de nunta sau botez , pentru ca este un teren sigur.

Dar nu o vom face , cu toate ca in epoca noastra s-au modificat enorm conceptiile despre viata , si despre relatiile dintre sexe , iar libertatiile de manifestare ale tinerilor sunt aproape totale. Un adolescent la saispzezece ani cunoaste mai multe fete decit bunicul lui intr-o viata ! Totusi niste norme generale pot fi inca formulate fara teama de ridicol.

Vom incepe cu regulile pe care ar trebui sa le respecte intii cei mari. Tinerii au nevoie sa fie ajutati sa-si gaseasca un mod de comportament firesc , sa-si dobindeasca un echilibru pe care nu-l pot avea deocamdata , datorita lipsei de experienta.

Prima atitudine gresita dar des intilnita a adultului - parinte , ruda , prieten - este de a nu se amesteca in nici un fel in viata adolescentului , ci de a-i lasa o mare libertate. Este

- atitudine foarte comoda dar cind viata tinarului esueaza

lamentabil , raspunsul omului matur va fi prompt : „ am avut incredere in tine , te-am lasat sa faci ce vrei , ai avut libertate totala ! „ Cita cruzime inconstienta contine aceasta replica din partea celui care si-a vazut linistit de treburi , sau a fost doar derutat de platosa de teribilism cu care tinarul si-a aparat spaimile , nelinistile , framintarile si disperarile inerente virstei.

Cealalta atitudine la fel de gresita este cea a parintelui „ closca „ ! Cei mari au uitat sau nu accepta ca odrasla lor nu mai are cinci ani ci cincisprezece si o

infirmizeaza nelasind-o sa ia nici o decizie.

Sa ne amintim de propria nostra adolescenta si de cita nevoie aveam de libertate , dar si de un sfat - cind eram la virsta copiilor nostri. Vom constata din nou ca nimic nu e nou sub soare , chiar daca suntem tentati sa ne idilizam comportamentul din tinerețe prin fraze de tipul : „Pe vremea mea ... „.

Ca in toate situatiile din viata se impune tact , rabdare , intelegere. Sa stam de vorba cu cei tineri de cite ori suntem rugati , sa nu le dam sfaturi decit daca ne sunt cerute si sa nu facem crize de nervi daca nu sunt urmate cu sfintenie ! Mai ales prietenii , flirturile , primele iubiri din viata tinarului constituie domenii tabu pentru cei maturi. Sa nu intram cu bocancii in sufletele copiilor !

Daca aceasta regula , de a respecta si de a menaja personalitatea adolescentului nu s-a „demodat „ nici purtarea civilizata a tinerilor nu a devenit „anacronica „.

In decursul ultimilor decenii relatiile dintre adolescentii de ambele sexe a cunoscut o evolutie rapida in comparatie cu statutul rigid pe care il aveau tinerii de la inceputul secolului. Actuala generatie beneficiaza de scoli mixte , tabere la care participa si baieti si fete , discoteci, viata sportiva si multe altele. Se fac conostinte rapid si se uita la fel de repede.

In urma unui test pe care l-am facut la un liceu ,

- intrebare revenea cu o mare frecventa. Cum sa procedezi ca sa cunosti pe cineva care iti place si nu este nimeni prin preajma care sa-ti faca acest serviciu ? In acest domeniu , pentru acesta virsta codul manierelor elegante este foarte ... tolerant. In medii apropiate - scoli , tabere , sali de sport , discoteci , reuniuni dansante etc - atit baiatul cit si fata pot schimba citeva vorbe , pot sa se prezinte singuri , pot lega rapid o prietenie. Exista o singura interdictie - a nu insista si a nu plictisi pe cea sau cel pe care l-ai cunoscut , daca simti sau intuiesti ca simpatia

nu-ti este impartasita. Demnitatea ta de om te va determina sa renunti si ... sa suferi in tacere. La aceasta virsta ranile se vindeca usor. Vei intilni in mod sigur o alta fiinta care va fi mai receptiva la sentimentele tale. Usor de spus , greu de urmat ! Totusi incercati ...

Cu totul altfel stau lucrurile cind dorim sa cunoastem pe cineva in locuri publice - strazi , gari , autobuze , metrouri , trenuri etc. In aceste cazuri se recomanda maximum de prudenta. Nu este numai nepoliticos sa faci cunostinta pe strada ci si periculos ! Daca acceptati riscurile o faceti pe propria dumneavoastra raspundere. Nu va lasati convinsi de povestea matusii care si-a cunoscut sotul in tramvai si traiesc fericiți. Au avut noroc , s-ar putea sa nu-l aveti si dumneavoastra !

Noul cod al bunelor maniere in aceste conditii a facut sa dispara un numar mare de interdictii de pe vremuri, care astazi ni se par absurde. Nici un parinte alta data nu ar fi acceptat ca fiica lui sa plece , de exemplu , intr-o tabara mixta la munte sau la mare , chiar daca profesorul ce conducea tabara i-ar fi inspirat o incredere totala. Ar fi fost de neconceput ! Dar nu strica nimanui , ci dimpotriva , ca si astazi tinerii sa vorbeasca politicos intre ei si cu cei din jur , fara brutalitati de limbaj sau de comportament. Nimeni nu ne va convinge ca un tinar si cu atit mai mult o tinara care injura ca la usa cortului , sunt oameni ai zilelor noastre , adica moderni ! Vor fi in mod cert taxati (catalogati , apreciati) drept ceea ce sunt - niste indivizi grosolani , fara educatie ! Daca vorbesc urit din teribilism , din „ spirit de gasca „ cu timpul vor renunta. Mai grav este daca asa se vorbeste in familie. In acest caz tinerii ar trebui sa-i „ educe „ ei pe cei mari si va fi greu.

Curtea care se facea altadata indelung si care era o obligatie din partea tinarului dadea vietii un anume farmec si romantism. Chiar daca in scoli se fac ore de sexologie , chiar daca tinerii sunt pregatiti cu toate mijloacele moderne

de contraceptie , si sunt invatati sa se apere de Sida , delicatetea si parfumul unic al primelor manifestari de dragoste nu ar trebui sa dispara din viata lor. Argumentul este simplu : sunt unice si irepetabile. Minunatul film suedez „N-au dansat decit o vara „ ar trebui programat si reprogramat pentru a se bucura de el toate generatiile.

Simpatia este chiar dragoste ? Desigur , nu ! Flirtul nu este condamnat din punctul de vedere al bunelor maniere. El este specific unei anumite virste. A zimbi , a face mici daruri , a invita o fata la cinema , a-i darui o floare , nu are in sine nimic rau. A raspunde acestor invitatii este firesc. de aici se poate naste o prietenie durabila sau o mare iubire. Dar si aici apare o interdictie. A flirta , a cocheta , a face „ ochi dulci „ se potriveste - cum am spus - tinerilor. Dupa o anumita virsta , cind tinarul a devenit matur , are o familie , chiar si copii , „ obiceiul „ de a cocheta cu oricine in orice moment , devine suparator. Domnul care depaseste pragul bunelor maniere - ce recomanda doar un suris , o stringere de mina , sau un compliment - este insuportabil. El iti va retine mina mai mult decit este necesar , va insista sa-i dai numarul de telefon , va dori sa obtina o intilnire si toate aceste gesturi le va face uneori chiar sub ochii sotiei - ce va suferi in tacere. Un astfel de domn este ori prost crescut ori bolnav. Dar nici „ cochetele „ , femeile ce se cred fatale si irezistibile , nu sunt agreate intr-o societate de oameni bine crescuti. Astfel de persoane vor fi tratate cu indiferenta si raceala , alta solutie nu exista.

In zilele noastre idealul feminin pare sa se apropie din punct de vedere fizic de cel din antichitatea greaca. Sunt admirate fetele cu silueta , sanatoase , sportive. Au succes cele independente material , bune camarade in scoli , servicii , in vacante. Dar asta nu inseamna ca fetele au voie sa-si uite feminitatea , pentru ca astfel au foarte putine sanse de a fi apreciate de barbati. Feminitatea presupune delicatete si nu agresiune provocatoare. O doamna , nu este

cea care poarta verigheta ci cea care isi merita numele. Cuvintul „doamna „ in acest context are o semnificatie similara cu cea pe care o atribuim si tinarului bine crescut de domn. O fata de saispzezece ani se poate purta ca o „doamna „ , fara sa renunte la candoarea si nevinovatia inerenta virstei , precum si o femeie in toata firea poate fi catalogata drept prost crescuta daca nu a invatat sa se poarte civilizat , la timpul potrivit. Doamna te si nasti dar si devii !

Adolescentele ar trebui sa-si ia citeva masuri de precautie pentru a fi respectate si ocrotite in societate asa cum merita gratia si fragilitatea lor. Iata un singur exemplu : nu trebuie sa-si dea fotografia cu atit mai mult cu dedicatie unui baiat pe care nu-l cunoaste foarte bine. Nu , draga tinara cititoare , nu sunt vorbe demodate ! Sunt exact adaptate la viata contemporana pentru ca ati fi uimita daca ati vedea cum unii tineri fac sa circule intre ei aceasta dovada de simpatie si daca ati mai auzi si tonul sau cuvintele cu care le comenteaza ! Nu este vorba despre o regula de eticheta , ca cea despre felul de a minca de exemplu , ci de o masura de aparare a candorii impotriva grosolaniei , ceea ce este un lucru foarte diferit.

- problema delicata , ivita din situatia financiara de

cele mai multe ori egala dintre baieti si fete , este cea a cheltuielilor comune : biletul de cinema , nota la cofetarie sau restaurant , excursii etc. Prestigiul masculin cere ca barbatul sa plateasca fara comentarii toate aceste cheltuieli , mai ales cind are un venit personal , dar cu niste precizari ce tin de domeniul bunei cresteri : tinarul va fi onorat si va uita imediat cheltuiala facuta , iar tinara nu va abuza afisind pretentii extravagante si costisitoare , chiar daca este invitata de o persoana cu posibilitati materiale deosebite. Zgircenia la barbati ca si lacomia la femei produc

- impresie mai mult decit dezagreabila. Dar este totusi

admis , cind te vezi foarte des sau chiar zilnic , la virsta

cind n-ai inca un venit personal , sa poti discuta deschis ,

- data pentru totdeauna , problema cheltuielilor. Daca te

opresti la solutia cheltuielilor separate , modalitatile

trebuie sa fie stabilite cu foarte multa grija. Chiar daca esti cel mai sarac dintre studenti nu e placut sa vezi cum prietena ta plateste nota sub ochii chelnerului. Se discuta in prealabil iar daca ai nevoie de un imprumut il faci inainte de intrarea in restaurant. Chiar daca se impart apoi cheltuielile

- plateste baiatul. Se va evita in orice caz scena penibila

a celor doua miini care agita cite o bancnota in acelasi timp si se lupta pentru a plati consumatia.

In zilele noastre logodna este mult putin oficiala si nu creeaza aceleasi obligatii ca alta data. La inceputul acestui secol , doi indragostiti a caror logodna n-avusese inca loc , nu puteau sa se vada , decit in prezenta parintilor sau a unei terte persoane. Rareori puteau sa iasa singuri in lume si era exclus , de exemplu , sa-si petreaca vacanta impreuna.

Tinerii de astazi locuiesc in orase , in camere inchiriate sau la camine in comun cu colegi de virsta lor. Despartiti de parintilor au , in consecinta , infinit mai putine restrictii in comportament , ca de exemplu , de a cere permisiunea de a le prezenta pe cineva , lucru ce altadata era strict necesar. Se intimpla sa cunoastem pe cineva de multa vreme , sa trecem drept logoditi in ochii colegilor , in timp ce binecuvintarile parintilor , sunt inca in stare de proiect indepartat. Uneori , din diferite motive o casatorie se face inainte de a ne fi gindit la logodna , dar inca nu este o regula generala. In clasele instarite si mijlocii , mai eles , logodna este inca un eveniment indelung chibzuit si pe care nu-l tratezi cu superficialitate. Altadata , logodna nu se rupea decit rar , si dintr-un motiv intr-adevar foarte serios. Se ajungea astfel ca dupa un schimb de cadouri rituale si dupa scurgerea unui interval anume , sa se officieze casatoria chiar in ciuda , uneori , a unor neintelegeri dintre logodnici ,

neintelegeri ce se amplificau de-a lungul unei intregii vieti. Cu orice risc , in majoritatea cazurilor , nu se rupea o logodna fara ca fata in special , sa nu ramina dezonorata pe veci. Astazi , este infinit mai bine sa rupi o logodna decit sa faci o casatorie proasta. Desigur , ruptura logodnei implica si consecinte de ordin sentimental , financiar , familial sau social dar importanta reala a acestor consecinte este mult mai mica decit traiul in comun a doua fiinte sortite sa nu se poata suferi o viata. Un logodnic dezamagit , o logodnica inselata nu trebuie niciodata sa uriteasca amintirea unor zile totusi luminoase si frumoase. Un om binecrescut nu comenteaza cu nimeni motivele care l-au silit sa se desparta de prietena sau prietenul sau.

Din fericire , nu se intimpla la fel cu toate primele iubiri si , majoritatea dintre ele , se termina , cu logodne si casatorii. Si intr-o buna zi un cuplu inlocuieste pe cei doi logodnici fara ca ei sa fie mai putin indragostiti , dar , avind , poate , ceva mai multa maturitate si mai multa responsabilitate fata de viata. Nu ii vom mai vedea plimbindu-se strins inlantuiti pe strada sau prin parcuri ci doar tinindu-se de mina pentru ca vor intelege ca farmecul si tandretea sentimentelor nu le exteriorizezi in public. Nu se vor mai imbratisa la fiecare colt da strada , ca si cum ar fi singuri pe lume dindu-si seama ca ei sunt mai degraba inconjurati de curiosi si de persoane gata sa birfeasca. Au renuntat sa utilizeze in alta parte decit la ei acasa micile porecle tandre de care intregul anturaj se amuza copios. Nu se mai fac asteptati cite o jumatate de ora pe strada , au renuntat sa creada cuvintele duse de colo-colo de colegi pe seama partenerului , vorbe ce ii faceau sa se certe la infinit. Sunt impreuna si nu se mai ocupa decit de ei insisi pentru a incerca sa ramina , in ciuda gelosilor si a curiosilor , un cuplu unit. Tinarul cuplu afla , invata ca dragostea nu se hraneste cu aer ci se creeaza si se recreeaza , in mod neincetat prin mici gesturi de fiecare zi. Sotul ca si sotia trebuiesc recuceriti mereu - iata un adevar

care sta la baza casatoriilor reusite pe care le admiram. Cuplul nostru intelege repede ca surisul si buna dispozitie sunt indispensabile pentru a duce o viata in comun. Toti avem momente de indispozitie sau de suparare dar problema este sa stii sa-l faci pe celalalt sa le uite. Daca ai reusit - o va face si el altadata in situatii similare. Sa manifesti acasa o indispozitie continua , sa adopti o tinuta mai mult decit neglijenta , sa lasi sa treaca sarbatorile si aniversarile , fara sa le transformi in adevarate evenimente sunt in aparenta lucruri marunte , dar ele vor duce in mod sigur la disparitia minunatei , mistuitoarei iubiri de altadata.

Casatoria trebuie sa creeze o intimitate fara ascunzisuri si fara minciuni. Dar sinceritatea nu justifica gesturile brutale sau nervoase si nici cuvintele grosolane. Un barbat casatorit nu ar trebui sa cunoasca niciodata micile secrete cosmetice ale sotiei sale , iar aceasta ar trebui sa-si astepte sotul ca pe un posibil admirator ce ar surprinde-o la bucatarie , cu un sort cochet asortat la unul din tricourile pe care le poarta numai in casa ! O batrinete fericita in comun nu este un dar al zeilor ci este rezultatul unor ani indelungi de respect , de stima si de dragoste.

AVEM UN COPIL ! IATA O PROBLEMA CU ADEVARAT SERIOASA

Aparitia pe lume a unui copil intr-o familie este un prilej de mare bucurie. Dar sa ai copii insemna in acelasi timp sa-ti asumi o mare raspundere in ceea ce priveste delicata misiune de a-l educa si creste. Copilul poarta in germenii toate potentialitatile vietii sale de adult , pe cele bune si pe cele rele. Primii sai ani de viata vor fi decisivi pentru intregul sau destin. Ca sa educi un copil

trebuie sa fii tu insuti educat si cind spunem educat nu ne referim la faptul ca stim sa salutam , sa mincam corect sau ca avem studii superioare , ci la acea arta de a sti sa cresti un copil. Exista copii prost crescuti , proveniti din mediile cele mai rafinate si copii cu un comportament de invidiat , crescuti in familii dintre cele mai modeste.

Nu putem aprofunda aici aceasta problema vitala , exista multa literatura de specialitate , incit ne vom opri numai asupra citorva reguli , usor de retinut dar foarte greu de aplicat consecvent.

Cind trebuie inceputa educatia copilului ? Cu 25 de ani inaintea nasterii lui , raspunde un psiholog , rostind un adevar esential. Cind trebuie un copil invatat sa asculte muzica simfonica ? este intrebata mama unui adolescent cu comportare deosebit de placuta ; din ziua in care se naste ! inainte de culcare ii puneam un disc cu muzica clasica , mai tirziu nu putea adormi fara ea , iar acum asculta cind vrea. Am ales citeve raspunsuri dintr-o infinitate posibila : de ce citeste copilul , de ce iubeste florile si animalele , de ce nu minte , etc , etc ; pentru ca si noi facem la fel ar fi raspunsul parintilor. Dar exista din pacate si numeroase exemple de copii care nu-si imita deloc parintii. Noi citim , el nu , noi muncim , ii dam tot ce ii trebuie si el are note proaste , noi nu bem , nu fumam si el e toata ziua prin baruri. Sa fie clar , copilul mic nu este vinovat ! Au intervenit greseli de educatie. Prima greseala provine din excesiva si interminabila morala facuta copiilor , fara o legatura convingatoare cu comportamentul parintilor. Copii sunt

dispusi sa-si imite parintii in ceea ce fac nu in ceea ce

spun ! De la virsle fragede cei mici isi fac idoli din

parinti , feriti-va sa-i dezamagiti. Ginditi-va numai la ce crunta deziluzie il supuneti cind fiind ceva mai mare va realiza ca doar el nu are voie sa minta , doar el trebuie sa se spele seara pe dinti , doar el este obligat sa vorbeasca frumos. Daca parintele nu face toate aceste lucruri pe care le

pretinde copilului sa fim convinsi ca nu poate fi vorba de educatie.

Prin natura lui copilul este egoist si astfel apare cealalta greseala grava in educatia data de parinti chiar cu

- comportare exemplara - toleranta , ingaduinta , rasfatul. Demult

am auzit o trista istorie care mi-a dat de gindit toata viata. Bunica mea a avut multi copii. Dar copilul preferat era o fetita de cinci ani , un inger cu bucle blonde si ochi albastri pe care o adorau toti ai casei. Dupa o boala grea , in convalescenta , fetitei i se recomandase un regim foarte sever. Bunica mea nu a rezistat rugamintilor copilului de a-i da o prajitura calda scoasa atunci din cuptor. Pina seara fetita a murit ... Este vorba de o dragoste si o mila prost intelese de catre adult. Cind ne este mila de copil sa ne gindim intotdeauna la consecinte. Il vom trimite la scoala chiar daca afara ploua cu galeata , nu-l vom scuti de orele de educatie fizica si nu ne vom certa mereu cu profesorii pentru ca ii dau note proaste. Notele se iau nu se dau !

Deprinderile muncii intelctuale si fizice se cultiva la copil inca de la virste fragede. Celui mic ii este lene sa citeasca , si atunci adultul va recurge la un mic siretlic : ii va citi el si va lasa intentionat povestea neterminata in momentul cel mai interesant. Ii va da in grija mici treburi in casa pe care le va face la inceput din curiozitate iar apoi din obisnuinta.

Pedagogia moderna este in general impotriva pedepselor, in special impotriva celor corporale. Totusi daca ne hotarim , dupa ce ne gindim indelung si nu prada nervilor si furiei oarbe , sa-l pedepsim , atunci sa o si facem. Un alt principiu de educatie sever spune sa nu ameninti niciodata un copil ca il arunci pe geam , pentru ca daca ai spus-o , arunca-l !

S-au facut teste care au demonstrat ca intr-o casa in care este o atmosfera incarcata de cearta si ura florilor de interior nu le merge bine. De ce ar reactiona un sugar

altfel ? Nu trebuie sa ni se impuna , ci sa intelegem ca numai o atmosfera calma este favorabila dezvoltarii normale a unui om. Bunicile , matusile sunt nepretuite intr-o casa cu un copil , de ce nu le-am trece cu vederea micile slabiciuni datorate virstei si ne iritam in mod inutil provocind scandaluri interminabile ?

Daca din anumite motive il rogi pe copil sa spuna o singura minciuna , de exemplu , sa raspunda la telefon ca nu esti acasa , el va descoperi imediat in asta un mijloc comod de a iesi din orice incurcatura. Si cum vor proceda parintii pentru a-l convinge ca exista minciuni conventionale permise si altele grave , nepermise ? Adevarul este pentru copii absolut. Ce devine absolutul daca sunt doua feluri de adevar ? Sau cum sa inveti un copil sa se poarte corect la masa cind noi insine mestecam zgomotos , cum sa-l invatam sa fie punctual cind noi suntem vesnic in intirziere ?

Revenim la arta de a trai. Si in acest domeniu exemplul parintilor este deosebit de important. Prin natura sa copilul nu este politicos. Este un mic egoist caruia experienta nu i-a demonstrat inca necesitatea bunelor maniere , acestea fiind de natura sociala. Copilul considera ca bunele maniere formeaza un sistem inventat de adulti pentru a-i face lui viata amara. Cind i se cere pentru a suta oara sa salute , sa intinda mina , sa taca , si vede ca cei mari neglijeaza toate aceste reguli , sa nu ne mire ca aceste observatii devin vorbe goale.

Este important ca inca de cind copilul incepe sa vorbeasca sa fie ajutat sa se exprime normal. Trebuie sa-l corectam in permanenta si sa nu acceptam cuvintele stilcite , sub pretextul ca sunt dragute. Obiceiul de a numi totul in jur prin diminutive sau onomatopee - ciinele este ham-ham , pisica - miau , vaca - muu , etc. va obliga copilul la virsta scolara sa mai invete o limba , si va risca sa devina ridicol intre colegii crescuti de parinti cu mai multa minte decit noi.

Nu numai in domeniul vocabularului este importanta

respectarea personalitatii in devenire a copilului. De exemplu ordinele date fara sens , fara alt scop decit de a stabili autoritatea parintilor , sunt imediat percepute ca atare de copii si executate in consecinta ! Sa-l opresti sa se joace numai pentru ca asa ai tu chef , este o ofensa adusa sufletului delicat al copilului , iar sa repeti deseori aceasta interdictie va duce la o revolta justificata din partea lui care il va inrai de mic.

Unui copil trebuie sa i se multumeasca dupa ce a fost rugat sa faca un serviciu oarecare. Daca parintii neglijeaza aceasta datorie , copilul nu va intirzia sa conchida ca politetea se imparte in mod ciudat in aceasta lume si nu se va indragosti niciodata cu adevarat de magicele cuvinte : Te rog frumos ! , Multumesc mult ! Si cit de greu ii va fi fara ele in viata !

Pentru a patrunde in inteligenta si inima unui micut cea mai buna cale este aceea de a ne imagina noi insine ca fiind de virsta lui. Aceast efort ne va permite sa intelegem problemele ce il framinta , sa avem rabdare fata de nevoia lui neincetata de a pune intrebari , de a motiva sfaturile pe care i le dam mereu. Chiar si noi , maturii , avem nevoie de cineva in fata caruia sa ne deschidem sufletul , el de ce nu ar avea ?

Ca toate operele intr-adevar mari , educatia este dificila dar plina de satisfactii. Daca n-am fost noi insine tipul copilului model , sau chiar daca am fost , n-avem dreptul sa luam in tragic micile pozne si traznai inerente copilariei. Trebuie , dimpotriva , sa ne gindim ca ele caracterizeaza , aceasta virsta. Bineinteles vom lua masuri daca obrazniciile vor merge prea departe , dar , chiar si in acest caz , vom face apel la intelegerea si la bunavointa pustiului, metoda infinit mai eficienta decit cea dictatoriala. O explicatie in citeva cuvinte este in aceasta situatie mai potrivita , decit o criza de nervi. Dar sa nu insistam daca nu l-am convins din prima incercare , ci sa revenim alta data cu alte argumente. In loc sa tipam permanent - Nu pune

mina ! - mult mai practic ar fi sa-i indepartam din cale obiectele pe care nu are voie sa le atinga - de exemplu , o cratita cu apa clocotita sau o statueta valoroasa. Parintii care se preocupa de viitorul copiilor lor nu le permit niciodata sa treaca usor peste problemele ce tin de cinste , onoare , curaj sau onoarea celorlalti. Inca de la virsta scolara se disting foarte bine cei care dau din coate fara scrupule , cei care se imping cu tot dinadinsul in fata , cei care practica delatiunea , cei care linguesc , defecte grave care se vor amplifica in timpul vietii. Sa le observam la timp si sa le corectam cu tact.

- problema delicata sunt banii si nu numai pentru cei mici ci si pentru adulti. Cum mai toti avem bani putini ar fi bine ca si cel mai mic din casa sa stie ca anumite lucruri sunt mai pretioase decit valorile materiale si nu pot fi obtinute cu bani. Dati-i exemplul casei incendiate , situatie in care dispare tot ce ai strins o viata iar omul s-a salvat numai cu ce avea in minte si o poate lua oricind de la capat.

Dar copilul traieste in societate , tentatiile sunt mari , unii colegi au haine si jucarii frumoase , maninca numai lucruri bune , vin la scoala cu masina , etc. Cum sa-l faci sa inteleaga aceasta nedreptate : ca altii au tot ce-si doresc si el nu ! Cum sa-l convingi ca in lumea asta banii nu sunt totul si ca exista lucruri infinit mai pretioase decit ei ? Incercati sa-i vorbiti despre Onasis , unul dintre cei mai bogati oameni din lume , care a murit invins de cancer ca cel mai sarac cersetor , va intelege cit de pretioasa este sanatatea ; sau despre tiganii care desi sunt plini de bani , traiesc in mizerie si nu-i respecta nimeni. Sau dati-i ce exemple vreti numai sa-l convingeti ca a trai frumos nu este sinonim cu a avea bani. Si in acest domeniu , ca si in altele , exista din partea parintilor , care ei insisi nu stiu sa traiasca frumos , adica normal , doua comportamente diferite , nocive amindoua dezvoltarii normale a

copilului atunci cind se depaseste o anumita limita. Sa fim bine intelesi , daca cei virstnici nu stiu sa-si chibzuiasca bine veniturile , si orice suma de bani ar avea nu va fi niciodata suficienta , atunci nici tinerii nu vor sti ce sa faca cu banii in viata. Daca ai o barca vrei un yaht , daca ai un yaht vrei un vapor , daca il ai vrei un transatlantic s.a.m.d. Este foarte bine sa-ti doresti mereu ceva , nu aici este problema , important este sa poti sa obtii ceea iti ce doresti cu mijloace cinstite. Si mai ales sa sti sa stabilesti ordinea prioritatilor in a obtine ceva.

Prima atitudine gresita la care ne refeream este a parintilor care nu ofera copiilor nici macar strictul necesar lamentindu-se permanent ca nu au de unde. Copilul va intelege, va fi de buna credinta , va renunta la orice pretentie. Dar daca tot l-am introdus in probleme care nu il privesc , va protesta la un moment dat impotriva vitrinei cu bibelouri pentru care se fac atitea sacrificii si pe care el le detesta sau va observa ca se dau prea multi bani pe bautura sau la coaforul mamei , iar el nu are bani nici de o carte.

Celalalt comportament , la fel de des intilnit , este cel al parintelui martir , victima : nu am avut noi (sau am avut , nu conteaza motivatia) sa aiba el , sa nu-i lipseasca nimic , doar pentru el muncim. Daca in primul caz riscurile deformarii caracterului sunt mai mici , pentru ca de obicei cel frustrat se ambitioneaza sa aiba cit mai repede propriile sale venituri , in cel de-al doilea caz urmarile sunt foarte grave. Cind copilul stie ca i se cuvine totul , cind are totul , cind cei mari trudesca din greu pentru a obtine bani ca sa-i satisfaca toate mofturile nu mai au timp sa-l si educe. Nu mai au putere nici sa stea de vorba omeneste cu el , si ramas singur pustiul isi va chinui mintea cu ce sa le mai ceara , si ce sa-si mai doreasca. Este infinit mai placut sa pretinda decit sa „restituie „ , adica sa invete macar bine la scoala. Astfel de situatii au intotdeauna un final dramatic deoarece parintii care au sacrificat totul se vor simti nedreptatiti , deoarece nimeni nu le va rasplati

sacrificiile facute , iar copii spre marea lor surprindere , ajunsi adulti le vor face reprosuri : „ eu eram copil , te-ai luat dupa mintea mea sa-mi cumperi calculator cind eu nu stiam bine tabla inmultirii ?! cu banii dati pe trenuletele scumpe pe care mi le-ai luat cind eram mic puteai sa-mi platesti un profesor de franceza sau orice alta limba straina si realizam ceva in viata „, etc , etc. Parintii se vor apara la rindul lor spunind ca ei au incercat sa-i invete cit mai multe lucruri si pian si vioara si tenis si limbi straine si matematica dar „ nu s-a prins nimic de el „. In aceste familii nu va domni pacea niciodata. Banii nu sunt necesari decit cind nu-i ai. Deci sa chibzuim bine ce facem cu ei ca sa nu ne amarasca viata ci s-o faca agreabila. Cind vom intelege oare o data pentru totdeauna ca nu este vina copilului ca a ajuns un neispravit , ci numai a noastra ? Ne referim bineinteles la copii inzestrati normal.

Revenim la viata in familie.Trebuie sa-i invatam pe copii cum sa se imbrace , cum sa manince si ca toate acestea sunt tot atit de importante pentru ei ca pentru toata lumea. Parintii trebuie sa aiba grija ca lingura sa fie dusa la gura cu virful inainte , ca tacimurile sa fie tinute in mod corect , ca inghititurile sa fie mici , gura inchisa in timpul mestecarii , buzele sterse dupa ce se bea , etc. Copii nu trebuie sa se joace cu mincarea , nu trebuie sa-i intrerupa pa adulti , trebuie sa treaca in general neobservati. S-a renuntat la obiceiul de a li se da sa manince in camera lor , dar asta nu le da dreptul sa tulbure mesele familiale. Este important sa luam masuri in plus cind luam copii la restaurant sau intr-un loc public , ceea ce , la drept vorbind , nu e chiar indicat , caci risca sa produca neazuri. De altfel nici pentru ei nu este chiar o placere pentru ca nu poti cere unui copil , chiar perfect educat , sa cunoasca toate subtilitatile mesei si exista mereu riscul sa greseasca putin. La fel , in situatia invitatiei la cineva acasa. Daca nu e vorba de o invitatie la prieteni foarte buni sau daca pustii nu au cel putin 15 ani vom evita sa-i

luam cu noi. Petrecerile pentru copii sint situatii speciale. La astfel de vizite ii vom conduce si la dorinta gazdei ii vom lasa singuri sau vom ramine cu ei. La ora fixata , tot de gazda , vom veni sa-i luam fara a intirzia.

Un pedagog cunoscut spunea ca decit sa ai un copil mai bine nu ai niciunul ! Familiile cu doi sau cu mai multi copii obtin deobicei un climat mult mai favorabil educatiei , prin ceea ce numim camaraderie , atenuare a egoismului si dorinta de a fi de folos celorlalti. Dar daca parintii cu mai multi copii au bucurii mai mari , deasemeni au si obligatii mai mari. In primul rind de a fi drepti cu fiecare , de a nu avea preferinte , apoi , de a avea grija ca niciunul dintre copii sa nu aiba asupra celorlalti o influenta periculoasa , ceea ce ar aduce prejudicii vietii comune. Sa-ti petreci copilaria printre frati si surori inseamna sa treci printr-o scoala inalta de camaraderie si fair - play. Retineti un principiu „ sfint „ de educatie : intr-o casa cu trei membrii de familie - tata , mama si un copil -

- ciorba se imparte in trei ; intr-o casa cu zece membrii , se imparte ... in zece s.a.m.d. Trebuie deci sa-i obisnuim pe copii inca din primii ani , nu numai sa-si revendice drepturile ci sa aiba grija si de ceilalti. Apropos de aceste griji fata de ceilalti , e momentul sa spunem ca prima grija fata de un copil este sa-i dam un prenume posibil. Aceasta alegere implica mai multe responsabilitati decit s-ar parea. Copilul isi va purta numele si cind nu va mai fi copil. Sa evitam deci tot ce tine de moda , tot ce este prea sofisticat , ceea ce se distinge prin originalitate. E totusi infinit mai usor sa te plimbi prin viata cind te numesti Elena sau Maria decit daca te cheama Sue Ellen sau Pamela. Cum va suna : Sue Ellen Popescu ?! Nu botezati copii cu diminutive ! Este ridicol sa auzi Doamna ministru Suzanica Popescu. Daca nu v-am convins rasfoiti intr-o zi cartea de telefon !

PROBLEME LEGATE DE GENERATII SAU CONFLICTUL INTRE GENERATII

De la bun inceput trebuie sa precizam ca ideal si sanatos este ca fiecare generatie sa locuiasca separat. Sau mai plastic exprimat , tinerii cind devind independenti material fata de parinti , trebuie „sa-si ia zborul „. Dar acolo unde din motive obiective , sa zicem criza de locuinte , traiesc impreuna parinti si copii , bunici si nepoti , soacre , nurori si gineri , intr-un cuvint , persoane apartinand unor generatii diferite , micile conflicte sint inevitabile si uneori devin chiar foarte grave. E important totusi ca „razboiul „ inherent dintre generatii sa fie suportabil. Natura umana face ca tinerii sa fie caracterizati prin nerabdare , iar batrinii prin experienta. Conflictele se nasc de aici. Fiecare crede ca are dreptate. Dar cu umor si cu indulgenta de ambele parti intelegerea care nu trebuie sa lipseasca dintr-o casa va fi posibila.

Atita vreme cit copii sunt mici , deciziile parintilor au caracter de lege. Daca , atunci cind se fac mari si traiesc sub acelasi acoperis cu adultii , nu mai avem de a face o relatie de subordonare. Consecintele acestei stari de lucruri , se vad inca din clipa cind un cuplu tinar se muta spre a trai cu parintii unuia sau altuia dintre sotii.

Respectul , politetea , dragostea exista , dar exista si viata cotidiana cu micile ei frecusuri neincetate. Trebuie ca cei in virsta sa se convinga de un lucru : amintirea repetata a vremurilor de altadata nu va rezolva problemele vremurilor actuale. Ar face mai bine sa-si aminteasca ca si tineretea lor a fost lipsita de griji , pe care le lasau pe seama parintilor , si atunci ar adopta o atitudine mai normala decit cea a regretelor , a proastei dispozitii si a permanentelor reprosuri.

- familie numeroasa va incerca sa elimine toate

motivele ce pot genera certuri nesfirsite. Nu se va lasa la intimplare problema cheltuielilor curente. Cei tineri au in mod cert bani mai putini si nevoi mai mari. Ei vor si o mancare buna si haine frumoase si vacante placute ; vor sa mearga in vizite si sa-si primeasca prietenii ; vor sa mearga la spectacole si sa-si cumpere carti sau discuri. Si cite nu mai vor Plata telefonului , a luminii , a chiriei sau a reparatiilor din casa ii plictiseste si ii irita.

Un adevar acceptat de catre toata lumea este legat de faptul ca noi romanii nu stim sa ne crestem copiii , ca nu-i pregatim pentru viata. Povestile cu copii unor oameni foarte bogati din alte tari care isi lasa fii si fiicele sa cistige un ban cinstit vinzind ziare sau distribuind lapte pentru a avea propriile lor resurse financiare , nu sunt inventii ale unor ziaristi dornici de senzational.

Daca suntem din cale afara de ingaduatori cu pretentiile adolescentului dindu-i bani pentru tigari scumpe , discoteci costisitoare , haine elegante , aparate sofisticate etc. sa nu ne miram ca atunci cind va munci din greu intr-un serviciu va fi extrem de nemultumit cu salariul pe care-l primeste. Va constata cu uimire ca banii de buzunar pe care ii avea fara nici un efort , sunt acum mult mai putini de cind munceste cinstit ... si va fi nefericit. Vina o vor avea tot parintii.

Revenind la traiul in comun , normal este sa stabilim inca de la inceput obligatiile materiale ce revin fiecarei familii. Un caiet de socoteli tinut zilnic de persoana care face menajul (mama , nora , bunica , matusa etc.) este indispensabil. De asemenea , vor exista plicuri pe care se va scrie : lumina , telefon , chirie , intretinere - si unde se vor pune chitantele si banii necesari pentru luna in curs. O politete elementara cere ca tinerii sa-si plateasca in mod corect partea ce le revine si sa intrebe cu cit trebuie sa contribuie cind a intervenit o cheltuiala suplimentara. Parintii pot la rindul lor sa-i mai ... ierte , sa-i mai ajute , dar aceste gesturi nu sunt obligatorii si cei mari

nu o vor mai face daca nu li se multumeste de fiecare data.

- casa este condusa de obicei de catre o singura

persoana pe care o numim gospodina sau stapina casei. Chiar daca aceasta este foarte muncitoare , organizata , econoama si amabila sa nu o transformam intr-o sclava sau , mai frumos spus , intr-o Samanta sau Mary Poppins ! Politetea nu este o haina pe care o imbraci la zile festive cind iesi in lume ! Vom avea grija ca si noi si copii nostri , pe care ii lasam in grija acestei persoane ce munceste incredibil de mult , sa aprecieze efortul pe care ea il face.

- Sa nu-i reprosam ca oul nu este fiert cum ne

place , ca piinea este prea prajita , ca detestam spanacul , ca mincarea e nesarata , ca bluza nu e bine calcata etc , etc. Ne abtinem de la oricefel de observatii ; daca nu ne place ceva sa ne facem singuri. Sa nu uitam ca observatia este o prima forma de pedeapsa.

- Sa intrebam zilnic cu ce putem fi de folos si sa

facem ceea ce ni s-a cerut.

- Sa gindim ceva mai modern si sa vedem ce i se

intimpla baiatului sau barbatului din casa daca isi spala in fiecare seara sosetele si freaca aragazul sau faianta din bucatarie. Chiar daca acesta este foarte ocupat , are o functie importanta , sta toata ziua cu nasul in carti s-ar putea sa nu ... moara facind aceste treburi marunte ce-i sunt de un imens ajutor mamei sau sotiei sale.

Pe de alta parte nici stapina casei nu are dreptul sa-si terorizeze familia lamentindu-se permanent , trimittindu-i dupa cele mai fanteziste cumparaturi cind i se nazare , sau sa-i tortureze pe cei din casa , obositi si preocupati de problemele lor , cu siciitoarea intrebare : ce mincam miine ? Se poate discuta cel mult menu-ul unei mese festive sau a mesei de Duminica.

- recomandare utila pentru gospodine - nu va propuneti

intr-o zi mai mult decit puteti face. De exemplu , in ziua in care faceti piata nu gatiti decit lucruri usoare. Nu va faceti din munca fizica un drog. Prejudectatile ca treaba nu se termina niciodata sau ca munca nu omoara pe nimeni sunt false. Sa ne facem in fiecare zi o lista de treburi si cumparaturi taind cu satisfactie tot ce am realizat in ziua respectiva. Iar ce ne depaseste sa cada in sarcina celor din jur. Explicati-le acest lucru atunci cind stati de vorba linistit si nu prin tipete si reprosuri cind treburile se aglomereaza din cauza lipsei dumneavoastra de organizare.

Cind te straduiesti sa traiesti in pace si cind nu iti dispuți folosirea baii , a bucatariei si a dependintelor , principalele motive de conflicte se estompeaza. Cind apare un conflict oarecare trebuie sa ne gindim cum sa-l aplanam , de fapt acesta este secretul unei vieti agreabile in comun. Nimic n-o impiedica pe fiica cea mare , care este studenta , sa se ofere din cind in cind , sa-i citeasca ziarul matusii mioape , dar nici pe aceasta sa aiba din cind in cind grija de copii. Exista o multime de mijloace pentru a transforma o casa in care locuiesc mai multi , intr-un loc agreabil , unde sa se vina cu placere. Cu doua conditii : sa se delimiteze strict treburile ce revin fiecaruia si sa se lase la usa nervii acumulati la serviciu sau in oras. Un zimbet o vorba buna sau o floare fac minuni intr-o casa. Dar atentie : aceste gesturi sunt obligatorii zilnic nu numai de Paste sau de Craciun.

15. CUM SA NE PURTAM CU PERSONALUL DE SERVICIU

Pe vremuri exista posibilitatea angajarii unui personal de serviciu permanent ce locuia in aceeasi casa cu stapinii si care primea cu timpul statutul de membru al familiei. Conditile actuale fac imposibila aceasta situatie si ne multumim cu un personal angajat temporar - doamna care vede de copil cind suntem la serviciu , omul care ne bate covoarele , femeia care vine zilnic citeva ore , o data pe saptamina sau la doua saptamini. Ca sa gasesti o asemenea persoana de care sa fii multumit si sa fie si de incredere e foarte greu. Dar este si mai greu sa o pastrezi. Se cuvin citeva recomandari mai ales pentru tinerele casatorite , cele care neavind experienta risca sa fie coplecite de grijile casei , pe care pina acum nu le-au avut.

Azi , a avea un ajutor nu este un lux , ci o necesitate. Niciodata o intelectuala nu va putea face treburile casei tot atit de bine ca o persoana calificata sau , daca le va face , o va face pe riscul ei. In tinerețe , ne imaginam ca putem face totul : serviciu , cumparaturi , mincare , spalat rufe , curatenie , si , in plus , sa ne ingrijim si sa ne educam copiii. Mentalitatea din societatea noastra pastreaza un respect aproape sacru pentru timpul liber al barbatului , timp in care acesta citeste ziarul sau dedezleaga cuvinte incrucisate. Oare se intreaba cineva cite casnicii se destrama din aceste motive ?

Femeia imbatrineste sau se acreste inainte de vreme , iar barbatul , satul de reprosurile , incepe sa vina mai rar pe acasa , pina nu mai vine deloc. Un ajutor intr-un menaj unde cei doi lucreaza va fi intotdeauna binevenit , pentru ca mamele , matusile , bunicile care se ofera sa-l dea au si ele grijile lor. Atentie , insa ! O femeie se angajeaza numai cu o recomandare din partea unei cunostinte in care avem incredere. Prima data cind va veni sa lucreze nu ne va fi prea utila pentru noi , pentru ca va trebui sa se familiarizeze cu casa.

Este total gresit sa-i oferim un pret mai mare decit

cel obisnuit pretinzindu-i sa termine intr-o zi tot ce avem de facut. Nu va putea si nici nu va veni altadata. De aceea , cu o seara inainte de a face curatenie vom avea grija sa facem ordine in casa. Este pacat ca pe banii nostri , care de cele mai multe ori nu sunt multi , sa lasam pe cineva strain sa caute prin dulapuri si prin camerele copiilor rufele care urmeaza a fi spalate sau sa spele cesti si scrumiere. Abia acum vom sti precis ce are de facut si ce poate face a doua zi , chiar daca uneori va sta mai mult , iar alteori mai putin. Putem chiar sa-i facem o lista de treburi , pe care o va executa cu mai multa placere decit daca-i dam o indicatie vaga - faci curat. Pentru a avea

- casa curata metoda este mereu aceeași : aspirat , sters parchetul , praful si un lucru care trebuie facut temeinic - ori baia , ori bucataria , ori spalatul rufelor , ori spalatul geamurilor.

Sa incercam sa stabilim o ora fixa cind incepem si sa nu uitam sa fim politicosi. O cafea , o prajitura , o gustare la ora zece , un prinz usor nu ne ruineaza , dar persoana care vine sa ne eajute , tratata cu prietenie , va reveni cu placere oricind o vom chema.

Este mai bine sa incuiem lucrurile de valoare sau banii , pentru ca vom fi obsedati ca am fost furati , chiar daca pierdem noi insine bratara la care tineam atit de mult. Sa nu exageram si sa incuiem tot , cum ar fi de exemplu mincarea. Este un gest care ne dezonoreaza. Sa ne ferim sa facem confidente , iar daca le facem sa nu ne miram ca stie tot orasul ce se petrece in casa noastra. Lucrurile stau putin altfel cind persoana angajata vine zilnic. Nu vom mai stringe paturile , nu vom spala cestile si paharele , ci ne vom exprima clar dorintele pentru ziua respectiva. Daca nu procedam astfel , riscam ca avind un invitat sa gasim casa intoarsa pe dos , in plina curatenie generala.

Si un ultim sfat - nu faceti observatii pe un ton ridicat la sfirsitul unei zile de munca , chiar daca sunt justificate. Le veti face cu proxima ocazie si vor fi mult mai bine primite.

17. BUNELE MANIERE IN CALATORIE

Cineva a declarat ca sa calatoresti e mai important decit sa-ti atingi scopul. Aceasta afirmatie pare fondata pe experienta unuia dintre acesti „ glob trotter-i „ care stiu ca , daca uneori „ telul dezamageste , calatoria niciodata „. Dar daca vom fi mereu nemultumiti fiind in alta tara ca nu e ca la noi , ar fi mai bine sa raminem acasa.

Un adevarat calator va retine ceea ce este frumos si isi va nota pe cit posibil lucrurile care l-au impresionat.

- calatorie se face cu bucurie si placere , sentimente pe care le vom retrai cind vom rasfoi jurnalul de calatorie , vederile pe care le-am cumparat si cind ne vom uita la fotografiile pe care le-am facut. Frumusetea unei calatorii nu depinde de numarul de kilometri parcursi. Mai bine am petrece doua saptamini intr-o cabana la munte , in tara decit sa facem o calatorie in care am stat doua zile la Zurich , una la Milano , doua nopti la Venetia , o ora si jumătate la Florenta si o dimineata la Roma !

Sa fim foarte atenti la ce ne uitam si mai ales cum ne uitam. Lucian Blaga spunea ca : „Pe omul simplu il recunosti din aceea ca se mira de toate , dar simplitatea i-o recunosti si din aceea ca de unele lucruri nu se mira indeajuns „.

- calatorie cere un anumit timp de pregatire. Alegerea mijloacelor de calatorie , a itinerariilor , pregatirea hainelor si bagajelor , cumpararea de valuta straina , a biletelor de transport , etc. Pentru a evita chinul ultimei zile cu facutul valizelor , cel mai bine e sa stabilim cu citeva zile inaintea plecarii o lista precisa cu hainele si obiectele pe care trebuie sa le luam cu noi. Apoi sa cercetam cu calm aceasta lista si sa eliminam cu mintea clara tot ce e inutil. E mai bine sa repartizam greutatea in valize mici decit intr-unul sau doi monstri pe care nu i-ar putea duce decit un halterofil si care vor fi niste piedici teribile pentru fiecare etapa. Putem dealtfel sa ne multumim cu o mica valiza continind strictul necesar pe perioada calatoriei si sa ne trimitem bagajele prin vagonul de bagaje. Daca va fi prudent calatorul va fi cu citeva minute inainte la gara, incit sa-si poata lua de pe peron reviste de citit pe drum si eventual un suc de baut.

In tren isi va cauta un vagon mai putin aglomerat , va ajuta persoanele in virsta sa se urce in vagon si , ajuns la compartimentul vizat , va intreaba persoanele deja instalate daca mai e vreun loc disponibil. Trebuie sa indicam politicos si clar locurile libere fara sa cream o atmosfera ostila. Bagajele , bastoanele , umbrelele si hainele vor fi plasate in locurile speciale pentru bagaje si , pe cit posibil , fara sa se ciocneasca de cele ale celorlalti calatori. Vom ajuta , fara exagerare , doamnele care vor sa-si aseze bagajele. Lasam persoanelor pe care vrem sa le onoram locurile in directia mersului si pe cel de linga fereastra.

Dam hamalului , peste taxa , un bacsis rezonabil. Daca persoanele din compartiment ne cer sa inchidem fereastra o vom face fara sa protestam. In caz de neintelegeri ne adresam controlorului evitind discutiile lungi si inutile cu cei direct interesati.

Nu fumam decit moderat , in vagoanele pentru fumatori si nici intr-un caz tigari ieftine care fac aerul de nerespirat si dau celorlalti calatori migrene violente. Se intelege ca ne vom abtine complet in vagoanele pentru nefumatori.

Vom ocupa cit mai putin posibil spatiul dintre banchete cu bagaje si o facem numai pentru a ajunge la un obiect ce ne este necesar si care se afla , de exemplu , intr-o plasa.

Multor persoane , calatoria le trezeste o pofta de mincare formidabila. Le sfatuim sa pastreze totusi niste limite rezonabile pentru a-i scuti pe vecini de spectacolul unei lacomii exagerate. Vom evita sa luam cu noi lucruri de mincare urit mirositoare , ca de exemplu oua rascoapte , sau neglijent ambalate ca de exemplu o friptura cu sos. In general o persoana bine crescuta nu maninca intr-un compartiment de tren. In avion lucrurile stau cu totul altfel.

- conversatie intr-o calatorie , am mai spus-o , poate fi uneori fermecatoare dar poate sa provoace citeodata surprize dezagreabile. Ne vom abtine sa facem confidente intime , sa pronuntam nume si mai ales sa dam dovada de lipsa de tact. Nu vom uita ca orice intrebare pusa unor necunoscuti poate sa devina o indiscretie.

Chiar daca o conversatie este pasionanta , daca un roman este captivant , daca peisajul este minunat , nu trebuie sa uitam ca suntem cu copiii. Intr-o calatorie ei trebuie sa fie supravegheati permanent deoarece exista pericolul unor accidente.

Daca o calatorie e lunga , vagonul restaurant va ofera un moment de relaxare agreabil si constituie o solutie mai eleganta decit despachetarea nenumaratelor sandwich-iuri sau folosirea prea frecventa a termosului. Regulile de urmat in vagonul restaurant sunt cele valabile la orice alta masa luata in oras dar nu trebuie sa conversam prea mult ci vom intrea doar daca locul dorit este liber. Trebuie sa evitam sa fumam in vagoanele restaurant. Numarul restrins de locuri disponibile ne impune sa-l eliberam pe cel ocupat de noi imediat ce am terminat de mincat daca mai asteapta si alti clienti. Ne vom stradui sa ne hotarim repede asupra mincarii si a bauturii pe care le dorim fara sa protestam ca lista este atit de limitata. Chiar asa e o minune de organizare daca ne gindim la spatiul redus si la timpul presant de care dispune bucataria , pentru a prepara o masa convenabila. Sa evitam deci reclamatii care nu sint perfect justificate si tot ce poate intirzia serviciul chelnerului.

Vagonul - lis are o eticheta speciala care tine si de logica si de tact. Patul de deasupra este mai incomod. O persoana bine crescuta il va oferi pe cel de jos unei persoane mai in virsta chiar daca il are rezervat de la Agentie. Ocupantul cusetei de sus isi face toaleta primul seara dar ultimul dimineata. Ajunge astfel in cuseta lui inaintea vecinului sau si o paraseste dupa el pentru a evita , sub ochii acestuia o escaladare si o coborire dizgratioase. In acest timp celalalt calator va sta pe culoar.

Un calator bine crescut nu va chema insotitorul pentru a-i aprinde sau a-i stinge lumina sau pentru a-i deschide si inchide fereastra. Ne descurcam singuri. Insotitorului ne adresam cu apelativul „Domnule „fara alt titlu. Cind coborim ii vom lasa o mica suma. Te prezinti in vagonul-lis ? Numai cind descoperim ca interesul este de ambele parti. In toate celelalte cazuri , un salut cordial si o urare de sfirsit bun de calatorie sunt suficiente. Este valabil si pentru tovarasul de calatorie intilnit in vagonul restaurant sau in compartiment. Un salut si , eventual , o stringere de mina la plecare sunt suficiente. La coborirea din tren aruncam sticlele goale si eventualele resturi de mincare , in cosul de gunoi si nu pe geam. Sa le lasam pe masa sau pe banca este total nepoliticos.

Pe un vapor se respecta acelesi reguli. Daca facem o calatorie la bordul unui transatlantic se intelege ca drumul e destul de lung si in acest caz e admis sa te prezinti comensilor si vecinilor de cabina ca si tuturor persoanelor cu care ai de-a face. Cind suferim de rau de mare , e bine sa evitam salile comune si sa ne retragem pe punte sau in cabina proprie. Raul de mare este o calamitate impotriva careia omul este practic neputincios , mai ales daca nu-l ajuta nici medicamentele. E dezagreabil sa ne plingem prea mult de asta , mai ales in fata persoanelor , care , neresimtindu-l , nu ne inteleg.

Calatorii unui avion trebuie sa se supuna strict recomandarilor de bord. Ne punem centura la decolare si aterizare , mestecam chewing-gum-ul oferit de stewardeza , si ne straduim sa nu ne concentram gindul la ultima catastrofa aeriana vazuta la televizor. Regulile referitoare la masa si la comportamentul general ramin valabile si aici. Daca avem rau de aer , stwardeza ne inmineaza cornete speciale de hirtie pe care le ia dupa ce au fost folosite. E recomandabil ca sticlele si paharele sa nu fie prea pline , deoarece orice

lichid cauta o iesire la altitudinile mari si e posibil sa

- gaseasca pe haina dumneavoastra ! Flirtul cu stwardezele este de domeniul literaturii ieftine. Calatorul care vrea sa treaca drept bine crescut va alege un alt loc pentru a trece drept un Don Juan.

ODATA AJUNS LA CAPATUL CALATORIEI . . .

Prima regula consta in acordarea unui deosebit respect total fata de obiceiurile , oamenii si institutiile tarii care ne primeste. In unele tari , de exemplu , o femeie nu trebuie sa intre intr-o biserica cu umerii descoperiti , in pantaloni si , cu atit mai mult , in short. Un barbat va evita si el sa apara intr-o tinuta neglijenta. Pentru un indigen , oricare ar fi el , un strain este reprezentantul tipic al tarii sale. Mai ales cind este dezagreabil ! Si dezagreabil esti imediat ce nu tii cont de obiceiurile locurilor , imediat ce consideri tara respectiva ca o sucursala a patriei tale , imediat ce vorbești prea tare sau cînti pe strada , sau atunci cînd arborezi o tinuta de papuas si critici tot ce intîlnesti in cale. Concluzia e logica : acest roman , acest francez se poarta prost , deci toti romanii , francezii sunt prost crescuti ! Inainte de a protesta , sa ne gîndim ca pentru noi orice american este un domn care poarta ochelari cu rame de aur , fumeaza tigari de foi groase , bea lapte acru cu friptura si distribuie cu nemiluata dolari !

Sa calatorești nu inseamna sa trimiti duzine de carti postale si sa aduci cu tine retete culinare sau , mai exact , nu e numai atit. Este , inainte de toate , efortul pe care trebuie sa-l faci pentru a te dezvolta , pentru a intelege modul de gîndire al persoanelor pe care le descoperi. Dar cit este de dificil sa-ti lasi acasa toate obiceiurile mai ales cînd esti sclavul lor timp de 24 de ore pe zi ! Cit de greu este cel mai mic efort pentru a te adapta la un alt mod de viata. Totusi numai cu acest pret vom vedea ceea ce este de vazut intr-o tara straina.

18. TIMPUL LIBER

JOCUL , SPORTUL SI FAIR-PLAY-UL

JOCUL - PORTRET AL OMULUI

Este un lucru bine stiut ca omul isi dezvaluie adevarata sa fire atunci cînd joaca sau se joaca. Totusi daca in autobuz , pe strada sau la serviciu isi controleaza atent gesturile este necesar sa o faca si in timpul jocului.

S-a gasit printre hirtiile postume si ravasite ale lui Einstein o formula frapanta : $viata = munca + joc$. Aceasta ecuatie rostita de o fiinta care a fost in acelasi timp un mare savant si un om in deplinul inteles al cuvintului , poate fi considerata ca o demonstratie a importantei jocului in comportamentul uman. Jocul este fara indoiala cel mai bun mijloc de relaxare dupa o zi de munca , deoarece el destinde , recreaza si permite omului sa acumuleze noi forte pentru ziua urmatoare. Un mare sportiv , un campion in cursele automobilistice a fost intrebat in ce consta secretul succeselor sale. Acesta a raspuns : „Am actionat mereu ca si cum ceilalti au toate drepturile si eu niciunul „, lata o regula minunata de urmat , nu numai cînd jucam , dar si in toate imprejurarile vietii. Pentru ca acest principiu sa nu fie considerat drept un semn de slabiciune ar trebui sa nu avem nefericirea sa frecventam mediul rechinilor dar nici al fazanilor. Sa

adaugam ca si pentru cei care au in vedere functia recreativa a jocului se impun anumite reguli de tact si de bun gust fara de care nu vor mai fi invitati niciodata intr-un grup care se reuneste pentru a se distra.

Prima conditie , bineinteles , este sa respectam strict

regulile jocului. La ruleta , de exemplu s-au acumulat de-a lungul secolelor , reguli care domina jocul cu precizie si ne ajuta sa rezolvam toate situatiile posibile. Sa incepi o discutie pe acest subiect ar fi , nu numai de prost gust , dar si total inutil. Exista totusi anumite jocuri , de carti sau altele , pentru care exista fie reguli diferite , fie diferite interpretari , fie chiar reguli care variaza de la caz la caz. De exemplu , in rummy trebuie sa explici jucatorului socotela de puncte necesare pentru etalarea cartilor , bonificatiile pentru hand-rummy , pentru flush si pentru flush-royal. In aceste jocuri cu variante se cade sa precizam totul cu exactitate inainte , pentru a evita o situatie neclara care ar genera discutii sau chiar dispute la sfirsitul jocului. Jucam pentru a ne juca si nu pentru a cistiga ! Fiecare da ce are mai bun in el pentru a ajunge la victorie si este perfect normal , ca in competitii , febra sa fie aceeaasi pentru toata lumea , de la jocurile cele mai simple pina la cele mai complexe. Dar exista un singur cistigator , sau o singura echipa cistigatoare , adevar la mintea cocosului , a carui ignorare ii face pe cei care pierd sa se manifeste dezagreabil. Sa pleci de la masa de joc bine dispus , sa cistigi fara manifestari ostentative pare normal si ar trebui sa fie o regula pentru toata lumea. Totusi , din nefericire , vedem atitia jucatori care atunci cind pierd fac

- mutra acra , tipa sau injura , sau cistigatori tratindu-i pe invinsi cu o ironie zdrobitoare , si marturisim ca nu ne plac nici unii nici ceilalti. Jocul este un test de discretie si de stapinire de sine. Impasibilitatea nu este ceruta la toate jocurile la fel de sever ca la poker , unde a devenit proverbiala , dar calmul si cind cistigi si cind pierzi este un semn de autocontrol indispensabil. Toate jocurile , cu exceptia saului , sunt , mai mult sau mai putin , supuse hazardului , norocului fie ca acesta este simbolizat de zaruri, de carti sau de o minge care se rostogoleste. La unele jocuri , norocul este singurul criteriu. In altele sunt necesare inteligenta , prezenta de spirit si atentie.

Miza jocului se stabileste in functie de imprejurari si de parteneri. Majoritatea jocurilor de hazard isi pierd orice interes daca nu au macar un cistig simbolic. In schimb , la jocurile care ne solicita inteligenta si perspicacitatea , miza poate sa lipsa. Ea trebuie insa sa fie intotdeauna adaptata conditiilor materiale ale partenerului. Un jucator bogat sau caruia ii place gustul riscului nu trebuia sa propuna mize la care celalalt jucator nu poate face fata. Dar daca am pierdut , chiar daca sansa ne-a ocolit cu incapatinare nu e decit o solutie : datoriile de joc sunt datorii de onoare. E inutil sa-l deplingi pe cel care a pierdut deoarece s-a expus singur. E preferabil , intr-adevar , sa te gindesti inainte de a juca o suma mare , decit sa regreti mai tirziu.

Este incorect sa intrerupi jocul in momentul in care cistigi. Inseamna sa iei partenerului orice sansa de a-si lua revansa la urmatorul joc. Daca nu poti sa-ti permiti sa pierzi , nu trebuie sa te apropii de o masa de joc. Marea majoritate a jocurilor de societate sunt , in prezent , jocurile de carti. Fiecare tara are jocul sau national : belota in Franta , skat in Germania , tarok in Austria , jass in Elvetia. Alaturi de acestea exista o intreaga gama care

merge de la 66 la bridge , la rummy , poker si ecarte. Dar oricare ar fi jocul si oricare ar fi regulile lui , exista anumite recomandari dictate de buna cuviinta. Se utilizeaza totdeauna jocuri noi sau bine intretinute. Ele trebuie sa fie puse in ordine. Cartile patate , rupte , cu colturile intoarse sint nu numai inestetice dar au si semne caracteristice care permit unora sa le recunoasca , de unde rezulta un avantaj neloial , fata de cei care nu le cunosc.

Nu aveti voie sa trintiti cartile , sa loviti masa cu pumnul , sa faceti glume proaste , sau sa va ridicati pentru a da mai multa forta aruncarii victorioase a unui care de asi. De asemeni nu veti face nici un fel de semne pentru a da informatii partenerului deoarece toate aceste gesturi sunt de prost gust.

Nu este necesar , desigur , sa pastram o tacere religioasa in timpul jocului de carti , dar nici sa lasam conversatia sa ajunga pe prim plan si jocul - pe al doilea. Daca se naste o discutie ea trebuie sa fie scurta si purtata pe un ton neutru. In cazurile neclare gazda accepta ca invitatul are dreptate !

Un spectator care nu joaca nu este neaparat purtator de noroc - joly-joker. El poate sa urmareasca o partida , sa accepte jocul fiecaruia dar - se intelege de la sine - se va abtina de la orice comentarii si de la orice sfat. Daca nu poate sa o faca si ofera informatii pe care ceilalti nu le au , trebuie exclus imediat.

A juca in public necesita un control permanent asupra reactiilor noastre nervoase. Nu lasam sa ni se vada bucuria sau teama ceea ce tradeaza o totala lipsa de stapinire de sine. Chiar daca tocmai ne-am pierdut ultimul leu trebuie sa ne pastram calmul , deoarece este singurul capital care ne-a mai ramas.

Daca suntem jucatori pasionati trebuie sa ne ferim ca in orice ocazie sa propunem „ o partida „.

Daca jucam la cineva acasa , acesta va asigura bauturile racoritoare , cafeaua , biscuitii si tigarile. Totul va fi asezat pe mici masute , alaturi de masa de joc. Aceste gustari nu trebuie , totusi , sa devina scopul principal al intilnirii. Un bun jucator nici nu le apreciaza , pentru ca a venit sa joace nu sa manince si jocul il acapareaza complet. Este motivul pentru care nu ai voie sa impui pauze in timpul jocului pentru a schimba un disc sau a discuta despre vreme sau despre politica. Jocul nu se intrerupe sub nici un motiv deoarece risti si sa-i deranjezi pe cei pasionati.

Cind ti se propune sa participi la un joc iti vei rezerva toata seara in acest scop si vei sta cit stau si ceilalti invitati.

Cind primesti cu regularitate prieteni pentru a juca trebuie sa te strduiesti sa aduni parteneri de forte egale. Cind se joaca pe bani , vom invita persoane carora le place sa riste si care dispun de mijloace financiare sensibil egale. Cind se joaca mai des intr-o casa nu e o dovada de proasta crestere - ci dimpotriva - sa participam la cheltuielile pe care le face gazda.

19. CADOURILE

ARTA DE A OFERI :

CINE ? CUI ? CIND ? CE ? CUM ?

Cadoul nu este obligatoriu. El nu poate fi nici cerut, nici comandat , nici sugerat decit in citeva situatii speciale. Insa un om bine crescut va primi cu placere citeva sfaturi in acest domeniu. A sti sa oferi mici daruri si sa o faci cu discretie este un semn de noblete sufleteasca. Exista oameni generosi dar exista si oameni meschini si zgirciti.

Nu este totusi greu de observat ca o persoana care nu intra intr-o casa cu mina goala , este privita cu mai multa simpatie , decit musafirul ce se scuza de fiecare data ca la florarie era inchis !

Modul in care dam si primim cadourile se invata. Nu intimplator in Japonia - tara politetii - se fac cursuri pe aceasta tema.

Micile cadouri intretin prietenii si produc oricui o mare placere , dar cu o conditie : sa fie date din suflet si dezinteresat.

A oferi un cadou profesorului la care copilul tau este amenintat de corijenta sau medicului pentru un certificat de concediu la care nu ai dreptul , nu sunt semne de politete , ci dimpotriva.

De asemenea , nu vom da cadouri unei cunostinte venite din strainatate , cu o situatie materiala mai buna decit a noastra deoarece o vom obliga sa-si bata capul ce sa ne trimita sau ce sa ne aduca cu proxima ocazie. Cu atit mai neplacut e pentru cel care a primit un dar oarecare , sa citeasca lista de ... comisioane pe care i-am pregatit-o !

Intre prieteni , in familie , intre indragostiti se pot face cadouri oricind. Nu trebuie sa asteptam o zi festiva pentru a-i darui prietenei noastre o pereche de manusi de bucatarie de care are mare nevoie sau bunicii o pereche de papuci comozi pe care i-am gasit din intimplare la un mic magazin. Am auzit intr-o casa o formula draguta : acesta este un cadou de „ ne - ziua ta „ !

In schimb vom fi mai putin „ generosi „ cu odraslele noastre pe care nu le vom obisnui sa astepte in fiecare zi un cadou. Pretentiile lor nu se vor termina niciodata si vom educa niste egoisti rasfatati. Apoi riscam sa ne puna in situatii delicate intrebund cu obraznicie musafirii : „ Ce mi-ai adus ? „

Daca am rugat pe cineva sa ne cumpere un obiect oricit de mic , ne interesam de pret si il vom achita imediat. Dar daca persoana care ne-a facut serviciul isi exprima dorinta de a ni-l face cadou , nu prelungim discutia la nesfirsit. Multumim , acceptam si ... tinem minte ! Sa nu abuzam de prietenii nostri rugindu-i in permanenta sa ne cumpere cite ceva , mai ales daca nu le putem face si noi la rindul nostru mici servicii. Treptat , o astfel de persoana isi va pierde simpatia celor din jur. !

Nu vom face daruri costisitoare chiar daca avem o situatie materiala infloritoare. Nu este o dovada de bun gust si poate provoca mai devreme sau mai tirziu un conflict nedorit.

Se poate oferi orice alt obiect util , de la un deschizator de conserve pina la o tigaie de teflon , uneori chiar si lucruri de mincare. Dar si aici se impune un minimum de tact. Nu-i vom aduce unei prietene mai sarace de ziua ei un kiligram de carne. Insa niste cutii frumoase de brinza frantuzeasca , sardele sau pateu pot fi foarte bine primite.

Un cadou trebuie gindit , cumparat , ambalat , oferit.

Trebuie sa fie frumos , util si sa provoace o adevarata placere celui care il primeste. Tocmai aceste dificultati dau unui cadou o valoare deosebita si nu pretul lui. Acesta va fi inlaturat cu grija. Exceptie fac discurile si cartile , de pe acestea pretul nu se sterge. Cartea nu se atinge ! Se va pune intre filele ei o hirtie eleganta sau o carte de vizita pe care ne putem exprima gindurile bune. Dedicatii si autografe pot fi date numai de catre autori. Cel care a primit-o si doreste sa o pastreze are voie , inainte de a o pune in biblioteca , sa se semneze discret pentru a nu o incurca mai tirziu cu o alta ce nu-i apartine.

Dupa ce am aflat sau am ghicit dorintele celor carora dorim sa le daruim un obiect oarecare , il cumparam din vreme si il punem bine. Vom evita astfel aglomeratiile din magazine in preajma sarbatorilor si ne vom cruta multi nervi, deoarece ca un facut , tocmai lucrul cel mai banal pe care ni l-am propus sa-l cumparam ... nu se gaseste ! Exceptie fac dulciurile si

florile. Dar chiar si florile pot fi cumparate din vreme si tinute in frigider ambalate in pergament sau chiar ziare.

Cel care primeste un dar il va deschide in fata musafirului si nu-i va strica bucuria protestind ca e prea scump , ca nu trebuia sau , mai rau ... ca are oroare de bibelouri. Va multumi , se va bucura si chiar va reveni cu comentarii agreabile de citeva ori in aceeaasi seara. Daca un cadou nu ne place , ne vom ascunde nemulțumirea. In nici un caz nu vom spune : ce sa fac cu aceasta sampanie ? Mai am inca 10 sticle ! Copilului ce s-a straduit sa ne aduca un ruj ce nu ni se potriveste sau un vas de flori ce nu ne place , nu-i vom face atunci , pe loc , nici un fel de observatie. Vom deschide o discutie pe aceasta tema cu alta ocazie si il vom invata cum se cumpara un cadou.

Cel care a facut un dar nu va insista foarte mult sa afle daca ne place sau nu.

Este firesc sa cumparam „souveniruri „ atunci cind calatorim. Tot firesc este sa le oferim familiei si cunostintelor noastre cind ne inapoiem. De cele mai multe ori aceste obiecte sunt kitchuri. Ce ne facem cu „ gondola „ primita de la Venetia ? cu „ Tour Eiffel „ primit de la Paris ? cu ursul de ipsos de la Vatra Dornei ? cu scoicile incrustate pe un papuc primite de la Eforie ? Nu ne poate obliga nimeni sa ne uritim viata uitindu-ne toata ziua la ele. Le vom pune toate la un loc , intr-un dulap sau intr-o debara , si la prima curatenie generala , ne vom lua inima in dinti si le vom arunca !

Nu vom face cadouri obiecte pe care le avem in casa si nu ne plac. Daca sunt de valoare le putem da celor apropiati , in cazul in care acestia si le doresc - insa fara comentarii de genul : „ ma mir ca-ti place , mie mi se pare oribil ! „.

Nu daruim , daca nu ne pricepem , timbre unui filatelist , accesorii de pescuit unui pescar , culori unui pictor. Ei cunosc in mod cert niste mici magazine de specialitate ce le satisfac pretentiile rafinate si pe care noi nu avem de unde sa le ghicim.

Daca dorim sa ne aratam recunostinta fata de cineva care ne-a facut un bine : medic , avocat , profesor etc. vom avea mare grija la alegerea cadoului. Este bine sa ne rezumam la albume de arta , cutii de bomboane , dulciuri facute de noi sau bauturi fine. Dar daca ne gindim la un obiect trebuie sa ne asiguram ca nu este total nepotrivit. Nu vom oferi obiecte voluminoase ce ocupa mult loc si in nici un caz animale sau pasari , daca nu am intrebat in prealabil.

- Nu vom da nimanui carti pe care nu le-am citit sau macar nu am primit asigurari de la o persoana competenta ca merita a fi citite.
- Persoanelor cu care nu suntem in relatii apropiate nu le vom oferi obiecte de imbracaminte sau de toaleta. Ne limitam la o esarfa , un fular sau o colonie de foarte buna calitate. Nu cumparam si nu oferim farduri , colonii , spray-uri la intimplare , numai pentru a cumpara ceva. Orice om are preferintele sale si daca nu i le cunoastem , ne abtinem.

Din pacate se raspindeste obiceiul de a da bani in loc de cadou. Am mai vorbit despre acest urit obicei intr-un capitol anterior , nu vom mai insista. Este o mare diferenta intre banii pe care un parinte ii da de ziua copilului sau pentru ca acesta sa-si cumpere o perche de blue-jeans pe masura si banii pe care ii aduce in „ dar „ mamei sale tinarul inginer , proaspat casatorit ! Nu se face ! Banii , daca el considera ca trebuie dati , vor fi oferiti cu alta ocazie iar la aniversare va aduce un cadou pe care l-a ales cu drag , dupa ce s-a gindit indelung.

Un cadou valoreaza cit doua daca este oferit la timp , adica strict in ziua in care are loc evenimentul.

Ambalajul unui dar este foarte important. Vom avea intotdeauna in casa panglici si hirtii frumos colorate , pe care le vom cumpara cind ni se ivate ocazia , fara sa ni se para o cumparatura inutila.

- De la inceput trebuie sa spunem ca orice cadou se ofera insotit de o floare. Chiar si pachetele sunt mai frumoase daca le ornam cu o crenguta de brad , cu o ramura de visc sau cu niste imortele.
- Nu se ofera si nu se tin in casa flori artificiale, oricit de reusite ar fi aceste imitatii. Este de foarte prost gust.
- Cu putin efort si imaginatie , mai ales in anotimpurile calde se pot oferi flori de cimp sau flori rare pentru a nu cumpara mereu cele cinci garoafe imbobocite, banale si rigide. (In franta , de pilda , nu se ofera garoafe. Ele sunt folosite doar pentru jerbe si coroane.)
- Se evita florile prea mari sau prea pretentioase (calele , gladiolele , nuferii) pentru ca s-ar putea sa nu fie pe gustul gazdelor. Toate florile sunt frumoase , dar in general , un om delicat , prefera florile delicate , ca anemonele , lacramioarele , violetele , ghioceii , macii , brindusele, margaretele englezesti si multe altele.
- Florile se ofera fara ambalajul in care le-am cumparat , chiar daca este foarte frumos. Vom lua hirtia si
- vom face sa dispara , eventual in buzunar sau in poseta , inca inainte de a intra in casa si le vom oferi cu cozile in jos.
 - La noi in tara exista obiceiul de a oferi flori in numar impar. Se spune ca cea care le primeste completeaza buchetul !
 - La ceremonii funebre se dau flori in numar par.

Chiar si jerbele respecta aceasta regula.

- Nu se duc flori barbatilor decit daca sunt la spital.
- La spital nu se duc flori cu un miros prea puternic si nici prea mari. Este bine sa ne gindim de acasa in ce vor fi puse. Nu este greu sa aducem noi insine un vas potrivit. Poate evitam astfel eternele sticle de lapte si borcanele de gem care „impodobesc „ atit de dizgratios saloanele , chiar daca in ele s-au pus niste flori frumoase !
- Exista o aversiune - nemotivata - impotriva ghivecelor cu flori. Daca este vorba despre un pomisor pitic ornamental , de o azalee frumoasa sau de un cactus deosebit , nimic nu ne opreste sa le oferim unor prieteni. S-ar putea ca acestia sa se bucure de darul primit multi ani de zile , gindindu-se cu drag si la noi. Ne interesam insa daca vor fi bine primite. Cunosc si persoane care adora cactusii , dar si unele care ii detesta.
- Din cauza saraciei in care am trait in ultimii ani, am uitat un obicei pe cit de comod pe atit de elegant : sa trimitem flori prin comisionar. Multe florarii au la dispozitie un om care ne poate face serviciul de a duce un buchet de flori la o data si o ora precisa. Vom avea insa grija sa-i dam o adresa cit mai exacta. Vom comanda buchetul , il vom plati anticipat , vom intreba daca cel care il duce este angajat si platit de firma respectiva , daca nu ii vom achita si lui anticipat drumul. Vom lasa o carte de vizita , pe care vom scrie citeva rinduri adresate destinatarului. Nu vom trimite buchete anonime decit daca tinem cu tot dinadinsul sa cream incurcaturi neplacute ! Cel care primeste florile , va da si el o suma de bani comisionerului si va semna de primire. Apoi va multumi cit mai repede , telefonic , celui care i le-a trimis.

Ce util este un astfel de serviciu , cind vrei sa fi

un om bine crescut si sa trimiti niste flori , de exemplu ,

a doua zi dupa o vizita , unor persoane in casa carora te-ai

simtit atit de bine. Ce surpriza placuta va avea fiica

noastra cind va primi de la colegii de clasa un buchet de 18 trandafiri albi in ziua in care isi sarbatoreste majoratul ! Sa nu ne sperie sumele de bani pe care trebuie sa le platim. Sunt infime in comparatie cu bucuria pe care

- producem celor pe care ii iubim si ii stimam !

Sa spunem si citeva cuvinte si despre limbajul florilor. Poate sunt superstitii dar exista persoane care tin la ele , incit inainte de a cumpara si a da flori e bine sa ne gindim putin pentru a nu comite gafe. Despre cale se zice ca aduc ghinion. Florile rosii semnifica iubire si pasiune , cele galbene gelozie , cele alba puritate.

Nu vom duce unei matusi in virsta de la care asteptam o mostenire un buchet de „ nu ma uita „ si nici mamei sotului nostru o specie de cactus ce creste spectaculos si poarta numele popular de ... „ limba soacrei „.

Florile pe care le primim le asezam imediat intr-un vas cu apa. Cind asteptam musafiri vom avea la indemina pregatite vase de diferite marimi.

In nici o situatie nu se refuza florile ce ni se daruiesc.

Aceasta regula nu este inasa valabila si pentru obiecte.

Avem dreptul sa refuzam un cadou ? Nu ! Chiar daca nu ne place , un cadou este un cadou si sa-l refuzi inseamna sa jignesti pe cel care ti l-a oferit. Acesta regula are totusi exceptii. Sunt cazuri speciale cind un cadou poate fi interpretat ca mijloc de presiune sau de convingere si , daca il primesti , inseamna ca accepti sa faci serviciul respectiv. In acest caz trebuie sa-l inapoiezi. Este desigur dezagreabil pentru cel care il ofera dar trebuie sa inteleaga situatia si numai pe el insusi trebuie sa se supere ca a fost lipsit de tact. Functionarii , dupa cum am mai mentionat nu trebuie sa primeasca niciodata cadouri valoroase mai ales cind au o functie importanta. Cinstea si constiinta profesionala nu le lasa alta alegere.

Sa inapoiezi ulterior cadouri care ti-au fost facute nu este admis decit in anumite cazuri speciale. Cind cineva te calomniaza sau te jigneste , poti sa-i inapoiezi , fara nici un cuvint , cadourile pe care ti le-a facut , dar nu este obligatoriu.

Dupa o veche traditie , indragostitii care s-au despartit nu isi restituie unul altuia cadourile primite. Aceasta regula nu este absoluta decit daca unul dintre ei a adus prejudicii grave onoarei celuilalt sau daca darurile facute sunt foarte pretioase. Buna cuviinta , pe care legea o sprijina in acest caz , va cere sa se inapoieze obiectele de mare valoare. Toate aceste situatii nu sunt totusi fara exceptii. Un cadou primit este de regula numai al aceluia care l-a primit. Pentru a evita aceste situatii neplacute ar fi bine sa ne gindim bine ce oferim si mai ales cui.

DIFERITE OCAZII IN CARE DAM CADOURI

- Sf. Nicolae - 6 decembrie. Este una din cele mai

asteptate sarbatori de catre copii. Li vom invata sa-si puna la usa ghetutele lustruite de cu seara (in ajun). Dupa ce s-au culcat le vom umple cu daruri , constind in general din dulciuri , pe care le vor gasi a doua zi de dimineata. Le vom spune si povestea cu nuielusele pe care s-ar putea sa le primeasca daca nu sunt cuminti.

- Craciunul - 25 decembrie - se sarbatoreste nasterea

Domnului nostru , Isus Hristos. Cind copii sunt mici , vom impodobi bradul fara ca ei sa ne vada , daca sunt mai mari vom apela la ajutorul lor. Bradul trebuie sa fie impodobit pe 24

decembrie , zi deosebita pentru ca este ajunul Craciunului , si vom da o deosebita solemnitate acestei seri , invitind musafiri si asteptind colindatori. Vom pune sub brad daruri pentru toti membri familiei , dar si pentru invitati. Ele vor fi frumos ambalate , vor avea etichete si vor fi date in cadrul unui ceremonial aparte. Momentul va fi cit mai mult prelungit si va constitui o veritabila sarbatoare. Tot acum vor fi chemati si colindatorii , pentru care vom pregati din vreme daruri. Deoarece ajunul Craciunului este inca zi de post se dau de obicei : covrigi dar si nuci , mere , portocale sau alte fructe.

- Anul nou. Se dau bani copiilor deoarece acestia ne-au

sorcovit. La masa festiva de Revelion pe data de 31 decembrie

se vor pune in fata fiecarui invitat , in stinga , sub servet,

mici cadouri , ca de exemplu : un set de batiste , un portofel,

- bijuterie , cosmetice , un stilou , o agenda , un calendar , etc , in functie de posibilitatile materiale ale familiei respective. Important este ca fiecare dintre invitati sa intimpine noul an primind un mic dar de care se va bucura in mod sigur.
- 1 Martie - Este o zi asteptata de toata lumea cu

multa nerabdare. Scapam de hainele groase de iarna si chiar daca afara este lapovita stim sigur ca a venit primavara. La aceasta data se ofera mici obiecte confectionate de noi sau cumparate , insotite de traditionalul snur alb impletit cu rosu. Florile ar trebui sa insoteasca intotdeauna martisoarele. Le vom alege pe cele care au o semnificatie : cosar , barza , cheita etc. Le vom ocoli cu grija pe cele de prost gust care din pacate au invadat comertul. Este vorba de cele confectionate din blanuri si pene , dar nu numai despre ele. Din nou trebuie sa amintim ca nu pretul ne va sfatui sa facem o alegere buna. A le lua la intimplare doar pe cele mai ieftine sau pe cele mai scumpe , nu este o dovada de bun gust. Cind scriam aceasta carte am primit de la o prietena tinara o penita veche gasita intr-un sertar al bunicului ei. Mi-a facut o deosebita placere !

Le vom prinde pe un carton pe care ne scriem numele sau le vom pune intr-un plic insotit de o carte de vizita. Peste ani cind vom unbla in sertarul cu amintiri , ne vom aduce aminte cu placere de persoana care ni l-a oferit.

Femeile au voie sa-si dea cadou una alteia martisoare? Da , e frumos ca si noi la rindul nostru cind primim un martisor sa oferim un altul. In nici un caz nu-i vom pune pe masa persoanei respective un pumn de martisoare zicindu-i : alege-l pe cel care iti place. Nu mai este un dar ci o ofensa.

Barbatilor nu li se ofera martisoare.

- Floriile - Sa nu uitam sa felicitam de Florii pe

toti cei care poarta nume de flori. Sa o facem in scris sau

trimitind un buchet de flori. Imi povestea o doamna pe care

- cheama Florina ca in ziua respectiva avea musafiri de care nu s-a putut ocupa deoarece avea mereu de raspuns la telefon. Daca suntem invitati la masa chiar in aceasta zi fara sa ni se spuna de ce , vom ghici singuri ca pe prietena noastra Rodica o mai cheama si Florina , Viorica sau Brindusa si isi serbeaza onomastica. In acest caz vom aduce pe linga flori si un cadou.
- Pastele - Pentru ca slujba de Inviere are loc

simbata la ora 12 , se merge la biserica noaptea. Este bine sa luam si copii cu noi daca nu sunt prea mici.

De Craciun se ofera celor mici mai mult dulciuri si jucarii iar de Paste le vom darui bomboane , oua de ciocolata dar si hainute noi. In general copii nu se bucura prea mult cind primesc haine. Ei sunt mereu curati si frumos imbracati. Dar in aceasta zi obiectele de imbracat au o anumita semnificatie. Ele vor fi imbracate la slujba de inviere si in prima zi de Paste.

Un alt obicei care le face o mare bucurie copiilor este de a ascunde darurile lasate de „iepuras „. Se vor distra foarte bine cautindu-le si ziua va fi pentru ei o adevarata sarbatoare.

- Aniversarea zilei de nastere. Aproape mai important

decit darul propriu-zis este sa ne aducem aminte cu exactitate de aceasta data pentru a transmite felicitarile chiar in ziua respectiva. In acest scop ar trebui sa avem un calendar special pe care il putem confectiona singuri , dupa modelul alaturat. Il vom atarna pe un perete : este si decorativ si mult mai util decit o agenda bine pusa la punct , dar pe care uitam sa o consultam ! Daca nu ne intilnim cu persoana respectiva ii vom da un telefon de felicitare : tot dar se numeste.

- Onomastica (ziua numelui). Se sarbatoreste dupa

calendarul ortodox. Sfinta Elena si sfintul Constantin , sfintul Mihail si Gavril , sfintul Nicolae - sunt sarbatori cunoscute , dar putem face o bucurie felicitindu-i si pe cei pe care ii cheama : Ecaterina , Teodosia , Anastasia.

- Nasterea si botezul. Se vor aduce cadouri atit copilului

cit si mamei , chiar daca nu suntem invitati la botez. De aceasta data darurile vor fi alese dintre cele mai utile si de stricta necesitate. Ne putem consulta cu familia respectiva. Ar fi pacat ca acestia sa se trezeasca cu doua carucioare la un singur copil ! Obligatiile materiale cele mai serioase revin nasilor. Acestia vor aduce , pe linga traditionalul trusou , si un cadou valoros , care sa-i ramina copilului amintire , daca-i posibil , toata viata : o bijuterie de aur , un pahar de botez de argint , dupa posibilitatile fiecaruia. Nici nasii nu vor uita (cum se mai intimpla in ultima vreme) sa-i faca un cadou deosebit mamei copilului. Aceste daruri pot fi dintre cele mai diverse : o bijuterie delicata , un parfum , un vas de flori , un tablou si chiar carti si discuri. De fapt se poate oferi orice , iar obiectul respectiv va capata in timp o valoare deosebita , amintindu-i mamei mereu fericitul eveniment.

- Casatoria. Chiar daca participam la masa festiva ,

este de preferat sa trimitem cadourile dinainte. In ziua respectiva este atit de multa agitatie incit riscam ca ele sa treaca neobservate si sa se piarda cartile de vizita. Tinind seama de virsta lor , tinerii au nevoie de lucruri foarte diverse , deci va fi usor sa alegem un cadou folositor. In aceasta situatie cadoul nu va fi neaparat o surpriza. Este preferabil sa discutam cu mirii sau cu parintii acestora despre ceea ce isi doresc decit sa oferim al cincilea serviciu de cafea.

In multe tari din Europa s-a extins obiceiul „listei de mariaj „. Aceasta este alactuita de catre miri cind isi anunta data casatoriei. Lista se face la un mare magazin ales de ei si se lasa acolo. Ea cuprinde o gama foarte larga de obiecte si de preturi (pentru toate buzunarele !). Numeroase magazine specializate in „liste de mariaj „ sunt astazi informatizate : alegerea obiectului se face prin Minitel si se plateste cu carte de credit. Este suficient sa telefonezi si sa dai numele tinerilor si apoi sa dai un cec corespunzator pretului cadoului insotit de o carte de vizita cu citeva cuvinte de felicitare. La intervale scurte , magazinul transmite tinerilor cadourile primite si cartile de vizita. Acestia vor multumi cit mai repede si eventual vor invita persoana respectiva intr-o vizita avind grija ca obiectul respectiv sa fie la vedere sau macar sa se vorbeasca despre el. „Lista de mariaj „ se retrage in general de la magazin la doua saptamini dupa nunta.

Neavind inca magazine specializate in acest domeniu , putem totusi alcatui aceste liste anuntindu-ne rudele si prietenii din timp ca ele exista si unde. Se va proceda la fel : cel care a consultat lista va bifa obiectul pentru a nu fi repetat. Tot din aceasta lista se pot inspira si colegii de serviciu , adunind bani si cumparand un cadou mai scump. Pe cartea de vizita se vor semna toti cei care au contribuit la cumpararea cadoului. Va primi fiecare in parte multumirile mirilor.

Chiar daca am trimis dinainte cadoul in ziua ceremoniei vom aduce in mod obligatoriu flori.

Cadoul pe care mirele il va face miresei in ziua casatoriei nu va fi nici cerut nici comandat ci va constitui o surpriza.

Intr-o casa in care un cuplu de tineri castoriti se inteleg bine , este recomandabil sa se aniverseze data casatoriei. Invitatiile vor fi facute rudelor sau prietenilor dar se va specifica scopul petrecerii. Cadourile vor fi si de aceasta data mai practice ca in alte ocazii. In special la primele aniversari.

Ca o curiozitate demna de retinut sunt denumirile aniversarilor , odata cu scurgerea timpului. Este un prilej de bucurie si de amuzament sa oferim la aniversarea a cinci ani de la casatorie obiecte frumoase numai din lemn.

Obligatia celor care invita este doar de a anunta citi ani au trecut de la evenimentul care i-a unit.

- La 3 ani nunta de piele
 - La 5 ani nunta de lemn
 - La 10 ani nunta de cositor
 - La 12 ani nunta de matase
 - La 15 ani nunta de portelan
 - La 20 ani nunta de cristal
 - La 25 ani nunta de argint
-
- La 30 ani nunta de perle
 - La 40 ani nunta de rubin
 - La 50 ani nunta de aur
-
- La 60 ani nunta de diamant
 - Vizitele. In casele cu copii un om politicos nu va
-

intra fara o surpriza cit de mica pentru acestia : fructe , ciocolata , bomboane. Cind suntem invitati in mod special la masa sau la petrecere , fara a se sarbatori ceva deosebit , vom aduce totusi flori sau o bautura fina. Nu vom aduce fursecuri sau prajituri din comert intr-o casa in care gospodina este renumita pentru modul in care le face ea singura.

OBIECTUL IMPRUMUTAT NU ESTE DAT !

Vom spune de la bun inceput ca obiectele imprumutate ar trebui sa revina la proprietari cit mai curind posibil. Asta ar trebui sa se inteleaga de la sine , dar din pacate nu se intimpla mereu asa. Obiectele care se restituie cel mai greu , dupa cum se stie , sunt cartile. Toata lumea a avut destule surprize neplacute in acest domeniu , toata lumea si-a vazut disparute destule carti preferate pentru a avea motive de neincredere cind i se cere o carte. Un umorist spunea ca inainte de a te plinge ca ti-au disparut carti , trebuie sa numeri in biblioteca ta cite sunt straine si cite ale tale ! Dar asta nu ne consoleaza si ar fi frumos ca persoana , careia i-ai acordat incredere sa trateze cu respect proprietatea altuia. Ea va inveli cartea si nu o va pune niciodata deschisa sau intoarsa pe o masa , va folosi un semn de carte , se va feri sa o pateze , sa o adnoteze sau sa o rupa. Daca totusi ai deteriorat o carte

nu te multumesti sa te scuzi , ci te oferi sa o inlocuiesti. Proprietarul va refuza sau va accepta oferta dupa ce s-a gindit daca are cu adevarat nevoie de ea.

Sa pastrezi cartile imprumutate mai mult de doua saptamini inseamna sa fii lipsit de educatie , sa nu le inapoiezi inseamna sa acreditezi o vorba celebra : „ sa iei cu imprumut o carte inseamna sa o furi , sa o dai cu imprumut inseamna sa o lasi furata „. Se vehiculeaza chiar ideea ca este un „furt mobil „ - deci admis ! Nu este adevarat. Un om cu educatie va restitui intotdeauna la timp cartile imprumutate. Si ca sa nu uite , nu va pune carti straine in biblioteca ci undeva la vedere pentru a le restitui cu proxima ocazie. Nu se imprumuta cartile altcuiva.

Cit despre bani nu imprumuti decit in mod exceptional si intotdeauna in mediul social pe care il frecventezi. Inainte de toate , o femeie nu trebuie niciodata sa imprumute de la un barbat. Desigur nu e dezonorant sa ceri unei rude sau unui intim o suma mica devenita necesara pe neasteptate. Vei fixa o data si o vei respecta cu strictete. Astfel vei avea un nume bun si vei gasi oricind pe cineva sa te imprumute cu placere fara sa te simti umilit. Cind n-ai semnat nici o chitanta un imprumut devine o datorie de onoare la fel ca datoria de la joc. Sa fim atenti cui imprumutam , caci raii platnici sunt in general cunoscuti. Chiar o suma mica nedata inapoi la timp sau pur si simplu uitata poate strica o prietenie. Este de datoria celui care ia sa tina minte exact suma si data cind trebuie sa o restituie. Nu intimplator francezul are o vorba : „ Les bons comptes , font les bons amis. „ (socotelile corecte , mentin prueteniile).

20.BUCURII SI NECAZURI IN FAMILIE

De la nastere pina la moarte viata isi urmeaza cursul cu multe bucurii si dureri : nasterea , botezul , logodna , casatoria , boala , moartea. Fiecare dintre aceste evenimente importante pentru viata noastra se repercuteaza si in viata sociala si , deci , in codul bunelor maniere.

NASTERE , BOTEZ , NASIE

Anunturile de nastere prin presa nu mai sunt la moda , dar in schimb iti anunti rudele , prietenii , cunostintele prin telefon. Pentru botez se vor trimite invitatii scrise , sugestive , dintre cele mai fanteziste , cum ar fi o fotografie a leaganului copilului , sau coltul cu jucarii sau orice altceva , iar dedesupt citeva cuvinte ce vor preciza data si locul invitatiei.

Cu riscul de a ne repeta vom insista asupra alegerii nasilor. Ei pot fi aceiasi cu ai parintilor sau pot fi altii.

Pe cine trebuie sa desemnam ca nas si nasa ?

Niciodata pe bunici , caci nasia nu se limiteaza la botez

ci , in ideea bisericii , nasia trebuie sa constituie o

rudenie in vederea inlocuirii parintilor , in eventualitatea

unui deces , nasii vor fi parintii copilului. Dar chiar daca

parintii copilului traiesc ei vor fi „ parintii lui

spirituali „ toata viata. Pentru acelasi motiv sa vor evita

membrii de rudenie prea in virsta. Persoanele cele mai apte

sa-si asume aceasta sarcina vor fi cautate printre prietenii

si cunostintele vechi si se vor evita in masura posibilului, persoanele necasatorite. Nasia este o onoare pentru nasi ca si pentru copil. De aceea este nepotrivit sa alegi ca nas

- persoana a carei situatie materiala sau sociala este mult mai buna decat cea a familiei copilului , pentru ca nasia nu trebuie sa devina o afacere.

La sfirsitul ceremoniei are loc de obicei o mica petrecere in cursul careia se ofera cadouri de botez. In mod traditional nasul ofera un cec , o moneda de aur sau prima piesa dintr-un serviciu de masa care va fi completat in fiecare an. Ceilalti participanti vor aduce flori sau cadouri destinate atat copilului cit si mamei. Daca se ofera traditionalele bomboane de ciocolalta ele sint intotdeauna aduse de nas.

Preotul face parte dintre invitati si este musafirul de onoare cind imprejurarile o permit. Binenteles ca nu este mereu posibil in parohiile orasenesti cind duminica sunt mai multe botezuri. Petrecerea de botez este intima , nu cere o tinuta speciala si nu se prelungeste prea mult. Obiceiul cere preotului , nasului si membrilor familiei sa rosteasca un toast in sanatatea mamei si a copilului. La acest toast se asociaza intreaga adunare. In mod obisnuit , in cursul intregii vieti , nasul si finul se tutuiesc.

LOGODNA SI CASATORIA

CEREREA IN CASATORIE

Parintii tinarului sunt cei care fac o vizita in acest scop parintilor fetei. Cererea se adreseaza tatlui si doar in lipsa acestuia mamei. Raspunsul se poate da imediat , caz in care se cheama si domnisoara pentru a fi felicitata de toti cei de fata , sau poate fi aminat , dar nu prea mult.

La aceasta vizita parintii tinarului se imbraca foarte frumos si aleg un buchet de flori deosebite. Tinerii nu ar trebui sa fie de fata pentru ca se discuta probleme legate de situatia materiala : unde vor locui , ce zestre se ofera fetei , ce posibilitati materiale are tinarul si cum se va desfasura ceremonia. In zilele noastre aceasta interdictie nu mai este respectata si tinerii pot fi fata.

Tinarul , care se considera abia acum acceptat , are voie sa vina zilnic in casa viitorilor socri si sa fie oprit la masa ca un viitor membru al familiei. Tot din acest moment el va trimite fetei zilnic cite un buchet de flori albe pima in ziua casatoriei !

LOGODNA

Se anunta logodna si evenimentul se va sarbatori intr-un cadru intim , invitind numai rudele apropiate.

Petrecerea are loc la parintii logodnicului.

Logodnicul va oferi fetei un inel ce se cheama inel de logodna , pe care aceasta il va pastra pe degetul inelar la mina stinga , pina in ziua cununiei cind il va muta pe dreapta iar pe mina stinga va primi veriga de cununie in timpul slujbei.

Alegerea nasilor este deosebit de importanta si foarte controversata in toate familiile , deoarece exista diferite criterii de alegere a lor : de rang , de stare materiala , de bunavointa. Ar trebui sa existe un singur criteriu legat de faptul ca ei vor deveni parintii spirituali ai tinerilor.

Alegerea se face de catre tinara pereche dupa o gindire serioasa , oprindu-se asupra perechii pe care o iubesc si o respecta cel mai mult. Tot ei le vor boteza copiii. Daca acestia nu au posibilitati materiale , cheltuielile pe care ar trebui sa le faca vor fi preluate de catre parinti

sau chiar de catre tineri pentru ca valoarea morala este mult mai pretioasa decat cea materiala. Nasii le vor da sfaturi intelepte , ii vor ajuta in momentele de cumpana care intervin in orice casnicie si vor lua parte la bucuriile si necazurile lor , ca niste adevarati parinti. Nasii nu sunt cum se intelege gresit niste persoane cu functii importante , la care mergem cu plocoane iar ei sunt obligati sa ne asigure niste posturi ... caldute.

TRUSOUL

Trusoul se da logodnicei de catre parintii acesteia , si consta din lenjerie (camasi , plapumi , perne) , rochii , jachete , blanuri si obiecte de gospodarie.

CUNUNIA CIVILA

Ar trebui sa stim ca la primarie se duc doar tinerii si parintii lor. Nu se fac invitatii speciale iar rudele si prietenii pot veni doar daca doresc.

Tinuta este eleganta , sobra , de oras , deoarece casatoria civila are loc dimineata. Mireasa si doamnele nu vor purta nici rochii de lame stralucitoare , si nici strasuri. Mirele si domnii vor purta costume eleganta dar in nici un caz frac sau smoking. Este o ceremonie simpla iar importanta care i s-a acordat in ultimii ani nu este tocmai potrivita. Fastul si toaletele eleganta vor fi arborate in cadrul cununiei religioase si la masa festiva care se organizeaza fie in casa fie la restaurant.

Cheltuielile vor fi suportate dupa o intelegere prealabila de catre parintii fetei , parintii baiatului , nasi sau impartite , in functie de posibilitatile lor materiale.

Nu exista o regula fixa in acest domeniu , ci important este ca sa nu se nasca ulterior discutii neplacute ce pot genera conflicte nedorite care umbresc acest moment atat de important din viata oamenilor. Ca sa evitam aceste situatii este necesar doar sa ne organizam foarte bine , sa ne respectam promisiunile si sa acceptam hotaririle pe care le ia in acest caz o singura persoana , priceputa , in care vom avea toata increderea. Se obisnuieste sa se dea tinerilor cadou sume de bani. Cum toate discutiile pleaca de la bani se va hotari in prealabil ce se va face cu ei. Situatiile sunt multiple si neprevazute in functie de educatia si posibilitatile materiale ale fiecarei familiei. Se poate expedia tinerilor casatoriti un mandat postal. Se poate de mirelui intr-un moment potrivit un plic cu bani si cu o carte de vizita din partea invitatului. Se va alege in orice caz o formula eleganta si nu se va ajunge in nici un caz la „licitatia „ in gura mare a sumelor date. Este un obicei nou si foarte urit , de fapt ca si garioarele si miresucile lipite pe capota masinii ... Tot de prost gust mi se pare „furatul miresii „ si marturisesc ca formula stereotipa „casa

de piatra imi este profund dezagreabila

CUNUNIA RELIGIOASA

Daca la primarie casatoria se oficiaza intr-un cadru mai modest , cununia religioasa va beneficia de o pregatire speciala. Ar trebui ca doar tinerii sa hotarasca modul in care se unesc in fata Domnului. S-ar putea ca ei sa doreasca o mica ceremonie la un schit pe virf de munte si sa aiba ca invitati doar pasarile cerului. Sa nu-i impiedicam deoarece aceasta zi este a lor si nu a ambitiilor parintilor , ce doresc sa-si vada copii la cea mai eleganta biserică din oras.

Dar daca toti hotarasc ca evenimentul sa fie oficiat la biserică , ceremonia se va pregăti cu grija , din vreme :

- cu 6 - 8 luni inainte - se alege biserică , se discuta

cu preotul si se fixeaza data ceremoniei

- se alege restaurantul , se fac rezervari , se hotaraste meniul

- se discuta cheltuielile cu toti cei implicati si se stabileste un buget ferm
- se schiteaza lista invitatilor
- cu 2 - 4 luni inainte - se aleg si se comanda

invitatiile , de obicei de catre parintii fetei. Cautati o solutie simpla si eleganta pentru forma invitatilor apelind la o cunostinta care va poate ajuta : un arhitect , un artist, un designer. Vetă evita astfel cele doua turturele pe o crenguta , care trebuie sa recunoastem sunt de foarte prost gust. Va oferim alaturat un model.

- se alege locul unde tinerii casatoriti vor petrece luna (saptamina) de miere , se fac rezervarile. Obligatia cumpararii biletelor revine mirelui.
- se decide cine se ocupa de muzica , se retin ore la fotograf si se vorbeste la florarie
- se pregatesc toaletele ce vor fi purtate la biserică de catre parinti , nasi si chiar ale domnisoarelor de onoare astfel incit intreg ansamblul sa fie armonizat coloristic. Reamintim ca in afara de mireasa nimeni nu va fi imbracat in alb.
- o luna - doua inainte - se expediaza invitatiile care

trebuie sa ajunga la destinatie cu cel putin 4 saptamini inainte de nunta. Este obligatoriu ca cel care o primeste sa raspunda invitatiei , sa multumeasca si sa precizeze daca poate veni sau nu.

- se cumpara si graveaza verighetele. Ele vor fi pastrate de catre mire pina in ziua nuntii.

In ziua nuntii

Casatoria religioasa poate avea loc in aceeasi zi cu cea civila , dar este foarte obositor. Pe vremuri cermonia la biserică se oficia dupa orele 17.00. Astazi ceremonia are loc si la prinz. Se poate merge imediat la restaurant sau invitatii pot pleca acasa si se vor reintilni seara ; in acest caz se pot schimba toaletele.

Se pleaca de la parintii fetei , unde nasii au adus buchetul alb de flori si luminarile impodobite. Atit rudele cit si prietenii vor avea grija sa ajunga la timp , pentru ca cei doi tinerii trebuie sa soseasca ultimii. In biserică se va intra intr-o anumita ordine ; aveti grija sa-l intrebati pe preot in ce consta ritualul. Facem aceasta recomandare deoarece nu exdista reguli fixe , ci ele depind de obiceiul locului.

Dupa oficierea cermoniei , mirii ramin pe loc pentru a primi felicitarile , intii ale parintilor , apoi ale rudelor apropiate si in sfirsit ale prietenilor si chiar ale celor necunoscuti aflati intimplator acolo. Din biserica mirii ies primii.

In locul unde se desfasoara petrecerea , mirii ocupa locul de onoare. In dreapta mirelui sta nasa , tatal baiatului si mama fetei. In stinga miresei sta nasul , mama baiatului si tatal fetei. Este posibila si o alta ordine : mirele , nasa , tatal si mama baiatului - in dreapta , iar in stinga mireasa , nasul , mama si tatal fetei. Numai aceste opt persoane au voie sa stea in capul mesei (se va pune o masa speciala cu fata spre invitati). La putina vreme dupa inceperea mesei , se toasteaza in sanatatea mirilor. Parintii acestora raspund si multumesc.

Deschiderea „ balului „ o fac tinerii castoriti. Dupa aceea mirele va invita la dans in ordine pe : mama fetei , pe nasa si pe mama lui iar mireasa va dansa cu socrul , cu tatal ei si cu nasul. Se intelege ca ceilalti invitati se pot alatura si ei celor de mai sus.

Acesta este un model clasic traditional dar exista multiple variante de petrecere a timpului dupa ceremonial. Importanta ramine oficierea slujbei religioase.

BOALA SI MOARTEA

Ingrijirile date bolnavilor cer multa tarie morala. Chiar daca noi insine n-am fost niciodata bolnavi ar trebui sa intelegem cita atentie , cit calm si cita liniste sunt necesare pentru a ingriji un om bolnav. Prima datorie care revine persoanelor de linga bolnavi este sa le ridice moralul si sa le alunge gindurile negre. Cind facem o vizita unui bolnav aceasta trebuie sa fie foarte scurta. Daca starea pacientului o permite , vom aduce citeva flori al caror parfum sa nu fie prea puternic , bomboane , ciocolate sau poate o carte cu conditia ca aceasta sa fie interesanta si usor de citit. La capatiul unui bolnav ne vom stapini , nu vom fi nerabdatori si ne vom abtine de la orice discutie in legatura cu gravitatea bolii sau a nepriceperii doctorilor. Vom fi linistiti , calmi si surizatori.

Cea mai eficienta dovada de simpatie este sa ne oferim a rezolva pe cit posibil problemele profesionale sau personale ale celui imobilizat pe patul spitalului. Este foarte important sa nu devenim nerebdatori cind bolnavul ne vorbeste despre boala lui , despre suferintele lui , ci sa intelegem ca in aceste momente doar asta il preocupa.

Vizitele la femeile care au nascut trebuie sa fie foarte scurte si ele si sunt rezervate sotului , parintilor sau prietenilor foarte apropiati. Se pot aduce flori , carti , fructe si , daca relatiile sunt mai strinse , un obiect de imbracaminte destinat noului-nascut.

Cind cineva moare , familia trebuie sa transmita aceasta veste tuturor celor care l-au cunoscut. In cursul acestor zile prietenii cu adevarat bine crescuti vor gasi ocazia sa-si manifeste simpatia facind nenumarate si discrete servicii care vor scuti familia indurerata de multe neplaceri. Parintii si prietenii apropiati ai defunctului vor fi anuntati personal , prin telefon sau li se va telegrafia. Celelalte persoane vor fi anuntate prin faire-part sau anunturi in presa. Cum acestea din urma , cad sub ochii multor persoane va trebui sa ne ferim de anunturi de prost gust. Oricit de mare ar fi simpatia pe care ne-a inspirat-o defunctul , nu ne vom putea abtine sa suridem daca familia a crezut de cuviinta sa adauge „ de ce asa de devreme ? „ cind defunctul are 92 de ani ! Durerea cea mai adinca nu ne autorizeaza sa ne lasam dominati de sentimentele care ne conduc la asemenea gafe. Anuntul de deces va mentiona numele celor apropiati , iar in familiile cele mai traditionaliste numai cele ale tatalui si fratelui mai mare. Ordinea obisnuita este urmatoarea : sotul , copiii , parintii , fratii , surorile si rudele prin alianta.

Sunt de asemenea idicate data si locul inmormintarii sau al incinerarii. Daca aceasta indicatie lipseste inseamna ca inmormintarea a avut deja loc in cea mai stricta intimitate.

In intervalul care separa decesul de inmormintare rudele si

prietenii apropiati pot face vizite familiei. Conversatia va fi totdeauna foarte scurta si se va limita la condoleante si la oferta unor eventuale servicii. Nu vom vorbi nici despre suferintele nici despre sfirsitul defunctului. O stringere de mina este adesea mai expresiva decat lungi discursuri. Asemenea vizite nu se fac in haine de doliu ci intr-o tinuta sobra si neutra. Cind am primit un faire-part sau cind am aflat vestea prin presa trimitem citeva cuvinte de condoleante pe o carte de doliu sau de vizita. Nu se telefoneaza si nici nu se trimit condoleante scrise la masina. Patru cincimi din oamenii care se cred bine educati ignora inca faptul ca nu se trimit asemenea condoleante pe

- hirtie marginita de negru care este rezervata doar familiei indoliate.

Faire-part-ul serveste in acelasi timp de invitatie la

funeralii. Daca se precizeaza ca aceste vor avea loc in

stricta intimitate , vor participa numai rudele si prietenii

foarte apropiati. Celelalte cunostinte se vor margini sa scrie

- scrisoare de condoleante.

Florile si coroanele se trimit inaintea ceremoniei sau se duc personal la cimitir. La capela sau la cimitir se prezinta condoleante sub forma unei stringeri de miini mai degraba decat sub forma de cuvinte. Tinuta este intotdeauna de culoare inchisa , daca e posibil , neagra. In majoritatea cazurilor nu se discuta mai ales pe alte teme si este mai bine asa , caci tacerea este atitudinea care convine cel mai bine celui care a pierdut o fiinta foarte scumpa. Se raspunde personal sau , cel putin , se trimite un anunt imprimat tuturor persoanelor care au luat parte la doliu prin vizite sau au trimis flori. Pentru cele care au asistat la funeralii , o multumire colectiva in presa este suficienta. Nu se mai atribuie doliului vestimentar aceeasi importanta ca altadata , dar trebuie ca intreaga atitudine a familiei lovite sa manifeste un doliu real prin tinuta. Chiar daca nu purtam doliu total vom evita hainele colorate imediat dupa funeralii. Sotul , copiii si parintii vor ramine in negru aproximativ trei luni. Tinuta feminina - haine negre , inclusiv ciorapii , palton normal dar cu o banderola neagra. Hainele masculine - inchise , cu cravata neagra si o panglica de doliu la haina sau la palton. Alte trei luni se poarta un semi doliu : hainele feminine normale , fara exces de culoare , hainele masculine normale , cravata normala dar panglica de doliu la haina si palton. In provincie , la tara mai ales , intervalele sunt mult mai lungi. Doliu 6 - 12 luni , semidoliu 3 pina la 6 luni. In perioada de doliu nu se fac nunti , botezuri , nu se dau petreceri si nu se iese seara in oras daca nu e strict necesar.

Deci incheiem acest manual in fata unui mormint. Aceasta carte s-a straduit sa indice conduita necesara de-a lungul tuturor imprejurarilor existentei , dar arta de a trai frumos include si o mare doza de inefabil. Este momentul in care meditam asupra scurtei noastre treceri , restul nu e decat tacere.

21.CUM NE PURTAM IN BISERICA

Cu evlavie si decenta.

Atunci cind intram in biserica ne facem semnul Sfintei Cruci spunind rugaciunea : „ Intra-voi in casa Ta , indruma-ma-voi in biserica Ta cea sfinta , intru frica Ta , Doamne , povatuieste-ma pentru vrasmasii mei , indrepteaza inaintea Ta calea mea „.

Mergem spre altar si ne inchinam mai intii icoanei expusa pe iconostas (tetrapodul din dreapta) unde de obicei este icoana Invierii si a patronului bisericii. Inchinindu-ne rostim o rugaciune legata de persoana Mintuitorului sau a sfintului patron al bisericii. Se trece apoi la icoana din stinga (Axionita) icoana Maicii Domnului. Aici se rosteste rugaciunea : „ Cuvine-se cu adevarat sa te ferim pe tine , nascatoare de Dumnezeu ... „.

Mergem pe solee (pragul din fata catapeteasmei) , inchinindu-ne la icoanele de la catapeteasma , rostind in fata fiecareia rugaciuni specifice. Daca nu avem carti de rugaciuni ne putem ruga cu cuvintele noastre. Apoi ne retragem.

Daca atunci cind intram in biserica este deja o slujba nu ne mai putem permite sa facem tot ritualul acesta ci ne inchinam discret alegindu-ne un loc de unde sa participam la sfinta slujba , urmind sa facem ritualul inchinarii dupa terminarea ei.

In timpul slujbelor ne inchinam de obicei cind se rostesc numele persoanelor Sfintei Treimi (Tatal , Fiul si Sfintul Duh). Luminarele se aprind la intrare.

In biserica , de regula , barbatii stau in dreapta , femeile , in stinga. In Maramures femeile stau in spate. Deoarece astazi vin la slujba mai multe femei decit barbati ele stau in orice loc doresc.

In cadrul Sfintelor slujbe ingenunchiem. La Sfinta Liturghie o facem de mai multe ori : In momentul citirii Sfintei Evanghelii , uneori atunci cind se rosteste Crezul , Cind se iese cu cinstitele Daruri si cind preotul rosteste cuvintele : „ Luati mincati ... „ iar corul canta „ Pre Tine te laudam , pe Tine te binecuvintam ... „.

La sfirsitul Sfintei Liturghii , cei pregatiti se impartasesc , ceilalti primesc anafora (anafura). Toti cei care participa la Sfinta Liturghie , sunt miruiti la sfirsitul slujbei cu untdelemn din candela de la icoana Mintuitorului.

Nu se fac parastase Duminica ci numai simbata. Se pot face parastase in orice simbata din an.

CUM NE ADRESAM REPREZENTANTILOR

BISERICII

- Preotului si diaconului casatoriti li se spune :

„ Prea cucernice parinte „

„ Cucernice parinte „

„ Parinte „

- Calugarilor , care se gasesec in minasitri sau la catedralele episcopale , uneori si prin parohii , li se spune : „ Prea cuvioase parinte „

„ Cuvioase parinte „

„ Parinte „

- Episcopului ne adresam cu apelativul „ Prea sfinte parinte „.

- Arhiepiscopului si mitropolitului li se spune :

„ Inalt Prea Sfintite Parinte „.

Avem arhiepiscopi la : Galati , Constanta , Suceava ,

Cluj , Tirgoviste.

Avem mitropliti la : Iasi , Sibiu , Craiova , Timisoara.

- Patriarhului Romaniei ne adresam cu apelativul : „Prea Fericite Parinte Patriarh „.

CUM NE COMPORTAM IN VIATA PROFESIONALASI OFICIALA SA GASESTI O SLUJBA DAR SA O SI PASTREZI !

Normele de conduita in viata profesionala sau oficiala sunt aceleasi ca in viata sociala sau particulara. Nu exista decit o forma de a sti sa te porti frumos. Se poate insa ca in anumite profesii , sa existe o serie de reguli speciale necesare a completa aceste norme generale.

Sa retinem mai intii ca arta de a trai , aplicata la viata profesionala , nu e numai cel mai bun mijloc de a facilita relatiile umane ci si cel mai bun mod de a evolua, de a ajunge cineva. Daca oricum o parte importanta din viata noastra ne-o petrecem la serviciu s-o facem onorabil si cu placere.

DACA AVEM IN VEDERE O SCHIMBARE DE SITUATIE

SCRISOAREA

Mai intii ne oferim serviciile printr-o scrisoare care trebuie sa ne caracterizeze. Se utilizeaza hirtie de scrisori obisnuita pe care ne scriem numele. Locul si data , strada si numarul si eventual numarul de telefon vor figura in dreapta, la aceeasi inaltime cu numele. Pe acelasi rind cu numele , dar in stinga , se va indica adresa firmei destinatare. Fiecare paragraf trebuie sa contina o idee noua. Scrisoarea va fi scrisa la masina sau de mina , insa fara greseli. Ea va face asupra destinatarului o prima impresie favorabila. Mai bine rescriem textul decit sa-l trimitem cu greseli. Unele firme cer ca scrisoarea sa fie scrisa de mina pentru ca apeleaza la grafologi in vederea testarii candidatului. Va sfatuim sa revedeti capitolul consacrat corespondentei in ceea ce priveste antetul si formulele de politete recomandate. Vetii gasi acolo diferite modele de „Curriculum vitae „. Se cade sa indicam pe scurt scolile absolvite , functiile ocupate , cunostintele speciale si aptitudinile personale , apoi mentionam referintele si conditiile de angajare mai ales in cazul in care sint special cerute. Aceste puncte sunt obligatorii intr-o scrisoare in care ne oferim serviciile.

Nu se alatura certificate , recomandari si diplome in original. De regula le enumeram , iar la intilnire le aducem in fotocopii. Firmele care au simtul afacerilor stiu ca aceste documente au necesitat un efort special , au costat bani si ele le vor inapoia imediat , daca nu intentioneaza sa-l angajeze pe candidat.

LA INTERVIU

Daca primim o invitatie de a ne prezenta personal , ne pragatim cu grija pentru aceasta intrevvedere. Vom fi corect tinsi si rasi , ne vom imbraca decent. Femeile vor incerca sa arate cit mai bine nedepasind insa linia elegantei si a sobrietatii. Ne vom pregati actele ca sa le gasim usor , si ne vom feri sa intervenim inutil in discutie , mai ales ca sa ne laudam cu relatiile pe care le avem. Nu vorbim primii , ci asteptam sa ni se puna intrebari.

Daca directorul sau seful intreprinderii intra in incaperea in care il asteptam , ne vom ridica , chiar si femeile. In biroul sefului nu ne asezam decit dupa ce am fost invitati si raspundem scurt si clar la intrebarile sale. Daca interlocutorul nostru se ridica , trebuie sa facem la fel chiar daca ni se pare ca n-am spus inca esentialul. Nu insistam sa mai obtinem o

intrevedere prin telefon si cu atat mai mult nu ne vom prezenta a doua oara daca nu suntem clar invitati sau angajati in mod sigur. In celelalte cazuri asteptam raspunsul in scris. Daca angajarea a avut loc in cursul acestei intrevederi , multumim pentru increderea acordata si promitem sa indeplinim serviciul cu cit mai multa constiinciozitate. Apoi , parasim incaperea fara graba excesiva dar si fara sa intirziem in mod inutil.

DUPA ANGAJARE

In prima zi de munca e de datoria sefului firmei , sau a unui reprezentant al sau , sa-l prezinte pe noul angajat colegilor lui de munca. Acestia se vor stradui , macar gindindu-se la propriile lor inceputuri in munca respectiva , sa usureze noului venit integrarea in echipa existenta. „ Bobocul „ trebuie sa pastreze in primele zile mult calm stiind ca , la inceput , se va vorbi despre el in toata intreprinderea. Isi va aranja locul de munca cit mai placut si ordonat si se va stradui , inca de la inceput sa se faca util. Odata introdus , cind ajunge sa-si cunoasca seful si colegii , cu bucuriile si necazurile lor , judeca singur ceea ce este permis sau interzis , de exemplu pauza de cafea sau posibilitatea de a aduce ceva de mincare de acasa. Sa precizam , ca locul de munca nu este cel mai indicat pentru a da telefoane particulare , chiar daca ceilalati se comporta cu discretia necesara.

In relatiile noastre cu colegii ne vom pazi ca de foc sa participam la intrigi si „ comploturi „. Se poate sa-ti creezi aici noi relatii , sa ai simpatii sau antipatii , dar nu trebuie sa confunzi relatiile de serviciu cu cele de prietenie. Trebuie sa fim buni colegi cu toti cei cu care lucram. Un barbat se va stradui , in limita posibilului , sa-si mai ajute colegele caci , in ciuda emanciparii , functionarele ramin inainte de toate femeii si trebuie sa fie tratate ca atare.

Camaraderia nu te impiedica in nici un fel sa ai idei si sa le propui superiorilor. Este un mijloc cinstit si normal de a avansa fara birfe si intrigi. A te remarca muncind cinstit nu are nimic comun cu intrigile , cu legea junglei si delatiunea , metode prin care unii considera ca reusesc in viata. Profesionalismul , buna crestere si modestia nu te vor arunca in anonimat ci dimpotriva.

CIND AI FOST AVANSAT

Cine se comporta corect si interesele sale coincid cu ale patronului , se dovedeste demn de incredere , va putea sa urce treptele vietii profesionale. Dar , cind devii sef , la rindul tau , sunt sanse sa vezi lucrurile cu un alti ochi. Noul avansat va aprecia politetea patronilor sai , gentiletea , felul lor de a se scuza cind au gresit si vor incerca sa se poarte in acelasi mod. Fata de fostii lui colegi se va purta la fel ca inainte si in nici un caz dindu-si aere de „ sef „.

Un bun profesionist stie ca trebuie sa dea exemplu prin disciplina de serviciu. Daca a acceptat onorurile functiei , a acceptat in acelasi timp si obligatiile ei. Nu trebuie sa asteptam de el laude exagerate pentru ceea ce facem corect , dar suntem indreptatiti sa-i pretindem sa nu ne faca reprosurii nesfirsite pentru o greseala intimplatoare. Un sef corect va asculta toti solicitantii cu aceeasi atentie caci stie ca bunele manierele fac parte din obligatiile sale. Nu va face sa astepte inutil pe cei care doresc sa-i vorbeasca , dupa procedeul folosit de unii avocati , medici sau dentisti , care pentru a acredita iluzia unei clientele cu care nu mai stiu ce sa faca ii lasa pe solicitanti sa astepte la nesfirsit. Tocmai persoanele cele mai ocupate gasesc mai mult timp pentru a-i primi pe solicitanti. Ele stiu ca ai mereu ceva de invatat de la altii.

Adesea ora inchiderii suna mai tirziu pentru sef decit pentru subordonati , dar acesta trebuie sa-si aminteasca ca o zi de munca este de ajuns si ca nici o grija nu se va evapora daca o ia cu el acasa !

IN FATA AUTORITATILOR SI A TRIBUNALULUI

Autoritatile si trbunalul au in comun faptul ca intra in vietile particulare fara sa fie chemate. Aceasta constatare nu face mai agreabila vizita pe care trebuie sa o facem in aceste locuri. Revistele comice ar dispare rapid daca n-ar avea ca tema sacrosanta birocratie. Daca cel mai adesea aceste reviste exagereaza , nu este mai putin adevarat ca ghiseul separa doua lumi in care nu se vorbeste aceeasi limba. De o parte si de cealalta ar fi posibil sa se amelioreze aceasta stare de lucruri cu un minimum de cordialitate , de intelegere si de umor.

Am fost de curind la un notar despre care stiam ca este acru si antipatic. Pentru ca i-am vorbit clar si frumos iar problemele pe care le aveam erau foarte complicate , m-a invitat sa stau jos si ... mi-a oferit o ceasca de cafea !

Nu uitati cind bateti la o usa sa asteptati mai intii raspunsul care va permite sa intrati.

Daca esti convocat in fata unui tribunal este absolut necesar sa te duci , daca n-ai o problema majora care sa te impiedice. Martorul trebuie sa soseasca punctual avind asupra lui convocarea. Asteapta in anticamera sa fie chemat si , bineinteles , isi scoate palaria cind intra in sala , dupa ce in prealabil si-a stins tigara. Inutil sa spunem ca trebuie sa-ti mentii depozitia respectind strictul adevar , caci cea mai mica inexactitate poate sa te coste foarte mult si sa fie pe deasupra cauza unor grave nedreptati. Fie ca suntem martori sau parte in proces , raspundem presedintelui sau , daca e cazul , avocatului , dar niciodata altor persoane. Ne adresam cu „ Domnule judecator „ sau „ Domnule Presedinte „ celui care prezideaza un tribunal sau cu „ Maiestre „ daca este vorba de un avocat. In schimb , in prezenta altor puteri decit judiciare putem sa ne adresam cu „ Domnule „ daca nu-i cunoastem exact titlul.

BIBLIGRAFIE

1) G.Alina , *Buna cuviinta , prelucrare dupa contesa de Gence ,*

D-na Raymond , Baronesa de Stafe. B.P.T. , Buc. 1934

2) * , *Le livre d'or du savoir vivre , Dictionnaire illustre***

de la politesse , Ed. Stauffacher - Zurich , Frankfurt , Paris , 1972.

3) * , *La Politesse Francaise , pricipes de la bonne***

education , Maison Alfred Mameetfils , Paris , 1929

4) Larousse , *Le savoir vivre , guide pratique de bons usages*

d'aujourd'hui , Paris , 1992

5) Guibert Recevoir , *Delamarque Pauline , Savoir recevoir - savoir*

vivre , France , Loisirs , 1990

6) Graudenz Karlheinz , *Die gute umgangsform , Wilhelm Heyne Verlag,*

Munchen , 1991

7) Knigge , Adolf - Freiherr , *Umgaundmit Menhen , Berlin , 1921*

8) Messenger , Betty , *The complete guide to etiquette , Londra ,*

Evans Brothers , 1966

9) Serres , jean , *Le protocole et les usages , Paris , 1961*

10) Staffe (baronne) , *Usages du monde , Paris , 1899*

11) Folsh , Anita , *Le vrais savoir-vivre verriers , Paris , 1962*

12) Bernage Berthe , *Le savoir-vivre et les usages du monde ,*

Paris , 1931

13) Fortin , Jaques , Marcelle , *Le savoir-vivre , d'aoujourd'hui ,*

Montreal , 1964

14) Lamennais , *Cartea poporului sau drepturi si datorii , Ed.*

Minerva , Buc. , 1909

15) * , *Arta de a vorbi in societate si in diferite ocazii,***

principii oratorice , Buc. , Ed. Alcalay , 1943

16) Munteanu Delia , *Politetea si buna cuviinta , Ed. Ramida ,*

Buc. , 1992

17) Armes Nicolae , *ABC-ul comportarii civilizate , Ed. Cers ,*

Buc. , 1990

18) Baldrige , Letitia , *Codul Manierelor in Afaceri ,*

Copy-Printa SRL , Buc. , 1993

19) Dragulanescu , Margareta , *Totul despre job , Buc , 1994*
